T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BODRUM GİRELBELEN KÖYÜ'NDE KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

İZLEM HASBUTCU

YÜKSEK LİSANS TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE RESTORASYON PROGRAMI

DANIŞMAN
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENÇER

İSTANBUL, 2019

T.C.

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ

FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BODRUM GİRELBELEN KÖYÜ' NDE KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

İzlem HASBUTCU tarafından hazırlanan tez çalışması çalışması 24.07.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı, Rölöve Restorasyon Programı **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Ceylan İrem GENÇER

Yıldız Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Ceylan İrem GENÇER

Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Banu ÇELEBİOĞLU

Yıldız Teknik Üniversitesi _____

Dr. Öğr. Üyesi Koray GÜLER

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniveritesi _____

ÖNSÖZ

Bodrum Girelbelen Köyü'nde Kırsal Mimarinin Korunması adlı bu tez çalışmasının amacı Girelbelen Köyü'nün geleneksel dokusunun korunarak devamlılığının sağlanmasıdır.

Tez çalışmam süresince beni destekleyen ve yönlendiren tez danışmanım değerli hocam Doç. Dr. İrem Gençer'e,

Katkılarından dolayı değerli hocalarım Dr. Öğretim Üyesi Banu Çelebioğlu' na ve Dr. Öğretim Üyesi Koray Güler' e, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Anabilim Dalı Rölöve Restorasyon programından kıymetli hocalarıma,

Her alanda olduğu gibi, tez çalışmam boyunca yaşadığım tüm zorluklarda yanımda olan, maddi ve manevi desteğini benden esirgemeyen annem Özlem Dündar, babam Mehmet Hasbutcu ve Levent Günal başta olmak üzere aileme ve aile dostumuz Niyazi Olcay'a, erkek arkadaşım Berkay Dinçerler'e,

Yüksek lisans süresince bana hep destek olan Gözde Bodamyalı, Umut Yılmaz, Merve Günen, Batuhan Küçük, Aslan Uğraç, Mustafa Alhan, Şenay Ekşi, Büşra Uysal başta olmak üzere tüm arkadaşlarıma, şefim Muzaffer Özmetal'e,

İçten destekleri ve yönlendirmeleri için kıymetli hocam Prof. Dr. Adnan Diler'e, Bodrum Kent Belleği Müzesi ekibinden Zeynep Atılgan ve Cezmi Çoban'a, Bodrum Ziraat Odası Başkanı Mehmet Melengeç'e ve ekibinden Damla Şen'e, Muğla KUDEB ekibinden Tümay Doğru'ya, Bodrum İnşaat Mühendisleri Odası başkanı İlhan Özyiğit'e, Bodrum Ticaret Odası'na ve Sandıma Köyü'nde çalışmalarına devam eden meslektaşlarım İrem Ece ve Ebru Erol'a, tanışmış olmaktan mutluluk duyduğum Bodrum Girit ve Yunanistan Göçmenleri Derneği Başkanı Zehra Denizaslanı'na ve Timuçin Binder'e, Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü ekibine, teknik desteğinden dolayı Çizgi Harita Mühendislik ekibine ve çalışmalarıma içtenlikle destek veren Girelbelen halkına sonsuz teşekkürler…

Temmuz, 2019

İzlem HASBUTCU

İÇİNDEKİLER

Sayfa

KISALTMA LİSTESİ vii

ŞEKİL LİSTESİ viii

ÇİZELGE LİSTESİ xiiii

ÖZET xiiiii

ABSTRACT xv

BÖLÜM 1

GİRİŞ 1

1.1 Literatür Özeti 1
1.2 Tezin Amacı 2
1.3 Hipotez 5
1.4 Bulgular 5

BÖLÜM 2

BODRUM YARIMADASI 6

2.1 Fiziksel Yapı 6
2.1.1 Coğrafi Konum 6
2.1.2 Jeolojik ve Jeomorfolojik Yapı 7
2.1.3 Klimatoloji 10
2.1.4 Bitki Örtüsü ve Hayvanlar 12
2.1.5 Ulaşım 13
2.2 Sosyal Yapı 15
2.2.1 Demografik Yapıi 15
2.2.2 Ekonomik Yapı 16
2.3 Tarihsel Gelişim 17
2.3.1 Prehistorik Dönem, İlkçağ ve Roma Dönemi 18
2.3.2 Beylikler ve Osmanlı Dönemi 20

2.3.3 Cumhuriyet Dönemi 23
2.4 İlçede Kültürel Miras 24
2.4.1 Arkeolojik Miras 24
2.4.2 Roma-Bizans Dönemi Kültür Varlıkları 31
2.4.3 Türk Devri Yapıları 33
2.4.3.1 Anıtsal Yapılar 33
2.4.3.2 Sivil Mimarlık 35

BÖLÜM 3

GİRELBELEN YERLEŞİM DOKUSU VE YAPILARIN ANALİZLERİ 39

3.1 Girelbelen Köyü ve Çevresi 39
3.1.1 Fiziksel Özellikler 39
3.1.2 Sosyal Yapı 40
3.1.3 Tarihsel Süreci 43
3.1.4 Ekonomik Yapı 46
3.1.5 Yasal Durum 46
3.1.6 Çalışma Alanındaki Kamusal Yapılar 51
3.1.7 Dağbelen Köyü 56
3.1.8 Çalışma Alanı ve Çevresindeki Arkeolojik Sit Alanları 60
3.2 Girelbelen Köyü Yerleşim Dokusu Analizleri 63
3.2.1 Kentsel Rölöve 63
3.2.2 Ulaşım Durumu 67
3.2.3 Ada Parsel Analizi 69
3.2.4 Kat Adedi Analizi 69
3.2.5 İşlev Analizi 70
3.2.6 Yasal Statü Analizi 71
3.2.7 Mülkiyet Durumu Analizi 71
3.2.8 Yapı Kullanım Durumu Analizi 71
3.2.9 Yapım Sistemi ve Malzeme Analizi 72
3.2.10 Yapı Özgünlük Analizi 72
3.2.11 Yapısal Durum Analizi 73
3.2.12 Korunmuşluk Durumu Analizi 74
3.3 Girelbelen Konutlarının Mimari Özellikleri 78
3.3.1 Konut Mimarisinin Değerlendirilmesi 80
3.3.1.1 Cephe Tipolojisi 80
3.3.1.2 Plan Tipolojisi 81
3.3.2 Konutların Mimari Özellikleri ve Yapı Elemanları 82
3.4 Çalışma Alanında Sosyal Yapı Analizleri 122
3.4.1 Genel Bilgiler 122
3.4.2 Gelir ve Mülkiyet Durumları 126
3.4.3 Sosyal ve Fiziksel Yapı Etkileşimi 127
3.4.4 Sosyal Yapı Analizlerinin Değerlendirilmesi 131
3.5 SWOT analizi 133

BÖLÜM 4

GİRELBELEN KÖYÜ'NDE KORUMA SORUNLARI 136

4.1 Yasal Statü Sorunları 136
4.2 Sosyo-Ekonomik Sorunlar 137
4.3 Doğal Çevreye İlişkin Sorunlar 138
4.4 Yerleşme Ölçeğinde Sorunlar 139
4.5 Yapı Ölçeğinde Sorunlar 141
4.6 Teknik Uygulama Sorunları 142

BÖLÜM 5

GİRELBELEN KÖYÜ'NÜN KORUNMASI ÜZERİNE ÖNERİLER 143

5.1 Kırsal Mirasın Korunması Konusunda Ulusal ve Uluslarası Bildiri, Tüzük ve Yasalar 143
5.2 Yasal Statü Sorunları 147
5.3 Sosyo-Ekonomik Sorunlar 148
5.4 Doğal Çevreye İlişkin Sorunlar 149
5.5 Yerleşme Ölçeğinde Sorunlar 150
5.6 Yapı Ölçeğinde Sorunlar 155
5.7 Teknik Uygulama Sorunları 158

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER 159

KAYNAKLAR 162

EK-A

KURUL KARARLARI, BELGELER 169

EK-B

ÇİZİMLER, ANALİZLER 182

EK-C

SOSYAL YAPI ANKETİ 241

ÖZGEÇMİŞ 243

KISALTMA LİSTESİ

BODTO	Bodrum Ticaret Odası
DAB	Devlet Arşivleri Başkanlığı
GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler Ve Anıtlar Yüksek Kurulu
GEKA	Güney Ege Kalkınma Ajansı
ICCR/CIIC	Kültürel Rotalar Komitesi
HGM	Harita Genel Müdürlüğü
ICOMOS	International Council on Monuments and Site
KUDEB	Koruma Uygulama ve Denetim Bürosu
KVKBKM	Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü
SWOT	Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats
TÜBA	Türkiye Bilimler Akademisi
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 2. 1 Muğla İli Bodrum İlçesi'nin fiziki haritada konumu 6
Şekil 2. 2 Bodrum Yarımadası dağ haritası 7
Şekil 2. 3 Bodrum Yarımadası arazi eğimi durumu haritası 8
Şekil 2. 4 Bodrum Yarımadası jeoloji haritası 9
Şekil 2. 5 Bodrum Yarımadası'nın jeolojik haritası ve fay hatları 9
Şekil 2. 6 Bodrum Yarımadası'nı etkileyen şiddetli depremlerin merkez üsleri 10
Şekil 2. 7 Bodrum Yarımadası 1975-2008 yılları arasında ortalama en yüksek ve en düşük sıcaklık verileri grafiği 11
Şekil 2. 8 Bodrum Yarımadası 1975-2008 yılları arasında en yüksek ve en düşük sıcaklık verileri grafiği 11
Şekil 2. 9 Bodrum Yarımadası doğal sit haritası 13
Şekil 2. 10 Bodrum İlçesi ulaşım yolları haritası 14
Şekil 2. 11 Bodrum İlçesi için önerilen yeni karayolu projesi güzergahı 14
Şekil 2. 12 Antik Karya Uygarlığı haritası 19
Şekil 2. 13 Halikarnassos haritası 20
Şekil 2. 14 Menteşe Sancağı'nın sınırlarını gösteren harita 22
Şekil 2. 15 Bodrum Kaza merkezinin haritası 23
Şekil 2. 16 Antik Leleg şehirleri 25
Şekil 2. 17 Helenistik dönemde Halikarnassos'un tiyatrodan görünümü 26
Şekil 2. 18 Halikarnassos Antik Kenti 27
Şekil 2. 19 Sidba antik yerleşimi ile ilişkilendirilen kalıntılar 28
Şekil 2. 20 Pedasa 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları 29
Şekil 2. 21 Pedasa Antik Kenti'ndeki kültür varlıklarının haritası 29
Şekil 2. 22 Pedasa Antik Kenti'nden fotoğraf 30
Şekil 2. 23 Pedasa Antik Kenti tümülüs fotoğrafı 30
Şekil 2. 24 Madnasa antik yerleşimi 31
Şekil 2. 25 Bodrum Kalesi 32
Şekil 2. 26 Dağbelen Köyü'nde Bizans dönemine ait kalıntı 33
Şekil 2. 27 Dağbelen-Yakaköy sınırındaki yeldeğirmenleri 34
Şekil 2. 28 Karakaya Köyü geleneksel konutları 36
Şekil 2. 29 Musandralı ev çizimleri 37
Şekil 2. 30 Sakız tipi ev çizimleri 38
Şekil 2. 31 Kule tipi ev çizimleri 38
Şekil 2. 32 Tek odalı ev çizimleri 38

Şekil 3. 1 Girelbelen Köyü'nün konumu 40
Şekil 3. 2 Girelbelen Köyü'nün dağlar arasındaki konumu 40
Şekil 3. 3 Girelbelen kışlağı ve yaylağı 42
Şekil 3. 4 Girelbelen yaylağında yapı kalıntıları 43
Şekil 3. 5 Girelbelen yaylağında ağıl kalıntısı 43
Şekil 3. 6 16.yy'da Sıravolos Kazası köylerinin haritası 44
Şekil 3. 7 Çevre Düzeni Planı'nda Girelbelen Köyü ve çevresi 47
Şekil 3. 8 Doğal sit haritasında Girelbelen ve yaylağı 48
Şekil 3. 9 Çalışma alanı ve çevresinde arkeolojik ve doğal sitler 48
Şekil 3. 10 Girelbelen Camisi, köy odası ve hayvan ağılı 52
Şekil 3. 11 168 ada 20 parselde bulunan sarnıç 53
Şekil 3. 12 Köy mezarlığının yanında bulunan sarnıç 54
Şekil 3. 13 167 ada 26 parsel üzerinde bulunan sarnıç 55
Şekil 3. 14 Girelbelen mezarlığı 56
Şekil 3. 15 Girelbelen mezarlığından mezartaşı örnekleri 56
Şekil 3. 16 Girelbelen ve Dağbelen köyleri 57
Şekil 3. 17 Dağbelen Yukarı Mahalle mezarlığındaki mezar taşları 58
Şekil 3. 18 Dağbelen Aşağı Mahalle mezarlığındaki mezar taşları 59
Şekil 3. 19 Dağbelen'deki okul yapısı 59
Şekil 3. 20 Dağbelen'de tek hacimli bir geleneksel konut 60
Şekil 3. 21 Girelbelen Köyü çevresindeki arkeolojik sit alanları 61
Şekil 3. 22 Örenavlu Tepesi'ndeki Leleg yerleşimi kalıntıları 61
Şekil 3. 23 Guy Tepe'nin güneybatısındaki Leleg kültürüne ait yapı kalıntıları 62
Şekil 3. 24 Karadağ'ın güney yamacındaki yuvarlak planlı çiftlik evi yapı kalıntısı 62
Şekil 3. 25 Vista noktaları 64
Şekil 3. 26 Girelbelen-Konacık yolundan Girelbelen 65
Şekil 3. 27 Girelbelen özgün sokak dokusu 65
Şekil 3. 28 Girelbelen yaylağındaki bir kuyu 66
Şekil 3. 29 Girelbelen yaylağındaki antik mezar kalıntısı 66
Şekil 3. 30 Girelbelen'deki toprak yol 68
Şekil 3. 31 Girelbelen Köyü'ne ulaşım yolları 68
Şekil 3. 32 Girelbelen Köy mezarlığına ulaşım 69
Şekil 3. 33 İşlev analizi 70
Şekil 3. 34 Mülkiyet durumu analizi 71
Şekil 3. 35 Özgünlük durumu analizi 72
Şekil 3. 36 Hafif yapısal problemler, yüzey ve dolgu malzemesinde bozulma örneği . 73
Şekil 3. 37 Strüktür açısından iyi, bitirme malzemesi hafif hasarlı bozulma örneği 73
Şekil 3. 38 Yapısal durum analizi 74
Şekil 3. 39 Kütle korunmuşluk durumu analizi 75
Şekil 3. 40 Kütle korunmuşluk durumu %100-75 arası olan G20 nolu yapı 75
Şekil 3. 41 Kütle korunmuşluk durumu %75-50 arası olan G09 nolu yapı 75
Şekil 3. 42 Kütle korunmuşluk durumu %50-25 arası olan G02 nolu yapı 76
Şekil 3. 43 Kütle korunmuşluk durumu %25-0 arası olan G03 nolu yapı 76
Şekil 3. 44 Cephe korunmuşluk durumu analizi 77
Şekil 3. 45 Cephe korunmuşluk durumu %100-75 arası olan G10 nolu yapı 77
Şekil 3. 46 Cephe korunmuşluk durumu %75-50 arası olan G02 nolu yapı 77

Şekil 3. 47 Cephe korunmuşluk durumu %50-25 arası olan G15 nolu yapı 78
Şekil 3. 48 Cephe korunmuşluk durumu %25-0 arası olan G08.03 nolu yapı 78
Şekil 3. 49 Farklı duvar örgüsü çeşitleri 80
Şekil 3. 50 G01 ve G20 nolu yapılardaki muhdes bölücü duvar 80
Şekil 3. 51 Duvar örgüsü çizimleri 83
Şekil 3. 52 Farklı duvar örgüsü çeşitleri 83
Şekil 3. 53 Kayaların üzerine yapılan duvarlardan örnek 84
Şekil 3. 54 Ahşap kirişlemeler ve beden duvarı ilişkisi 85
Şekil 3. 55 Çatı örtüsü katmanları 85
Şekil 3. 56 Çatı örtüsü katmanları detayı 86
Şekil 3. 57 Girelbelen Köyü'nde bulunan loğ taşı 86
Şekil 3. 58 Çörten açıklığı 87
Şekil 3. 59 Sandıma Köyü'nden bir çörten detayı 88
Şekil 3. 60 G02 nolu yapıdaki yunmalık örneği 89
Şekil 3. 61 Yunmalık kesiti ve planı 89
Şekil 3. 62 G17 nolu yapı duvarında ahşap döşeme kirişi izi 90
Şekil 3. 63 G01 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü 91
Şekil 3. 64 G04 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü 92
Şekil 3. 65 G08 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü 92
Şekil 3. 66 G10 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü 93
Şekil 3. 67 G04 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü 93
Şekil 3. 68 G01 nolu yapı - muhdes beton lento 94
Şekil 3. 69 G20 nolu yapı - ahşap lentolu kapı 94
Şekil 3. 70 G04 nolu kapı kesiti ve planı 94
Şekil 3. 71 G04 nolu kapının içten ve dıştan görünüşü 95
Şekil 3. 72 G01 nolu kapının içten ve dıştan görünüşü 95
Şekil 3. 73 G01 nolu kapının içten ve dıştan görünüşü 96
Şekil 3. 74 G10, G09, G01 nolu yapıların ocakları 97
Şekil 3. 75 G20, G21, G10, G17 nolu yapıların ocakları 97
Şekil 3. 76 Restitüsyon önerisi ocak detayı 98
Şekil 3. 77 G17, G01 nolu yapıdan ahşap alın tahtası ve pervaz örnekleri 99
Şekil 3. 78 G04 nolu yapıdan ahşap kepenk ve denizlik örneği 99
Şekil 3. 79 Ahşap raf örnekleri 99
Şekil 3. 80 G01 nolu ahşap kapı örneği 100
Şekil 3. 81 G01 nolu yapı 101
Şekil 3. 82 G02 nolu yapı 103
Şekil 3. 83 G03 nolu yapı 104
Şekil 3. 84 G04 nolu yapı 105
Şekil 3. 85 G05 nolu yapı 106
Şekil 3. 86 G06 nolu yapı 107
Şekil 3. 87 G07 nolu yapı 108
Şekil 3. 88 G08 nolu yapı 109
Şekil 3. 89 G09 nolu yapı 109
Şekil 3. 90 G10 nolu yapı 111
Şekil 3. 91 G11 nolu yapı 112
Şekil 3. 92 G12 nolu yapı 112

Şekil 3. 93 G13 nolu yapı 113
Şekil 3. 94 G14 nolu yapı 114
Şekil 3. 95 G15 nolu yapı 115
Şekil 3. 96 G16 nolu yapı 116
Şekil 3. 97 G17 nolu yapı 117
Şekil 3. 98 G18 nolu yapı 117
Şekil 3. 99 G19 nolu yapı 118
Şekil 3. 100 G20 nolu yapı 119
Şekil 3. 101 G21 nolu yapı 119
Şekil 3. 102 G22 nolu yapı 120
Şekil 3. 103 G23 nolu yapı 121
Şekil 3. 104 G24 nolu yapı 121
Şekil 3. 105 Girelbelen'de bulunma süresi 123
Şekil 3. 106 Yaş dağılımı 124
Şekil 3. 107 Aynı evde bulunan kişi sayısı 124
Şekil 3. 108 Köy halkının günümüzdeki çalışma durumu 125
Şekil 3. 109 Gelir düzeyi 126
Şekil 3. 110 Yapılardan taşınma sebepleri 128
Şekil 3. 111 Evlerin onarım ihtiyaçları 129
Şekil 3. 112 Evlerin korunma nedenleri konusundaki görüşler 130
Şekil 3. 113 Evlerin nasıl korunması gerektiği konusundaki görüşler 130
Şekil 3. 114 Yeniden yerleşim seçeneklerinin konusundaki görüşler 131
Şekil 4. 1 Bodrum Yarımadası'nda yapılaşma durumu 139
Şekil 4. 2 Üç alternatifli çevreyolu projesinin güzergahı 139
Şekil 4. 3 Planlanan Bodrum Leleg yolu rotası 141
Şekil 5. 1 Tampon bölge ve koruma alanı 151

ÇİZELGE LİSTESİ

Sayfa

Çizelge 2. 1 Bodrum İlçesi 1980-2018 yılları arası nüfus verileri 16
Çizelge 3. 1 1583'te Sıravolos Kazası köylerinin nüfus durumu 45
Çizelge 3. 2 SWOT analizi 134

ÖZET

BODRUM GİRELBELEN KÖYÜ'NDE KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

İzlem HASBUTCU

Mimarlık Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Ceylan İrem GENÇER

Kırsal mimari, bulunduğu coğrafyanın yapı malzemeleri, dönemin yapım teknikleri ile; halkının sosyo-ekonomik, kültürel yapısı ve doğal çevre özellikleri ile doğrudan etkileşim halinde üretilmiş yapım şeklidir. Yüzyılların birikimiyle ve birçok bileşenin etkisiyle oluşturulan geleneksel kırsal yerleşmelerin yaşatılmasında birincil unsur insan faktörüdür. İnsan faktörünün yitirilmesi doğrudan geleneksel yapıların hasar görmesi ya da kültürel mirasın yok olması ile sonuçlanmaktadır. Bu durum kültürel bağlamda tekdüzeleşmeye sebep olmakta ve insanlığın geçmiş yaşamları ile olan bağlarının, aidiyet duygusunun varlığını tehdit etmektedir.

Dağbelen Mahallesi sınırları içinde Bodrum ilçe merkezine 9 km uzaklıkta bulunan, dağlar arasında ulaşılması güç konumu sebebiyle özgün yerleşim dokusu ve geleneksel mimari karakteri kısmen korunmuş olan Girelbelen Köyü kırsal mimarisinin korunması, çalışmanın ana konusu olmuştur. Yerleşim alanında toplam yirmi dört adet yapı grubu ve kalıntıları bulunmaktadır. Misafirhane olarak kullanılan bir adet köy odası ve dini işlevle kullanılan yapı haricindeki tüm yapı grupları konut olarak işlevlendirilmiştir. Bunlara ek olarak yerleşimde bir adet mezarlık, üç adet sarnıç, kuyular ve arkeolojik kalıntılar da tespit edilmiştir. Topoğrafyaya uyumlu olarak konumlanmış evler, araziye birbirinin görüşünü engellemeyecek şekilde, manzaraya yönelerek yerleşmişlerdir. Köydeki yapılar, Bodrum geleneksel konut tipolojisinden 'tek odalı ev' türüyle benzerlik göstermektedir. Tümü tek katlı ve tek hacimli olan yapılar, yığma kagir teknikle inşa edilmiştir. Başlıca geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Girelbelen Köyü halkı; ulaşım,

altyapı, sağlık, eğitim hizmetlerinin yokluğu ve evlerin günümüz koşulları için uygun olmaması gibi sebeplerden dolayı, 1980-1990 yılları arasında köyü tamamen terkederek başka beldelere taşınmıştır. Boş kalmasına bağlı olarak yapılar ciddi ölçüde hasar görmüş ve yerleşimin sokak dokusu bozulmuş durumdadır.

Tez çalışması toplam beş bölüm ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. Tez çalışmasının ilk bölümünde; tezin amacı ve yöntemiyle birlikte hipotezleri anlatılmıştır. Çalışma esnasında kullanılan kaynaklar, fiziksel alan çalışmaları ve sözlü bilgi çalışmaları açıklanmıştır. İkinci bölümde, çalışma alanının yer aldığı Bodrum İlçesi'nin coğrafi, iklimsel, jeolojik ve sosyo-ekonomik özellikleri genel hatlarıyla ele alınmıştır. Yarımadanın tarihsel gelişimine ilişkin bilgiler verilmiş, barındırdığı kültürel varlıklar; Karya uygarlığı döneminden Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar kronolojik bir sıra ile aktarılmıştır. Üçüncü bölümde; Girelbelen Köyü'nün fiziksel, sosyal, tarihsel özellikleri ele alınmıştır. Tarihi boyunca ilişki içerisinde olduğu Dağbelen Köyü yerleşimi ile ilgili bilgiler verilmiştir. Köy ve yakın çevresiyle ilgili yasal düzenlemeler araştırılmış, içinde bulunduğu 1. derece arkeolojik sit alanı ve çevredeki arkeolojik kalıntılar hakkında bilgiler de verilmiştir. Çalışma alanında tespit edilen kültür varlığı niteliğindeki yapılarda belgelemeye yönelik ölçümler yapılmıştır. Bunun sonucunda analitik rölöveleri hazırlanmış, yapıların mimari özellikleri ve mevcut durumları analiz edilip, TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi) kırsal mimarlık envanteri fişi doldurulmuştur. Yerleşimle ilgili mevcut durum tespitleri ve hasar analizleri yapılarak vaziyet planına işlenmiş, ortaya çıkan veriler grafiklerle anlatılmıştır. Girelbelen Köyü'nde ikamet etmiş kişilerle yapılan derinlemesine sözlü görüşmeler aracılığıyla köyün tarihsel gelişimine, sosyal ve kültürel dokusuna ilişkin bilgiler; yapılan anket çalışmalarıyla ise köyün sosyo-ekonomik yapısı ve köy halkının yapılarının geleceği hakkındaki görüşleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Dördüncü bölümde, Girelbelen Köyü'ndeki koruma sorunları; yasal statü sorunları, sosyo-ekonomik sorunlar, doğal çevre ile ilgili sorunlar, yerleşim ölçeğinde sorunlar, yapı ölçeğinde sorunlar, teknik uygulama sorunları olarak beş ana başlıkta ele alınmıştır. Beşinci bölümde ise belirlenen koruma sorunlarına yönelik öneriler açıklanmıştır.

Çalışmanın amacı, nüfusunu yitirmiş Girelbelen Köyü'ndeki geleneksel kırsal mirasının korunarak gelecek nesillere aktarılmasına katkı sağlamak ve yarımadadaki diğer kırsal miras alanları için örnek oluşturmaktadır. Bu çalışma ile yerleşimin sahip olduğu kültürel ve mimari değerlerin öneminin, resmi kuruluşlar ve yerli halk tarafından kavranması için farkındalık yaratılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bodrum, Girelbelen Köyü, kırsal miras, kültür mirası, tarihi çevre koruma

ABSTRACT

CONSERVATION OF RURAL ARCHITECTURE IN GİRELBELEN VILLAGE, BODRUM DISTRICT

İzlem HASBUTCU

Department of Architecture

MSc. Thesis

Adviser: Assoc. Prof. Ceylan İrem GENÇER

Rural architecture is a defined by the building materials of the geography it is located in and construction techniques of the period being in direct interaction with the socio-economic and natural characteristics of the region. Human factor is the primary factor for the survival of traditional rural settlements created by the accumulation of centuries-long building traditions and the influence of various components. The loss of the human factor directly results in the destruction of traditional structures and eventually the extinction of cultural heritage. This situation leads to monotonization in a cultural sense and threatens the existence of a sense of belonging and the ties of humanity with their past.

The main subject of this study is the preservation of rural architecture in the village of Girelbelen, which is located within the boundaries of Bodrum Dağbelen District, which has preserved its original settlement texture and traditional architectural character due to its remote location between the mountains 9 km away from the town center. There are 24 buildings, a cemetery, three cisterns, wells and archaeological remains in this settlement. This buildings consist of a village room, a structure used as a mosque and houses. The houses, which are positioned in harmony with the topography, are settled in the landscape in a way not to obstruct the view of each other. The structures in the village are similar to the 'single room house' type of Bodrum traditional residential typology. All of the structures are single-storey high with single-room, built with stone

masonry technique. The people of Girelbelen Village, whose main source of livelihood is agriculture and animal husbandry, have abandoned the village completely and moved to other towns between 1980-1990 due to the lack of transportation, infrastructure, healthcare, education services and the houses being unable to keep up with contemporary conditions. Since the buildings were unoccupied for a long time, they are now severely damaged and the street fabric of the settlement is deteriorated.

This thesis consists of a total of five chapters and a conclusion section. In the first chapter, the aim, the methodology and the hypothesis are explained. Resources used during the study, physical field studies and oral information studies are discussed. In the second chapter, the geographical, climatic, geological and socio-economic characteristics of Bodrum District, where the study area is located, are discussed in general terms. Information about the historical development of the peninsula is provided and its cultural heritage is described in chronological order from the Carian civilization to the Ottoman Empire. In the third chapter, physical, social and historical characteristics of Girelbelen Village are addressed. Information about the settlement of Dağbelen Village, with which Girelbelen Village had social relations throughout its history, is also provided. The legal regulations related to the village and its immediate surroundings have been studied and information is provided about the archaeological site where the village is located and the archaeological remains in the near vicinity. Measurements recorded in the building identified in the study area as cultural assets were converted into analytical survey studies. Survey drawings, architectural features and current conditions of the structures were analyzed and TÜBA (Turkish Academy of Sciences) rural architecture inventory form was filled. Analyses such as function, structural condition, construction type, legal status and deterioration related to the settlement were conducted and added to the layout plan and the obtained data were explained with graphics. Through oral studies carried out with people who previously resided in Girelbelen Village, information such as the history of the region and daily life style in the settlement were inquired and obtained. Through survey studies, it was possible to understand the socio-economic structure of the village. In the fourth chapter, conservation and preservation problems in Girelbelen Village have been discussed under five main headings: legal status problems, socio-economic problems, problems related to natural environment, problems in building scale, problems in structure scale and technical implementation problems. In the fifth chapter, the recommendations were developed for the identified preservation problems.

The aim of the study is to make theoretical and practical contributions to the conservation of the traditional rural heritage in abandoned Girelbelen Village, and making it possible to pass this heritage down to next generations, and this thesis also aim to be a case study for other rural heritage sites in the peninsula.

Another purpose of this study is to raise awareness among the public institutions and local people regarding the importance of cultural and architectural values of the settlement.

Keywords: Bodrum, Girelbelen Village, rural heritage, cultural heritage, conservation of historical environment

BÖLÜM 1

GİRİŞ

1.1 Literatür Özeti

Sahip olduğu arkeolojik miras ve yöreye özgü geleneksel konut dokusu ile Bodrum Yarımadası günümüze değin birçok araştırmaya konu olmuştur. Tez çalışmasına başlanmadan, Bodrum İlçesi'nin Girelbelen Köyü ile ilgili herhangi bir akademik çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Girelbelen Köyü, Batı Anadolu'nun güney sahillerinde Bodrum İlçesi'nin orta kesimlerinde dağlar arasında yer alan ve konumu itibariyle özgün mimarisini büyük ölçüde korumuş köylerinden biridir. Girelbelen yerleşimi, arkeolojik ve kırsal mirası birarada barındırması, bulunduğu doğal çevrenin güzelliği ve geleneksel konut mimarisinin özgünlüğünü koruması sebebiyle çalışılmaya değer görülmüştür. Bu çalışma kapsamında Girelbelen Köyü ve çevresi sahip olduğu doğal, fiziksel ve sosyo-kültürel bileşenleri ile bütüncül olarak ele alınmıştır.

Tez çalışması; literatür taraması, alan araştırması, belgeleme, arşiv araştırması ve sözlü görüşmeler ile gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda, Atatürk Kitaplığı, Yıldız Teknik Üniversitesi Kütüphanesi, Muğla Sıtkı Koçman Kütüphanesi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Kütüphanesi, Bodrum Cevat Şakir Kabaağaçlı İlçe Halk Kütüphanesi, Bodrum Mimarlık Kitaplığı, T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı, Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü (Muğla KVKBKM), Muğla Hoca Mustafa Efendi İl Halk Kütüphanesi, Salt Galata Arşivi, Alman Arkeoloji Enstitüsü arşivi, Bodrum Belediyesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi, Muğla Büyükşehir Belediyesi Koruma Uygulama Denetim Bürosu (KUDEB) gibi kurumların arşivleri taranarak tez konusu ile ilgili belgeler, birincil ve ikincil kaynaklar derlenmiştir. Araştırmanın kurgusu; giriş,

Bodrum İlçesi, Girelbelen Köyü yerleşim dokusu ve yapıların özellikleri, Girelbelen Köyü'nde koruma sorunları, Girelbelen Köyü'nün korunmasına dair öneriler ve son olarak da sonuç ve öneriler olmak üzere altı bölümden oluşmaktadır.

Tez çalışmasının ilk bölümünde, tezin amacı, yöntemi ve hipotezleri anlatılmıştır. Çalışma kapsamında kullanılan kaynak araştırması, fiziksel alan araştırmaları ve sözlü kaynaklar gibi yöntemler açıklanmıştır.

Çalışmanın ikinci bölümünde, Bodrum Yarımadası' nın fiziksel, sosyal, ekonomik yapısı ve tarihsel gelişimi genel hatlarıyla anlatılmıştır. Yarımada, tarih öncesi dönemlerden itibaren yerleşim alanı olmuş, Ege ve Akdeniz'de hakimiyet sağlamak isteyen uygarlıkların odak noktası haline getirilmiştir. Bodrum Yarımadası'ndaki tarih öncesi yerleşimler ilgili araştırmalar yapılırken; Evliya Çelebi, Heredot, Plinius, Vitrivius, Strabon, Vital Cuinet, Charles Texier, Charles T. Newton, Bean&Cook, Francis Beaufort, Wolfgang Radt, J. Thevenot, Choiseul Gouffier, W. Turner, Richard Chandler gibi seyyahların görsel, yazılı kaynaklarından ve haritalarından faydalanılmıştır. Bu kaynakların bir kısmından, Bodrum Yarımadası'nın 20. yüzyıla kadar içinde bulunduğu sosyo-ekonomik durumu, idari yapısı ve barındırdığı kültür varlıkları hakkında bilgi almak mümkündür. Batı Anadolu'nun Türkleşmesi ve sonrasında Bodrum Yarımadası hakimiyetinin Türkmenlere geçmesi ile başlayan dönemle ilgili hazırlanan çeşitli tez çalışmalarının haricinde; Paul Wittek, Zekai Eroğlu, Ekrem Uykucu, Tuncer Baykara, Mehmet Akif Erdoğdu, Ahmet Özgiray gibi araştırmacı ve yazarların eserlerinden yararlanılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet dönemine kadar Menteşe ve Muğla Sancaklarına bağlı çeşitli adlarla anılan bir kaza olarak anılan Bodrum'un demografik, ekonomik ve sosyal yapısında geçirilen değişimler incelenmiştir. Kaza merkezi ve kırsal yerleşimleri hakkındaki bilgi elde etmek amacıyla, 'Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu' bildiri metinleri incelenmiştir. Bölgede iskan etmiş uygarlıklardan günümüze miras kalan kültür varlıklarının başlıca olanları; Karya, Leleg, Roma ve Bizans dönemine tarihlenen kalıntılar, yüzey araştırması raporları ve Muğla Kültür Envanteri kitabı incelenerek, bu bölümde ortaya konmuştur. Bu bölümde ele alınan bir diğer konu olan Bodrum'un geleneksel konut mimarisi; Necva-Tuğrul Akçura, Cengiz Bektaş, Nezih R. Aysel, Ahmet İğdirligil gibi mimarların ilgili yayınlarından yararlanılarak

oluşturulmuştur. Yörenin belli başlı kırsal mimari özelliklerini yansıtan Karakaya, Sandıma gibi köyler hakkında yazılan tezlerden faydalanılmış ve bu köyler yerinde incelenmiş ve fotoğraflanmıştır.

Tez çalışmasının üçüncü bölümünde ilk olarak, Girelbelen Köyü'nün coğrafi özellikleri ele alınmış ardından tarihi ve sosyal gelişimi incelenmiştir. Köy ve yakın çevresindeki ulaşım aksları, kültür varlıkları ve arkeolojik sit alanları tanımlanmıştır. Bu bölüme kaynaklık eden başlıca çalışma Girelbelen Köyü ve çevresinde gerçekleştirilen saha çalışması olmuştur. Bodrum Belediyesi'nden elde edilen halihazır haritalar, Çizgi Harita Mühendislik firması ile yapılan ölçümler ve uydu fotoğrafları referans alınarak revize edilmiştir. Çalışma alanında yapılan ölçümlerle 1/200 ölçekli analitik rölöve çizimleri hazırlanmış, bu çizimler kullanılarak TÜBA kırsal mimarlık envanteri fişi doldurulmuştur. Yerleşimde fiziksel yapıya dair analiz çalışmaları yapılmıştır. Analiz çalışmaları esnasında; Muğla KVKBKM, Muğla Valiliği Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, Bodrum Belediyesi ve Bodrum Tapu Kadastro Müdürlüğü'nden elde edilen verilerden faydalanılmıştır. Sosyal yapı analizlerini oluşturmak için; Girelbelen Köyü'nde ikamet etmiş kişilerle görüşmeler yapılmış, bu görüşmelerden elde edilen veriler pasta grafikler halinde belgelenmiştir. Aydın-Muğla-Denizli planlama bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Muğla KVKBKM'den alınan arkeolojik sit kararı incelenerek çalışma alanıyla ilgili yasal durum ortaya konmuştur.

Çalışmanın dördüncü bölümünde, Girelbelen Köyü'nde yapılan analiz ve araştırmaların sonucunda, koruma sorunları belirlenmiştir. Belirlenen koruma sorunları; yasal statü sorunları, sosyo-ekonomik sorunlar, doğal çevreye ilişkin sorunlar, yerleşme ölçeğinde sorunlar, yapı ölçeğinde sorunlar ve teknik uygulama sorunları gibi alt başlıklarda ele alınmıştır.

Çalışmanın beşinci bölümünde, Girelbelen kırsal mimari mirasının korunmasına dair öneriler getirilmiştir. Bu öneriler getirilmeden önce kırsal mimarinin tanımı yapılmış, bileşenleri açıklanmıştır. Konuyla ilgili kavramsal alt yapının güçlendirilmesi için; UNESCO, ICOMOS, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi gibi koruma alanında uluslararası faaliyet gösteren kuruluşların yayınladığı ilke, tüzük ve deklarasyonlardan alıntılar yapılmıştır. Zeynep Eres, Zeynep Ahunbay, Nur Akın, Emre Madran gibi koruma uzmanı

akademisyenlerin çalışmalarından faydalanılmıştır. Uluslarası kabul görmüş ilkeler ışığında, başarılı bulunan örneklerden faydalanılarak Girelbelen kırsal mimarisinin korunması adına öneriler getirilmiştir. Bu öneriler, yasal statü önerileri, sosyo-ekonomik öneriler, doğal çevreye ilişkin öneriler, yerleşme ölçeğinde öneriler, yapı ölçeğinde öneriler ve teknik uygulama önerileri gibi alt başlıklarda ele alınmıştır.

Sonuç olarak, geleneksel ve arkeolojik mirası birlikte barındıran Girelbelen yerleşiminde, kırsal miras değerlerinin korunması ancak bütüncül bir anlayışla gerçekleşecektir. Girelbelen Köyü'nde yapı ve yerleşim ölçeğinde uygulanacak koruma-onarım ve yeniden işlevlendirme çalışmaları planlanırken öncelikli olarak köy halkının faydası ve yerleşimin özgün kimliği gözetilmelidir. Girelbelen Köyü'nde kırsal dokunun korunması ve sürdürülebilmesi için; üst ölçekte alandaki kültür ve tabiat varlıklarının, köy yerleşimin kültürel kimliği tanımlarak, bu kimliğe uygun güzergahlar oluşturulup bir kültür ve doğa rotası planlanması önerilmiştir.

1.2 Tezin Amacı

Bodrum İlçesi, 1970'lerden itibaren artan bir ivmeyle yerli ve yabancı yatırımcıların turizm odağı haline gelmiştir. Yoğun kitle turizmi Bodrum'un özgün mimari dokusunu ve kentsel karakterini hızla değiştirmiştir. Bu kontrolsüz değişim, tarihi prehistorik dönemlere kadar uzanan ve yoğun bir kültür katmanlaşmasına ev sahipliği yapan Bodrum Yarımadası'nın sahip olduğu kültür varlıklarının geleceğini tehdit etmektedir. Konumu ve yasal statüsü itibariyle günümüze kadar kitle turizmi tehdidinden korunan Girelbelen Köyü, nüfusunu kaybetmesiyle yaklaşık 30 sene boyunca düzenli bakım ve onarım yapılmadan dış etkenlere maruz kalmış, kırsal mimari mirasını kaybetme noktasına gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Girelbelen Köyü'ndeki kültür mirasının korunması, tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasını sağlamaktır. Bu bağlamda, köyün geleneksel kırsal dokusu ile yapıların mimari özelliklerini inceleyip belgeleyerek, uygun görülen yapıları tescile önermek, acil bakım ve onarıma ihtiyaç duyan yapıları tespit ederek müdahele önerilerinde bulunmaktır. Köy ve çevresindeki kültürel birikim bileşenleri ve doğal güzellikler saptanarak bir kültürel rota planlanması hedeflenmektedir. Planlanacak

kültür rotası ile yarımadadaki yoğun kitle turizmine alternatif olarak 12 aya yayılacak düşük yoğunluklu kültür ve doğa turizminin önerilmesi, bununla birlikte Girelbelen kırsalının tanıtımının yapılması planlanmaktadır.

1.3 Hipotez

Tez çalışması kapsamında Girelbelen Köyü'nde kırsal mirasın korunmasına ilişkin hipotezler şöyle sıralanabilir:

- Nüfusunu kaybetmiş olan Girelbelen Köyü'nün koruma kullanım dengesi göz önünde bulundurularak canlandırılması ve tanıtımı ile barındırdığı kültür varlıklarının bilinirliği arttırılacaktır.
- Girelbelen Köyü'ndeki yapıların tescillenmesi ve belgelenmesi ile bu kültür varlıklarının gelecek nesillere aktarılması mümkün olacaktır.

1.4 Bulgular

Çalışma alanında yer alan geleneksel dokunun belgeleme çalışması sırasında, 2019 Şubat-Mayıs ayları arasında Girelbelen Köyü ve yaylağındaki yapıların fotoğrafları çekilerek yerinde tespitleri yapılmıştır. T.C. M.S.B Harita Genel Müdürlüğü'nden 1938, 1953, 1964, 1972, 1974, 1977, 1992 yıllarına ait hava fotoğrafları temin edilmiştir. Köyün detaylı çizimlerini gerçekleştirebilmek için total station ve GPS gibi ölçüm cihazları kullanılarak yapıların kotları tespit edilmiştir. Köyde yaşamış olan 16 kişiyle sözlü anket yapılmıştır. Çalışma alanında, fiziksel yapı analizleri yapılmış, yapıların bozulma durumu derecelendirilmiştir. Tüm bu çalışmalar neticesinde elde edilen veriler değerlendirilerek pasta grafikler oluşturulmuş ve bu bağlamda önerilerin geliştirilmesi sağlanmıştır.

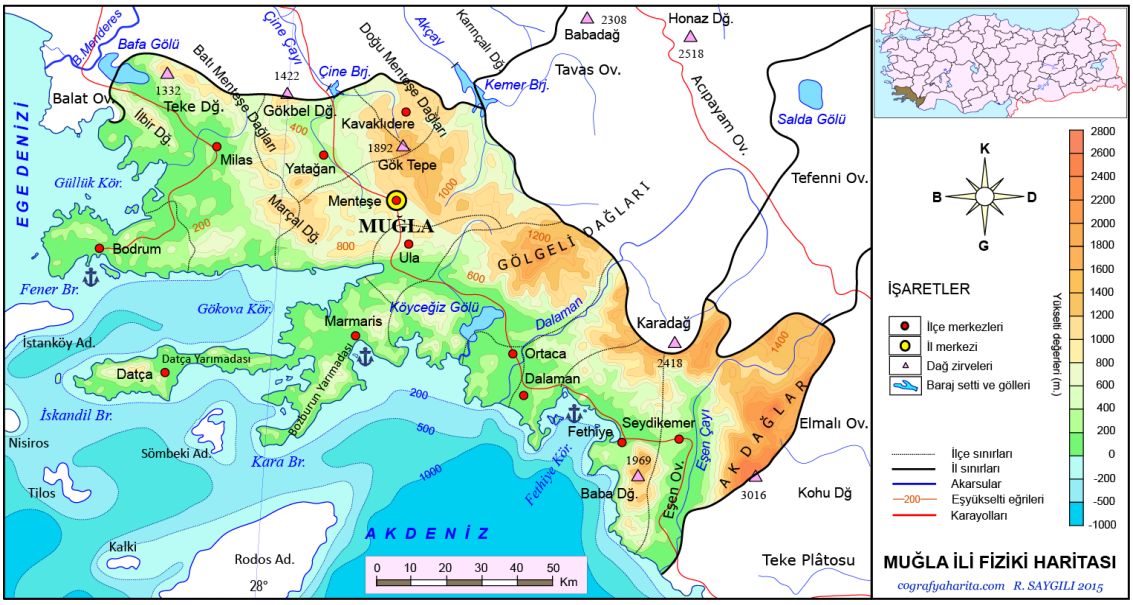
BÖLÜM 2

BODRUM YARIMADASI

2.1 Fiziksel Yapı

2.1.1 Coğrafi Konum

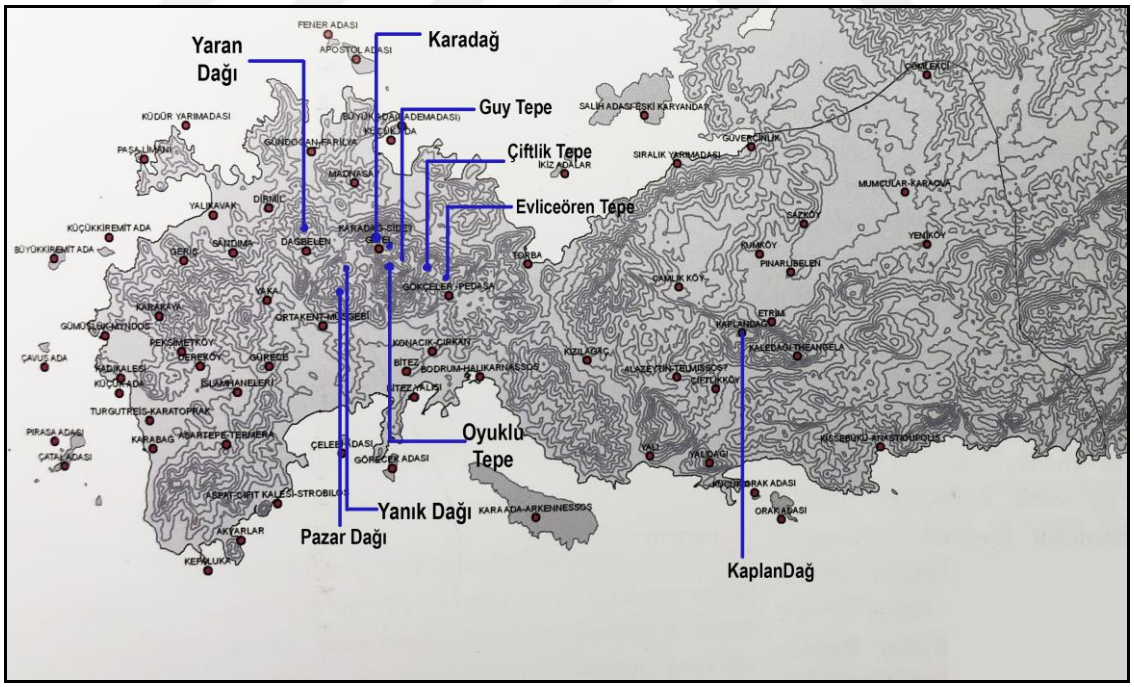
Bodrum İlçesi; Anadolu' nun batı kıyılarında, Muğla İli'nin güney batısında Ege Denizi'ne uzanan Bodrum Yarımadası üzerine kurulmuştur. Coğrafi bölge olarak Ege bölgesi sınırları içinde olan bölgenin üç tarafı denizlerle çevrilidir. Kuzeyinde Mandalya körfezi (Güllük Körfezi), güneyinde Kerme Körfezi (Gökova Körfezi), batısında Ege Denizi ve Yunan adaları, doğusunda Milas İlçesi vardır. Bodrum ilçesi, 27° 25' 49.9440'' Doğu meridyeni ile 37° 2' 3.8724'' Kuzey paraleli arasında yer almaktadır [1], [2].

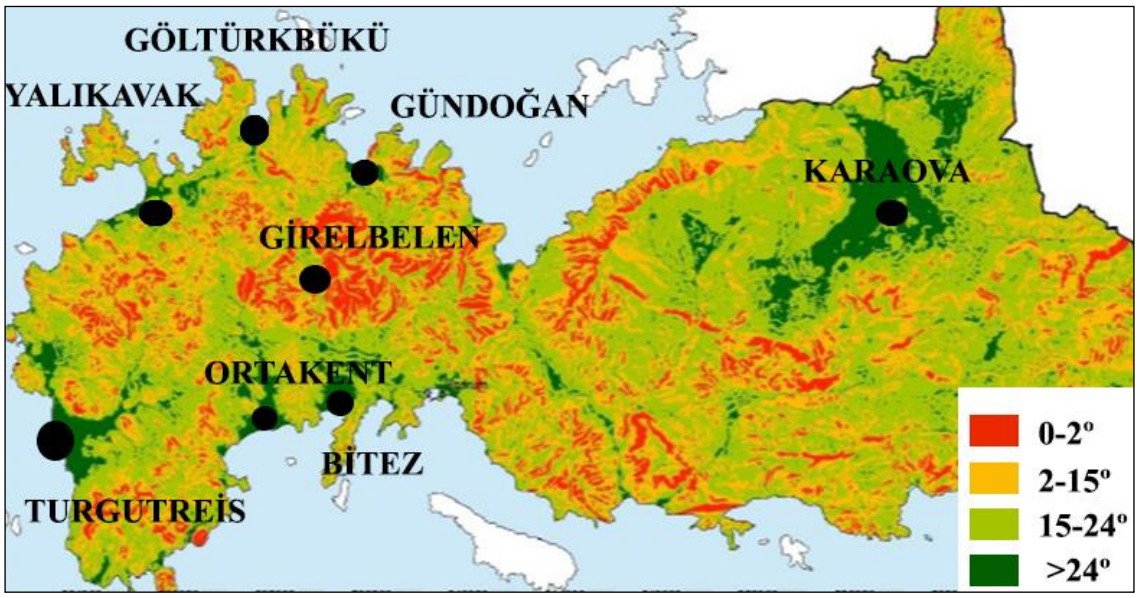
Şekil 2. 1 Muğla İli Bodrum İlçesi'nin fiziki haritada konumu [3]

2.1.2 Jeolojik ve Jeomorfolojik Yapı

Muğla İli' nin %19.47'lik alanını kaplayan Bodrum İlçesi'nin yüz ölçümü 68,655 hektardır. Bodrum İlçesi'nde dağların denize dik olarak uzanması sebebi ile kıyıdaki topografya girinti çıkıntılardan oluşmuş ve 174 km'lik kıyı boyunca küçük koylar oluşturmuşlardır. Oldukça dağlık ve engebeli bir araziye sahip olan Bodrum İlçesi, topografik olarak Torba Limanı'ndan itibaren batıda ve doğuda farklı şekillenmiştir [2]. Yarımadanın batı kesiminde, batı-doğu yönünde uzanan 300-600 m yüksekliğinde en yüksek yeri 690 m ile Oyuklu Dağı olan bir dağlık oluşum ile kuzey-güney doğrultusunda uzanan 150-400 m yüksekliğindeki kütlelerden oluşur. 610 m yüksekliğinde Karadağ, 550 m yüksekliğinde Çiftlik Tepe, 551 m yüksekliğinde Pazar Dağı da bölgenin en yüksek dağ ve tepeleri arasında yer almaktadır. Doğu kesimi ise yükseltisi 300-500 m arasında iki tepelik kütleden oluşur (Şekil 2. 2) (Şekil 2. 3) [4]. Vadi ve çöküntü alanlarında alüvyal boğulmalar sonucu oluşmuş ovalar bulunmaktadır. En geniş düzlük olan Karaova, Yarımada'nın Kuzeydoğu kesiminde yer alır. Batı kesiminde küçük kıyı ovaları yer alır. Bu ovaların başlıcaları; Göltürkbükü, Gündoğan, Yalıkavak, Turgutreis, Ortakent, Bitez'dir [6].

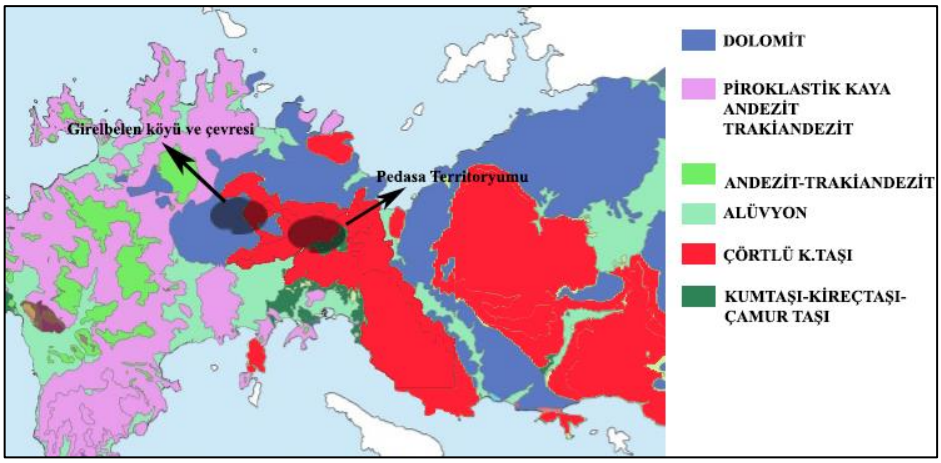

Şekil 2. 2 Bodrum Yarımadası dağ haritası [5]

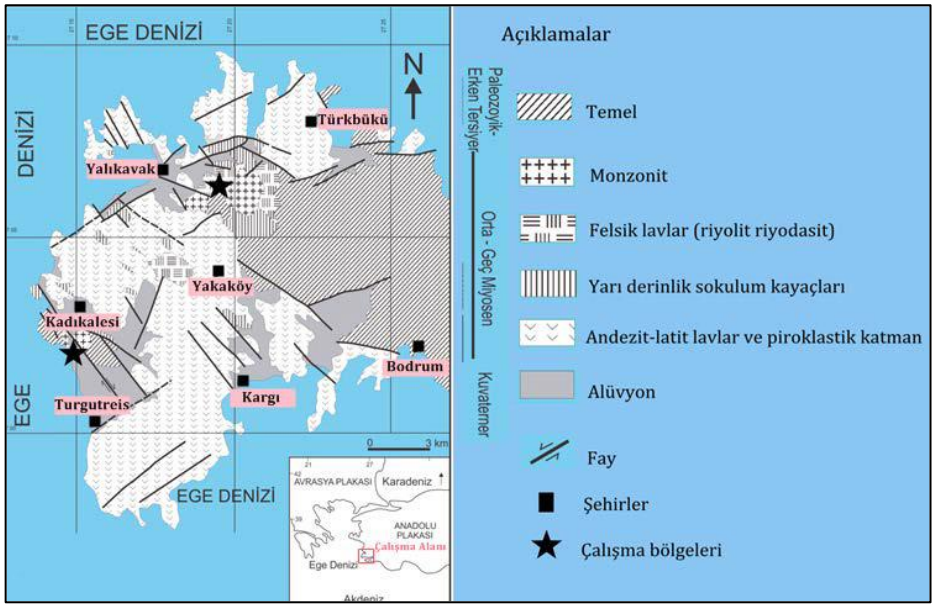
Şekil 2. 3 Bodrum Yarımadası arazi eğimi durumu haritası [10]

Bodrum Yarımadası'nın temelini Paleozoyik yaşlı konglomera-kumtaşından oluşan düşük derecede metamorfik kayaçlar oluşturur. Şiddetli bir magmatizma etkin olarak çeşitli evrelerde plütonik ve volkanik kayaçları oluşturmuştur [7]. Bölgenin batısı trakit, andezit, riyolit ve bazalt gibi volkanik kayaçlardan oluşmuş, doğusu ise daha çok kalkerlerden oluşan bir plato üzerine kurulmuştur [8]. Pazardağı formasyonu olarak adlandırılan bölgede yaklaşık 300 m kalınlıkta dolomitik kireçtaşları bulunur. Üzerinde ise, Karadağ formasyonu olarak adlandırılan siltli-marnlı kireçtaşları yer alır. Daha üstte Kışladağ formasyonunun çörtlü kireçtaşları uyumlu olarak izlenir (Şekil 2. 4) [7]. Karbonat kökenli olan kireçtaşları daha geçirimli bir yapıya sahip olup, denize en yakın bölgelerde yer almaktadır. Geçirimsiz bölgeler ise, genelde anakaraya doğru iç bölgelerdedir. Geçirimli bir yapısı olan karbonat kayaçlar, içine aldıkları suyu hemen denize iletmektedir. Bu sebeple, yarımadada denize yakın olan bölgeler, yüzeysel sular, kaynak suları ve yeraltı suları bakımından fakirdir. İç kesimlerde ve geçirimsiz tabakaların denize yakın kısımlarında yeraltı suları ve kaynak suları daha fazladır [9].

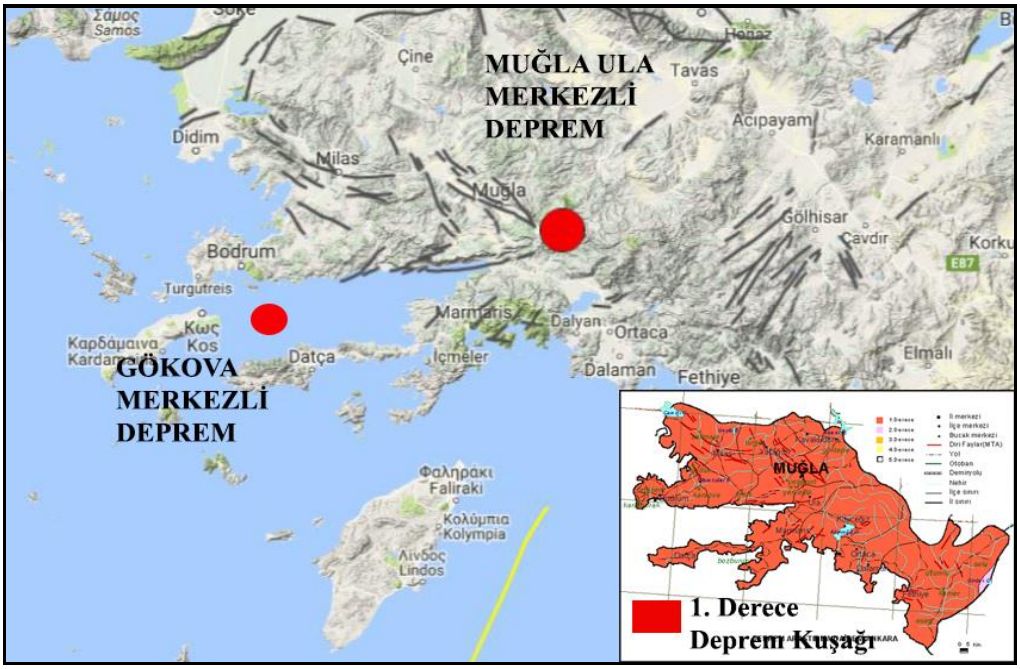
Şekil 2. 4 Bodrum Yarımadası jeoloji haritası [10]

Bodrum Yarımadası'nın birçok arazisi, dağların arasında ya da tepelerin yamaçlarında yer almaktadır. Arazi toprak özellikleri olarak birinci derece kireçli ve çakıllı, ikinci derece killi ve kumludur. Deniz seviyesinden 10 m yükseklikte bulunan Bodrum İlçesi'nde heyelan pek yaşanmamaktadır. Sürekli dere bulunmaması sebebiyle akarsu taşkınları olmayan bir bölgedir [11]. Verimli tarım arazileri son derece azdır ve yaygın olarak şiddetli erozyona maruz kalmaktadır. Bölgedeki kaya toplulukları, Batı Anadolu'nun diğer Ege kıyılarında olduğu gibi, yüksek açılı büyüme faylarının etkisi ile yükselmiştir (Şekil 2. 5) [12]. Bodrum Yarımadası, depremsellik açısından özellikle Gökova fay zonunun etkisi altındadır. Gökova fay zonu, Gökova Körfezi kuzeyi boyunca uzanan paralel birkaç sıra ark şeklinde normal faylardan oluşmaktadır [13].

Şekil 2. 5 Bodrum Yarımadası'nın jeolojik haritası ve fay hatları [12]

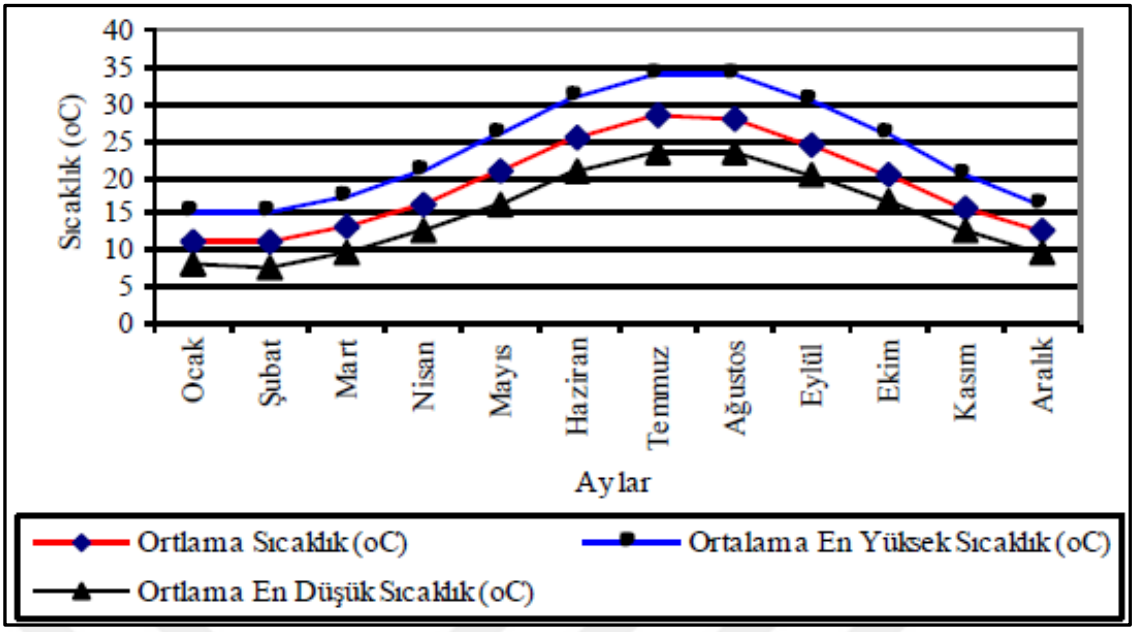
Bodrum bölgesindeki kaya toplulukları, Batı Anadolu'nun diğer Ege kıyılarında olduğu gibi, yüksek açılı büyüme faylarının etkisi ile yükselmiştir [14]. Bölge sık aralıklarla orta şidette ve şiddetli depremler üretmektedir. Özellikle Milas, Bodrum, Gökova Körfezi ve Datça civarları ülkemizde deprem dizilerinin yoğun olarak gözlendiği bölgeler arasında yer almaktadır. 20 Temmuz 2017 tarihinde Gökova Körfezi merkezli, aletsel büyüklüğü 6,6 olan ve 21 Kasım 2017 tarihinde Muğla Ula merkezli, aletsel büyüklüğü 5,0 olan iki deprem, Bodrum Yarımada'sında hissedilmiştir (Şekil 2. 6) [15].

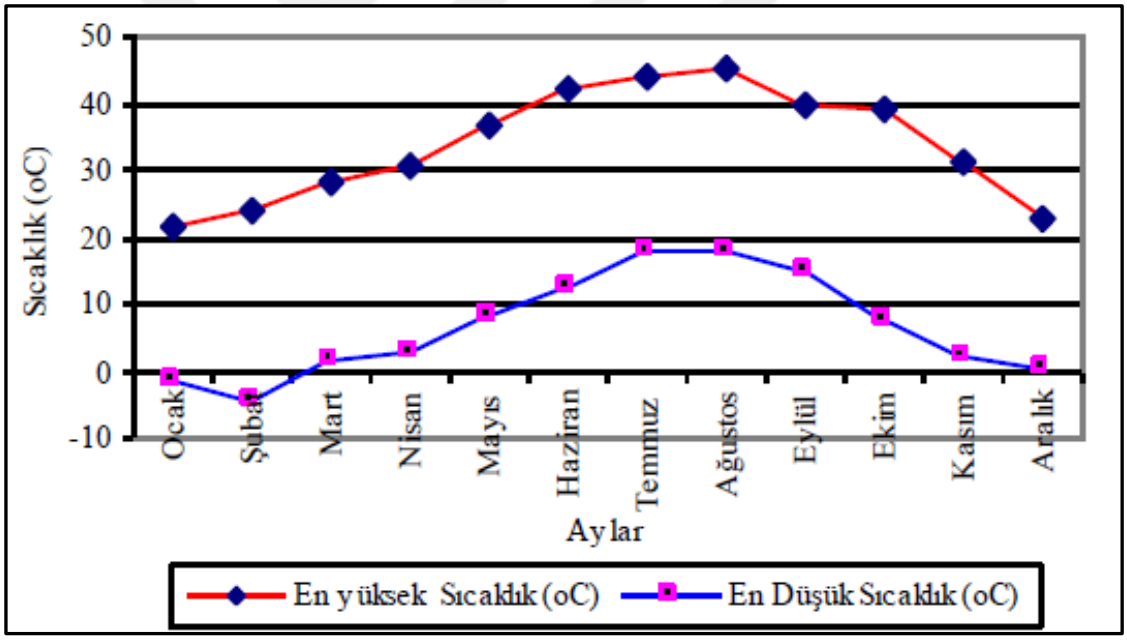
Şekil 2. 6 Bodrum Yarımadası'nı etkileyen şiddetli depremlerin merkez üsleri [15], [16]

2.1.3 Klimatoloji

Bodrum Yarımadası'nda subtropikal iklim kuşağı kapsamına giren Akdeniz iklimi görülmektedir. Akdeniz hava kütlelerinin etkisinde bulunan yarımadada yazları sıcak ve kurak, kışları ılık ve yağışlı olarak nitelendirilen iklim hakimdir. Bodrum Yarımadası'nın 1975-2008 yılları arasındaki ortalama sıcaklık değeri $18,9^0$ C, ortalama en yüksek sıcaklık değeri $23,8^0$ C, ortalama en düşük sıcaklık değeri 15^0 C; en yüksek sıcaklık $33,7^0$ C ve en düşük sıcaklık değeri $6,6^0$ C olarak verilmiştir (Şekil 2. 7) (Şekil 2. 8). Bölgede Ocak-Mart ile Eylül-Aralık dönemlerinde yağışların düştüğü görülmektedir. 1971-2004 yılları arasında yıllık ortalama yağış miktarı 681,9 mm ve kısa periyotta 2005-2009 yılları arasında ortalama yıllık yağış miktarı 698,15 mm'dir [9].

Şekil 2. 7 Bodrum Yarımadası 1975-2008 yılları arasında ortalama en yüksek ve en düşük sıcaklık verileri grafiği [9]

Şekil 2. 8 Bodrum Yarımadası 1975-2008 yılları arasında en yüksek ve en düşük sıcaklık verileri grafiği [9]

Yıllık rüzgar verilerine göre hakim rüzgar yönü kuzeybatı yönüdür ve serinletici bir etkiye sahiptir. Yıl içerisinde rüzgar dağılımının, kışın Ocak ayında etkin kuzey, kuzeybatı ve güney; yazın kuzey, kuzeybatı, batı ve güney yönlerinde olduğu tespit edilmiştir [10], [80]. Bodrum Yarımadası genel anlamda rüzgarlı bir iklim yapısına sahiptir. 2000-2014 yılları arası rüzgar hızı ortalaması 2,37 m/s'dir [18].

2.1.4 Bitki Örtüsü ve Hayvanlar

Akdeniz ikliminin görüldüğü Bodrum Yarımadası'nda bu iklimin tipik bitki örtüsü olan makilik-fundalık alanların hakim olduğu görülmektedir. Bölgenin toplam toprak alanının en geniş kısmını %55'lik oranla orman alanları, kalan alanın %10,1'ini yerleşim alanları, %12,1' lik kısmını makilik-fundalık, %12'lik kısmını zeytinlik, %3,8'lik kısmını mutlak tarım[1], %3,3'lük kısmını marjinal tarım[2], %2,5'lik kısmını narenciye ve %1,2'lik kısmını ise mera alanları kaplamaktadır [19]. Bitki örtüsünün belirgin bir şekilde kuzeyden güneye doğru ikiye ayrıldığı görülmektedir. Bodrum-Milas karayolunun kuzeyinde çalılık, fundalıklar ve dikenli otlar görülmektedir. Karayolunun güneyinde iç kesimlerde ormanlık alanlar yaygındır. İğne yapraklı kızılçam, yabani çilek, palamut, mersin, sandal ağacı, meşe gibi ağaçların ormanlarda hakim olduğu görülmektedir [2]. Kıyılara yaklaştıkça bitki örtüsü, mersin, kocayemiş, keçiboynuzu, taflan, defne, zeytin ve pınar gibi maki ailesinden dikenli ve sert yapraklı, her mevsim yeşil duran, kısa boylu bitkiler yer aldığı görülmektedir [1], [2].

Akdeniz Foku Yaşam Alanları, Gölköy Önemli Bitki Alanları, Bodrum Yarımadası ve adaları önemli bitki ve kuş alanları gibi biyolojik çeşitlilik açısından önemli doğa alanlarının bulunduğu bir bölge olması sebebiyle Bodrum Yarımadası ve bağlı bulunan adalarının önemli bir bölümü doğal sit statüsüne alınmıştır (Şekil 2. 9) [21].

[1] Mutlak tarım: Bitkisel üretimde; toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu, yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topoğrafik sınırlamaları olmayan veya çok az olan, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, hâlihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan arazilerde yapılan tarım çeşididir [23].

[2] Marjinal tarım: Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topoğrafik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarım çeşididir [23].

Şekil 2. 9 Bodrum Yarımadası doğal sit haritası [22]

2.1.5 Ulaşım

Bodrum Yarımadası, Muğla İl merkezine 111 km, İzmir İli'ne ise 230 km uzaklıkta olup İstanbul İli'ne yaklaşık 695 km uzaklıkta konumlanmaktadır. Çeşitli ulaşım imkânları ile zengin bir ulaşım altyapısına sahip olan bu ilçenin karayolu ve hava yolu ile ulaşım birçok yöne kolaylıkla sağlanabilmektedir. Milas İlçesi üzerinden Bodrum Turgutreis'e kadar devam eden bir karayolu bulunmaktadır [19].

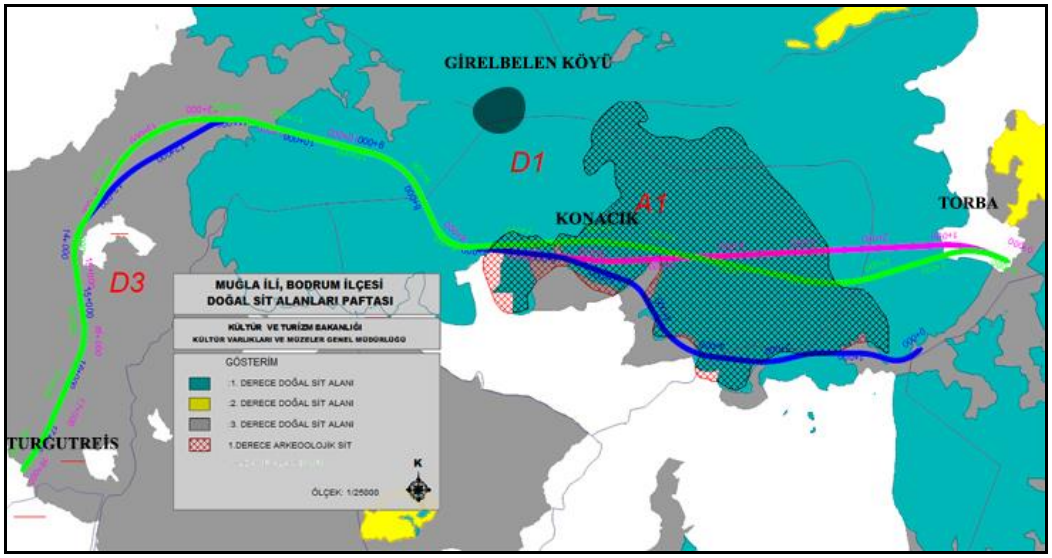
Bodrum şehir merkezine 45 km uzaklıkta bulunan, 1997 tarihinde açılışı yapılan Milas Bodrum Havalimanı Ege bölgesinin en yoğun havalimanıdır. İç ve dış hatlardaki yoğunluk sebebiyle yeni yapılan dış hatlar binası, 2012 yılından itibaren hizmete girmiştir [24]. Bölgeyi ticari anlamda besleyen en yakın yük limanı yaklaşık 40 km uzaklıkta bulunan Milas ilçesine bağlı bulunan Güllük'te bulunmaktadır. Deniz yolu ulaşımı bakımından içerisinde turistik ve ticari limanları barındıran Bodrum, Ege ve Akdeniz bölgesi için önem taşımaktadır. Yarımada; Bodrum merkez, Yalıkavak ve Turgutreis limanları olmak üzere üç farklı limana sahiptir. Bu limanlarda bulunan marinalar, deniz ulaşımı ve yatların önemli kışlama noktalarıdır [2], [19]. Denizyolu ulaşımında önemli potansiyele sahip Bodrum Limanı'ndan Yunan Adaları'na, Kos ve Rodos'a düzenli feribot seferleri gerçekleştirilmektedir. Bodrum'dan Datça, Didim ve Dalyan'a da deniz bağlantıları

bulunmakla beraber yurtiçi ve yurtdışına sefer yapmakta olan feribotlar bulunmaktadır (Şekil 2. 10) [19], [25].

Şekil 2. 10 Bodrum İlçesi ulaşım yolları haritası [19], [26]

Yaz aylarında mevcut nüfusun yaklaşık beş katına çıkması sebebi ile ilçe içinde karayolu ulaşım altyapısı yetersiz kalmaktadır. Yaşanmakta olan bu soruna alternatif çözüm olarak geliştirilmiş beş tünelli 18 km'lik karayolunun, Torba-İslamhaneleri arasına yapılması planlanmaktadır. Alternatif yol, bölgenin doğal, ekolojik, tarihi, kültürel yapısına verebileceği olası zararlar sebebiyle tartışmalı bir öneri olarak değerlendirilmektedir (Şekil 2. 11) [27].

Şekil 2. 11 Bodrum İlçesi için önerilen yeni karayolu projesi güzergahı [27]

2.2 Sosyal Yapı

Bodrum Yarımadası'nda sosyal yapının köklü değişimlere uğramasına neden olan farklı kırılmalar yaşanmıştır. 1968 yılına kadar olan dönemde, Bodrum Yarımadası yeşillikler içinde yer alan, yerli halkın balıkçılık ve sünger avcılığı yaparak geçimini sağladığı, ulaşım olanaklarının yok denecek kadar az olduğu, kapalı ekonomiye ve homojen sosyal yapıya sahip bir yerleşme olmuştur. 'Halikarnas Balıkçısı' olarak anılan Cevat Şakir Kabaağaçlı kitaplarında bu dönemin Bodrum'undan ve sosyal yaşantısından bahsetmiştir. 1968 yılında Bodrum-Milas karayolunun asfaltlanması ile başlayıp 1980'li yıllara kadar uzanan dönemde; ulaşım olanaklarının artması ve ülke genelinde turizm sektörünün teşvik edilmesiyle özellikle kıyı kesimler turizme açılmış, sosyal yapıda değişim başlamıştır. Turizm faaliyetlerinin ivme kazanmasıyla bölge işgücüne bağlı göç almaya başlamıştır. Göçle gelenlerin yerli halkla bir arada yaşamaya başladığı bir turizm bölgesine dönüşen Yarımada'da homojen sosyal yapı dışa açılma sürecine girmiştir. İlk imar planı 1974'te yılında tamamlanmış ve kent içi imar çalışmaları yoğunlaşmıştır [28]. 1980'li yıllarda yapılan turizm teşviklerinin neticesi olarak bölgede ikinci konutların artması, bölgenin ulusal ve uluslararası düzeyde özellikle tatil turizmi alanında odak noktası haline gelmesiyle, toplumsal yapıda dikkat çekici değişimler yaşanmıştır. Özellikle büyük şehirlerden yaz ayları için ya da yıl boyu geçici süreler için yöreye giden nüfus, sosyal yapıda ağırlıklı grup haline gelmiştir. Bu durum yarımadanın geleneksel yapısının yok olmasına neden olmuştur. Diğer bir kırılma noktası, 2000'li yıllarda yarımadada yabancılara gayrimenkul satışının çeşitli kurumlar tarafından yapılması ve satışların artması ile olmuştur. Bu gelişme ile birlikte Bodrum Yarımadası'nda yabancı nüfus artmış, çok kültürlü ve çok uluslu bir sosyal yapı oluşmuştur [19].

2.2.1 Demografik Yapı

Muğla'nın nüfus sayısı; 2018 yılında 967,487 kişidir [29], [21]. 2018 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarına göre, Muğla İli toplam nüfusunun %5.62'sini 171.850 kişi ile Bodrum İlçesi oluşturmaktadır [30], [31]. Turizm sektörünün gelişiminin hız kazandığı 1980'li yıllardan itibaren Bodrum nüfusunun sürekli artış gösterdiği görülmektedir. Turizm sektörünün gelişmesiyle tarımsal faaliyetlerin azalması, turizme bağlı hizmetler

sektöründe çalışanların sayısında artış yaşanması ve bazı tarım arazilerinin yerini turizm tesislerine bırakması, daha önce kırsal nitelikli nüfusa sahip olan Bodrum İlçesi'nde kentsel nüfus oranının artmasına sebep olmuştur [19]. Aşağıdaki tabloda 1980-2018 arası Bodrum İlçe nüfus verileri derlenmiştir (Çizelge 2. 1).

Çizelge 2. 1 Bodrum İlçesi 1980-2018 yılları arası kırsal ve kentsel nüfus verileri [30]

	1980	**1985**	**1990**	**1995**	**2000**	**2006**	**2012**	**2018**
Kentsel	25846	32135	47074	60708	79385	97250	100522	
Kırsal	6671	5801	9747	13848	18441	20074	35795	
Toplam	**32517**	**37966**	**56821**	**74556**	**97826**	**117324**	**136317**	**171850**

2.2.2 Ekonomik Yapı

Günümüzde yarımadanın bel kemiğini oluşturan üç temel sektör bulunmaktadır. Bunlar başta turizm faaliyetlerini de kapsayan hizmet sektörü ile tarım ve sanayi sektörü olarak sıralanabilir. 2006 yılına ait araştırma verilerine göre, bölgede yaz aylarında iki kat artan faal nüfusun turizm sezonu dışında %58'inin hizmetler sektöründe, %40.8'inin tarım sektöründe ve %1'inin sanayi sektöründe istihdam edildiği görülmektedir. Turizm sezonunda hizmetler sektöründe çalışanların oranı %77.3'e yükseldiği görülürken, tarım sektöründe çalışanların oranı %22'ye, sanayi sektöründe çalışanların oranı ise %0.6'ya düştüğü görülmektedir. Bu verilere dayanarak turizm, Bodrum İlçesi'nin ekonomisinde öncü sektördür çıkarımı yapılabilir [19]. 1980'li yıllardan sonra Bodrum Yarımadası; koyları, elverişli iklimi, doğal coğrafi özellikleri, tarihi ve kültürel güzelliklere sahip olması sebebiyle Türkiye'nin önemli turizm merkezlerinden biri olmuştur [9]. Bu doğrultuda, Aydın-Muğla-Denizli Çevre Düzeni Planı'nda, Bodrum İlçesi'nin bugünkü karakteri ve doğal kaynakları ile uluslararası kültür, sanat ve deniz turizmi merkezi olarak gelişmeye devam edeceği öngörülmüştür [21].

Dağlık bir bölge olmasından dolayı tarıma elverişli alanı dar olan Bodrum Yarımadası'nın en önemli tarım arazileri Karaova ve Turgutreis düzlüklerindedir. Yarımadada, devlet sermayesi ve özel sermaye ile toplamda 15,373 hektarlık arazide tarım uygulaması

yapılmaktadır. Bölgede yedi kadar köy yerleşmesinin temel geçimi turunçgil tarımına dayanmaktadir. En geniş turunçgil bahçeleri Bodrum Yarımadası'nın batı kesimindeki küçük kıyı düzlüklerinde yer almaktadır. Bunun haricinde çeşitli sebzeler, incir, frenk inciri, tütün, zeytin, badem, keçiboynuzu önemli mahsullerdendir [2]. Bodrum Yarımadası'nın doğu kesimindeki köylerin çoğunda temel geçim olan zeytincilik 8,916 hektarlık bir alana yayılmış durumdadır ve bitkisel üretimde ilk sıradadır [19].

Bodrum Yarımadası'nda küçük ve orta ölçekte hayvancılık yapılmaktadır. İlçe genelinin dağlık bir alan olması sebebiyle keçi yetiştiriciliği ve keçicilikle ilgili ürünlerin üretimi yoğundur. Süt ve besi sığırcılığı yapan 50 tane orta büyüklükte işletme, bir adet 300 başlık ahır besiciliği ve 140 civarında arıcılık işletmesi bulunmaktadır. Eski dönemlerden beri temel geçim kaynaklarından olan süngercilik ekonomideki yerini ve önemini kaybetmiş, balıkçılık ise günümüz koşullarına uyum sağlayarak değişim geçirmiş ve ağırlıklı olarak balık çiftliklerinde üretim yapılmaya başlanmıştır [19]. Muğla İli kıyı şeridinin uzun olması ve çok sayıda koy barındırması, bölgede kültür balıkçılığı yapılmasını teşvik etmiştir [2].

Sağladığı istihdam oranıyla üçüncü sırada yer alan sanayi sektöründe, Bodrum Ticaret Odası 2009 yılı verilerine göre yan sektörlerle birlikte yaklaşık 1454 kişi çalışmaktadır [19]. Bu sektör, 56 adet yat ve tekne imalathanesinden oluşmaktadır. İmalathanelerin büyük bir bölümü İçmeler mevkisinde bulunmaktadır. Tavşanburnu, Yalıkavak, Ortakent, Turgutreis, Yalı ve Gümbet Beldelerinde imalathaneler mevcut durumdadır. Geleneksel ekonomik faaliyet olan tekne imalatı, zaman içinde yat turizmi sektörü ile paralel bir gelişme göstermiştir. Turizm faaliyetleri içinde Bodrum tersanelerinde üretilen 'Bodrum tipi ahşap yatlar' ile mavi tur ve günübirlik yat gezileri oldukça yaygındır. İhracatı da yapılan tekne ve yat üretimi, sektör için oldukça büyük bir ekonomik kazanç oluşturmaktadır [19].

2.3 Tarihsel Gelişim

Karia Bölgesi'nde bulunan Bodrum Yarımadası'nda Yunan öncesi yerleşim prehistorik dönemlere kadar inmektedir. Bodrum Yarımadası Müsgebi'de bulunan Erken Tunç dönemine tarihlenen seramik buluntuları ve Eski Myndos'un konumlandığı Bozdağ

tepesinde prehistorik seramiklerin keşfedilmesi, yarımadanın yerleşimlerin tarihine ışık tutmaktadır [32]. Herodotos ve Strabo, ilk adı 'Zephyra' olan Halikarnassos kentinin Dor kökenliler tarafından kurulmuş olduğunu düşünmektedir [33], [34], [35]. Antik kaynaklarda Karia bölgesinin yerel halklarıyla ilgili Karlar ve Lelegler'den de bahsedilmektedir [32]. Yarımada tarihi boyunca Pers, Roma, Bizans ve Osmanlı İmparatorluğu gibi uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır.

11. yüzyılda Türk akınlarının başlamasıyla Bizans yönetimi zayıflamış, bölge 13. yüzyıl sonunda kesin olarak Türklerin eline geçmiştir [35]. Bodrum adının ise nereden geldiği hakkında kesin bir bilgi yoktur, ancak belli başlı fikirler öne sürülmektedir [36].

2.3.1 Prehistorik Dönem, İlkçağ ve Roma Dönemi

Tarihi boyunca Bodrum Yarımadası'nı kontrolü altına alan uygarlıklar, stratejik önemi ve elverişli limanlara sahip olması sebebiyle, Ege ve Akdeniz'de söz sahibi olmuşlardır. Bodrum Yarımadası'nın yerleşme tarihine ait en eski bulgular, Yusuf Boysal'ın 1963-64 yıllarında, Müsgebi'de Mikenlere ait mezarlarda yaptığı kazılar sırasında ortaya çıkmıştır. Bu mezarların tarihlendirilmesi M.Ö. 1200 yıllarına yapılmakta olsa da, bölgede iskan edilen tarihin M.Ö. 3000'lere kadar indiği konusunda görüşler vardır [37], [38]. Heredot'a göre, eski adı Halikarnassos olan Bodrum, Dorların göçüyle M.Ö. 1000 yılın başlarında kurulmuş olmalıdır [34]. Strabon'a göre ise Halikarnassos'un kuruluşu M.Ö. 1000 yılından sonraki bir tarihte olmalıdır [39]. Milattan önceki devirlerde Salmakis ve Zifiriya mahallelerinden oluşan küçük bir kasabacık olan Halikarnassos'ta Asya'dan gelen Leleg ve Karlar halkları bulunmaktaydı [40]. Yunanistan kıtasını ve Girit'i istila eden Dorlar, oradan sonra Rodos ve İstanköy adalarını kontrol altına almış, karşı kıyıdaki Knidos ve Halikarnassos yarımadalarını da fethetmiştir [41]. Heredot'a göre, Dorlar Knidos, Halikarnassos ve adalardaki şehirlerden oluşan altı şehiri elinde tutmuştur. Belli bir süre sonra bölgedeki egemenliklerini kaybedince, Halikarnassos Karyalıların ve Leleglerin yönetimine girmiştir [34]. M.Ö. 4. yüzyılın ikinci yarısında, Kral Mausolos döneminde Karya'nın[1] başkenti Mylasa'dan Halikarnassos'a taşınmıştır. Strabo'nun Antik Anadolu Coğrafyası'nda belirttiği üzere, Myndos ve Syangela hariç sekiz Leleg

[1] Karya uygarlığı sınırları, kuzeyde Menderes Nehri ile, doğuda Dalaman Çayı ile sınırlandırılmıştır [39].

kentinden altısının yerleşimi buraya transfer edilmiştir. Halikarnassos, Karya'nın en büyük ve kalabalık kenti haline getirilmiştir (Şekil 2. 12) (Şekil 2. 13). Kent, Kral Mausolos döneminde en parlak zamanlarını yaşamıştır ve imar hareketleri ile ticaret faaliyetleri açısından oldukça gelişmiştir. Kral Mausolos, kenti iki buçuk mil uzunluğunda belli aralıklarla gözetleme kulesi olan bir sur ile çevirmiştir. Bu surların içerisine üç adet kale yaptırmıştır. Bu kalenin biri limanın doğu tarafında diğeri de adada ya da burunda bulunan Kralın kalesidir [42]. Ölümünden sonra, Kraliçe II. Artemisia tarafından Kral Mausolos için mezarlık olarak yaptırılan ve 42 m yüksekliği ve 133,5 m çevresi olan dünyanın yedi harikasından birisi sayılan 'Maussolleion' olarak bilinen anıt mezar Halikarnassos'tadır [43].

Şekil 2. 12 Antik Karya Uygarlığı haritası [44]

Şekil 2. 13 Halikarnassos haritası [44]

Karya tahtına geçen ikinci kadın satrap Artemisia, Karya tahtına bir kadının geçmesinden yararlanmaya çalışan Rodos halkının Halikarnassos'u işgal etmesine engel olmuş ve onları yenilgiye uğratmıştır. İskender Asya seferi sırasında Çanakkale Boğazı'ndan geçerek, önüne çıkan şehirleri düşürmüştür. Karya sınırlarına dayandığı sırada Halikarnassos yönetiminde Persli Orantobates, İskender ile yaptığı savaşta şehir büyük hasar almıştır [41], [45].

M.Ö. 129 yılında Roma İmparatorluğu Karya'yı kendi idaresine katmıştır. Roma İmparatorluğu'nun M.S. 395 yılında Doğu ve Batı Roma olarak ikiye ayrılmıştır ve tüm Anadolu ile birlikte Karia kentleri de Doğu Roma İmparatorluğu'nun yönetimine girmiştir [41], [45]. I. Theodosios'un Hristiyanlığı resmi diin olarak kabul ettiği dönemde Halikarnassos piskoposluk merkezi olmuştur. Bizans döneminde çok tanrılı dinlerden kalma tapınaklar kiliseye çevrilmiş ve bazı kuleler onarılmıştır [19].

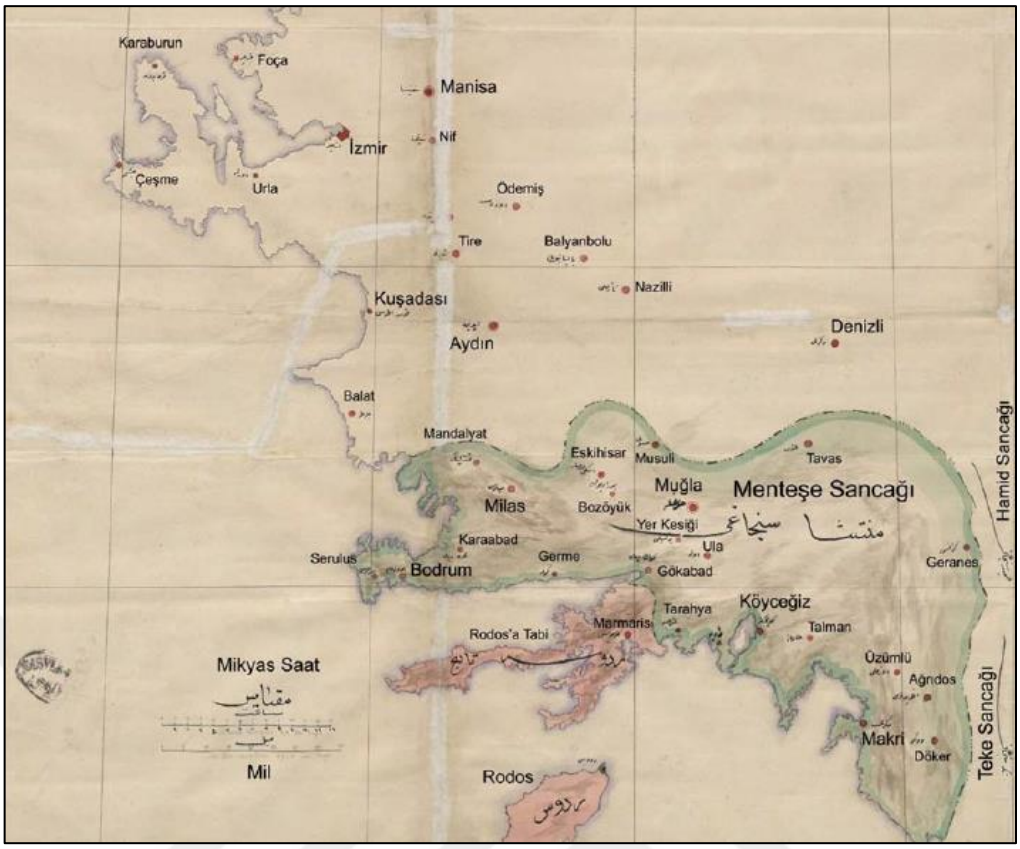
2.3.2 Beylikler ve Osmanlı Dönemi

Karya (Muğla) da diğer Batı Anadolu yöreleri gibi 11. yüzyılın sonlarında Türkmen kuvvetleri tarafından istila edilmiştir. Daha sonraları, Haçlı seferleri ve Bizans

İmparatorluğu'nun faaliyetleri ile elden çıkan Muğla bölgesi, 13. yüzyılın ikinci yarısında fiilen Türk hakimiyetine girmiş ve Türkmen kitlelerin akınlarına uğramıştır. Bölgede daha geniş çaplı hareketler, 13. yüzyılda gerçekleşmiştir. 13. yüzyılın ikinci yarısında, Menteşe Bey tarafından kurulan Menteşeoğulları Beyliği tarafından Muğla yöresinin alındığı sırada Bodrum Yarımadası'nın da onların hakimiyetine girdiği tahmin edilmektedir [46], [36]. Menteşe Bey'in liderliğinde, Dalaman çayını aşarak ilerleyen Türkmen grupları, 13. yüzyılın sonlarında Bodrum Yarımadası'nın uç noktalarına kadar ulaşmıştır. Türklerin burayı bir deniz üssü olarak kullanmaya başlamış oldukları düşünülmektedir. Menteşe Beyliği idaresinde yürütülen imar ve iskan faaliyetleri ile önemli bir gelişme kaydetmiş olan yarımadanın, 1389-1392 yıllarında Osmanlı hakimiyetine girmesinden hemen sonra Ankara mağlubiyeti sonucunda tekrar Menteşeoğulları'ndan İlyas Bey'e iade edilmiştir [46].

Kalenin fethinden (1522) yaklaşık bir asır önce Osmanlı hakimiyetine girmiş olan bölgede yer alan iskan yerleri, 16. yüzyıl öncesinde Anadolu eyaletine bağlı Menteşe sancağının Beçin kazasına dahil olarak düzenlenmiştir (Şekil 2. 14). Beçin kazasını oluşturan bölgedeki yoğun iskan faaliyetleri ve yerleşim birimlerinin çoğalması sebebiyle, Beçin'in güneybatı uzantısını teşkil eden Bodrum Yarımadası üzerindeki iskan yerlerinin ayrı bir idari birim halinde düzenlenmesi gerekmiştir. 1528 yılı sonrasında, büyük Beçin kazasının daha küçük birimlere bölünmesi uygulamasının sonucu olarak ortaya çıkan yeni kaza Sıravolos[1] adını almıştır. Sıravolos kazası, 1830 yılında Menteşe sancağının 26 kazasından biridir [47]. Bu 26 kazadan nefs/nefis adıyla kayıtlı 12 adet şehir ve/veya kasabalardan biri de Bodrum'dur. Menteşe Sancağının sınırları eski çağlardaki Karya Bölgesi ile benzerlik göstermektedir [49].

[1] Sıravolos: Sıravolos, İsravolos, Serulus, Eserulus, Sarulus, Sıralos, Sıravoloz, Serelvahi, Sıravelon, Saravolus gibi farklı şekillerde okunan ve yazılan bu kelime on altıncı yüzyılın ilk yarısından itibaren en azından Bodrum Yarımadası'nı idari ve coğrafi olarak nitelendirmek amacıyla kullanılmıştır. Türkçe olmayan bu kelimenin on altıncı yüzyıl Osmanlı kaynaklarındaki yaygın yazılışı Sıravolos'tur [50].

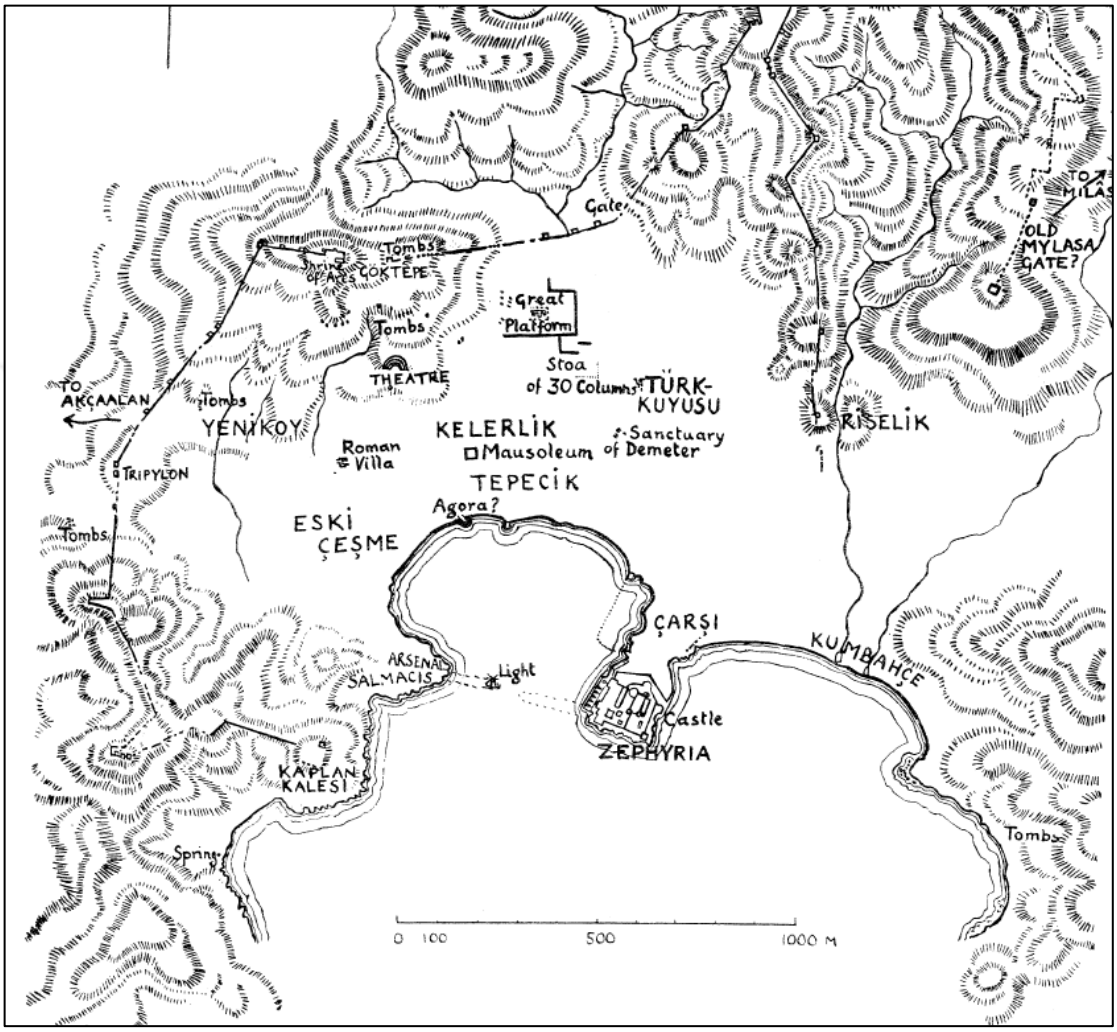

Şekil 2. 14 Menteşe Sancağı'nın sınırlarını gösteren harita, 1922 [48]

Beçin'den ayrılan köylerin bir araya getirilmesiyle meydana getirilmiş olan Sıravolos kazası ile ilgili en eski bilgiler, 1517 tarihli Osmanlı Mufassal Tahrir Defterine dayanmaktadır. Tahrir defterlerine göre Sıravolos kazası halen Osmanlı hakimiyeti dışında bulunan Bodrum (kale ve çevresi) hariç olmak üzere, yarımada üzerinde yer alan 14 köyden oluşmaktadır [47].

Osmanlı kayıtlarına göre 16-17. yüzyıllarda yarımadada 18'den fazla yerleşim yeri vardı. 19. yüzyılın başlarında kasaba olarak belirtilen bölge, Menteşe Sancağı'na bağlı Bodrum Kazası adını almıştır. Dokuz mahalleden oluşmakta olan Bodrum Kazası'nın, esnaf ve zanaatkarları burada örgütlenmiştir. Kazada ayrıca gemicilik ve askerlikle ilgili meslekler yoğunlukla icra edilmiştir [50]. 19. yüzyılın başlarında Bodrum Kazası'nda, sadece buğday, arpa, bakla, yulaf, palamut ve incir tarımı yapılmaktadır. Bu ürünlerin büyük kısmı ile avlanılan balık, ahtapot ve sünger başka yerlere satılıp, karşılığında un, sabun, pirinç ve benzeri malzeme alınmaktadır. 1894-1896-1989 yılına ait Aydın Vilayet Salnamesi'ne göre; Bodrum Kazası'na bağlı iki nahiye, 11 mahalle, 30 köy bulunmaktadır

(Şekil 2. 15) [50]. 16-18. yüzyıllar arasında çok az sayıda gayrimüslimin yaşadığı bir kent olan Bodrum Kazası'nın nüfus yapısının, 19. yüzyılın ortalarından itibaren çeşitlendiği görülmektedir. Bu dönemlerde Bodrum Yarımadası'nda, Müslümanlar, Rumlar, Katolikler, Bulgarlar, Museviler, Protestanlar ve Ermeniler ikamet etmiştir [50], [51].

Şekil 2. 15 Bodrum Kaza merkezinin haritası [35]

2.3.3 Cumhuriyet Dönemi

1877 yılında Menteşe Sancağı'nın bir kazası haline getirilen Bodrum, 1921 yılına kadar bu statüsünü devam ettirmiştir. 1921 yılı kayıtlarına göre kazanın bir nahiyesi ve 41 köyü vardı. 20 Nisan 1921 tarihinde sancaklar kaldırılarak yerine vilayet teşkilatı kurulunca, Muğla (Menteşe) Sancağı Aydın Vilayeti'nden ayrılarak bağımsız bir vilayet haline gelmiştir. Bunun üzerine Bodrum, Muğla Vilayeti'nin bir ilçesi olmuştur [36]. Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra Yunanistan ile Türkiye arasında yaşanan nüfus mübadelesi

sebebiyle, 1923-1927 yılları arasında Bodrum'un nüfusunda büyük ölçüde değişim olmuştur. Türk ve Rum Nüfus Mübadelesine ilişkin Sözleşme ve Protokol ile Bodrum'daki Rumlar Yunanistan'a gönderilmiş, Yunanistan'daki Müslümanların bir kısmı ise Bodrum'a getirilmiştir. Adı geçen protokolden hemen sonra Bodrum İlçesi'ne, 1925 ile 1931 yılları arasında Yunanistan ve Yugoslavya gibi Balkan Ülkeleri'nin değişik yerlerinden mülteci olarak 270 aile, toplam 1140 kişi iskan edilmiştir. Bu aileler geldikleri yerlerdeki iskan yerleri, geçim alanları ve meslek gruplarına göre tarım grubu ve şehir grubu olmak üzere ikiye ayrılmış, geçimlerini sağlamaları amacıyla mübadeleye tabi tutulan Rum'lardan kalma bağ, bahçe, tarla, otlak, incirlik ve zeytin bahçeleri, hane, dükkan, fırın, meyhane gibi emtialar verilmiştir. Mübadele yoluyla gelenlerin çoğu dar gelirli olup, genellikle balıkçılık ve süngercilik yapmıştır [52], [53], [54].

Cumhuriyetin ilk yıllarında Bodrum ve köyleri ciddi bir nüfus artışı yaşarken savaş yıllarında bu artış durma noktasına gelmiştir. 1927 yılında köyleriyle birlikte nüfus 15.695 iken 1940 yılında 20.180 olmuştur. 1940 yılı idari taksimatına göre Bodrum ilçe merkezi dışında iki bucak ve 28 köyden ibaret bir yerleşimdir [55].

Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bodrum'da karayolu olmadığından köylerden çarşıya ulaşım deniz ya da dağdaki orman yolları ile sağlanmaktaydı. Tarım ürünleri köylerden deve ve katırlarla gelip limanda gemilere yüklenmekteydi. Birçok evde ipekböceği yetiştirilip ipek iplik yapılmakta ve tezgahlarda kumaş dokunmaktadır. O yıllarda neredeyse herkes narenciye ve süngercilikle ilgilenmektedir [56].

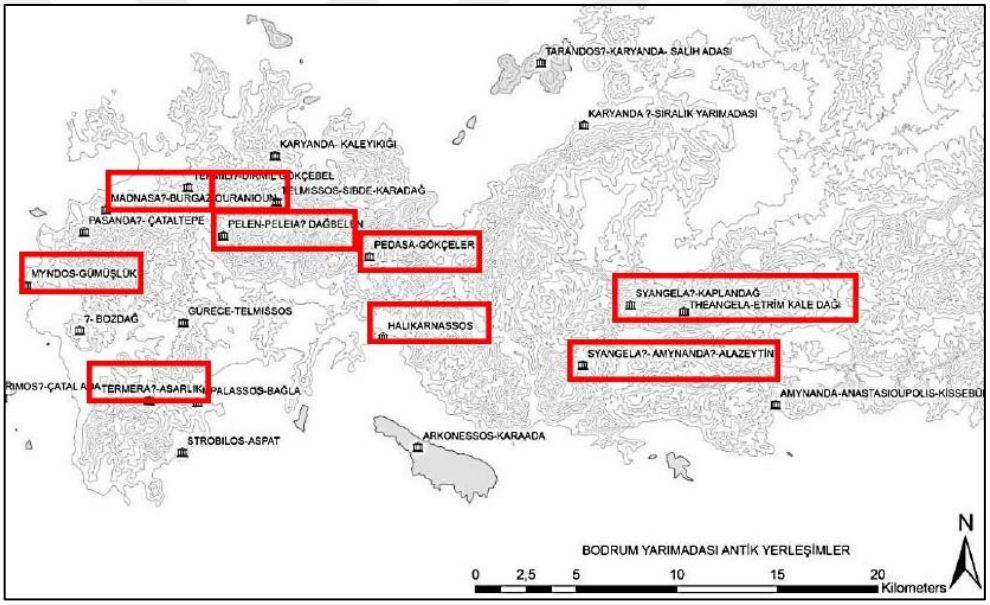
2.4 İlçede Kültürel Miras

2.4.1 Arkeolojik Miras

Halikarnassos'u uzun yıllar hakimiyeti altında tutan Dorlar, Karyalılar ve Leleglerin günümüze ulaşan eserleri, dönemin yaşantısı ve kültürüne dair ipucu vermektedir. Bu kültür varlıklarından başlıcalarını, Halikarnassos antik kenti kalıntıları, Konacık'taki Pedasa antik kenti kalıntıları, Bozdağ Tepesi'ndeki eski Myndos antik kenti kalıntıları, Kocaburun'daki Termera antik kenti kalıntıları, Gümüşlük'teki yeni Myndos antik kenti kalıntıları, Madnasa antik kenti kalıntıları, Sidba antik kenti kalıntıları, Geriş Köyü'nün

üstündeki tepede yer alan Uranion antik kenti kalıntıları, Etrim Köyü civarında Theangela antik kenti kalıntıları, Ortakent'teki Müsgebi kalıntıları oluşturmaktadır.

Halikarnassos Yarımadası'nda iki farklı tip yerleşim modeli tespit edilmiştir. Bunlardan yerel geleneğe göre savunmaya elverişli yüksek dağ ve tepelerde kurulmuş olan Leleg kentleri Myndos (eski), Side (Sidba), Pedasa, Termera, Uranion ve Madnasa'dır (Şekil 2. 16). Bu kentlerde surlar sadece tepenin zirvesini kuşatır ve kapladıkları alanlar eski Yunan geleneğine göre kurulmuş kentlerle kıyaslanamayacak kadar küçüktür. Halikarnassos, Syangela ve Myndos (yeni) yerleşim modellerinde ise sur planları, yerleşimlerin karakterleriyle bağlantılı olarak farklılık göstermektedir ve deniz kenarlarında konumlanmışlardır. Kapladıkları alanlar ve dolayısıyla surlarla çevrilen alanlar çok daha geniştir [32].

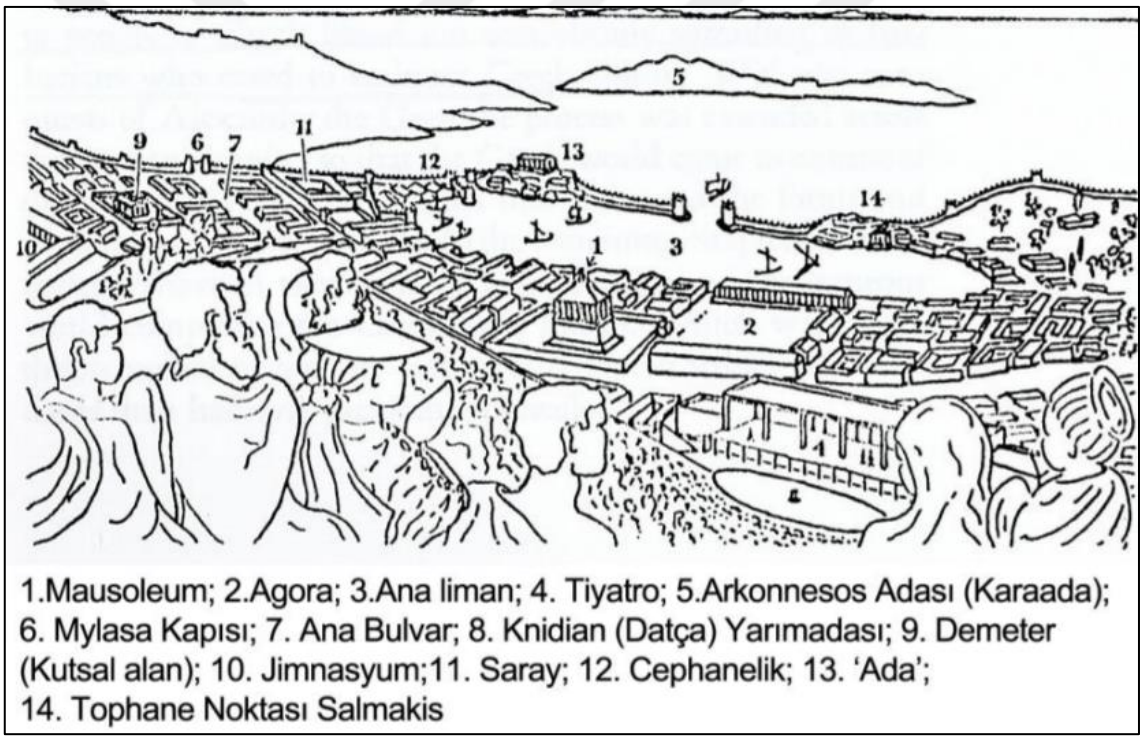

Şekil 2. 16 Antik Leleg şehirleri [62]

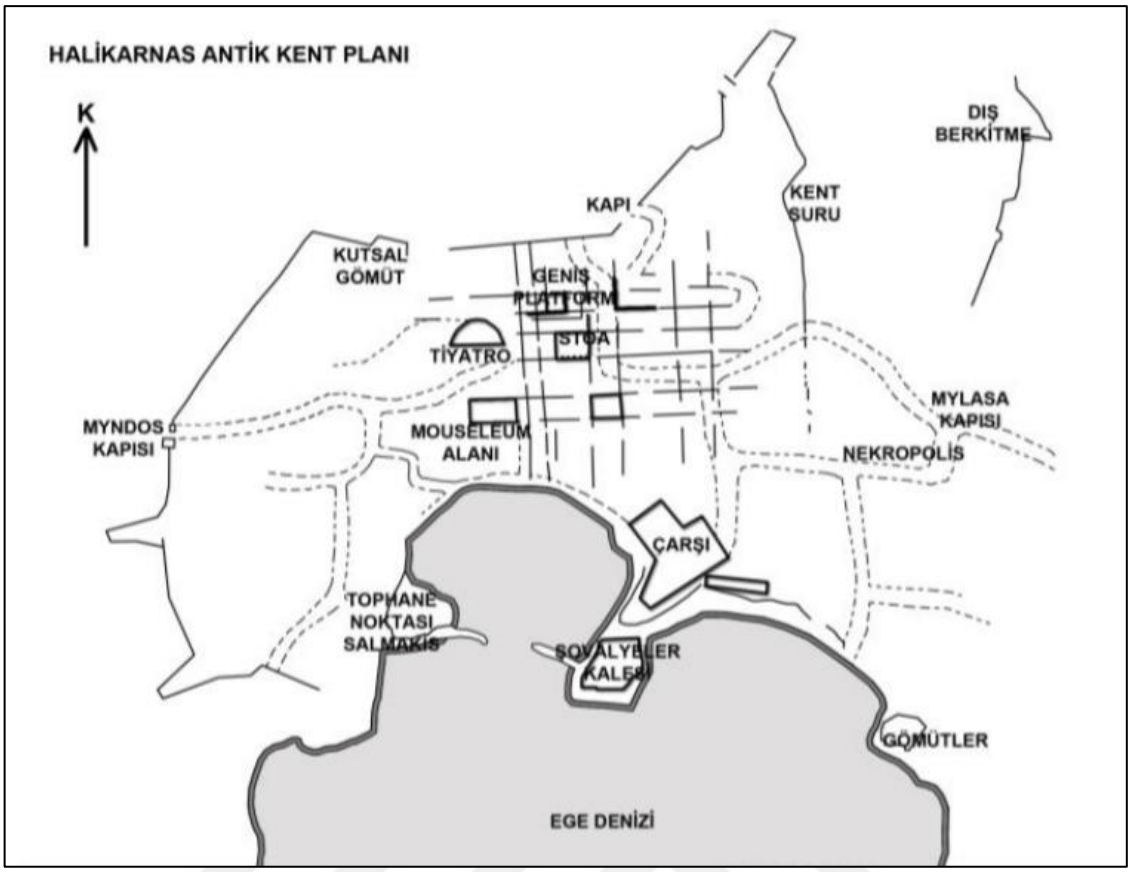
Halikarnassos antik kenti kalıntıları

Kent batıda Salmakis, doğuda Zephyrion olmak üzere iki mahalleden oluşmaktadır. Vitrivius'un tanımlamasına göre, Halikarnassos doğal olarak bir tiyatroya benzemektedir (Şekil 2. 17) [57]. Limanı orkestra olarak kabul edilirse agora Maussoleion, 'praecinctio' olarak da adlandırılabilen ana cadde orkestraya yakın yerde oturma sıralarının alt basamakları üzerinde, biraz yukarıda ise üst oturma sıralarının merkezinde Ares(Mars) kutsal alanı ve batı tarafta tiyatro yer alır. Mars tapınağı akropolün üzerinden kente

bakmaktadır. Yukarıdan aşağıya doğru bakıldığında auditoryumun iki çıkıntısı olarak solda Mausolos'un inşa ettirdiği sarayı ve onun tam karşısında Salmakis çeşmesi ve Hermes Afrodit tapınağı yer almaktadır. Mylasa geçidi ve Myndos kapı arasında uzanan ana cadde Maussoleion terasının hemen kuzeyinden geçen turgutreis caddesi ile aynıdır. Mevcut kalıntıların plana yerleştirilmesiyle bir ızgara sisteme sahip olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 2. 18). Karia devri ve öncesinde yapılan şehir surları, Maussoleion anıt mezarı, kentin Myndos kapısı, Salmakis ve Zifirya iç kaleleri, Mausolos Sarayı'nın temeli, tiyatro, liman ve gizli liman mendirekleri, jimnazyum ve Salmakis Çeşmesi'ne ait kalıntılar günümüzde Bodrum'un merkezinde gözlenebilmektedir [40]. Bodrum Kalesi'nde ortaya çıkartılan bazı kalıntıların Mausolos tarafından inşa ettirilen saraya ait olabileceği düşünülmektedir [5].

Şekil 2. 17 Helenistik dönemde Halikarnassos'un tiyatrodan görünümü [58]

Şekil 2. 18 Halikarnassos Antik Kenti [58]

Sidba Antik Kenti Kalıntıları

Sidba (Side) antik yerleşimi için fazla yazılı ya da epigrafik kanıt yoktur. Yukarı Gölköy'ün güneyinde yükselen Karadağ'ın iki tepesi üzerinde yer aldığı tahmin edilmektedir [37], [59]. Dağın kuzey kısmı çok dik ve kayalık, güneyi ise az engebelidir. Sidba ile ilgili Plinius, Maussolos döneminde boşaltılan kentlerden birisi olarak bahseder [60]. Paton ve Myers yerleşimin birkaç kilometre batısındaki Belen Köyü'nde buldukları bir yazıttan yola çıkarak buradaki kalıntıların Telmessos olduğunu iddia etmiştir. Kuzey ve güney doruklarındaki kalıntıların hepsi surla çevrili bölümler halindedir. Surlar ve evler, yassı şekilli, işlenmemiş yerel taşların üstüste konulmasıyla kuru örgü tekniğiyle yapılmıştır (Şekil 2. 19) [59].

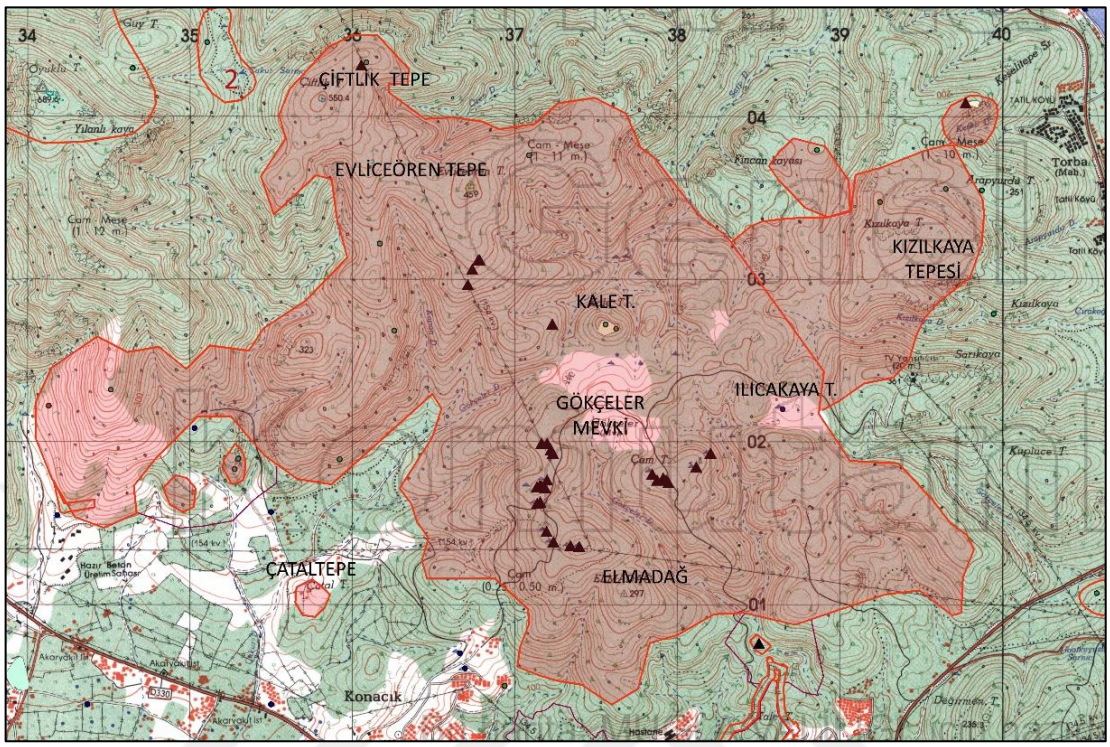

Şekil 2. 19 Karadağ Tepesi'ndeki Sidba antik yerleşimi ile ilişkilendirilen kalıntılar [61]

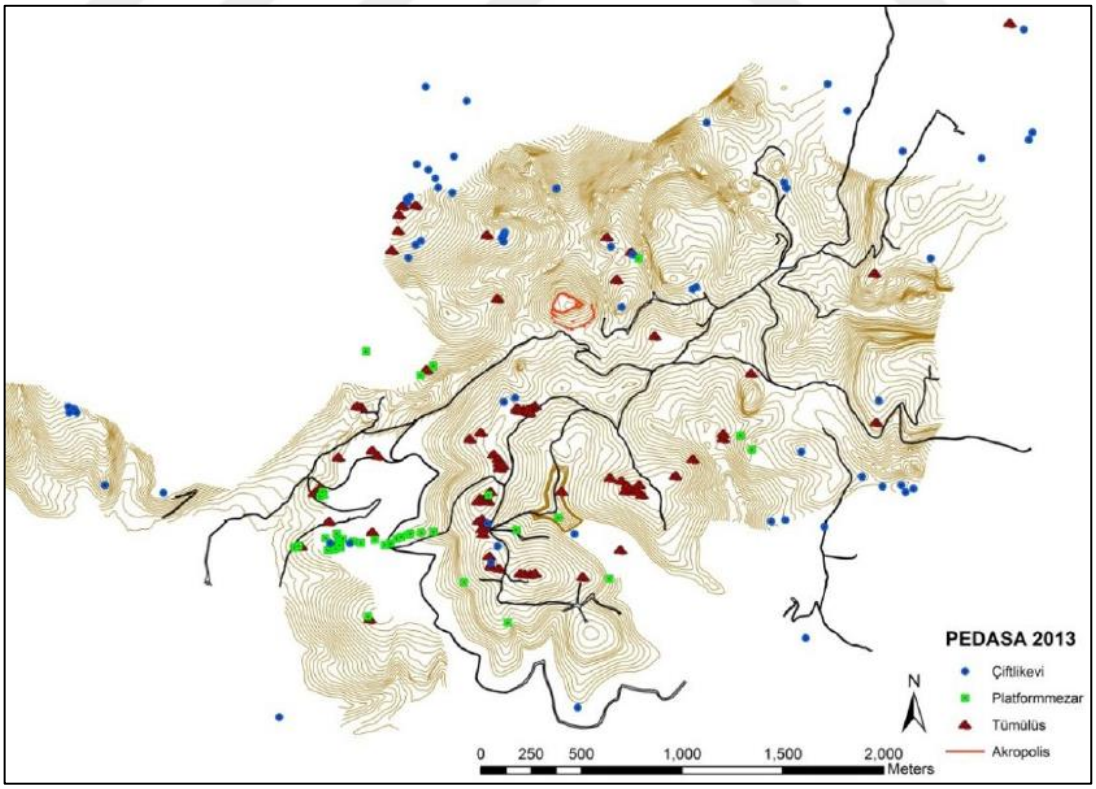
Pedasa Antik Kenti Kalıntıları

Konacık Beldesi Gökçeler mevkisinde bulunan Pedasa Antik Kenti, Bodrum İlçesi'nin merkezinden kuş uçuşu 4 km kuzeyinde yer almaktadır. Pedasa, içinde barındırdığı kalıntılar ve Tümülüsler Lelegler hakkında önemli bilgiler veren bir yerleşimdir. Oldukça geniş bir territoryuma sahip olan Pedasa; Çamtepe, Sivritepe, Elmadağ, Güneybatı ve Üçerenler Nekropolleri tarafından çevrelenmektedir [62]. Genellikle sur, iç kale ve Leleglere özgü türbe mezarların gözlenebileceği kalıntılar, tepede 150 m çapındaki bir daire içinde izlenebilir. Kentin üst yarım dairesi daha küçüktür, yarım daireyle üçgen arası bir biçimdedir ve akropolis bulunmaktadır. Yoğun oturma alanı burada bulunmaktadır. Üst bölümün sur ana giriş kapısı batı tarafında, gösterişli iç kale bala hisar kalıntıları ise doğu kısmındadır. Kazı çalışmalarında bulunan çanak çömlek örneklerine bakılarak, kalıntıların M.Ö. 700 yıllarına hatta daha eski dönemlere tarihlenebileceği düşünülmüştür [5], [37]. Pedasa Antik kenti kalıntılarının bulunduğu alan 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescillenmiştir (Şekil 2. 20). Ören yeri olarak düzenlenen

Pedasa Territoryumu'nda kazı çalışmaları 2007 yılından beri Prof. Dr. Adnan Diler yürütücülüğünde devam etmektedir (Şekil 2. 21) (Şekil 2. 22).

Şekil 2. 20 Pedasa 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı sınırları [63]

Şekil 2. 21 Pedasa Antik Kenti [62]

Şekil 2. 22 Pedasa Antik Kenti [64]

Şekil 2. 23 Pedasa Antik Kenti tümülüs hava fotoğrafı [65]

Madnasa Antik Kenti Kalıntıları

Madnasa Antik Kenti'nin, Gölköy'ün güneybatısındaki Kaleyıkığı olarak bilinen tepe üzerinde konumlanmış olduğu düşünülmektedir [37]. Madnasa ile ilgili fazla tarihsel bilgi mevcut değildir. Antik yerleşim, Sidba'nın kuzeyinde yer almakta ve üzerinde durduğu tepeden kuzeybatıya doğru sur uzanmaktadır. Akropolisten bir hayli uzakta ise burç kalıntısı görünmektedir. Yapı kalıntı ve izleri, özellikle akropolis doruğunun yakınlarında, denize bakan az eğimli yamaçta yoğunlaşmıştır. Surlar beyaz andezitten işlenmemiş, düzgün parça taşlardan yapılmıştır ve 1,5 m kalınlığındadır. Çevrede kayaya oyma süslemesiz bazı mezarlar da görülmektedir (Şekil 2. 23) [59].

Şekil 2. 24 Madnasa antik yerleşimi [59]

2.4.2 Roma-Bizans Dönemi Kültür Varlıkları

Bodrum Kalesi, yarımadanın en çok bilinen kültür varlıklarındandır. St Jean Şövalyeleri'nin Sultan II. Mehmet tarafından yönlendirilmesiyle, 1451 yılında Halikarnassos'ta Türk kalesinin de bulunduğu Dor akropolü üzerinde kale inşa etmişlerdir. Antik kentin simge yapılarından biri olan Maussolleion'un kalıntılarından inşa ettikleri kaleyi Aziz Petrus'a adamışlardır. Kale'nin onarım ve güçlendirilmesi için yine anıtın taşları kullanılmıştır [36]. Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi olarak kullanılan

kale, 2017 yılında kapatılıp restore edilmeye başlanmış, Nisan 2019 tarihinde restorasyon çalışmalarının bir bölümü tamamlanarak ve ziyarete açılmıştır [66].

Şekil 2. 25 Bodrum Kalesi [67]

Bodrum Ortakent, Torba ve Yalıçiftlik beldelerinde, Aspat Tepesi'nde, Dağbelen Köyü'nde Bizans ve Roma dönemine tarihlenen hamam kalıntıları bulunmaktadır. Dağbelen Köyü ormanı içindeki harçlı moloz taştan yapılmış olan ve ana duvarlarla bölünmüş çok sayıda mekandan oluşan yapı, mozaik taban ve duvar içindeki künklerle hamam özelliği göstermektedir. Ayrıca, Dağbelen Köyü Karahasan Tepesi'nde konumlanan, Bizans dönemine ait bir yapı kalıntısı bulunmaktadır. Kalıntı 4 m yüksekliğe kadar korunabilmiştir. Mevcut duvar izlerinden doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen bir plana sahip olduğu anlaşılmaktadır. Yapımında düzgün kesme taş, moloz taş, kaba yonu taş ve tuğla yapı malzemeleri kullanılmıştır (Şekil 2. 25) [68].

Gündoğan Deliklikaya Tepesi'ndeki kilise, Bitez Ağaçlı Köyü'ndeki kilise, Göltürkbükü Kızılburun mevkisindeki bazilikal planlı kilise, Kadıkale Kilisesi, Karaada Kilisesi, Akyarlar'daki Büyük kilise, Gündoğan Küçük Tavşan Adası kilisesi, Karaada kilisesi ve İslamhaneleri kilisesi, Gümüşlük'teki kilise, Sandıma Köyü'ndeki kilise kalıntıları günümüze ulaşan kilise örneklerindendir [68].

Şekil 2. 26 Dağbelen Köyü'nde Bizans dönemine ait kalıntı [64]

2.4.3 Türk Devri Yapıları

2.4.3.1 Anıtsal Yapılar

Bodrum'daki camilerin önemli bir kısmı hazireye sahiptir. Hazireler camilerden daha korunmasız kalmış, bir kısmının nitelikli mezar taşları çalınmıştır. Camilerin bir kısmı ise kontrolsüz onarımlarla özgünlüğünü kaybetmiştir. 1724 yılında inşa edilen Kızılhisarlı Mustafa Paşa ve 1777 yılında yapılan Gürece Camisi tarihlenebilen en eski örneklerdendir [68]. Bodrum'un Osmanlı dönemine ait anıtsal yapılarının en bilinirlerinden Mustafa Paşa'nın kahyası Hasan Ağa tarafından yaptırılan Tepecik Cami'dir. 1. Dünya Savaşı sırasındaki bir bombardımanda hasar görmüş, sonrasında Karakayalı Hacı Mehmet tarafından onarılmıştır [69].

Bodrum'un korunmuş Osmanlı Dönemi'ne ait birçok mezarlık bulunmaktadır. Mezarlıklarda tespit edilen mezar taşları, kitabelerine göre 18 ve 19. yüzyıllara tarihlenmektedir, ancak daha eski olduğu tahmin edilen kitabesi olmayan mezar taşları

da bulunmaktadır. Dağbelen Köyü Aşağı Mahalle'de bulunan eski köy mezarlığında Osmanlı dönemine ait, kitabeli mezar taşları mevcuttur. Nispeten korunmuş ve okunabilen örnekler 19. yüzyıla tarihlenmektedir. Yukarı Mahalle'de bulunan mezarlık ise diğer mezarlığa oranla daha büyüktür ve daha nitelikli mezar taşlarına sahiptir. Mezarlıkta, 18 ve 19. yüzyıla tarihlenen mezar taşları bulunmaktadır [68].

Bodrum halkı, kaynak sularının azlığı sebebiyle uzun yıllar su sorunu yaşamıştır. Doğal akarsular ve kuyulardan elde edilen sular dışında, yağmur sularını farklı form ve kapasitedeki sarnıçlar vasıtasıyla toplamak yaygın bir gelenektir. Muğla yöresine özgü bir yapı türü olan kubbeli sarnıçlar su yapılarının başında gelir. Kubbe altında yüksek silindir duvar altında birkaç basamakla inilen su haznesi bulunur. Sarnıçlarda su toplama eylemi kubbe üzerine düşen yağmur sularının kubbe altındaki küçük pencere açıklıklarından içeri süzülmesi ve yer üstü sularının içeride toplanmasıyla gerçekleşir. Kapı açıklığı üzerinde yapım tarihi ve yaptıran kişi hakkında kimlik bilgileri veren bir yazıt bulunur [59]. Bodrum genelinde birçok sarnıç yapısı bulunmaktadır.

Bodrum'da yeldeğirmenleri geleneksel sivil mimarinin tamamlayıcı unsuru önemli bir yer tutmaktadır. Bölgede yerleri tespit edilmiş 67 adet yeldeğimeni yer almaktadır. Dağbelen Kavakyanı mevkisinde üç adet yel değirmeni bulunmaktadır (Şekil 2. 26). Bunlardan birtanesi restore edilmiş ve günümüzde müze olarak hizmet vermektedir. Restorasyon çalışmalarından sonra özgün dokusunu kısmen kaybetmiştir [95].

Şekil 2. 27 Dağbelen-Yakaköy sınırındaki yeldeğirmenleri [95]

2.4.3.2 Sivil Mimarlık

Zekai Eroğlu, Cumhuriyet'in ilk yıllarında Bodrum'da evlerin ekseriyetle taş yapı olduğundan ve çoğunlukla meyve ağaçları dikili bahçe ve avlularla birbirinden ayrıldığından bahsetmiştir; evlerin damlarının da 'geren' toprağıyla örtülü olduğunu anlatmıştır [71]. Bodrum Yarımadası geleneksel konutlarının sınıflandırılmasıyla ilgili farklı görüşler mevcuttur. Cengiz Bektaş, yarımadanın geleneksel konutlarını; musandralı, sakız türü ve kule ev olarak üç ayrı başlık altında incelemektedir. Necva ve Tuğrul Akçura geleneksel konut tiplerini üç başlık altında değerlendirmiş, sakız ve musandralı ev tiplerini 'tipik Bodrum evi', daha geç dönemde yapılan evleri 'diğer ev tipleri' olarak incelemiş ve kule ev tipinden bahsetmiştir [72]. Nezih Aysel, Ortakent mahallesindeki yapılar üzerinden yaptığı tespitlerde geleneksel konutları; tek odalı ev, musandralı ev, iki katlı ev, kule ev olarak dört ana grupta değerlendirmiştir. Yarımadanın merkezinde, beldelerinde ve köylerinde yer alan geleneksel konutların ön plana çıkan özellikleri; basit prizmatik yapıları, sade mimari anlayışla yapılmaları ve gereksinimlere bağlı olarak oluşturulmuş olmalarıdır. Genel olarak dikdörtgen formlu bir ya da birden çok hacimden meydana gelen basit taş evlerdir. İklimsel, ekonomik ve kültürel faktörler; evlerin yapımında kullanılan malzeme seçimleri ve yapıların biçimlenişinde etkili olmuştur. Konutların çevre ve sokak dokusu ile olan ilişkilerinde iyi bir uyum vardır (Şekil 2. 27). Sokaklar, doğanın içerisinde birbirine saygılı bir şekilde eklemlenen evlerle tanımlanmıştır. Benzer modüler birimlerin biraraya gelmesiyle oluşan uyumlu plan ve cephe formları ve topografyaya duyarlı olarak konumlanan evler zengin bir yerleşim dokusu meydana getirmiştir. Yerleşim merkezinde boyut ve formuyla farklı yapılar; çeşme, cami, kahve türü toplu kullanım alanlarıdır. Mezarlıklar köye yakın, ulaşılabilir yerlere yapılmaktadır [73], [74].

Şekil 2. 28 Karakaya Köyü geleneksel konutları [64]

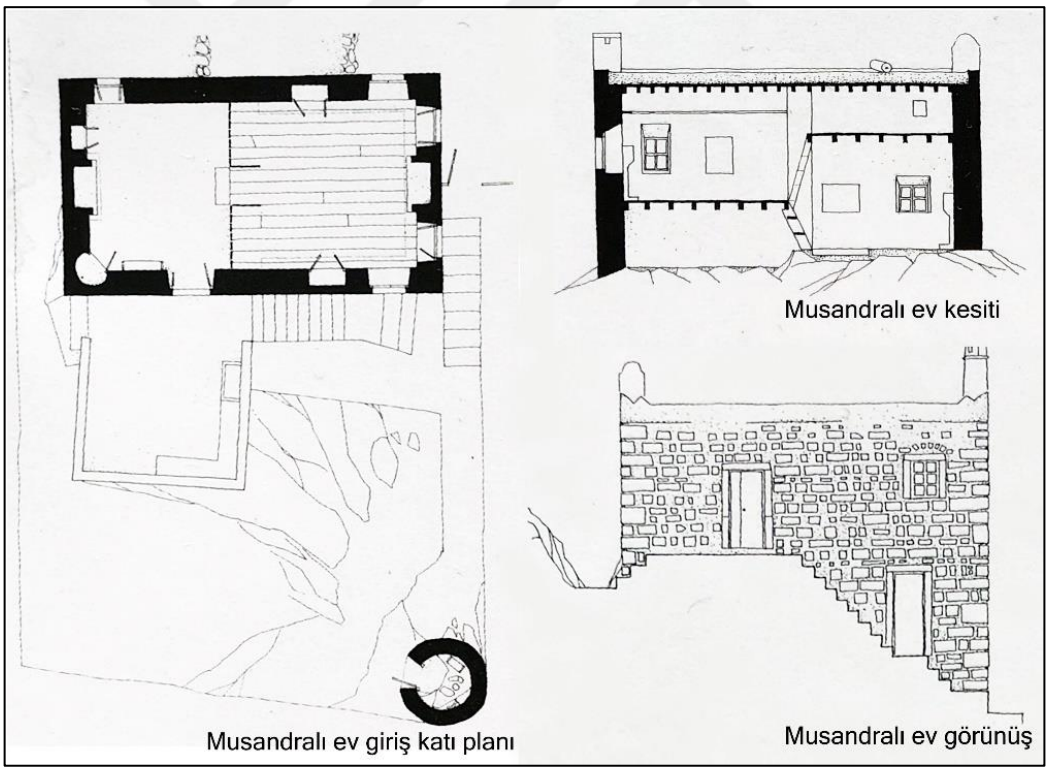
Musandralı ev daha çok toprakla uğraşanların tercih ettiği ev olmuştur (Şekil 2. 28). Evler, en ölçüleri 4,20-4,60 m, boy ölçüleri 6,5-7,5 m arasında değişmekte olan dikdörtgen plana sahiptir. Girişte 260-280 cm yüksekliğinde alt ev denilen bölüm vardır ve pişirme yeri olarak kullanılır. Ocağın yanındaki duvar köşesinde yıkanma yeri olarak kullanılan 'yunmalık' mevcuttur. Giriş mekanının üstünde tavan yüksekliği 1,20-1,50 m arasında değişen bir mekan yer alır. Girişin yanındaki merdivenle 160-180 cm çıkılarak oturma alanına ulaşılmaktadır. Oturma alanının altı, alt ve üst evi ayıran depo-ambar-kiler işleviyle kullanılan ara kattır. Bu bölümün ahır olarak kullanılmakta olduğu düşünülen örnekler de mevcuttur [73].

Sakız türü evin dış ölçüleri hemen hemen musandralı ev tipine benzemektedir (Şekil 2. 29). İçeriye gün doğusuna bakan yönden, evin uzun kenarının ortasından girilir. Girişin sağında ve solunda oda hacimleri bulunmakta ve karşısında duvara dayalı bir merdivenle yukardaki kata çıkılmaktadır. Ocaklar genelde alt evde bulunmaktadır ve ocağın yanında bir köşede yunmalık birimi vardır [73].

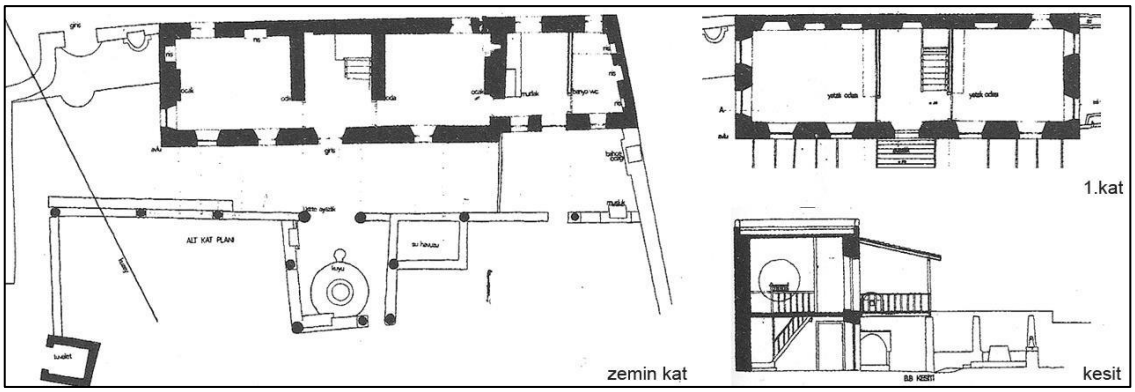
Bektaş'a göre Bodrum'da kale içindeki eski yerleşmelerden sonra yerleşmelerin kale dışına yayılması sırasında ilk yapılan ev türü kule ev olmuştur, sonra bu ev türü bütün bölgeye yayılmıştır (Şekil 2. 30). Kulenin zeminden bir kat yukarıdaki girişine dıştan bir

merdivenle çıkılmaktadır. Eskiden bu merdivenler evin girişinden ayrık yapılmakta ve ev içinden indirilen bir köprü ile bağlantısı sağlanmaktadır. Kulelerin girişleri diğer tiplerden farklı olarak denizin ters yönüne doğru açılır. Bu evlerin üstleri kale gibi sivri uçlu dişlerle ve mazgallarla bitirilmektedir. Kule evin planı 4 x 4, 4.5 x 4.5 veya 4 x 5 m ölçülerinde kare ya da kareye çok yakın formdadır [73].

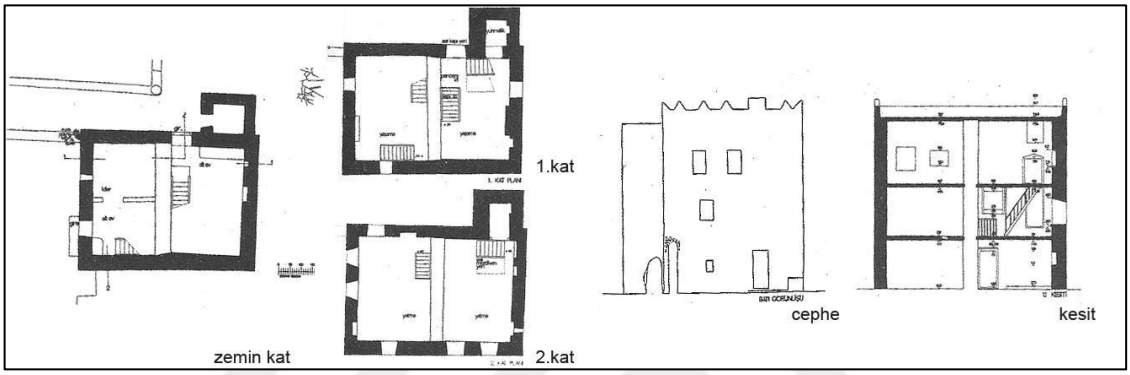
Kırsal özellik taşıyan evleri büyük bölümü tek mekanlıdır. Tek odalı ev türü, tek bir mekandan oluşan ölçüleri en alt sınırda tutulmuş evlerdir (Şekil 2. 31). Bu mekan, diğer geleneksel konut tiplerinde tanımlanan alt evin özelliklerini taşır. İç mekanda biri pişirme işlevli olmak üzere iki yada bir adet ocak bulunmaktadır. Evin duvarlarında dolap nişleri mevcuttur. Ocağın yanında yunmalık nişi bulunmaktadır. Tek odalı ev türünde ihtiyaçlar doğrultusunda evlere başka birimler eklendiği tespit edilmiştir. Evlere eklenen ahır mekanları, bu yapıların hayvancılıkla uğraşan ailelere ait olduğunu işaret etmektedir [74].

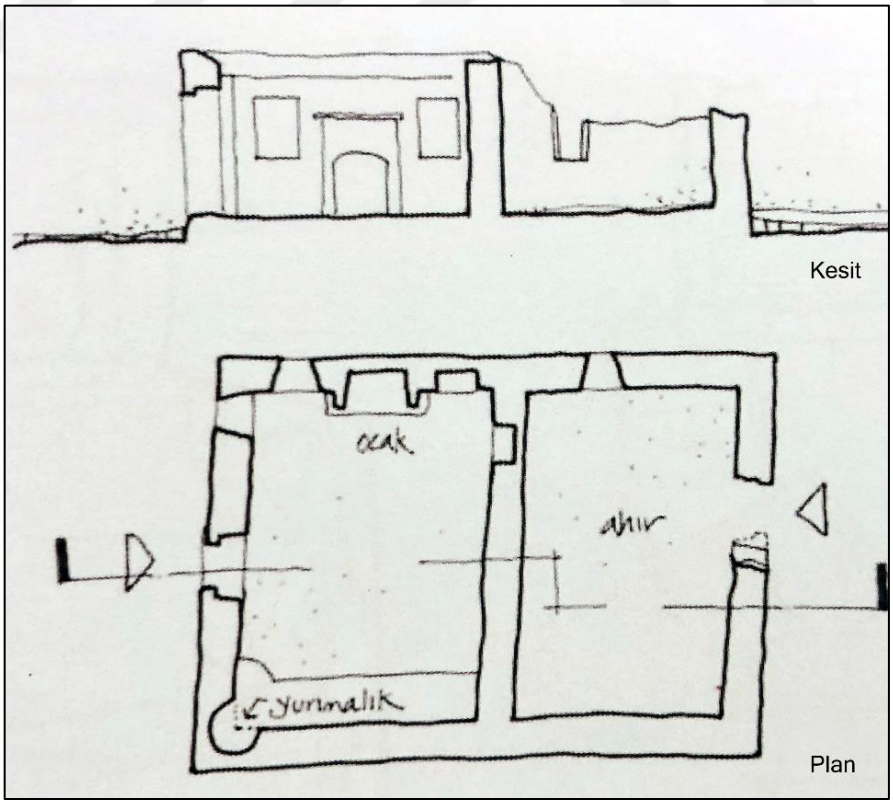
Şekil 2. 29 Musandralı ev çizimleri [75]

Şekil 2. 30 Sakız tipi ev çizimleri [73]

Şekil 2. 31 Kule tipi ev çizimleri [73]

Şekil 2. 32 Tek odalı ev çizimleri [74]

BÖLÜM 3

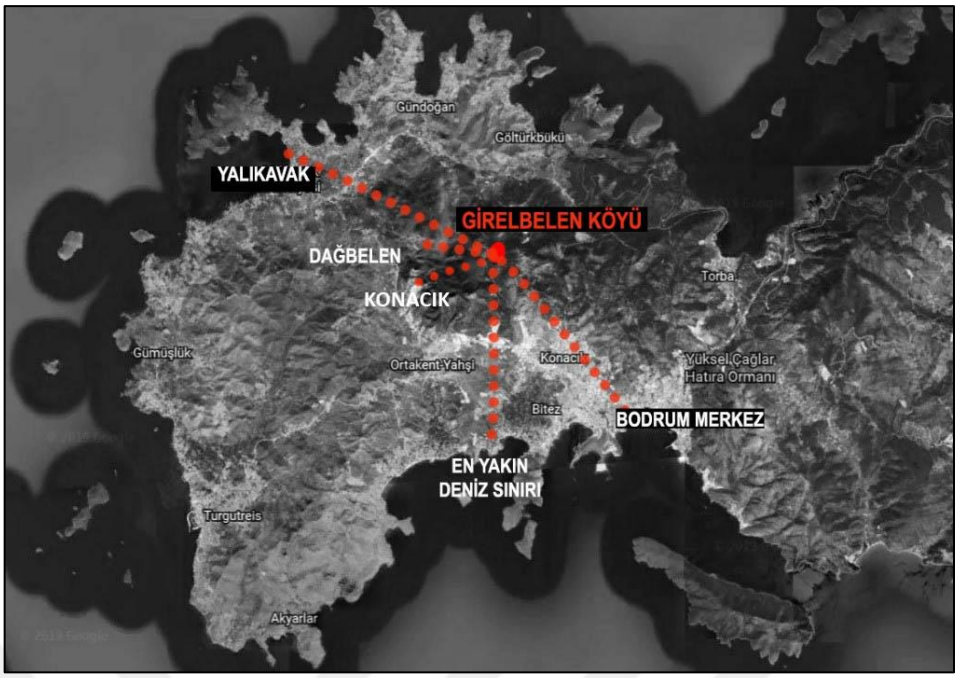
GİRELBELEN YERLEŞİM DOKUSU VE YAPILARIN ANALİZLERİ

3.1 Girelbelen Köyü ve Çevresi

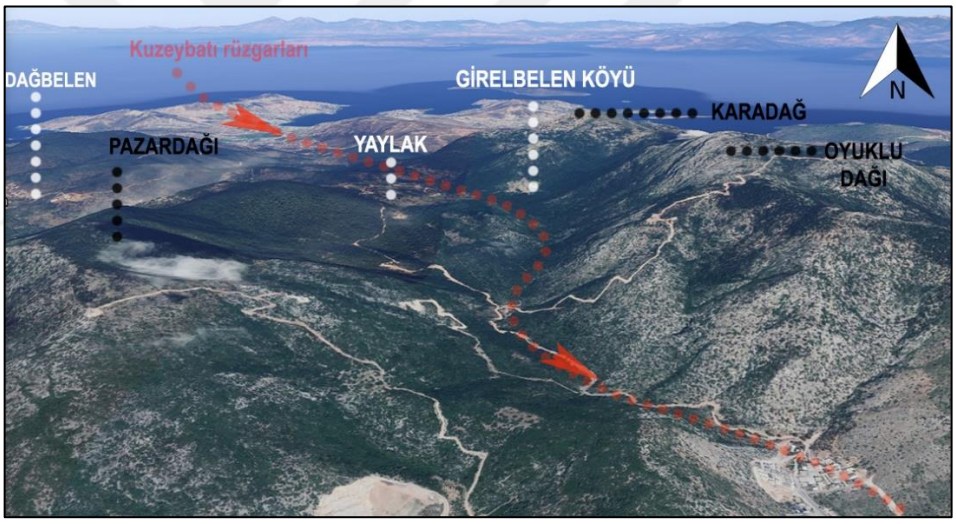
3.1.1 Fiziksel Özellikler

Bodrum Yarımadası'nın orta kesimlerinde yer alan Oyuklu dağ tepesinin batı yamacındaki alanda kurulmuş Girelbelen Köyü, Dağbelen Mahallesi'ne bağlı geleneksel bir yerleşmedir. 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı kanun ile kırsal yerleşim durumunda olan Dağbelen Köyü'ne, 'mahalle' statüsü verilmiştir. Günümüzde resmi olarak 'mahalle' statüsünde olan Dağbelen ve Girelbelen Köyü, tipik bir köy yerleşiminin özelliklerini taşıdığından bu çalışmada 'köy' olarak tanımlanmıştır. Girelbelen, Yalıkavak'a 7 km, Konacık'a ve Dağbelen Köyü'ne 2,5 km kuş uçuşu mesafede yer almaktadır. Girelbelen Köyü'ne en yakın yerleşim Konacık Mahallesi'dir. Bodrum İlçesi'nin merkezine yaklaşık 10 km, Muğla İl merkezine 117 km uzaklıkta bulunmaktadır. Denize olan en yakın uzaklığı kuş uçuşu 6,5 km'dir (Şekil 3. 1).

Kayalık ve ağaçlık bir doğal sit alanının içinde yer alan Girelbelen Köyü, denizden ortalama 350 m rakımda dağların arasında bulunmaktadır. Oyuklu Dağ, Pazar Dağı ve Karadağ olarak bilinen üçgenin içerisinde konumlanan ve yüksek rakımda bulunan köy, her mevsim rüzgarlı bir iklim yapısına sahiptir. Karadağ'ın tepelerinden birinin güney yamacında konumlanmış olması sebebiyle Bodrum İlçesi'nin hakim kuzey ve kuzey batı rüzgarlarından direkt olarak etkilenmemektedir (Şekil 3. 2).

Şekil 3. 1 Girelbelen Köyü'nün konumu [76]

Şekil 3. 2 Girelbelen Köyü'nün dağlar arasındaki konumu [76]

3.1.2 Sosyal Yapı

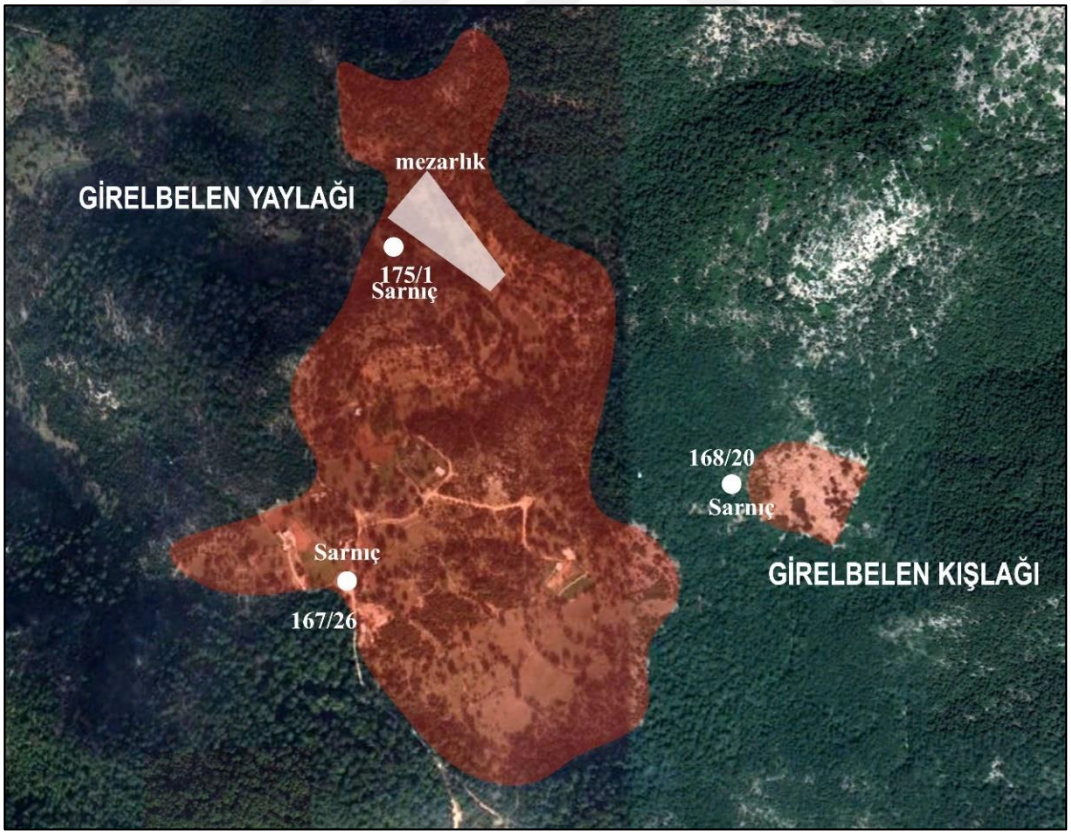
Girelbelen Köyü'nde ulaşım, altyapı, sosyal hizmetlerin yetersizliği ve köy evlerinin dönemin şartlarına ayak uyduramaması sebebiyle 1980-1990 yılları arasında yoğun olarak diğer belde ve köylere göç vermiştir. Köyde ikamet etmiş kişilerle yapılan sözlü görüşmeler, 1970'li yıllardan itibaren yarımadada başlayan sosyo-ekonomik değişime bağlı olarak diğer beldelerde istihdam olanaklarının artması ve yapı teknolojisinin nispeten iyileştirilmesinin de köyden göçlerin başlamasında etken olduğu anlaşılmıştır.

Nüfusunu kaybetmeden önce, köy halkı kış aylarında Karadağ yamacındaki köylerinde ikamet edip, kısıtlı ekonomik koşullarda yaşamıştır. Yazları ise köye yaklaşık 330 m mesafedeki 'yaylak' denilen düzlük arazilerde çiftçilik ve hayvancılık yapmaktaydı (Şekil 3. 3). Yaylak arazilerde halen bazı Girelbelen köylülerinin hayvancılık ve çiftçilik yaptıkları tespit edilmiştir. Yaylak arazide moloz taş malzemeyle kuru örgü tekniğinde yapılmış hayvan barınağı, depolama ve konut işlevine sahip mevsimsel olarak kullanılan bazı yapı kalıntıları, kuyular ve sarnıçlar gözlenmektedir (Şekil 3. 4) (Şekil 3. 5). Tez kapsamında Girelbelen halkı ile yapılan sözlü görüşmelerle bu yapıların çatı örtülerinin çavdar ile yapıldığı öğrenilmiştir [İnceoğlu, A. ile görüşme, 2019]. Günümüzde yaylakta çavdar malzemeli çatı örtüsünün tespiti yapılamamıştır. Kökeni Orta Asya'ya uzanan yaylak/kışlak geleneğinde kış ayları daha korunaklı olan kışlakta geçirilirken yaz ayları çadırlar kurularak barınma ihtiyacının karşılandığı yaylakta geçirilirdi [103]. Girelbelen yerleşimindeki yaylak-kışlak geleneği, Batı Anadolu'ya yerleşen Türkmenlerin konar-göçer kültürünü işaret etmektedir [77].

Çalışma kapsamında yapılan sözlü görüşmelerle, Girelbelen Köyü'ndeki gelenekler ve ritüeller hakkında bilgiler elde edilmiştir. Köy halkının inanışına göre, yerleşimin hemen arkasındaki Karadağ'ın doruğunda 'eren' denilen bir şehit mezarı bulunmaktadır. Belirli zamanlarda yerleşimin en yüksek yerine, dağın yamacına çıkıp erenler için dua edip, kurban kesmek ve yöreye özgü yemekler yaparak hep birlikte yemek, Girelbelen Köyü'nün geleneksel etkinliklerindendir. Benzeri inanışlar Muğla yöresinde de gözlenmektedir. Dağ kültüne bağlı inanışlar, eren kültü ile iç içe girerek varlığını günümüze kadar sürdürmüştür. Yörede yaygın bir yörük ritüeli olarak erenler kültürü görülmektedir. Günümüzde eren inanışı, yörenin dağları etrafında düzenlenen gelenekselleşmiş yürüyüşler, kamplar ve çeşitli eğlencelerle renklendirilerek bir şenlik gibi geçirilmektedir [78]. Köy halkıyla yapılan görüşmelerde, Girelbelen Köyü ile ilgili bir başka efsane kaydedilmiştir. Çok eski tarihlerde köyde bir hastalık yayılmış ve iki kişi hariç herkes vefat etmiştir. Bu iki kişi umutsuzca önce kim ölürse onun diğerini gömeceğine dair birbirlerine söz vermiş ve yaylak araziye yerleşmiştir. Köyden iki kişinin başına birşey gelmemiş ve yakındaki köylerden iki kızla evlenip Girelbelen Köyü'ne yerleşerek, soylarını devam ettirmiştir [Özince, A. ile görüşme, 2019]. Türkbükü

yerleşiminin kurulmasıyla ilgili de benzeri bir efsane bulunmaktadır [78]. Girelbelen köylülerinin komşularına gidip sohbet etmek dışındaki en büyük eğlencelerinden biri topluca düğünlere gitmektir. Halk, patikalardan saatlerce yürüyerek Bodrum'un başka beldelerine düğünlere gider, kutlamalara katılırmış. Düğün bitince bazen misafir olarak düğünün yapıldığı köyde kalınırmış, bazen de yine yürüyerek geri dönülürmüş. Bunların dışında köye sık sık misafir geldiği kaydedilmiştir. Saldırı zamanlarında kıyı köylerinden kaçanlar buraya sığınırlarmış. Bazen askerler, bazen de tespit için gelen memurlar gelince köy odası denilen misafirhanede kalırmış. Köye gelen misafirlerin hayvanlarının barınabilmesi için de köy odasına bitişik olarak hayvan ağılı yapılmıştır [İnceoğlu, A. ile görüşme, 2019]. Düğünlerde düzenlenen şenlikler, geleneksel düğün yemekleri, eren kültü, nesillerdir anlatılan efsaneler, yardımlaşma ve komşuluk Girelbelen Köyü'nün somut olmayan değerleridir.

Devlet kayıtlarında, Dağbelen(Girelbelen) Köyü'nde bir derslik ve bir idari odaya sahip 1930 yılında yapılmış bir okul kaydedilmiştir [79]. Bu okulun Girelbelen halkının Dağbelen Köyü'nde gittiği okul olduğu düşünülmektedir.

Şekil 3. 3 Girelbelen kışlağı ve yaylağı [76]

Şekil 3. 4 Girelbelen yaylağında yapı kalıntıları [64]

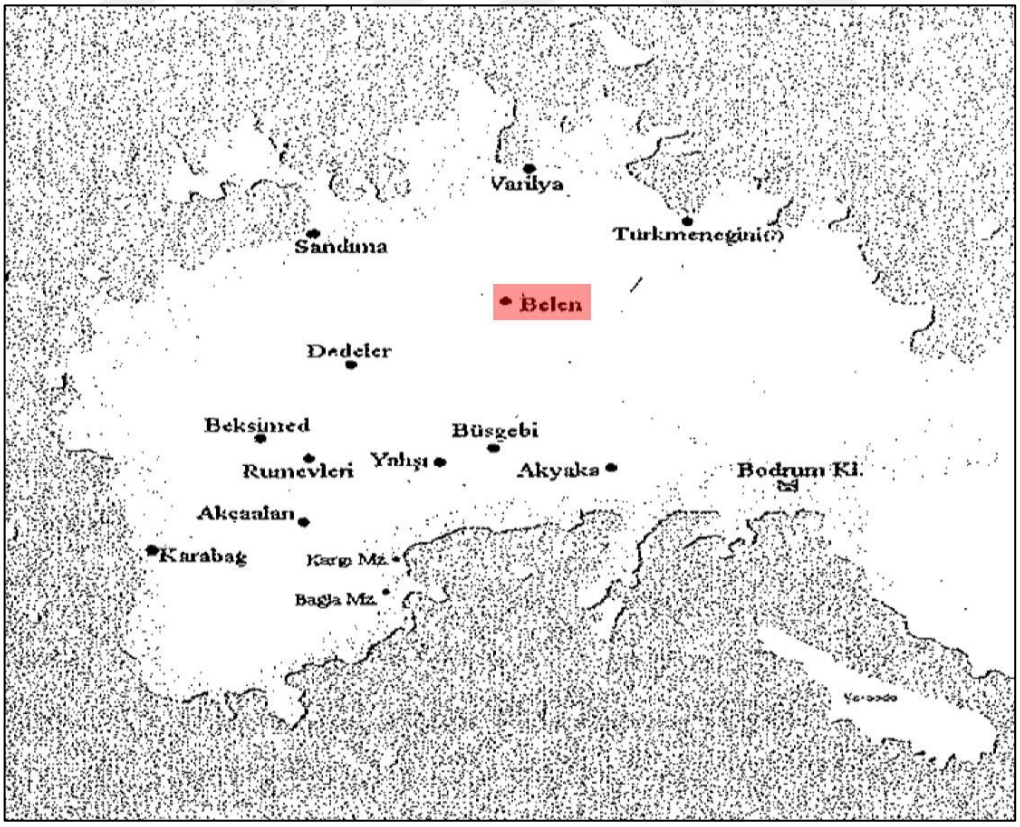
Şekil 3. 5 Girelbelen yaylağında ağıl kalıntısı [64]

3.1.3 Tarihsel Süreci

Girelbelen Köyü'nün ne zaman kurulduğu ile ilgili yazılı ya da görsel bir belgeye ulaşılamamıştır. Bodrum Yarımadası'nın geleneksel kırsal yerleşimlerinin çoğunlukla antik yerleşmelerin yakınlarına kurulması durumu Girelbelen yerleşiminde de görülmektedir. Örenavlu tepe, Karadağ, Oyuklu tepe üzerinde ve Guy tepe yakınlarında bulunan antik yerleşim izlerinin, Girelbelen'in kuruluşu için seçilen konumla ilgisi olması

olasıdır. Üç tarafı denizlerle çevrili konumu sebebiyle denizden gelecek saldırılara karşı açık olan Bodrum Yarımadası'nda; 16.yüzyılda köy yerleşimlerinin güvenliği sağlanmış kıyı kesimlerinde ve iç kesimlerde daha korunaklı bölgelerde kurulmuş olduğu görülmektedir [80]. Bu bilgiden yola çıkılarak, Girelbelen Köyü yerleşiminin dağlar arasında denizden uzak konumunun sebeplerinden bir diğerinin de güvenlik kaygısı olduğu tahmin edilmektedir (Şekil 3. 6).

Osmanlı kayıtlarına göre, 16. yüzyılda Beçin kazasından ifraz edilen köylerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan Sıravolos Kazası köyleri, 1517'den itibaren tahrir defterlerinde kayda alınmıştır, ancak bu tarihte 'Belen' ismi Osmanlı tapu tahrir kayıtlarında geçmemektedir. 1530, 1563, 1583 yıllarına ait tahrir kayıtlarında da 'belen' adının geçmemesine rağmen, 1583 yılına ait kayıtlarda; Büsgebi, Büsgebi-i Diğer ve Karabağ genel başlıkları altında kaydedilmiş olan nüfusun önemli bir kısmının, defterlere 'der karye-i' şeklinde düşülmüş olan notlarla, başka köylerde bulunduğu belirtilmiştir. Bu notlarda, Bodrum Kazası'nın köylerinden biri olan Belen Köyü'nün tahmini nüfusu 153 kişi olarak kayda geçmiştir [47].

Şekil 3. 6 16.yy'da Sıravolos Kazası köylerinin haritası [47]

Çizelge 3. 1 1583'te Sıravolos Kazası köylerinin nüfus durumu [47]

Köy	Neferen	Çift	Nim	Bennak	Kara	Mücerred	Muaf	Gaib	Tahmini Nüfus
Beksimed	215	-	22	83	105	-	5	-	655
Karabağ	29	-	3	9	17	-	-	-	77
Karabağ-ı Diğer	127	-	9	1	1	-	-	-	367
Karabağ n.d.	2		-	1	1	-	-	-	6
Yumruburun							-		
Belen	53	1	3	20	28	-	1	-	153
Dem	23	-	2	11	10	-	-	-	75

Belen adı; dağlık, sarp yer, tepe, dağ beli anlamındadır [81]. Belen köyü olarak nüfus kayıtlarına geçen verilerin, günümüzde Girelbelen ve Dağbelen Köyü olarak anılan iki ayrı köyün nüfusunun toplamı olması olasıdır. Akif Erdoğdu, Belen Köyü'nün önce Girelbelen sonra Dağbelen adını almış olma olasılığından bahsetmektedir, ancak hangi köyün önce kurulduğu ya da aynı dönemlerde kurulup kurulmadığı hakkında kesin bir bilgi vermemektedir [50]. Turan Gökçe ise makalesinde; Girelbelen ve Dağbelen köylerinin isimlerini birlikte kullanmakta, ancak hazırladığı haritada Belen Köyü olarak işaretlediği yer, Dağbelen Köyü'nün olduğu konumu göstermektedir. Bunlara ek olarak Turan Gökçe, Belen Köyü'nün bir Müslüman köyü olduğundan bahsetmektedir [47].

1897-1898 yıllarına ait Aydın Vilayet Salnamesi'nde, Girelbelen Köyü ile Bodrum Kaza merkezi arasındaki mesafenin dört saatte katedildiğinden bahsedilmektedir [82]. 1891-92 yıllarında olan Bodrum Kazası'nın güneyinde yer alan Seralvahi (Sıravolos) Nahiyesi'nin 22 köyü bulunmaktadır. Girelbelen Köyü'nün, Seralvahi (Sıravolos) nahiyesi köyleri arasında olduğu belirtilmiştir. Köyün adı 'Gerenberen' olarak geçmektedir ve 308 kişilik bir nüfusa sahip olduğu görülmektedir. Girelbelen Köyü'nün nüfusu; 24 Eylül 1915 tarihli nüfus defterlerinde 298 kişi, 3 Nisan 1921 tarihli nüfus defterlerinde olarak kaydedilmiştir [83]. Avram Galanti, 'Bodrum Tarihi' adlı eserinde resmi kayıtlara göre Bodrum İlçesinde 28 köy olduğundan bahsetmektedir. Köy isimlerini sıraladığı listede Müsgebi bucağına bağlı Girelbelen Köyü'nün adı da geçmektedir. Eserde köyde bir okul bulunduğuna ve bir de öğretmen evi yapılmaya başlandığına değinilmiştir. Veriler incelendiğinde, 1930-1949 yılları arasında yaptırılan bu köy okulunun, Dağbelen Köyü ve

Avram Galanti'nin bahsettiği Girelbelen Köyü'nün, bugünkü Dağbelen Köyü olduğu anlaşılmıştır [84].

3.1.4 Ekonomik Yapı

Girelbelen Köyü halkı, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde Bodrum'un genelinde olduğu gibi geçimini ağırlıklı olarak büyükbaş ve küçükbaş hayvancılıkla sağlanmıştır [90]. Buna ek olarak çiftçilik, deve ve eşeklerle taşımacılık yapıldığı öğrenilmiştir. Köy halkı yaylaklarda sebze ve meyveler ekip, mahsülleri topladıktan sonra köy pazarlarında satmıştır. Köylüler, hayvancılık ve çiftçilik vasıtasıyla elde edilen ürünlerden öncelikli olarak kendileri faydalanmıştır. Kalan ürünleri pazarlarda satmış ya da takas yöntemiyle diğer ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Girelbelen Köyü'nün çevresi ormanlarla kaplı olduğundan ocaklarda yakmak için gerekli odunlar da bu ormanlardan sağlanmıştır. Tez kapsamında yapılan görüşmelerden, Girelbelen Köyü'nde yaşamış halkın çok kısıtlı maddi olanaklara sahip oldukları, ancak kendine yetebilen bir ekonomik düzen içerisinde yaşamakta oldukları sonucuna varılmıştır. Günümüzde Girelbelen yaylağında köylülere ait üç adet çiftlik bulunmaktadır. Yaşadıkları yerlerden her gün belli saatlerde yaylağa gelen kişiler, çiftliklerde küçük ölçekte çiftçilik ve hayvancılık işlerine devam etmektedirler [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019].

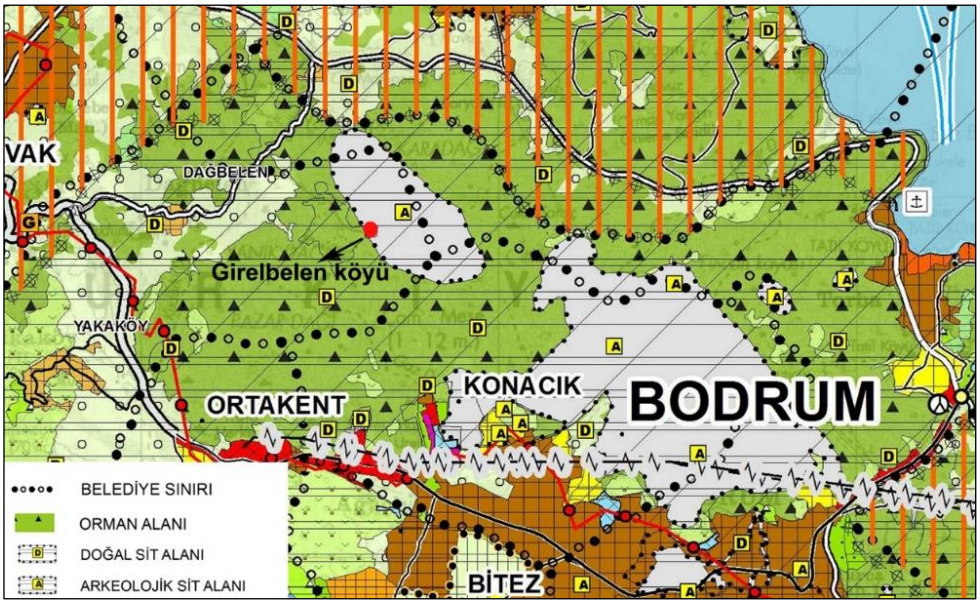
3.1.5 Yasal durum

Aydın-Muğla-Denizli planlama bölgesi 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planı, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 9 Mart 2011 tarihinde onaylanmıştır. Çeşitli düzenlemeler yapıldıktan sonra 9 Ağustos 2018 tarihinde son halini almıştır (Şekil 3. 7) [21]. Çevre Düzeni Planı'nda, Girelbelen Köyü arkeolojik sit alanı içerisinde bulunmakta ve orman alanıyla çevirili durumdadır.

Örenavlu Tepe, Karadağ, Oyuklu Tepe ve Çiftlik Tepe üzerindeki arkeolojik kalıntıların ve geleneksel Girelbelen Köyü yerleşiminin de içinde bulunduğu alan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu' nun 03.07.1987 gün ve 3492 sayılı kararı ile 1. Derece Arkeolojik Sit olarak tescillenmiştir. Ek olarak, Guy Tepe'nin güneybatısında bulunan Leleg yerleşimi kalıntıları da, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun

05.10.2016 gün ve 4635 sayılı kararı ile 1. Derece Arkeolojik Sit alanı ilan edilmiştir [64]. Çevre Düzeni Planı'nda, Girelbelen Köyü'nün içerisinde bulunduğu arkeolojik sit alanı, Yalıkavak, Göltürkbükü ve Konacık olmak üzere üç ayrı mahalle sınırı içinde yer almaktadır [21]. Tez kapsamında, çalışma alanının arkeolojik sit statüsü sebebiyle onama alanı dışında bırakılmış olduğu ve Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmadığı öğrenilmiştir.

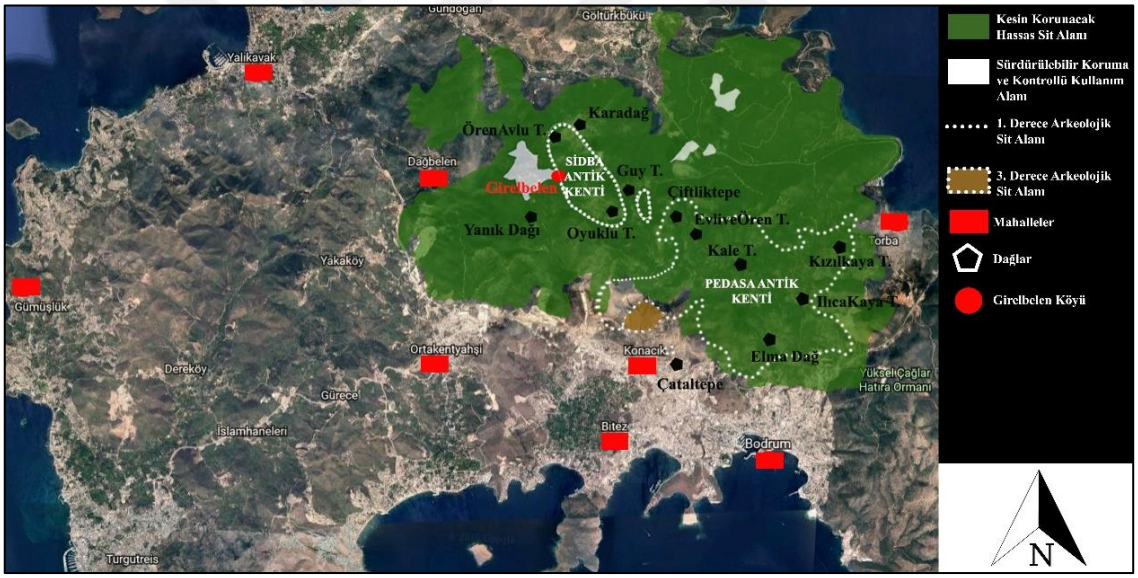
Çalışma alanı, Bodrum İlçesi'ndeki karayolunun sınırlandırdığı, doğal sit statüsünde sık orman arazileri ile çevrelenmiştir. Girelbelen Köyü ve yaylağının bulunduğu arazi Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı, çevresindeki sık ormanlık arazi Kesin Korunacak Hassas Alanlar statüsündedir [85]. Kesin Korunacak Hassas Sit Alanları, kaynak değerlerinin korunması için; alan kullanımı ve alana tüm etkilerin sınırlandırıldığı, gerektiğinde insanların bölgeye girişlerinin engellendiği, bilimsel araştırmalar, eğitim ya da çevresel izleme amacıyla özel önlemler alınarak korunacak kara, su, deniz alanları olup, Bakanlar Kurulu kararı ile ilan edilerek yapı yasağı getirilen mutlak korunması gereken alanlardır. Sürdürülebilir Koruma Ve Kontrollü Kullanım Alanları ise Kesin Korunacak Hassas Alanlar veya Nitelikli Doğal Koruma Alanlarını etkileyen, bu koruma bölgeleri ile bütünlük gösteren, korumaya katkı sağlayacak, doğal ve kültürel bakımdan uyumlu düşük yoğunlukta faaliyetler, turizm ve yerleşimlere izin veren alanlardır. Konut kullanımına açılma olanağı bulunmaktadır. Bu olasılık; Çevre Düzeni Planı, Nazım Plan ve Koruma Amaçlı İmar Planı gibi kısıtlara bağlanmaktadır (Şekil 3. 8) (Şekil 3. 9) [86].

Şekil 3. 7 Çevre Düzeni Planı'nda Girelbelen Köyü ve çevresi [21]

Şekil 3. 8 Doğal sit haritasında Girelbelen ve yaylağı [85]

Şekil 3. 9 Çalışma alanı ve çevresinde arkeolojik ve doğal sitler [1][76]

Aydın-Denizli-Muğla planlama bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planı'nda sit alanlarına ilişkin maddeler aşağıdaki gibidir:

- *Bu plan kararlarında, plan kapsamındaki arkeolojik, tarihi, kentsel ve kentsel-arkeolojik sit alanlarında, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Bakanlığa bağlı Kültür*

[1] Muğla KVKBKM'den alınan resmi evraklar derlenerek oluşturulmuştur.

Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu; plan kapsamındaki doğal sit alanlarında ise, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü ve Bakanlığa bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Merkez ve Bölge Komisyonu tarafından alınmış kararlar ile bu plandan önce onaylanmış koruma amaçlı imar planlarının yürürlükte olduğu kabul edilmiştir.

- *Çevre Düzeni Planı'nda yerleşme alanı olarak gösterilmiş olan sit alanlarında yapılacak koruma amaçlı imar planlarının nüfusu, sit alanının bulunduğu ilçe için çevre düzeni planında kabul edilen nüfus dahilinde hükmü getirilmiştir.*

Aydın-Denizli-Muğla planlama bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Bodrum İlçesi özel plan hükümlerinde: *''Bodrum Yarımadası'nın coğrafi konumu ve çok sayıda belediyeden oluşan idari yapısı nedeni ile yarımada bütününde ortak planlama kararlarının üretilmesi gerektiği kabulünden gidilerek ve yarımadanın doğal, kültürel ve turistik değerleri ile yapılaşma özellikleri göz önüne alınarak, bölgede koruma-kullanma dengesinin sağlanabilmesi ve planlama bütünlüğünün korunması amacı belirli özel hükümler getirilmiştir; bu hükümler ilçe sınırlarının bütününde uygulanacaktır. ''* ifadesi yer almaktadır [21].

1.Derece Arkeolojik Sitler, Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu tarafından, 05.11.1999 tarihli 658 nolu karar ile korunmaktadır. Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemekte ve imar planlarında 'aynen korunacak sit alanı' olarak belirlenmektedir. 1. Derece Arkeolojik Sit alanlarında bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılmamaktadır [87]. Aşağıda belirtilen durumlar için;

- *Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğünün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konunun koruma kurulunda değerlendirilmesi,*
- *Yeni tarımsal alanların açılmamasına, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceği, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebileceği,*

- *Höyük ve tümülüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanması, ağaçlandırmaya gidilmemesi, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceği,*
- *Taş, toprak, kum vb. alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocakların açılmaması, toprak, cüruf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmemesi,*
- *Bu alanlar içerisinde yer alan ören yerlerinde gezi yolu düzenlemesi, meydan tanzimi, açık otopark, WC, bilet gişesi, bekçi kulübesi gibi ünitelerin koruma kurulundan izin alınarak yapılabileceği,*
- *Bu alanlar içerisinde bulunan ve günümüzde halen kullanılan umuma açık mezarlıklarda sadece defin işlemlerinin yapılabileceği,*
- *Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) yapılabileceği,*

kararları alınmıştır [87]. 1987 yılında 1. Derece Arkeolojik Sit kararıyla koruma altına alınmış olan Girelbelen Köyü ve yakın çevresinin, bu ilke kararları sayesinde yapılaşma tehditinden korunmuştur, ancak kazı çalışmalarına izin verilmediğinden restorasyon ve sağlıklaştırma çalışmaları yapılamamaktadır.

Aydın-Muğla-Denizli planlama bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planı'nda kırsal yerleşimler ile ilgili olarak aşağıdaki hedefler belirlenmiştir [21].

- *Kentsel yerleşme alanları dışında kalan köy ve mezraları kapsayan, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun ilgili yönetmeliği uyarınca köy yerleşik alanı ve civarına ilişkin sınır tespiti yapılmış/yapılmamış ve bu planda sınırları şematik olarak gösterilmiş veya plan ölçeği gereği gösterilememiş olan alanlar ile 442 sayılı köy kanunu uyarınca belirlenmiş/belirlenecek olan alanlardır.*
- *Kırsal yerleşmelerdeki mekansal gelişimler köy yerleşik alanları içinde gerçekleşeceği için kırsal yerleşimlerde yeni gelişme alanları önerilmemiştir.*

Girelbelen Köyü'nde kadastral çalışmalar yapılmıştır. Köyün ada parsel numaraları ve sokak sınırları belirlenmiştir, ancak evlerin kapı numaraları yoktur. Bodrum Tapu

Kadastro Müdürlüğü'nden elde edilen verilere göre; köyde parsellerin arazileri Maliye Mazinesi, parsel üstündeki konut yapıları şahısların, köy odası ve sarnıç ise tüzel kişiliğin mülkiyetinde gözükmektedir. Özel mülkiyetteki konut yapılarının tapuları yoktur.

Girelbelen, resmi kurumlardan elde edilen evraklarda, köy ya da mahalle statüsünde gözükmemektedir. Köyün adres bilgisi ile ilgili karışıklıklar da söz konusudur. Muğla KVKBKM arşivindeki 2018 tarihli resmi bir yazışmada, köyün içinde bulunduğu alanın konumu Yalıkavak Girel mevkisi olarak belirtilmiştir, ancak HGM tarafından hazırlanan 1/25.000 ölçekli Bodrum fiziksel haritasında Girelbelen yerleşiminin bulunduğu yer Sütlüce Mahallesi olarak gösterilmektedir [88], [89].

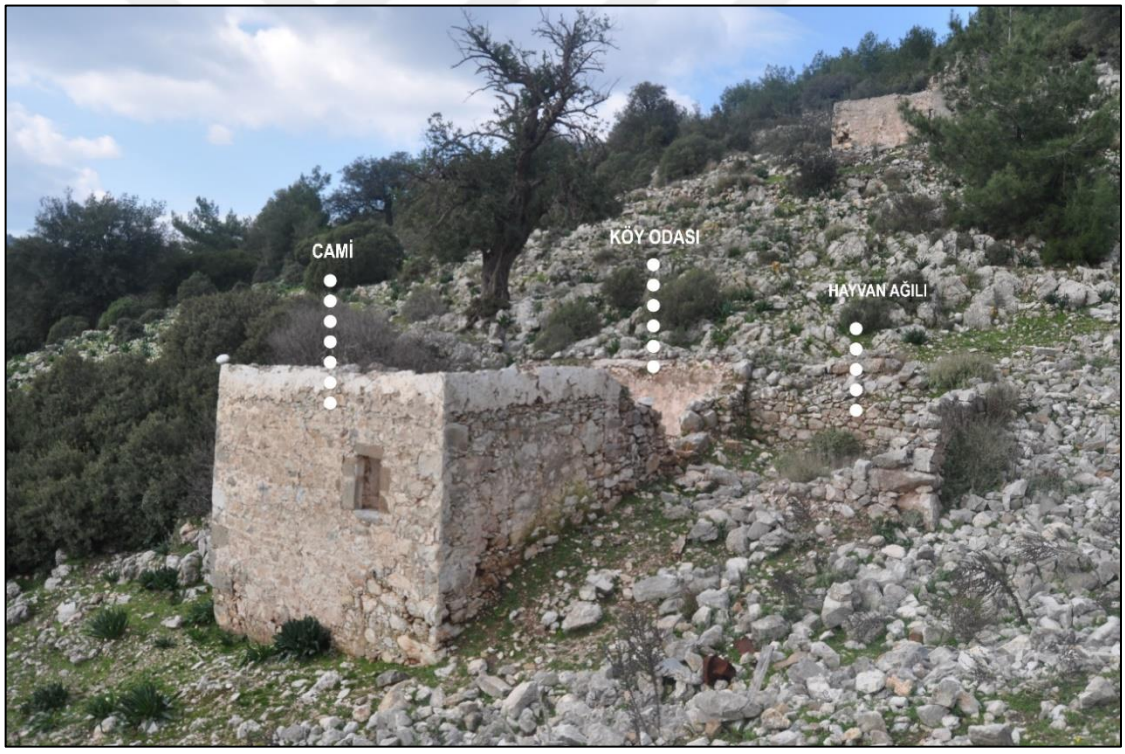
3.1.6 Çalışma Alanındaki Kamusal Yapılar

Çalışma alanında üç adet sarnıç, bir adet cami ve ek yapısı olarak köy odası, bir adet mezarlık alanı, yaylaktaki mevsimlik geleneksel yapılar, hayvan ağılları ve birkaç tane kuyu bulunmaktadır. Köy halkı tarafından cami olarak kullanılan minaresiz yapı, Girelbelen Köyü sınırları içinde yer alan konut yapılarıyla malzeme ve yapım tekniği açısından birebir benzeşmektedir. Cami yapısı kuzeybatı-güneydoğu doğrultusunda konumlanmış, eğimli bir zemine oturtulmuş dikdörtgen planlı bir yapıdır (Şekil 3. 10).

Yapının beden duvarları moloz taş örgü tekniğiyle yapılmış olup ve çamur harç ile derzlenmiştir. Derzlemede kullanılan harcın, yöredeki geleneksel konutlarda kullanılan aktoprak olduğu tahmin edilmektedir. Yapı içten ve dıştan kireç sıva ile sıvanmıştır, ancak duvarlardaki sıvalarda kayıplar meydana gelmiştir. Güney ve batı yönünde birer adet olmak üzere iki pencere, bir kapı açıklığı tespit edilmiştir. Pencere açıklıklarında düzgün kesimli taş lentolar kullanılmıştır. Kapı açıklıkları hasar gördüğünden aynı tespit yapılamamıştır. Yerleşimdeki tüm yapıların aynı malzemeler ile yapılmış olduğu düşünülücek olursa kapı açıklıklarındaki lentoların da düzgün kesimli taşlardan yapılmış olması gerekmektedir. İçeride güney yönündeki pencerenin duvarında orta aksta mihrap benzeri bir niş bulunmaktadır. Yapının çatı örtüsü toprak düz dam tekniği ile yapılmıştır, ancak günümüzde çatı örtüsünden geriye sadece yapının yıkılan ahşap kirişlemeleri kalmıştır. Cami yapısının çatı örtüsü katmanlarının, yerleşimdeki konut yapılarında olduğu gibi ahşap kirişleme üzeri sırasıyla kargı, erişte, toprak ve geren toprağı

katmanından yapılmış olduğu tahmin edilmektedir. Zaman içerisinde yıpranma sebebiyle çatı örtüsünden ayrılarak zemine yığılan toprak katmanı sebebiyle döşeme tespiti yapılamamıştır. Çalışma kapsamında yapılan sözlü görüşmelerde, cami döşemesinin taştan yapıldığı öğrenilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019].

Yapıya sonradan bitişik olarak köy odası ve hayvan ağılı işlevli yapılar eklenmiştir. Köy odası ve bitişiğindeki hayvan ağılı, köye gelen misafirler ve hayvanlarının barınması amacıyla yapılmıştır. Köy odası olarak yapılan yapı da kullanılan malzeme ve teknik açısından cami yapısı ile benzerlik göstermektedir. Döşeme ve çatı örtüsünde oluşan hasarlardan dolayı tespit yapılamamıştır. Yapılan sözlü görüşmelerde köy odasının düz toprak dam ile örtüldüğü, döşeme malzemesinin taş olduğu ve kireç ile sıvandığı belirtilmiş; hayvan ağılının ise toprak zemin olarak bırakıldığı kaydedilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019].

Şekil 3. 10 Girelbelen Camisi, köy odası ve hayvan ağılı [64]

Tarih boyunca su ihtiyacını karşılamak üzere şehir merkezi, kırsal yerleşimlerin yakınları ve kervan yolları gibi ihtiyaca yönelik yerlere inşa edilen sarnıçlardan, Girelbelen Köyü ve çevresinde üç adet bulunmaktadır. Köy yerleşimine en yakın mesafede olan sarnıç, 168 ada 20 parsel sınırları içerisinde yer almaktadır. Köye giden patika yol üzerinde

ormanlık alan içerisinde bulunan sarnıç iç çapı yaklaşık olarak 7,20 m'dir. Daire planlı, kubbe örtülü, kısmen gömülü bir sarnıçtır [90]. Moloz taş duvar örgü tekniğinde yapılmış olan bu sarnıcın üzerinde bir kitabeye rastlanmamıştır. Sarnıcın dış cephesi ve kubbesi sıvanmamıştır. Kapı açıklığında kesme taştan elemanlar bulunmaktadır. Mayıs 2019 tarihinde yapılan kontrolde sarnıcın içinde su bulunmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 3. 11 168 ada 20 parselde bulunan sarnıç [64]

175 ada 1 parsel üzerinde bulunan diğer sarnıç, Girelbelen Köyü'nün dışında Dağbelen Köyü'ne giden patika yol üzerinde, köy yerleşimine kuş uçuşu 720 m mesafede bulunan köy mezarlığının hemen yanıbaşındadır (Şekil 3. 11). İç çapı yaklaşık olarak 8.30 m'dir. Daire planlı, kubbe örtülü ve kısmi olarak gömülmüş bir sarnıçtır [90].Moloz taş duvar örgü tekniğinde yapılmış ve kireç sıvalıdır. Kuzeybatısında bir adet anıt ağaç bulunmaktadır. Günümüzde giriş açıklığının üzerinde kitabesi mevcut değildir, ancak kitabe 2013 yılında hazırlanan Muğla Kültür Envanteri III.2 kaynağında kayda alınmıştır. Kitabede, *''Sahib'ül hayrat ve'l hasenat, Merhum Kara İmamoğlu Hasan ruhuna fatiha''* yazmaktadır ve sarnıcın 1883 yılında yaptırıldığı bilgisi mevcuttur [68].

Şekil 3. 12 Köy mezarlığının yanında bulunan sarnıç [64]

Girelbelen Köyü'ne kuş uçuşu 700 m mesafede olan üçüncü sarnıç, 167 ada 26 parsel üzerinde bulunmaktadır (Şekil 3. 12). Köy yerleşimine ulaşımın sağlandığı toprak yolun üzerinde bulunmaktadır. İç çapı yaklaşık 8,10 m'dir. Dairesel planlı, kubbe örtülü ve kısmi olarak gömülmüş bir sarnıçtır [90]. Moloz taş duvar örgü tekniğinde yapılmıştır ve kireç ile sıvanmıştır. Güneydoğusunda anıtsal bir pınar ağacı yer almaktadır. Günümüzde sarnıcın kitabesi yerinde bulunmamaktadır, ancak 2013 yılında hazırlanan Muğla Kültür Envanteri III.2 kaynağında yapılan tespitte, giriş açıklığının sağ üst köşesinde bir inşa kitabesi bulunmakta olduğundan bahsedilmektedir. Kitabede, ''*Sahib'ül hayrat, ….el hacı Osman''* yazmaktadır[1] ve sarnıcın 1792-93 yıllarında yaptırıldığı anlaşılmaktadır [68].

[1] Tez kapsamında Bodrum İlçesinde Ahmet İnceoğlu ile yapılan sözlü görüşmeden öğrenildiğine göre, çalınan kavuklu mezar taşının sahibi Kabaşal ailesinden Hacı Osman ile Ahmet İnceoğlu'nun dedesinin dedesi beraber bu sarnıcı yaptırmışlardır.

Şekil 3. 13 167 ada 26 parsel üzerinde bulunan sarnıç [64]

Girelbelen Köyü mezarlığı, köy yerleşiminden kuş uçuşu yaklaşık olarak 690 m uzaklıkta bulunmaktadır. Yakın tarihli mezarların yanı sıra eski mezarlar da bulunmaktadır. Mezarlıkta, mezar taşı olarak kullanılan devşirme taşlar olduğu tespit edilmiştir (Şekil 3. 13). 2013 yılında hazırlanan Muğla Kültür Envanteri III.2 kaynağında, Osmanlı dönemine ait mezar taşları ile ilgili kayıtlar olduğu halde, günümüzde bu mezar taşları yerinde bulunmamaktadır. Kaynaktaki kayda göre, mezarlıkta tespit edilen en eski tarihli mezar taşı kavuk başlıklı bir baş taşına sahip olduğundan bir erkeğe aittir ve 1891-1892 yıllarına tarihlenmektedir [68]. Bu baştaşının üzerinde Osmanlıca ‘’Hüve’l-hallak El-Baki’’ yazmaktadır. Mezarın ayaktaşı günümüzde yerinde durmaktadır ve üzerinde süsleme olarak bitkisel bir kompozisyon bulunmaktadır. Bu kompozisyon, çiçek ve yaprakların doğada olduğundan farklı bir şekilde sembolize edilmesiyle oluşturulmuştur. Dağbelen, Yalıkavak, Yalı ve Ortakent’ teki Osmanlı mezarlıklarında bulunan fes, kavuk, sarık baştaşlarıyla karşılaştırıldığında farklı şekillenmiş bir kavuk saptanmıştır [92]. Mezarlıkta, 1934 tarihli Cumhuriyet dönemi mezar taşı tespit edilmiştir. Mezarlığın güneydoğu ucunda bulunan kitabesiz ve yontulmamış taş kütlelerinden oluşan bölümün mezarlığın en eski mezar taşları olması olasıdır. Yapılan sözlü görüşmelerle, kitabesiz mezarların diğerlerinden daha erken dönemlere tarihlendiği konusundaki bilgiler doğrulanmıştır (Şekil 3.14) [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019].

Şekil 3. 14 Girelbelen mezarlığı [64]

Şekil 3. 15 Girelbelen mezarlığından mezartaşı örnekleri [64]

3.1.7 Dağbelen Köyü

Kaynak taraması ile elde edilen tarihsel veriler ve sözlü görüşmeler ile Dağbelen Köyü ve tez çalışmasının konusu olan Girelbelen Köyü arasında sosyal ve tarihsel bir bağ olduğu tespit edilmiştir. Dağbelen Köyü, 12.11.2012 tarih ve 6360 sayılı kanun ile Yalıkavak Belediyesi'ne bağlı bir köy statüsünden çıkıp mahalle statüsüne çevrilmiş kırsal bir yerleşimdir. 2019 yılında Girelbelen halkı ile yapılan derinlemesine görüşmeler ile Girelbelen Köyü'nü terk eden nüfustan, Dağbelen Köyü'ne taşınmayı tercih edenlerin yoğunlukta olduğu tespit edilmiştir. Osmanlı tahrir defterlerinde ilk olarak 1583 tarihinde 'der karye-i' olarak kayıtlara not düşülen 'Belen' köyünün nüfusu

kaydedilirken, Dağbelen ile Girelbelen nüfuslarının birlikte değerlendirildiği düşünülmektedir . Belen'in toplam nüfusu 153 kişidir. 1928 yılına ait Cumhuriyet dönemi resmi kayıtlarında, Bodrum İlçesi'nin merkez nahiye köyü olarak Girelbelen ve Dağbelen köylerinin adları birlikte yazılarak kayda geçirilmiştir [47]. Ek olarak, İçişleri Bakanlığı'nın hazırlamış olduğu 'Köylerimiz' kaynağında, 1928 yılında yapılan sayımda merkez nahiyesi köyleri arasında Girelbelen(Dağbelen) köyünün adı geçmektedir. Girelbelen Köyü'nün isminin Cumhuriyet döneminde değişerek Dağbelen adını aldığı belirtilmiştir [93].

Şekil 3. 16 Girelbelen ve Dağbelen köyleri [76]

Dağbelen yerleşiminin 2000 yılındaki nüfusu 387 kişi olarak kaydedilmiştir [91]. Köy yerleşimi ve yakın çevresi, 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak tescillenmiştir. Dağbelen Köyü ile Yeldeğirmenleri arasındaki güzergahta tekil ve çoğul kalıntılar ve 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı bulunmaktadır.

Köyde; sekiz adet anıtsal eser, 19 adet tescilli sivil mimarlık eseri bulunmaktadır. Köydeki bazı çeşmeler, cami yapısı, köy girişindeki okul yapısı, mezarlıktaki taşlar, bazı sarnıçlar, bazı geleneksel konut yapıları ve öğretmen evi tescillenmiş durumdadır. Köyün

girişindeki 1755-1756 yıllarına tarihlenen çeşme, kitabesi okunabilen en eski tarihli çeşmedir. Dağbelen Köyü'nde Aşağı Mahalle ve Yukarı Mahalle olmak üzere iki adet mezarlık bulunmaktadır (Şekil 2. 17) (Şekil 2. 18) [68]. Aşağı Mahalle mezarlığında okunabilen mezar taşları 19. yüzyıl, Yukarı Mahalle mezarlığındaki taşlar ise 18 ve 19. yüzyıllara tarihlenmektedir. Yukarı Mahalle mezarlığında tespit edilen mezar taşlarının diğer mezarlığa oranla daha nitelikli ve korunmuş olduğu görülmektedir [68]. Dağbelen Köyü girişindeki 115 ada 45 parselde yığma kagir bir okul yapısı bulunmaktadır. Yapı sofalıdır ve üç bağımsız mahalden oluşmaktadır. Duvarlar moloz taş örgü ile yapılmış, içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. Yapıda ahşap döşeme kaplamaları, ahşap tavan kaplamaları, ahşap kapı ve kepenkler tespit edilmiştir. Tavan yüksekliği köydeki geleneksel konutlardan daha yüksektir. Okul yapısı günümüzde işlevini yitirmiş durumdadır (Şekil 2. 19).

Şekil 3. 17 Dağbelen Yukarı Mahalle mezarlığındaki mezar taşları [68]

Şekil 3. 18 Dağbelen Aşağı Mahalle mezarlığındaki mezar taşları [68]

Şekil 3. 19 Dağbelen okul yapısı [64]

Geleneksel konutların birçoğu müdahele görmüş ve özgünlüklerini kaybetmişlerdir. Konut yapıları içinde tek katlı, musandralı, sakız tipi evler bulunmaktadır. Şeki 3. 19 'daki tek katlı geleneksel yapı kagir olarak yapılmıştır. Yapı duvarları köşelere büyük taşlar konularak, moloz taş örgü ile kullanılmıştır. İç mekanda tek ocak, duvar içi nişler ve yunmalık yer almaktadır. Tavan kotunda duvarların yüzeyinde, düz çatı ahşap kirişlemelerinin izleri görülmektedir. Çatı örtüsü hasar görmüştür (Şekil 3. 20). Bunlara ek olarak, köy sınırları içerisinde birçok sarnıca; Prehistorik Dönem, Bizans ya da Roma dönemine ait yapı kalıntılarına, su değirmenlerine, yeldeğirmenlerine ve su kuyularına rastlanmıştır [68].

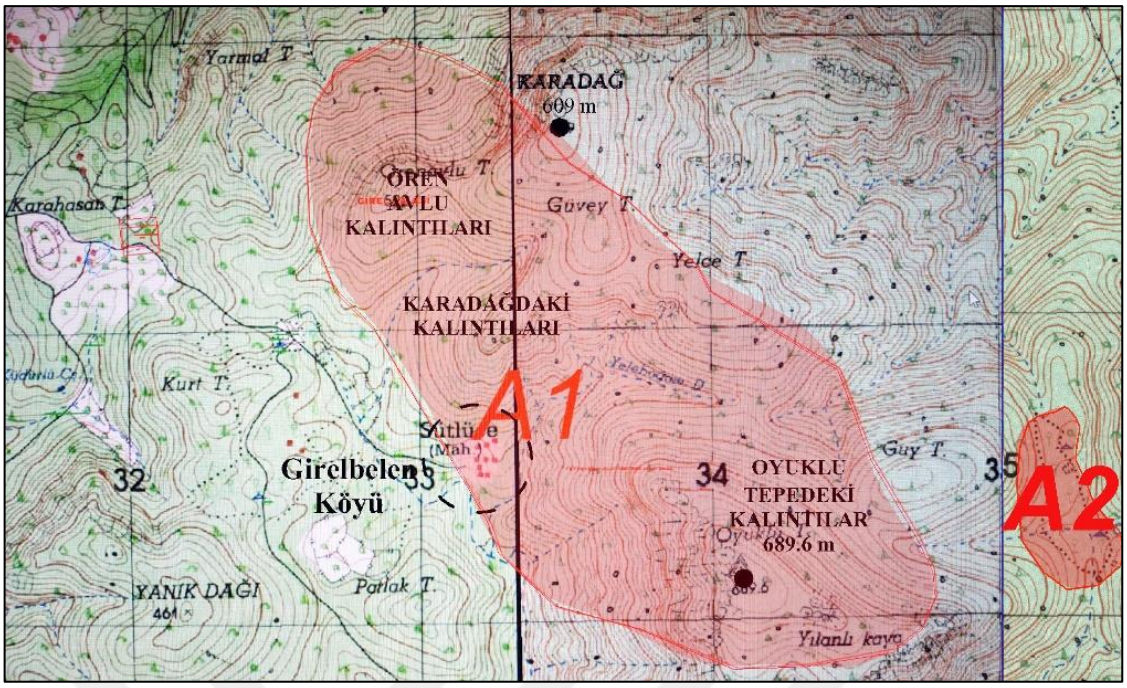

Şekil 3. 20 Dağbelen'de tek hacimli bir geleneksel konut [64]

Tez çalışması kapsamında Girelbelen halkıyla yapılan sözlü görüşmeler ile Girelbelen ve Dağbelen köyleri arasındaki sosyal ilişki incelenmiştir. Girelbelen Köyü sakinlerinin, Girelbelen Köyü Camisi'nde sabit bir din adamı bulunmaması sebebiyle belli zamanlarda Dağbelen Köyü'ndeki camiye, düğün vb. etkinliklere, ilkokul ve muhtarlığa gittikleri tespit edilmiştir.

3.1.8 Çalışma Alanı ve Çevresindeki Arkeolojik Sit Alanları

Sidba (Side) antik kenti ile ilişkilendirilen Örenavlu Tepesi, Karadağ ve Oyuklu Tepe'deki ve Oyuklu Tepe'nin doğusunda Çiftlik Tepe üzerindeki Leleg yerleşimi kalıntıları ve Girelbelen Köyü yerleşimi, Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu, 03.07.1987 tarihli 3492 nolu kararı ile koruma altına alınmıştır (EK-A.1) [88]. Oyuklu Tepe'nin kuzeydoğusundaki Guy Tepe'nin güneybatısında Leleg kültürüne ait oval yapı kalıntıları ayrı bir arkeolojik sit alanı olarak tescillenmiştir (Şekil 3. 21) (Şekil 3. 22) (Şekil 3. 23) (Şekil 3. 24).

Şekil 3. 21 Girelbelen Köyü çevresindeki arkeolojik sit alanları [63]

Şekil 3. 22 Örenavlu Tepesi'ndeki Leleg yerleşimi kalıntıları [68]

Şekil 3. 23 Guy Tepe'nin güneybatısındaki Leleg kültürüne ait yapı kalıntıları [68]

Şekil 3. 24 Karadağ'ın güney yamacındaki yuvarlak planlı çiftlik evi yapı kalıntısı [68]

Ayrıca, 1. Derece Arkeolojik Sit olarak tescillenen alan haricinde Girelbelen yaylağında antik bir kuyu mezar, büyük moloz taşlarla örülmüş uzun duvar kalıntıları ve Girelbelen Köyü'ndeki geleneksel konutlardan farklı bir duvar örgüsüne sahip yapı kalıntısı tespit edilmiştir. Yapılan sözlü görüşmelerde, bu mezarlığın köylüler tarafından kuyu olarak kullanıldığı kaydedilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme].

3.2 Girelbelen Köyü Yerleşim Dokusu Analizleri

Girelbelen Köyü'nün özgün yerleşim dokusu büyük ölçüde korunarak günümüze kadar ulaşmıştır. Yerleşim dokusu, doğal bileşenleri ve insan eliyle üretilen fiziksel bileşenleriyle birlikte ayrılmaz bir bütündür. Bu sebeple, köy ve ilişkili yakın çevresinde

bulunan kültürel peyzaj ayrıntılı olarak incelenmiştir. Özgün yerleşim dokusu analizleri yapılırken; çalışma alanındaki yapılar, sokak dokusu, yeşil alanlar, topografik durum, ulaşım yolları, mezarlık, sarnıçlar, kuyular, harabeler, arkeolojik kalıntılar, yaylak arazideki yapılar, yapı kalıntıları, çiftlikler, anıtsal ağaçlar ve tarım arazileri üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır.

3.2.1 Kentsel Rölöve

Karadağ'ın tepelerinden birinin yamacına oldukça eğimli bir araziye kurulmuş olan Girelbelen Köyü'nün en üst kotundaki konut (G20) deniz seviyesinden 369 m, en alt kotundaki konut (G21) ise deniz seviyesinden 332 m yükseklikte yer almaktadır. Eğim farkı ve yapıların vadiye yönelişi etkileyici vista alanları oluşturmaktadır (Şekil 3. 25). Aynı şekilde, Konacık Mahallesi'nden Girelbelen'e ulaşan yol boyunca dağlar ve sık ormanla çevrili vadinin içerisinden geçerken de çeşitli noktalarda, Girelbelen yerleşiminin silüeti süpriz vistalara imkan vermektedir (Şekil 3. 26) (EK-B.1). Köy yerleşimi karakteristiğini toprak ve kayalık zemin, anıt ağaçlar ve sık çam ormanları oluşmaktadır. Yerleşimde herhangi bir peyzaj düzenlemesi yoktur. Yerleşimi orman arazisini sınırlandırmaktadır.

Bahçe-avlu sınırlarını belirleyen taşların, hasar gören yapı duvarlarının taşlarının zemine yayılmış olması köyde özgün sokak dokusunun tamamen kaybına yol açmıştır (Şekil 3. 27). Yapılan sözlü görüşmelerden, taşların üstüste konmasıyla harçsız olarak inşa edilen kısa duvarlarla bahçelerin sınırlandırıldığı öğrenilmiştir. Yapılar aynı alan içerisinde, birbirlerinin görüşünü kapatmayacak biçimde araziye yerleştirilmiştir. Konutlardan sadece 175 ada 5 parselde bulunan konut, köye 166 m mesafede ormanın içinde konumlandırılmıştır. Köyde, güneybatı ve güneydoğuya yönlenmiş toplam 24 adet yapı grubu yer almaktadır (EK-B.1) (EK-B.2). Bu yapı gruplarını, 40 adet yapı oluşturmaktadır. Yapıların sayımı yapılırken özgün yapı ve bu yapılara bitişik durumdaki depo ya da hayvan ağılı işleviyle kullanılan ek yapılar hesaba katılmıştır. Yerleşimde iki tip ağıl tespit edilmiştir; özgün yapılardan ayrık olarak harçsız şekilde inşa edilen ve bu yapılara bitişik ağıllar bulunmaktadır. Tüm yapılarının kentsel rölövede gösterimi yapılmıştır (EK-B.3). Girelbelen evlerinde çatı örtüsünün düz toprak damlı olduğu tespit edilmiştir. Özgün parsel yapı ilişkisi korunmuştur.

Çalışma alanında elektrik, su, telefon ve kanalizasyon alt yapısı bulunmamaktadır. Yerleşimde ikamet edildiği tarihlerde su ihtiyacının sağlandığı sarnıç ve kuyular mevcuttur (Şekil 3. 28). Köy mezarlığı ve yaylak arasındaki bölgede antik kuyu tipi mezar tespit edilmiştir (Şekil 3. 29). Yaylak arazide; günümüzde tarım ve hayvancılık yapılan çiftlikler, geleneksel yapılar, yapı kalıntıları, hayvan ağılı kalıntıları, arkeolojik duvar kalıntıları ve özel mülkiyetteki boş araziler bulunmaktadır.

Şekil 3. 25 Vista noktaları [64]

Şekil 3. 26 Girelbelen-Konacık yolundan Girelbelen [64]

Şekil 3. 27 Girelbelen özgün sokak dokusu [64]

Şekil 3. 28 Yaylakta bir kuyu [64]

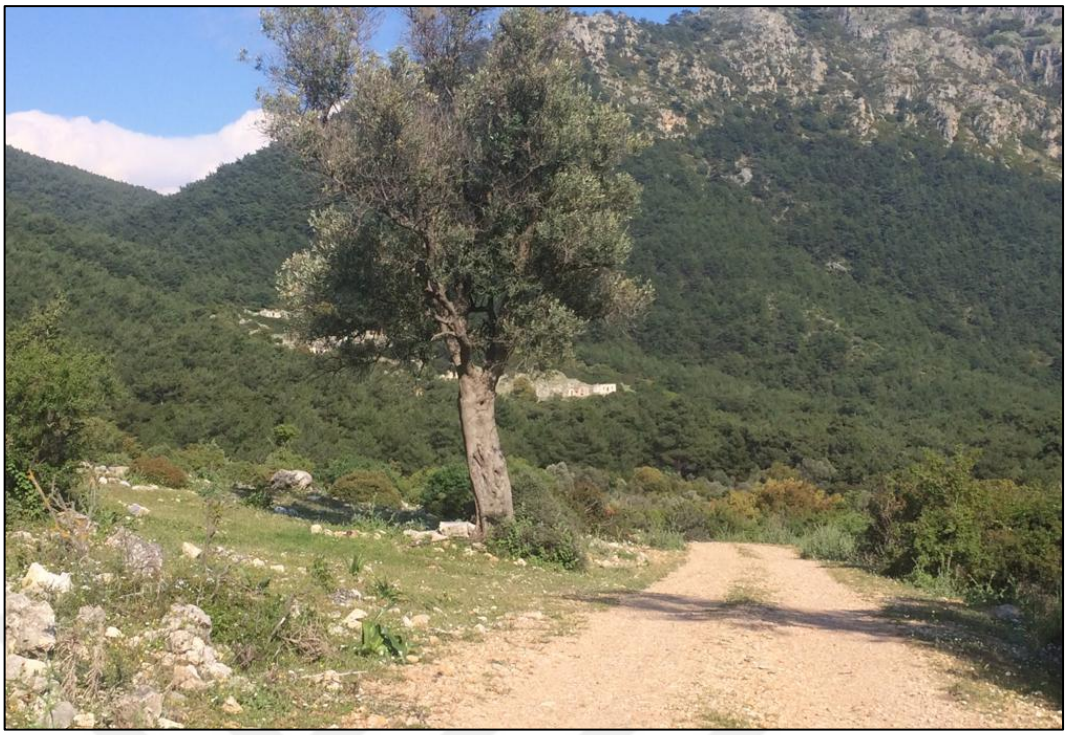
Şekil 3. 29 Yaylaktaki antik mezar kalıntısı [64]

3.2.2 Ulaşım durumu

Çalışma alanına ulaşım, 1990'lı yıllardan önce, ormanların içinden patika yollarla sağlanmıştır. Köy sakinleri ticaret için; Bodrum'un merkezine, Gündoğan'a, okul ve idari işler için; Dağbelen Köyü'ne, düğünler için; çeşitli köy ve beldelere patikalardan yürüyerek ulaşmaktaydılar [Özbek, A., İnceoğlu A., Özsezgin K. ile görüşme, 2019]. Günümüzde Girelbelen'e en kolay ve kısa ulaşım Konacık'tan sağlanmaktadır. Konacık sanayi sitesinin hemen yanında yer alan Gaz Deresi Caddesi'nden girerek 1,5 km'lik asfalt yolu bitirdikten sonra 1990'lı yıllarda açılan 3,5 km'lik toprak yoldan devam edip, dağlar arasından uzanan yolu takip ederek Girelbelen yaylağına ulaşılmaktadır (Şekil 3. 30). Toprak yol genişliği yol boyunca değişim göstermekte, yaylak yakınlarında 3 m'ye kadar daralmaktadır. Toprak yol bitiminde hafif düzlük olan geniş alana araç park edilebilmektedir. Aracı bıraktıktan sonra ormanın içindeki patika yoldan yaklaşık olarak 330 m yürüdükten sonra Girelbelen Köyü'ne ulaşılmaktadır.

Girelbelen yerleşime ulaşım sağlanan birkaç alternatif yol daha bulunmaktadır. Bunlardan biri Dağbelen Köyü'nden ulaşımdır. Dağbelen Köyü'nden önce asfalt sonra toprak yolu takip ederek, bittiği yerden itibaren ormanın içindeki patikadan 2 km yürüyerek Girelbelen Köyü'ne ulaşılmaktadır. Diğer yol alternatifi Gündoğan'a araç ile gelip, aracı bıraktıktan sonra yer yer eğimli patikalardan da köye ulaşılabilmektedir. Girelbelen Köy'üne varmak için kullanılan diğer bir yol ise 2016 yılında ilk etabı açılan ve Pedasa Antik Kenti'nden yaklaşık 5,30 km'lik bir parkura sahip olan Leleg yürüyüş yoludur (Şekil 3. 31) (EK-B.4).

Girelbelen Köy'ünden, köy mezarlığına kuş uçuşu 690 m mesafe bulunmaktadır. Köyden mezarlığa ulaşan toprak yol, köylülerin çabasıyla 2019 Mart ayı içerisinde açılmıştır. Yapılan sözlü görüşmelerden, yolun açıldığı tarihe kadar cenazelerin orman yolundan yaya olarak taşınılıp defnedildiği öğrenilmiştir (Şekil 3. 32).

Şekil 3. 30 Girelbelen'deki toprak yol [64]

Şekil 3. 31 Girelbelen Köyü'ne Dağbelen ve Pedasa Antik Kenti'nden yürüyüş yolları [76]

Şekil 3. 32 Girelbelen Köy mezarlığına ulaşım [76]

3.2.3 Ada Parsel Analizi

40 adet tek hacimlik yapıdan oluşan 24 yapı grubunun yerleşim alanı, 1,98 hektara yayılmış durumdadır ve yapı yoğunluğu azdır. Girelbelen Köyü küçük parseller üzerindeki yapılar ve avlularıyla beraber, Bodrum Tapu Kadastro Müdürlüğü'nce kayda alınmıştır. Konutlar, hayvan ağılları, avlular ve cami yapısı 168, 169, 170, 171, 173, 174, 175 adalardaki 32 adet parsele yayılmış durumdadır. Bunun haricinde, köy mezarlığı 168 ada 36 parsel, mezarlığın yanındaki sarnıç 175 ada 1 parsel, orman içindeki sarnıç 168 ada 20 parsel, yaylaktaki sarnıç 167 ada 26 parselde yer almaktadır. 175 ada 5 parseldeki yapı köye 166 m'lik mesafesiyle diğer konutlardan farklı özellik göstermektedir. Köydeki diğer evler birbirine belirli mesafelerde yerleştirilmiştir (EK-B.5).

3.2.4 Kat adedi Analizi

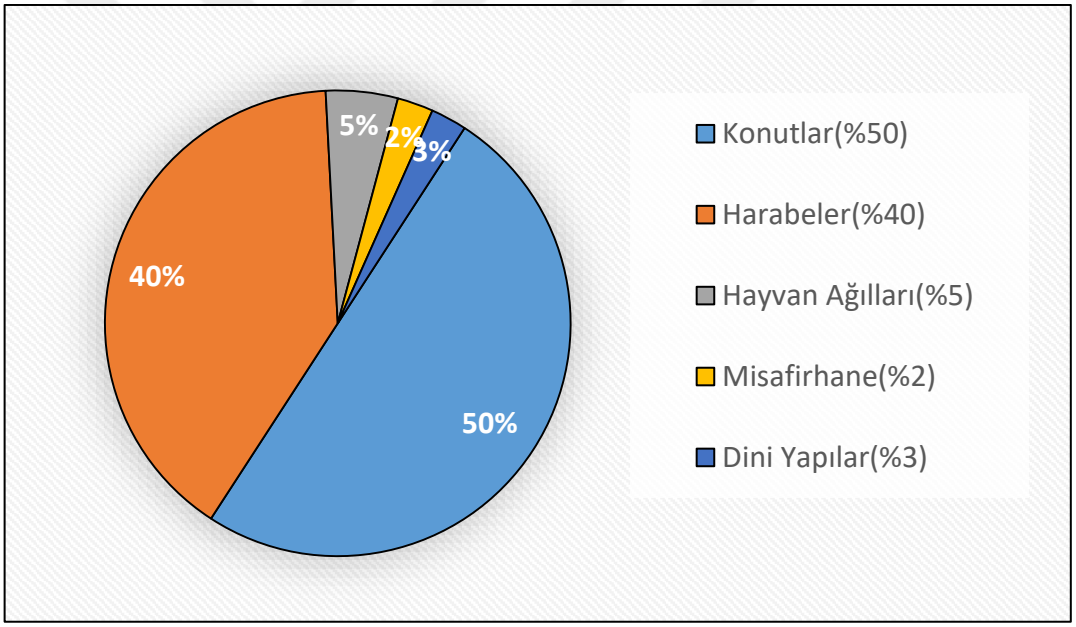
40 adet yapıdan 16 tanesi[1] tamamen harap olmuş durumdadır. Yerleşimdeki yapıların yüksekliklerinde farklılıklar olmakla birlikte, yapıların tümü tek katlıdır. Yerleşimde harabe durumunda olan yapılarda kat adedi tespiti yapılamamıştır, ancak köydeki tüm

[1] G02.02, G03, G12.01,G12.02, G13, G22, G23, G16.02, G16.03, G19, G24, G08.02, G08.03, G08.04, G10.02, G05.03 nolu yapılar harap durumdadır.

yapıların tek katlı olması ve yerleşimin genel mimari karakteristiği sebebiyle harabelerin de tek katlı olduğu tahmin edilmektedir .

3.2.5 İşlev Analizi

Yerleşimde bulunan 40 adet yapıdan harabe durumunda olan 16 yapıda işlev tespiti yapılamamıştır[1]. Kalan 24 adet yapı ise bir adet dini yapı, bir misafirhane işlevli yapı, iki adet özgün yapıya bitişik hayvan ağılı ve 20 adet konutu kapsamaktadır. Bunların dışında yerleşimde üç adet sarnıç bulunmaktadır. Şekil 3. 32'de işlev yüzdeleri pasta grafikle ifade edilmiştir (Şekil 3. 32). Girelbelen Köyü'nde; eğitim yapısı, sosyal amaçlı yapı, sağlık yapısı ve idari yapı yoktur. Tez çalışması kapsamında Girelbelen halkıyla yapılan görüşmelerde, köyde ikamet etmiş halkın bu sosyal hizmetlere ulaşmak için Dağbelen Köyü'ne gittiği kayda alınmıştır (EK-B.6).

Şekil 3. 33 İşlev analizi

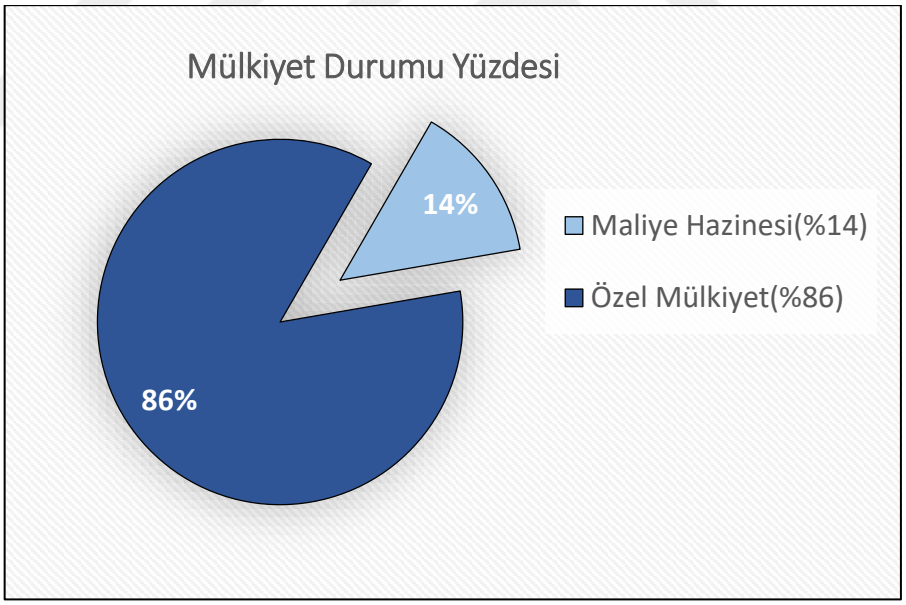
[1] Harap durumda olan bu yapılardan G02.02, G12.01, G13, G22, G23, G08.04, G10.02, G08.04, G10.02 envanter nolu yapılarda ocak ve yunmalık gibi yapı elemanlarının izine rastlandığından bu yapıların konut yapısı olarak işlevlendirildiği ve G05.03 nolu yapı ise yapım tekniği sebebiyle ağıl olduğu düşünülmektedir, ancak işlev yüzde grafiği yapılırken bu yapılar hesaba katılmamıştır.

3.2.6 Yasal Statü Analizi

Girelbelen Köyü'ndeki yapıların hiçbiri tescilli değildir, ancak yerleşim 1. Derece Arkeolojik Sit alanı içerisinde yer almaktadır. Muğla KVKBKM arşivinde yapılan incelemelerde, köy mezarlığının, 175 ada 1 parsel, 168 ada 20 parsel ve 167 ada 26 parsellerdeki yer alan sarnıçların, yaylaktaki geleneksel yapıların ve yapı kalıntılarının da tescilli olmadığı saptanmıştır (EK-B.7).

3.2.7 Mülkiyet Durumu Analizi

Çalışma alanında yer alan 40 adet yapının 38'ini özel mülkiyete ait konut yapıları oluşturmaktadır, ancak bu yapıların tapuları bulunmamaktadır [94]. Yarımadadaki belde belediyelerinin kapatılarak tek bir belediye kurumu çatısı altında toplanmasından sonra Girelbelen köy camisi, köy odası ve hayvan ağılları ile sarnıç yapıları Maliye Hazinesi mülkiyetindedir. Yapıların konumlandığı parsellerin arazileri de Maliye Hazinesi'nin mülkiyetinde bulunmaktadır (Şekil3. 34) (EK-B.8).

Şekil 3. 34 Mülkiyet durumu analizi

3.2.8 Yapı Kullanım Durumu Analizi

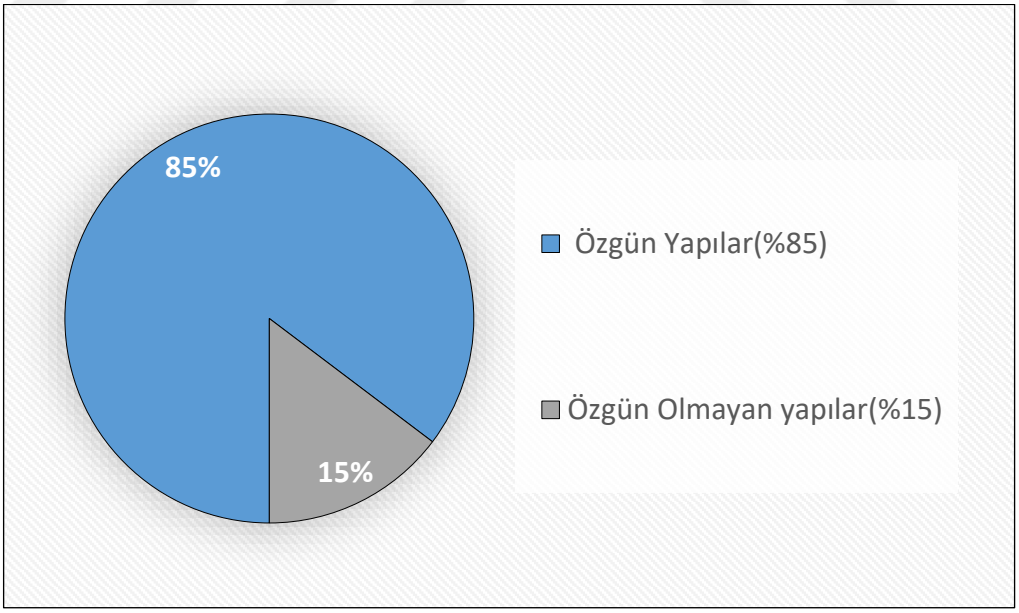
Çalışma alanı, 1980-1990 yılları arasında nüfusunu tamamen kaybetmiştir. Günümüzde yapıların hiçbiri kullanılmamaktadır.

3.2.9 Yapım sistemi ve Malzeme Analizi

Çalışma alanındaki yapıların tümü yığma kagir sistemde yapılmış ve çatı örtüsü olarak düz toprak dam kullanılmıştır . Ağıl yapıları da yığma kagir sistemde yapılmıştır, ancak harçsız olarak inşa edilmiştir (EK-B.9).

3.2.10 Yapı Özgünlük Analizi

Çalışma alanında bulunan 40 adet yapıdan 16 adet harabenin yapı özgünlük tespitleri yapılamamıştır. Tez kapsamında Girelbelen halkıyla yapılan sözlü görüşmelerde, G05.01 (cami), G05.02 (köy odası), G05.03, G20.01, G20.02 nolu yapıların özgün olmadığı öğrenilmiştir. Ayrıca, G20.01 nolu yapı yerleşimdeki diğer yapılardan farklı olarak kemerli pencere açıklıklarına sahiptir. Yerleşimde yedi adet tek yapı bulunmaktadır. Bunların haricinde bağımsız girişli bitişik yapılar ve yapıdan giriş alan ekler bulunmaktadır. Özgün yapılara eklenen yapıların ve özgün olmayan yapıların cephe boyutları, kat adedi, kullanılan yapı malzemesi ve mimari biçimleniş gibi özellikleri incelendiğinde yerleşimin özgün dokusuna uyumlu yapılar olduğu belirlenmiştir (EK-B.10). Şekil 3. 35'te yapı özgünlük durumu pasta grafikle ifade edilmiştir (Şekil 3. 35).

Şekil 3. 35 Özgünlük durumu analizi

3.2.11 Yapısal Durum Analizi

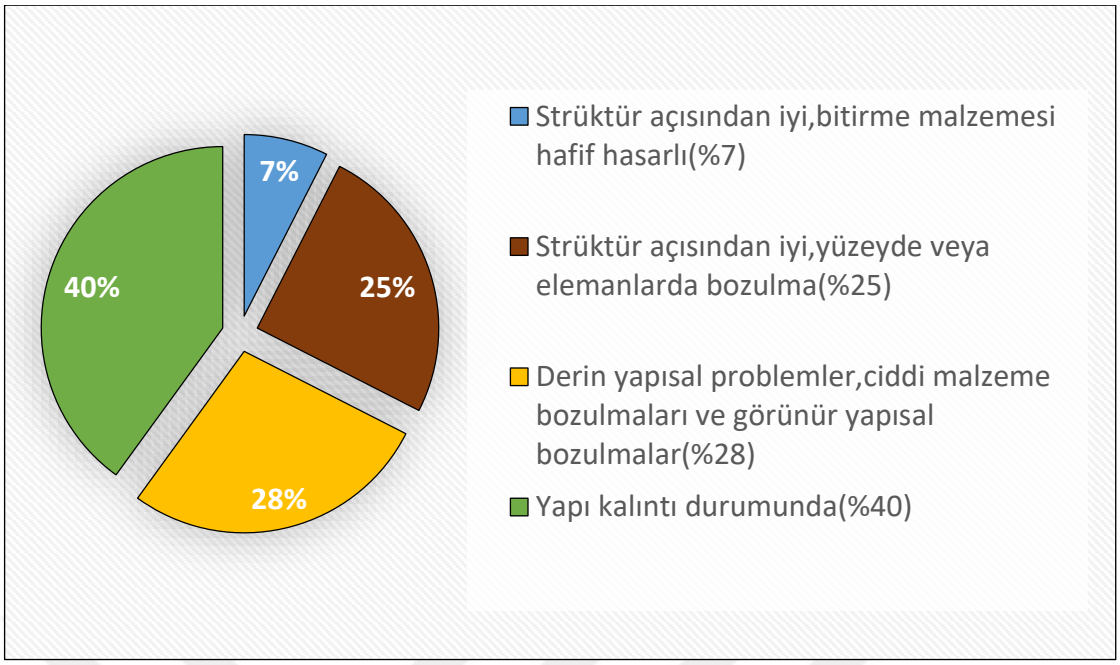
Bu bölümde çalışma alanında bulunan 40 adet yapının mevcut strüktür durumları incelenmiştir. 40 adet yapının %7'sini strüktür açısından iyi durumda olan yapılar oluşturmaktadır. Alanda bulunan yapıların %25'ini strüktür açısından iyi durumda olan, ancak yüzeyinde ve yapı öğelerinde bozulma problemleri olan yapılar oluşturmaktadır. Bu grupta bulunan yapılar basit onarımlarla iyileştirilebilir yapılardır. Derin yapısal problemlere sahip, ciddi malzeme bozulmaları yaşayan yapılar ise %28'lik bölümü oluşturmaktadır. Yüzeydeki ve çatı örtüsündeki kayıplarda da onarım gerekmektedir. Kalan %40'lık bölümün yarısı kalıntı durumundaki yapılardan, diğer yarısı da kısmen yıkılmış yapılardan oluşmaktadır (Şekil 3. 36) (Şekil 3. 37) (Şekil 3. 38) (EK-B.11).

Şekil 3. 36 Hafif yapısal problemler, yüzey ve dolgu malzemesinde bozulma örneği [64]

Şekil 3. 37 Strüktür açısından iyi, bitirme malzemesi hafif hasarlı bozulma örneği [64]

Şekil 3. 38 Yapısal durum analizi

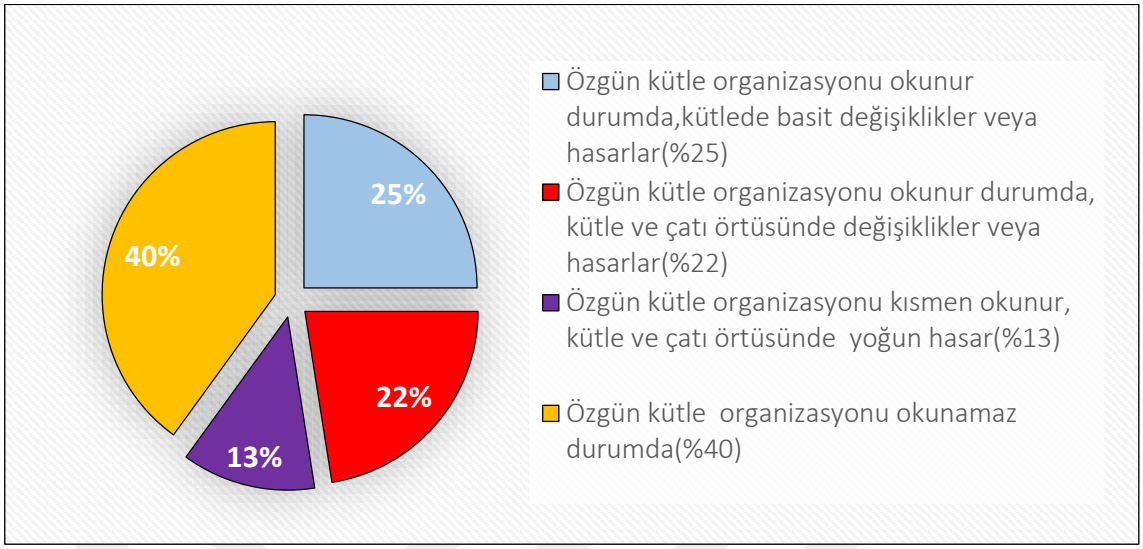
3.2.12 Korunmuşluk Durumu Analizi

Bu bölümde yerleşimde bulunan 40 adet yapının kütle ve cephe biçimlenişi konusunda özgünlüğünü ne derece koruduğunu incelenmektedir.

Kütle korunmuşluk durumu analizi

Kütle korunmuşluk durum analizi, yapıların kütlelerindeki hasar ve değişikliklerin yoğunluğunu göre yapılmıştır. Bu yoğunluk değerlendirilirken yapılarda, 100 üzerinden bir puanlama sistemi ile değerlendirme yapılmıştır. 100-75 arasında puan alan 10 adet yapının, özgün kütle organizasyonu okunur durumda olup kütlesinde basit değişiklikler ve hasarlara sahiptir. Bu tanıma uyan, çalışma alanının %25'lik kısmını oluşturan yapılar genel kütle oranlarını ve mimari karakterlerini korumuşlardır (Şekil 3. 39). 75-50 arasında puan alan 9 adet yapının özgün kütle organizasyonu okunur durumda olup kütlesinde ve çatı örtüsünde müdaheleler veya hasarlara sahiptir. Bu tanıma uyan yapılar, çalışma alanının %22'lik kısmını oluştururlar (Şekil 3. 40). 50-25 arasında puan alan 5 adet yapının özgün kütle organizasyonu kısmen okunur durumda olup, kütle ve çatı örtüsünde ciddi hasarlar oluşmuştur. Bu tanıma uyan yapılar, çalışma alanının %13'lük kısmını oluşturur (Şekil 3. 41). 25-0 arasında puan alan 16 adet yapının ise özgün kütle organizasyonu

okunamaz durumdadır. Bu tanıma uyan yapılar, çalışma alanının %40'ini oluşturur (Şekil 3. 42) (Şekil 3. 43) (EK-B.12).

Şekil 3. 39 Kütle korunmuşluk analizi

Şekil 3. 40 Kütle korunmuşluk durumu %100-75 arası olan G20 nolu yapı [64]

Şekil 3. 41 Kütle korunmuşluk durumu %75-50 arası olan G09 nolu yapı [64]

Şekil 3. 42 Kütle korunmuşluk durumu %50-25 arası olan G02.02 nolu yapı [64]

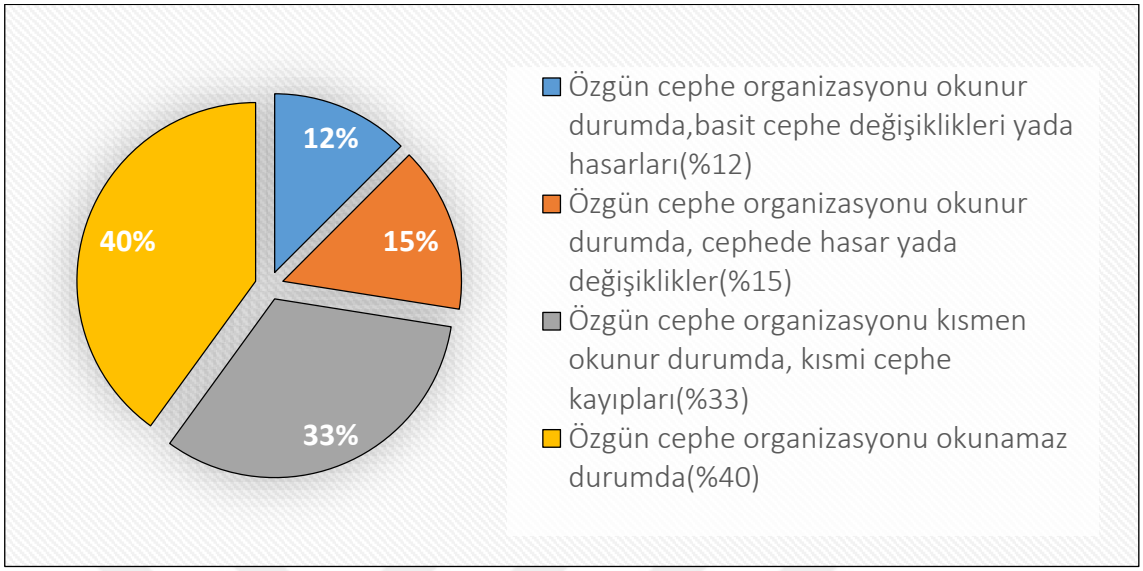

Şekil 3. 43 Kütle korunmuşluk durumu %25-0 arası olan G03 nolu yapı [64]

Cephe korunmuşluk durumu analizi

Cephe korunmuşluk durum analizi, yapıların cephelerindeki hasar ve değişikliklerin yoğunluğunu göre yapılmıştır (Şekil 3. 44). Bu yoğunluk değerlendirilirken 100 üzerinden bir puanlama sistemi ile değerlendirme yapılmıştır. 100-75 arasında puan alan 6 adet yapının, özgün cephe organizasyonu okunur durumda olup basit cephe müdaheleleri yapılmış ya da hasarlar oluşmuştur. Bu tanıma uyan, çalışma alanının %15 'lik kısmını oluşturan yapılar özgün cephe oranlarını korumuş, ancak kaplama malzemelerinde basit değişiklikler barındıran yapılardır (Şekil 3. 45). 75-50 arasında puan alan 7 adet yapının özgün cephe organizasyonu okunur durumda olup cephede müdaheleler yapılmış veya hasarlar oluşmuştur. Bu tanıma uyan yapılar, çalışma alanının %17 'lik kısmını oluştururlar (Şekil 3. 46). 50-25 arasında puan alan 16 adet yapının özgün cephe organizasyonu kısmen okunur durumda olup cephelerde ciddi hasarlar oluşmuştur. Bu tanıma uyan yapılar, çalışma alanının %40'lık kısmını oluşturur (Şekil 3. 47). 25-0 arasında puan alan 11 adet yapının özgün kütle organizasyonu okunamaz durumdadır. Bu tanıma

uyan, çalışma alanının %28'ini oluşturan yapılar harabe durumdadır (Şekil 3. 48) (EK-B.13).

Şekil 3. 44 Cephe korunmuşluk analizi

Şekil 3. 45 Cephe korunmuşluk durumu %100-75 arası olan G10.01 nolu yapı [64]

Şekil 3. 46 Cephe korunmuşluk durumu %75-50 arası olan G02.01 nolu yapı [64]

Şekil 3. 47 Cephe korunmuşluk durumu %50-25 arası olan G15 nolu yapı [64]

Şekil 3. 48 Cephe korunmuşluk durumu %25-0 arası olan G08.03 nolu yapı [64]

3.3 Girelbelen Konutlarının Mimari Özellikleri

Girelbelen Köyü, yarımadadaki geleneksel kırsal yerleşimlerde bulunan tek odalı ev tipinde dikdörtgen prizma yapılardan oluşturmaktadır. Yapıların tümü tek katlı ve tek hacimlidir. Moloz taş örgü ile yapılmış duvarların örgü düzenleri yapıdan yapıya farklılıklar göstermektedir (Şekil 3. 49). Geleneksel konutlara ihtiyaçlar doğrultusunda yapılar bitişik ya da ayrık olarak eklenmiştir. Konutlardan ayrık olarak kuru taş örgü ile yapılan hayvan ağılı amaçlı ek yapılar da bulunmaktadır. Tez çalışması kapsamında Girelbelen halkıyla yapılan sözlü görüşmelerde, günümüzde izine rastlanmayan bahçe avlu mekanlarının, evlerin önündeki ve yanındaki boş alanlarda, fazla yüksek olmayan taş duvarlarla belirlendiği kaydedilmiştir.

Tespit yapılabilen tüm yapıların manzaraya bakan cephelerinde pencereler bulunmaktadır. Yapıların girişleri ağırlıklı olarak güney cephesinden yapılmaktadır; kuzey cephesinden giriş yapılan yapılar az miktardadır. Eğimli bir araziye konumlanmış olan yapıların ön cephe ve arka cepheki zemin kotu arasında fark vardır. Bazı yapılarda

cepheler toprağa kısmen ya da tamamen yaslanmış durumdadır. Yapılara giriş, taş bir eşikle zeminden yükselerek yapılmaktadır.

Ana yapıların uzun kenarları beş ile sekiz metre arasında, kısa kenarları dört metre ile beş metre arasında değişiklik göstermektedir. Yapılarda iç mekanlar tek hacimlidir, ancak iki yapıda bulunan ara duvar ile hacim bölünmüştür (Şekil 3. 50). Bu ara duvarların muhdes olduğu düşünülmektedir. Tek odalı evlerde, oturma, yemek pişirme, yaşama ve yatma alanı birlikte bulunmaktadır. Evlerde iki adet karşılıklı ocak ya da tek ocak bulunmakta ve ocakların genişliği 1,00-1,20 m arasında değişmektedir. Giriş duvarlarının köşelerinde bulunan dairesel dar nişler ise ıslak hacim ihtiyacı için kullanılmıştır. Bazı evlerde ıslak hacim nişlerinin olmadığı tespit edilmiştir. Tuvaletler ayrı bir birim olarak yapıların dışına yapılmıştır. Evlerin duvarlarında depolama ihtiyacı için nişler ve ocak üstünde ahşap raflar vardır. Depolama nişlerinin ahşap kapaklarına sadece birkaç evde rastlanmış; yapı duvarı boyunca devam eden ahşap alın tahtası izleri tespit edilmiştir. Kapı-pencere boşlukları, taş söve ile belirlenmiştir. Ahşap kapı ve pencere kepenkleri saptanabilen yapı örnekleri azdır. Yığılan toprak katmanı sebebiyle evlerin döşeme tespiti yapılamamıştır. Bazı yapılarda ocak önündeki döşeme kotunda tespit edilen duvar içi kiriş yuvaları, bu yapılarda ahşap kiriş üzerinde ahşap döşeme kaplaması olduğunu işaret etmektedir. Ölçüm yapılabilen yapılarda kiriş altı yüksekliklerin 2,20-2,40 m arasında değiştiği saptanmıştır. Köy halkından edinilen bilgilere göre yapıların zemin döşemelerinde ahşap, taş ve sıkıştırılmış toprak malzeme kullanılmıştır.

Şekil 3. 49 Duvar örgüsü çizimleri

Şekil 3. 50 G01 ve G20 envanter nolu yapılardaki muhdes bölücü duvar [64]

3.3.1 Konut Mimarisinin Değerlendirilmesi

3.3.1.1 Cephe Tipolojisi

Köydeki yapıların tümünün tek katlı, düz toprak damlı ve belirli ölçülerde üretilmiş olması ortaya çıkan silüette uyumu sağlamıştır. Özgün cephe organizasyonu okunabilen yapılarda, cephe şekillenişlerinin farklılık gösterdiği saptanmıştır (EK-B.14). Yerleşimde, yapı girişleri ağırlıklı olarak hakim manzara yönünde güney ve batı yönlerinden

yapılmaktadır. G20 envanter nolu yapıya bitişik olan hayvan ağılı ve G23 envanter nolu yapının girişi[1] kuzey cephesinden yapılmaktadır.

Giriş cephesinde tek pencere ve tek kapı; birden fazla pencere, tek kapı ya da kapının iki yanında birer pencere bulunan örnekler bulunmaktadır. Cephe şekillenişini etkileyen bir diğer bir faktör de yapıya ek yapılmış ya da yapılmamış olmasıdır. Özgün yapılar ve özgün olmayan ekleri arasında kütle ve cephe biçimlenişi, yapı öğeleri ve yapı yükseklikleri bakımından bir standart olmasına özen gösterilmediği belirlenmiştir. Bu durum ek yapıların ihtiyaçlar doğrultusunda, yerel malzemelerle ve rastgele olarak yapıldığını düşündürmektedir.

3.3.1.2 Plan Tipolojisi

Girelbelen Köyü'ndeki tek hacimli geleneksel konutların planı yapının girişine göre şekillenmiştir. Köydeki konutlar detaylı olarak incelendiğinde, yapılara girişlerin geniş ya da dar kenardan yapıldığı görülmektedir. Giriş cephelerinin genel olarak güney ve güneydoğuya, mümkün olmayan durumlarda ise doğuya yönlendirildiği belirlenmiştir. Sonradan yapılara eklenen iki yapıda ise giriş kuzeydoğuya yönlendirilmiştir. Girişlerin hangi yönden yapılacağının belirlenmesinde hakim esen rüzgarlardan korunma kaygısının etkili olduğu düşünülmektedir. 'Tek hacimli iki bacalı yapıların' girişi geniş cephenin ortasından yapılmaktadır. Yaşama ve yemek pişirme işlevleri karşılıklı olarak konumlanmış iki ocak önünde tanımlanmaktadır. 'Tek hacimli tek bacalı' yapılarda ise yaşama ve yemek pişirme fonksiyonları ocağın önündeki tek hacimde gerçekleşmektedir. Yapıların ikisi haricinde hiçbir yapıda ara duvar bulunmamaktadır. Tüm özgün yapılarda ocak ve duvarlarda depolama nişleri bulunmaktadır, ancak yunmalık nişi bazı yapılarda bulunmamaktadır. Girelbelen Köyü'ndeki geleneksel tek odalı yapılara, zamanla kullanıcı ihtiyaçlarının değişmesi ve ailelerin kalabalıklaşması sonucunda bazı yapılara ekler yapılmıştır. Ek yapılara geleneksel yapıların içerisinden ulaşılan örnekler var olmasına rağmen genel olarak ek yapıların girişleri bağımsız olarak yapılmıştır. Yapılan eklerin bazılarında ocak tespit edilmiştir. G05, G13, G22, G23, G24

[1] G.23 envanter nolu yapının giriş cephesi, cephedeki yoğun hasardan dolayı kapı sövesi kalıntılarından tespit edilmiştir.

envanter nolu yapılardaki hasar durumlarından dolayı plan organizasyonları yeterli seviyede okunamamış ve bu yapılar plan tipolojisi çalışmasından kullanılmamıştır (EK-B.15).

3.3.2 Konutların Mimari Özellikleri ve Yapı Elemanları

Konutların yapı malzemeleri ve mimari özellikleri sahada incelenen örnekler, geleneksel konut dokusuna ilişkin literatür araştırmaları ve sözel görüşmeler üzerinden derlenmiştir. Yapılarda kullanılan taş, toprak, ahşap ve kireç malzemenin köy yerleşiminin yakın çevresinden ve yöreden elde edildiği düşünülmektedir.

Beden duvarları: Yapıların beden duvarları yığma kagir olarak inşa edilmiştir. Baca duvarları da aynı taşla yapılmış ve yükseltilmiştir. Beden duvarları, irili ufaklı moloz taşların çamur harç ile biraraya getirilmesiyle oluşturulmuştur. Yapılarda harçlı ve harçsız örgü tipleri kullanılmıştır. Kullanılan harcın, yörede kolayca bulunabilen bağlayıcı özelliği fazla ve geçirimsiz bir malzeme olan 'aktoprak' olduğu düşünülmektedir [73]. Yerel bir toprak türü olan aktoprak, yörede geleneksel konutların karakteristik bileşenlerindendir. Kum ile birlikte harç yapımında kullanılarak yapı sisteminin statiğini arttırmaktadır [17].

Temel olarak yapı duvarlarında iki farklı örgü tipi tespit edilmiştir. Hayvan ağıllarında kullanılan kuru örgü ile yapılan örnekler incelenmiştir. Bir diğer örgü tipi de, konutlarda tespit edilen köşe birleşimlerinde büyük kesme taşların kullanıldığı ve duvarı oluşturan moloz taşların aralarında kumilya[1] ve/veya yassı kayrak taşı kullanılan örneklerdir (Şekil 3. 51) (Şekil 3. 52). Aynı duvar örgüsüne sahip yapılar arasında bile işçilik bakımından farklılıklar gözlenmiştir. Genellikle beden duvarlarını oluşturan taş boyutlarının yükseklikleri ve enleri 10 ile 25 cm arasında değişmektedir.

Yapılan görüşmelerle, bahçe duvarlarının da harçsız olarak taş örgüyle yapıldığı kaydedilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019]. Duvarlarının kalınlıkları 50-60 cm aralığında değişmektedir. Bazı yapılarda içeriden ve dışarıdan duvarlara kireç sıva uygulaması yapılmıştır. Beden duvarları, ahşap kirişlemeyi taşımakta ve eğimli olarak çatı

[1] Kumilya: Duvar Örgüsünde, büyük boyutlu taşların arasında harç ile birlikte dolgu malzemesi olarak kullanılan küçük boyutlu taşlardır.

parapetini oluşturmaktadır. Yapıların zemindeki kayalara denk gelen duvarlarında kayalar olduğu gibi bırakılmış ve duvar onun üzerinde inşa edilmiştir (Şekil 3. 53). Duvarlarda depolama ve yunmalık nişleri bulunmaktadır.

Şekil 3. 49 Moloz taş duvar örgüsü [64]

Şekil 3. 50 Farklı duvar örgüsü çeşitleri [64]

Şekil 3. 51 Kayaların üzerine yapılan duvarlardan örnek [64]

Çatı örtüsü: Yapılar çok katmanlı çatı örtüsüne sahip, düz toprak damlıdır. 20-25 cm çapında yontulmuş ağaç, yapının orta aksından uzun kenarı boyunca iki ucu duvarın içine girecek şekilde konulmuştur. Bu ana kirişin taşıdığı yükü zemine aktaran ortalama 20 cm çapında ahşap bir dikme ve ana taşıyıcıya dik olarak uzanan çapları ya da boyutları 7-15 cm aralığında değişen ahşap dilmeler[1] ile çatının taşıyıcı strüktürü oluşturulmuştur. Bu kirişler 30-40 cm aralıklarla döşenmiştir. Kirişler ve ana taşıyıcının bir bölümü -neredeyse duvar kalınlığının yarı boyu kadarı- duvarların içine girmektedir (Şekil 3. 54). Yerleşimin yanındaki ormandan kolaylıkla elde edilebilmesi sebebiyle ahşap çatı strüktürünü oluşturan yapı öğelerinin çıralı çam ile yapıldığı düşünülmektedir. Köy halkıyla yapılan görüşmeler de bu görüşü destekler niteliktedir. Kısmi korunmuş çatı örtüsü örneklerinde yapılan tespitlerde, taşıyıcı strüktürün üzerinde üç farklı yerel bileşenin yer aldığı saptanmıştır (Şekil 3. 55) (Şekil 3. 56). Bu bileşenler alttan yukarı sırasıyla; kargı, kurutulmuş su yosunu (erişte), geren toprağı katmanıdır. Kargı katmanı, toprak katmanını tutması amacıyla, 1-1,5 cm kalınlığında kamışların yanyana dizilmesiyle oluşturulmuş katmandır; bazı yapılarda kargıların birbirlerine bağlandıkları tespit edilmiştir. Erişte katmanı 0,5-1 cm kalınlığında kurutulmuş yosunların kullanımıyla oluşturulmaktadır ve çatı örtüsünün hava geçirimini sağlamaktadır. Geren toprağı

[1] Çatı örtüsünde ya da döşemede kılıcına kullanılan ahşap kirişler, yörede ahşap dilme olarak da anılmaktadır [80], [96].

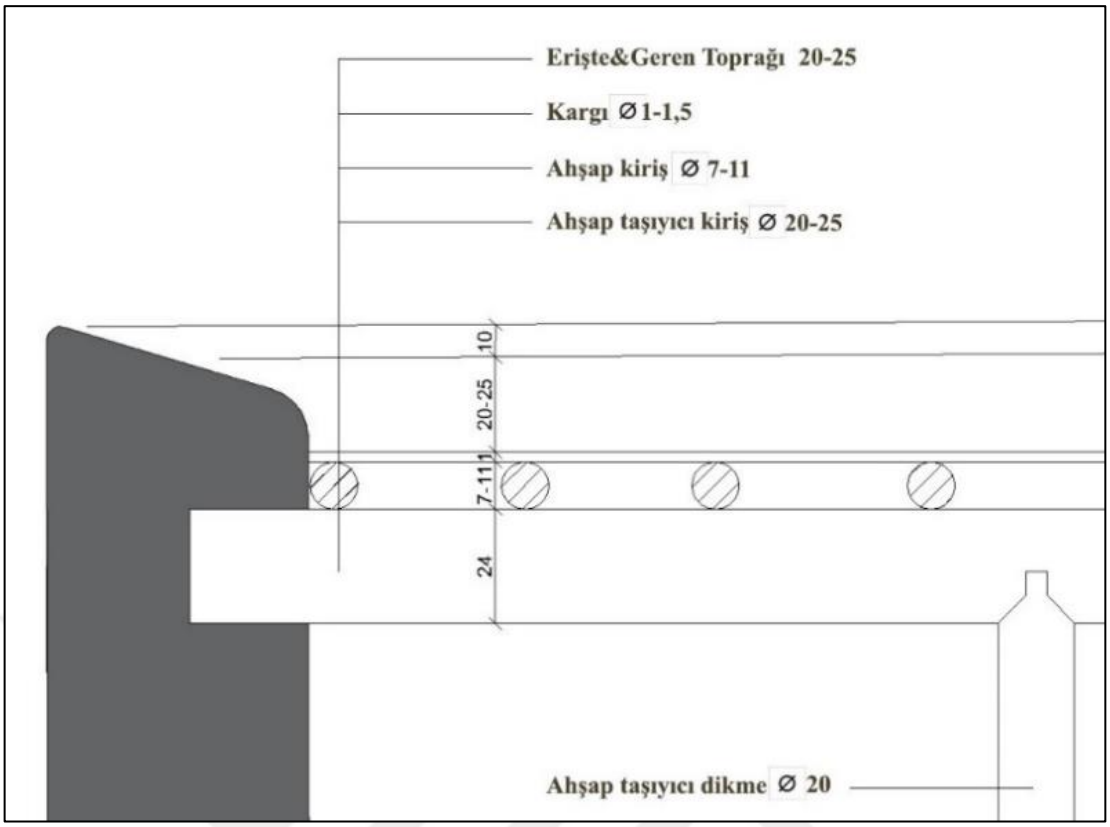
ıslatılarak loğ taşı ile sıkıştırıldığında geçirimsizliği artan mor renkli yörede sıkça rastlanan bir toprak çeşididir [80]. Sıkıştırma işlemi, yağışlar başlamadan toprak damın üzerinde biten otlar temizlendikten sonra her sene düzenli olarak tekrarlanmaktadır [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019]. Köyde bu işlemin yapıldığı loğ taşı örnekleri bulunmuştur (Şekil 3. 57). Çatı parapet duvarlarının düz damın üst kotundan 10-15 cm kadar yukarı çıktığı belirlenmiştir.

Şekil 3. 52 Beden duvarında kiriş yuvası [64]

Şekil 3. 53 Çatı örtüsü katmanları [64]

Şekil 3. 54 Çatı örtüsü nokta detayı

Şekil 3. 55 Girelbelen Köyü'nde bulunan loğ taşı [64]

Çörten: Girelbelen yerleşiminde özgün çörten detayı tespit edilememiştir, ancak birkaç yapıda çatı parapeti kotunda çörten boşluğu olduğu görülmüştür (Şekil 3. 58). Bu yapılardan birinde boşluktan özgün olmayan metal boru geçirildiği tespit edilmiştir. Yalıkavak Sandıma Köyü' ndeki geleneksel konutlarda özgün çörtenlerin pişmiş toprak malzeme ile yapılan örneklerine rastlanmıştır (Şekil 3 .59). Sözlü görüşmelerden, düz damdan 10 cm kadar dışarı çıkan 15 cm çapında çörtenlerin kullanıldığı ve çörtenden aşağıya doğru duvar üzerinde sıva ile yaklaşık 30 cm genişliğinde bir su yolu yapıldığı öğrenilmiştir. Bu su yolu bezemeli ya da bezemesiz olarak duvarı korumak amacıyla yapılmaktadır [Ece İ. ile görüşme, 2019] (Şekil 3. 60). Benzer örneklerde düz damın eğiminin çörtene verilerek yağmur sularının yapıdan uzaklaştırılmasının sağlandığı gözlemlenmiştir. Bektaş'a göre, Bodrum geleneksel konutlarındaki damlar dıştaki belli noktalara doğru eğimli yapılır ve bu eğimin verildiği noktalara çömlekçilerin yaptığı su künkü biçimde çörtenler konulmaktadır [73].

Şekil 3. 56 Çörten açıklığı [64]

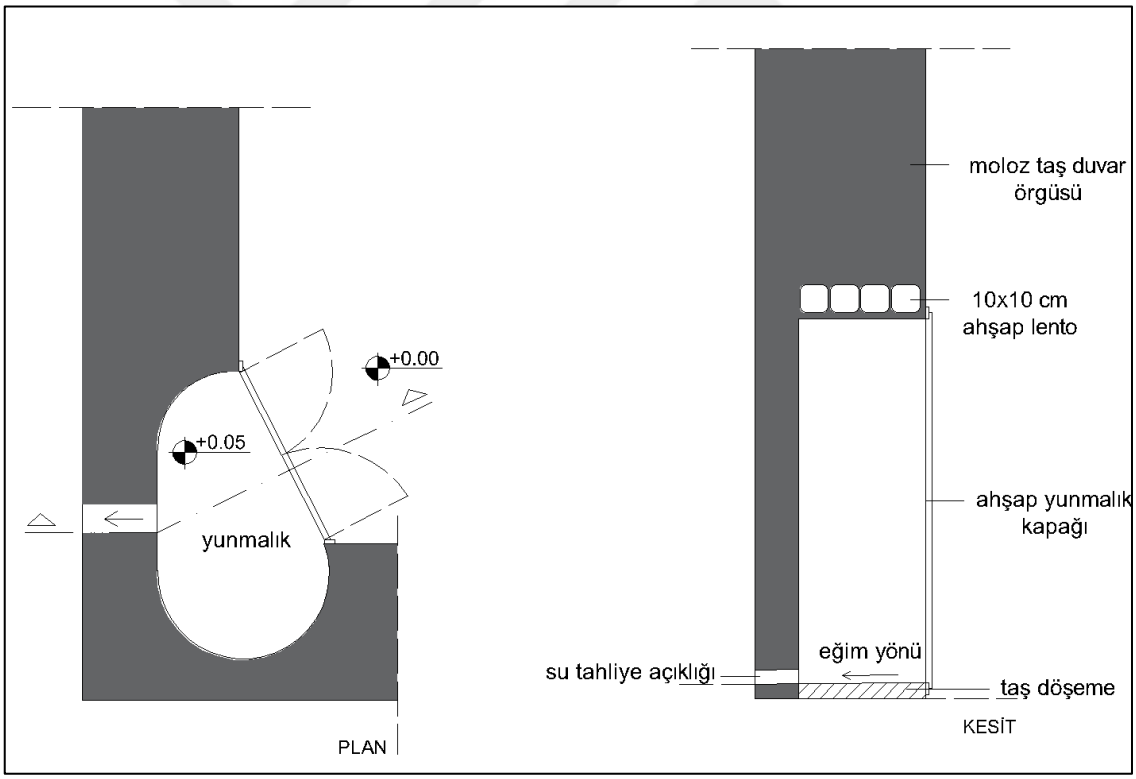

Şekil 3. 57 Sandıma Köyü'nden bir çörten detayı [97]

Yunmalık (yıkanma nişi): Yunmak yıkanmak anlamındadır [98]. Yunmalık ise, yıkanma ihtiyacı için evlerin girişteki beden duvarında açılmış 60-65 cm çapında dairesel formda bir niştir. Yerleşimdeki yapıların genelinde zemin tespiti yapılamamıştır, ancak tespit yapılabilen örneklerde yunmalık döşemesinin taş malzeme ile kaplandığı anlaşılmıştır (Şekil 3. 60) (Şekil 3. 61). Döşeme kotu, yaklaşık 5 cm yükselerek yunmalık zeminini oluşturmaktadır. Yunmalığın döşeme taşı dış duvara doğru eğimlidir. Yöredeki geleneksel konutların detayları incelendiğinde, zemin eğiminin olduğu yönde ve yunmalık köşesinde bulunan açıklıktan duvar boyunca giden boşluk ile suyun tahliyesinin yapıldığı gözlenmiştir. Bu tespit Girelbelen yerleşiminde yapılamamış olmasına rağmen suyun tahliye mantığının aynı olması olasıdır. Yapılan sözlü görüşmelerde, yunmalıkların tek ya da çift kapaklı olduğu ve halkın taşıma su ile yıkanıldığı kaydedilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019]. Günümüzde yunmalık kapakları yok olmuştur. Bazı yapılarda yunmalık bulunmamakta; bazılarında ise yunmalıklar kapıya dönüştürülerek ek yapılara geçiş sağlandığı düşünülmektedir.

Şekil 3. 58 G02 nolu yapıda yunmalık örneği [64]

Şekil 3. 59 Yunmalık kesiti ve planı

Tuvalet: Evlerin içinde tuvalet ihtiyacını karşılayacak bir ıslak hacim ya da tesisat sistemi tespit edilmemiştir. Yapılan sözlü görüşmelerden edinilen bilgilere göre, tuvalet ihtiyaçları evlerin dışında, köyün belli yerlerinde açılan ilkel çukurların etrafı taş duvarlarla örülen yerlerde karşılanmaktadır.

Döşeme: Özgün döşeme tespiti, zamanla çatı örtüsünün yıkılması ve hava şartlarından dolayı zeminde biriken katman sebebiyle yapılamamıştır. Konutlardan iki tanesinde zemin seviyesinde duvarların içinde, döşeme kirişi yuvaları tespit edilmiştir. Kiriş yuvaları yapının uzun kenarının yaklaşık yarısına dek devam etmektedir (Şekil 3. 62). Bu izler yapıda ahşap kaplama döşemelerin varlığına işaret etmektedir. Duvardaki bu açıklıkların boyutları 16-24 cm arasında değişmektedir ve 25-30 cm derinliktedir. Yapılan sözlü görüşmelerden edilen bilgilere göre, evlerin zeminlerinde taş malzeme ve geren toprağı üzeri kireç harç ve hasır kullanımı yoğunluktadır. Bununla birlikte ahşap ve taş malzemenin birlikte kullanıldığı örneklerin de olduğu kaydedilmiştir [İnceoğlu A. ile görüşme, 2019].

Şekil 3. 60 G17 nolu yapı duvarında ahşap döşeme kirişi izi [64]

Kapı ve Pencereler: Kapı ve pencere özgün biçimlenişi; dışarıdan düzgün kesilmiş taşlar ile yapılan söve, iç kısımlarda ise ortalama 15 x 15 cm ölçülerinde dairesel kesitli dört adet kayıtın lento görevi görmesiyle oluşturulmuştur. Ahşap lento üzerine eğimli olarak

çakılan geniş yüzeyli tahtalar ile ahşap kayıtlar arasındaki boşlukları kapatılmış; pencere boşluğunun tavanını oluşturmaktadır. Oluşan bu ahşap düz yüzeyler sıvanmıştır. Özgün örnekler haricinde, kemerli pencerelerin bulunduğu bir yapı ile kapı açıklığında taş söve yerine niteliksiz malzeme ile lento yapıldığı özgün olmayan detaylara rastlanmıştır (Şekil 3.63) (Şekil 3.64). Kapı pencere sövelerinde devşirme taş örnekleri bulunmaktadır(Şekil 3. 65) (Şekil 3. 66). Kapı açıklıklarının genişlikleri, 70-90 cm, yükseklikleri ise 160-220 cm aralığında değişmektedir. Cephelerde pencere açıklığı genişlikleri 50-60 cm, yükseklikleri ise 70-105 cm aralığında değişmektedir. Yapıların büyük bir bölümünde kapı kanatları, kasaları ve pencere kepenkleri yok olmuştur. Yerinde duran olan kapılar çift kanatlı 15 cm'lik ahşap tahtaların dikey olarak sıralanmasıyla oluşturulan basit kapaklardır. Aynı şekilde yerinde duran ahşap kepenkler de, tahtaların dikey olarak sıralandırılmasıyla oluşturulan çift kanatlı kapatmalardır. Yapılarda iç denizlik taş ile yapılmış ve sıvanmıştır. Hasarlı olanlarında bu detay rahatlıkla okunabilmektedir. Bazılarında 2-4 cm kalınlıklı taş dış denizlik mevcuttur (Şekil 3. 67) (Şekil 3. 68) (Şekil 3. 71) (Şekil 3. 72) (Şekil 3. 73) (Şekil 3. 74) (Şekil 3. 75).

Şekil 3. 63 G01 nolu yapı – muhdes beton lento [64]

Şekil 3. 64 G20 nolu yapı ahşap lentolu kapı [64]

Şekil 3. 65 G01 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü [64]

Şekil 3. 66 G04 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü [64]

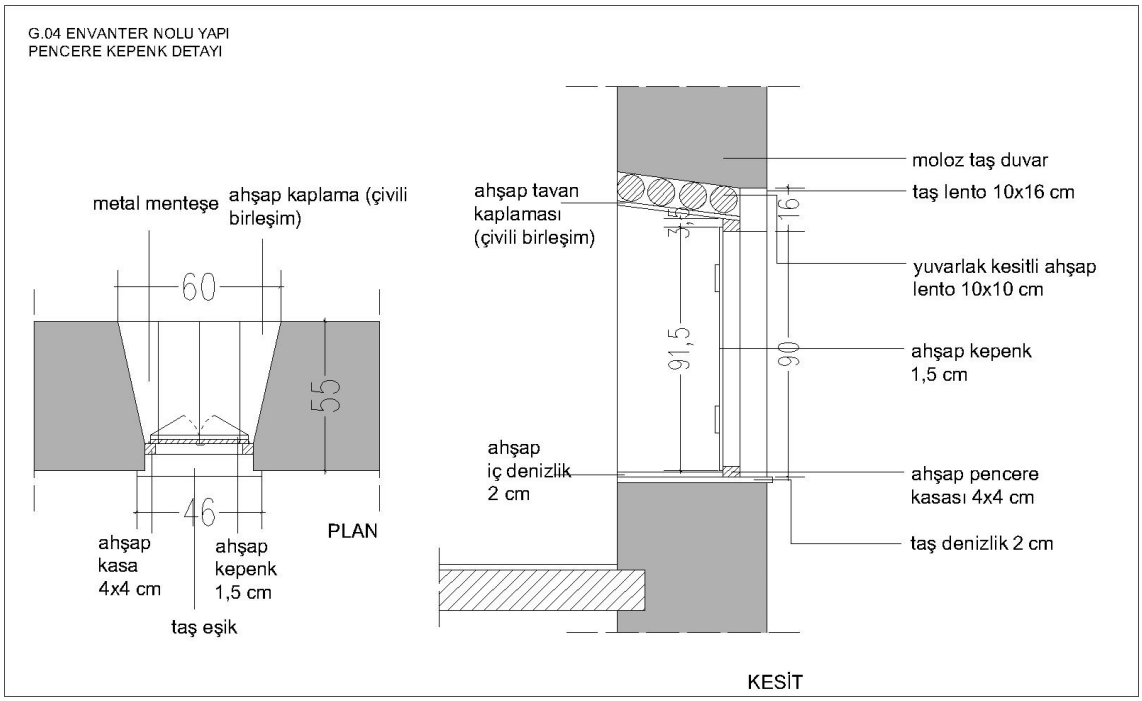
Şekil 3. 67 G08 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü [64]

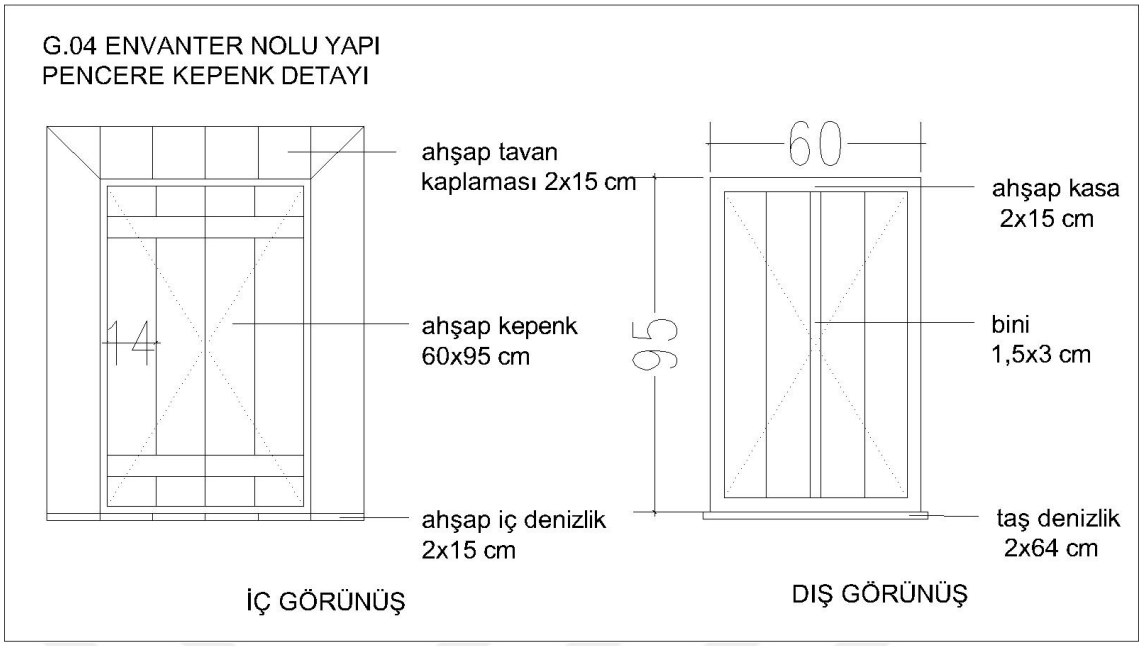
Şekil 3. 68 G10 nolu yapının kapısının içten ve dıştan görünümü [64]

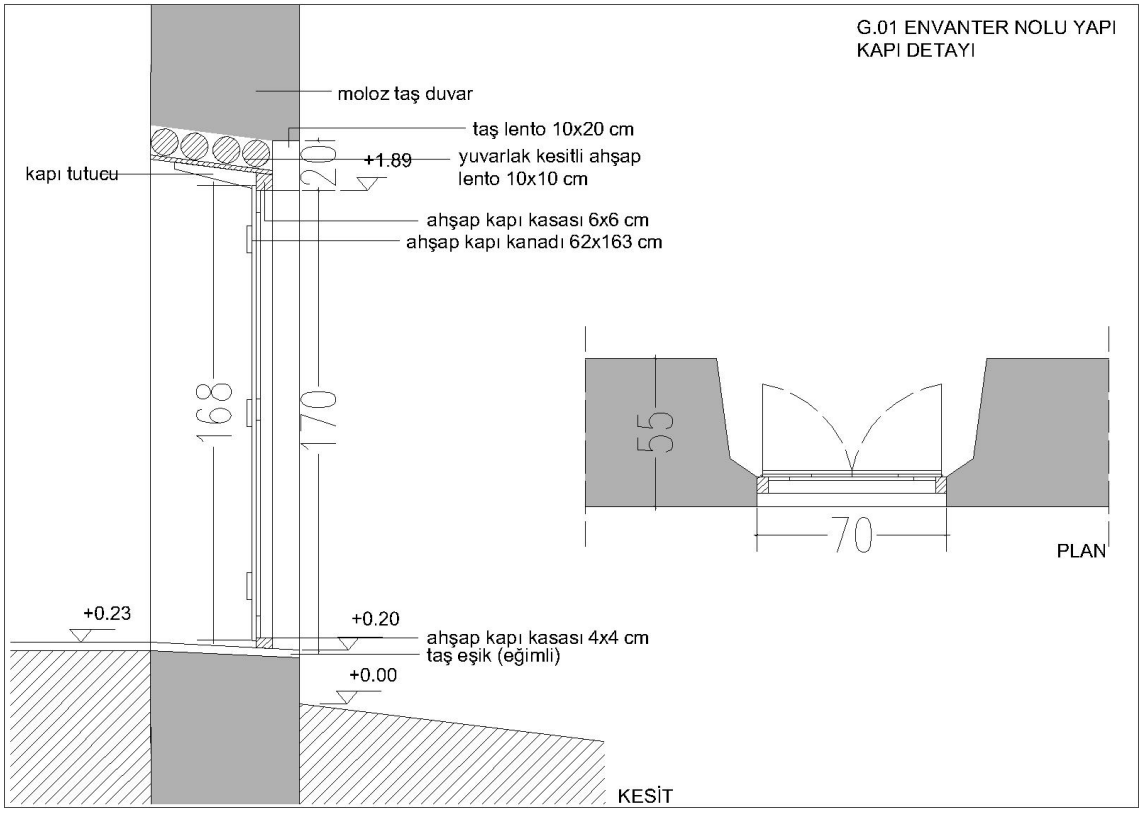
Şekil 3. 69 G20 nolu yapı- kemerli pencere [64]

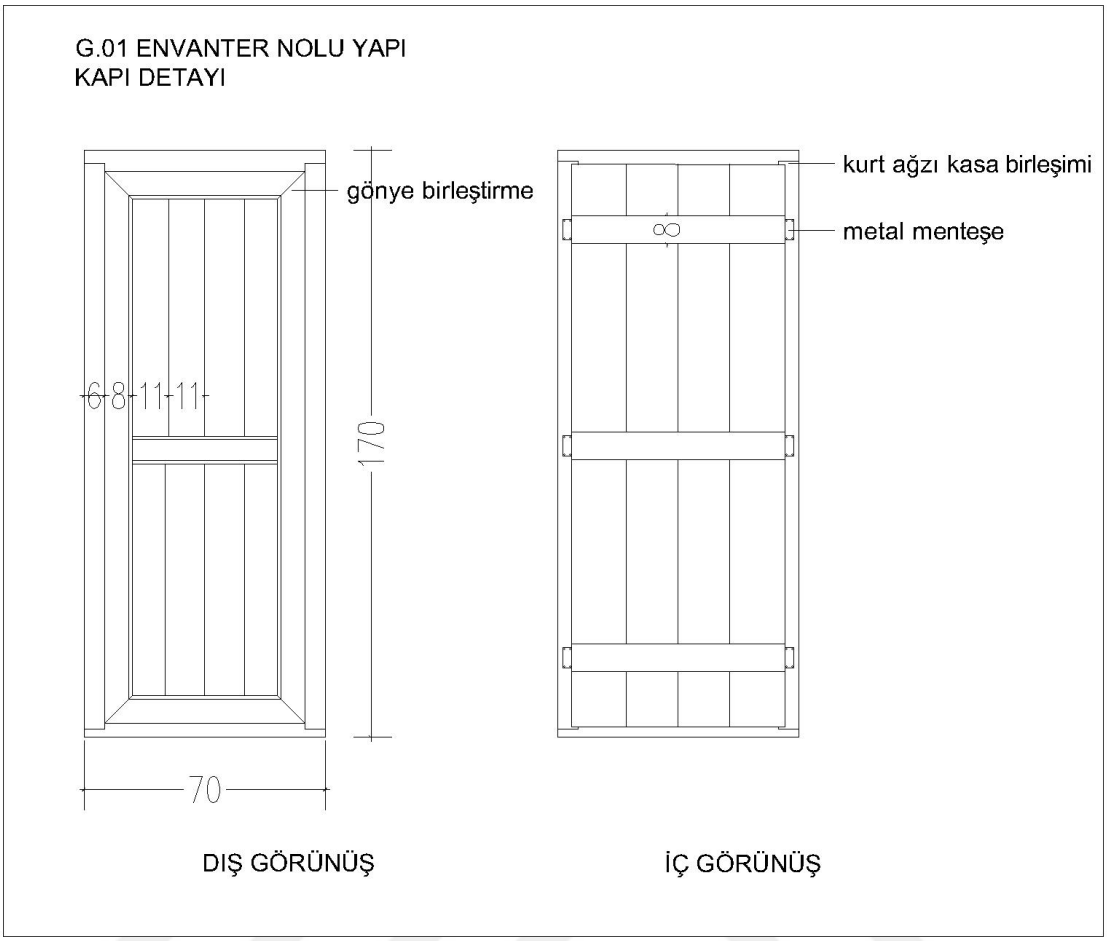
Şekil 3. 61 G04 nolu kapının kesiti ve planı

Şekil 3. 62 G04 nolu kapı nın içten ve dıştan görünüşü

Şekil 3. 63 G01 nolu kapı nın içten ve dıştan görünüşü

Şekil 3. 64 G01 nolu kapı nın içten ve dıştan görünüşü

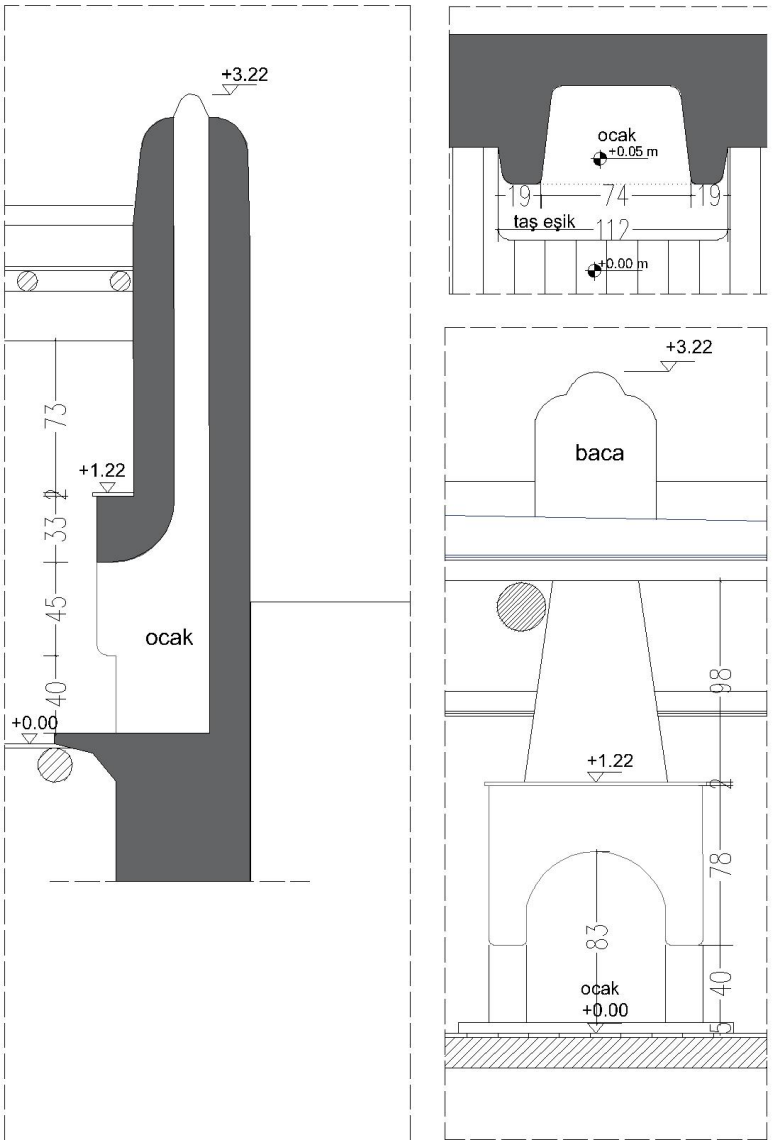
Ocak: Genel olarak girişe uzak olan kısa kenarda konumlanmıştır, ancak girişle aynı duvarda bulunan bir yapı da tespit edilmiştir. Genişliği 1-1,50 m, derinliği 35-45 cm, yüksekliği ise 120-140 cm arasında değişmektedir. Ocak iç duvardan 10-20 cm kadar dışarı taşmakta ve oluşturduğu çıkıntı üzerinde ahşap bir raf yer almaktadır. Ocaklar, ahşap kirişlerin üstünden yaklaşık 100 cm kadar yukarı çıkarak bacayı oluşturulmaktadır (Şekil 3. 74) (Şekil 3. 75) (Şekil 3. 76).

Şekil 3. 65 G10, G09, G01 nolu yapıların ocakları [64]

Şekil 3. 66 G20, G21, G10, G17 nolu yapıların ocakları [64]

Şekil 3. 67 Restitüsyon önerisi ocak detayı

Ahşap dekoratif öğeler: İç mekanlarda ahşap malzemeden yapılmış dolap rafları, dolap kapakları, terek, alın tahtaları tespit edilmiştir. Konutların kagir duvarlarında bulunan 25-35 cm derinliğe sahip dolap nişlerin ortasında 3-4 cm kalınlığında, niş genişliğini kaplayan ahşap raflar bulunmaktadır. Ocak üstüne ise ocak çıkıntısından taşacak şekilde 2-4 cm kalınlığında raflar yerleştirilmiştir. Pencere üst kotundan 25-30 cm kadar yukarıda 10-12 cm genişliğinde duvarlar boyunca devam eden alın tahtaları bulunmaktadır. Alın tahtasının alt ucunda kanal açılmıştır. Ahşap dolap pervazlarının gönye burun olarak, pencere kasalarının ise düz birleştirildiği tespit edilmiştir. Ahşap hatıllar hariç tüm ahşap elemanlar çiviler ve kapı kanatları metal menteşeler ile monte edilmiştir.

Şekil 3. 68 G17, G01 nolu yapıdan ahşap alın tahtası ve pervaz örnekleri [64]

Şekil 3. 69 G04 nolu yapıdan ahşap kepenk ve denizlik örnekleri [64]

Şekil 3. 70 Ahşap raf örnekleri [64]

Şekil 3. 71 G01 nolu ahşap kapı örneği [64]

Girelbelen evi restitüsyon önerisi

Girelbelen evlerinde yapılan ölçümler, malzeme ve yapım tekniği tespitleri, yapı elemanı analizleri baz alınarak bir restitüsyon önerisi geliştirilmiştir. Bu öneri hazırlanırken tek bir yapı değil, bütün yapıların mimari özellikleri göz önünde bulundurulmuştur. Tespiti yapılamayan çörten detayı için geleneksel Sandıma Köyü'ndeki örnekler referans alınmıştır. Döşeme çizimleri ise köy halkıyla yapılan sözlü görüşmelere ve Bodrum geleneksel mimarisinin ile ilgili çeşitli kaynaklara dayanarak hazırlanmıştır (EK-B.16).

3.4.3 Konutların Mimari Özelliklerinin Yapı Bazında İncelenmesi

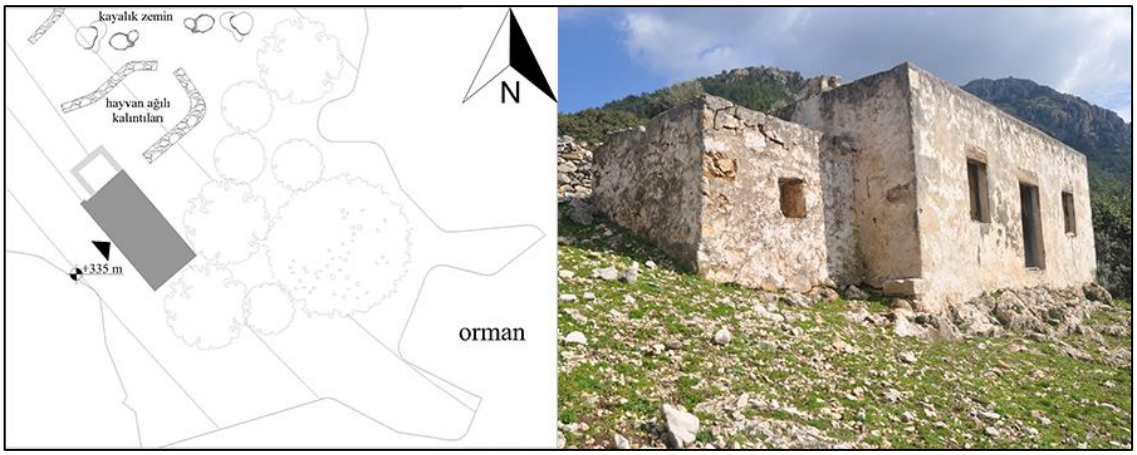
G01 envanter nolu yapı

168 Ada 5 Parsel G01 envanter nolu yapı grubu, 335 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, G01.01 envanter nolu 4,06 x 8,04 m boyutlarında; yüksekliği 2,60 m[1] olan tek katlı ve dikdörtgen planlı özgün yapı ile G01.02 envanter nolu 2,40 x 3,09 m boyutlarında; 2,05 m yüksekliğe sahip bir ek yapıdan oluşmaktadır. İki yapının da beden duvarları moloz taş örgü ile yapılmış; içeriden ve dışarıdan kireç ile sıvanmış ve boyanmıştır. G01.01 nolu yapının duvar kalınlığı 57 cm'dir. Sıva ve boyada kayıplar söz konusudur. Dökülen sıvaların altında çimento sıva tamirlerin olduğu tespit edilmiştir. Yapının iki bacası da hasarlı durumdadır. Zemindeki kayaların üzerine inşa edilmiş olan G01.01 nolu

[1] Yapıların döşemelerinde bakımsızlıktan biriken toprak, moloz ve yabancı maddelerden dolayı '0.00' kotuna, yapı elemanlarının durumuna bakılarak ve/veya yerleşimdeki diğer yapıların mimari özellikleri göz önünde bulundurularak karar verilmiştir.

yapının girişi yüksek kottan, cephenin ortasından yapılmaktadır ve güneydoğuya yönlenmektedir. Girişin her iki yanında birer pencere açıklığı bulunmaktadır. Devşirme taş ve muhdes malzeme ile yapılmış pencere lentolarına rastlanmıştır. Pencere açıklıkları 0,75 x 1,02 m ve 0,78 x 0,99 m, kapı açıklığı ise 0,98 x 1,69 m boyutlarındadır. Diğer cephelerde kapı ve pencere bulunmamaktadır. İç mekanda karşıklı iki ocak ve nişler vardır. G01.01 nolu yapı tek hacimden oluşmaktadır, ancak 46 cm kalınlığında bir duvarla bölünmüştür. Yerleşimdeki genel mimari karakteristik göz önünde bulundurulduğunda bu bölücü duvarın yapıya sonradan eklendiği tahmin edilmiştir. Ahşap kepenk, kapı-pencere kasası, kanadı alın tahtası, pervaz ve dolap kapağı gibi yapı elemanlarında kayıplar tespit edilmiştir. Alın tahtası duvar yüzeyinde, pencere üst kotundan 25-30 cm kadar yüksekte bulunan ve yapıyı içeriden çevreleyen ahşap bir elemandır. Alın tahtasının bir kısmı ocağın üstündeki duvarda durmaktadır. Kaybolan kısımların izleri ise duvardaki sıvada gözlenebilmektedir. Yapının içinde duvarlarda yosunlanma ve vandalizmin etkileri gözlenmektedir. Çatı örtüsü nispeten katmanlarını korunmuş olarak görünse de, çatı strüktüründe hasarlar mevcuttur. Buna ek olarak çatı örtüsünde bitkilenme saptanmıştır.

G01.02 nolu yapının girişi ana yapının içerisinden pervazlı bir boşluktan yapılmaktadır. Ek odaya geçiş yapılan kapının daha önceleri depolama nişi olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Duvar kalınlığı 51 cm'dir. Yapının tek bir penceresi bulunmaktadır. Pencere ve kapılara ait ahşap elemanlar, çatı strüktürü ve örtüsü tamamen yok olmuştur. Boyutlarından ve girişinin özgün yapının içinden yapılması sebebiyle dolayı erzak deposu işleviyle kullanıldığı düşünülmektedir. Zeminde biten otlar sebebiyle döşeme tespiti yapılamamıştır (Şekil 3. 81) (EK-B.17) (EK-B.18).

Şekil 3. 72 G01 nolu yapı [64]

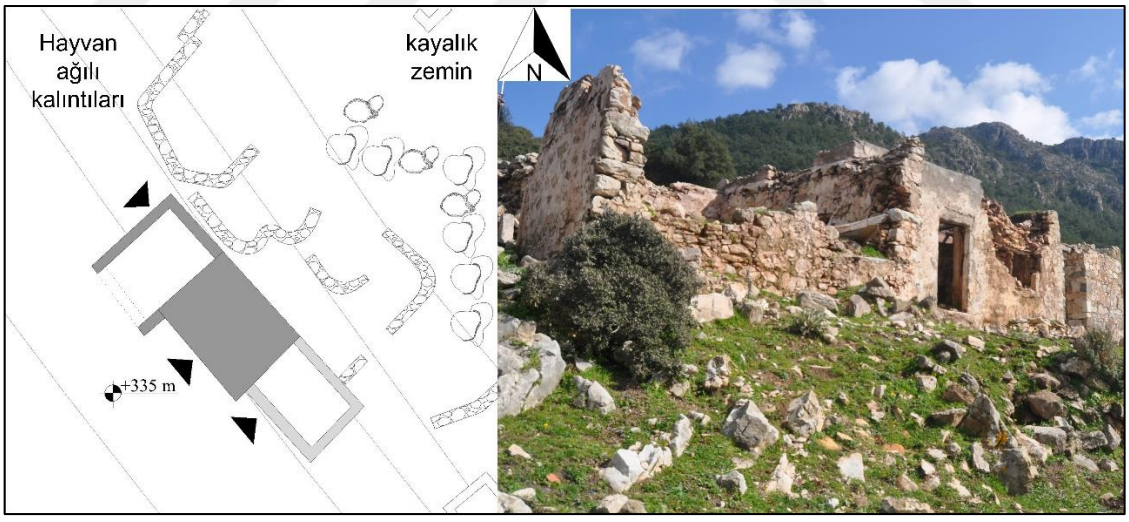
G02 envanter nolu yapı

168 Ada 11 Parsel G02 envanter nolu yapı grubu, 335 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, iki adet birbirine bitişik dikdötgen planlı olarak inşa edilmiş yapı ve bir adet ağıl yapısından oluşmaktadır. Tüm yapılar tek katlı ve tek odalıdır. G02.01 ve G02.02 nolu yapıların girişi güneybatı yönünden yapılmaktadır. Ahşap lentolu tek bir kapıya sahip olan tek mekanlı bu yapının duvar örgüsü ana yapılardan farklı olarak büyük boyutlu moloz taşlar ve çok küçük boyutlu taşların düzenli olarak sıralanmasıyla oluşmuştur. Ağıl işlevli yapı, 4,00 x 5,00 m ölçüsünde dikdörtgen planlı ana yapıya bitişik olarak inşa edilmiş bir yapıdır. Kapısı, giriş cephesinin kenarında bulunmaktadır ve yapı yüksekliği 2,50 m'dir. Yapılan sözlü görüşmelerde, ek yapının deve için barınak işleviyle yapıldığı kaydedilmiştir, bu veri de kapının diğer yapılardan farklı yükseklikte olmasını açıklar niteliktedir. Ek yapının iç ve dış duvarları sıvanmamıştır ve duvar kalınlığı 50-60 cm aralığında değişmektedir. Çatı örtüsü yok olmuştur. Yapının döşemesi sıkıştırılmış topraktır.

G02.01 nolu, 2,90 m yüksekliğindeki yapıya giriş cephesinden taş eşik ile girilmektedir. Giriş cephesinde birer tane kapı ve pencere açıklığı bulunmaktadır ve lentoları kesme taştan yapılmıştır. Yapıdaki hasar sebebiyle, pencere açıklığının ölçüsü tam olarak tespit edilememiştir. Kapı açıklığı ise 0,78 x 1,63 m boyutlarındadır. Diğer cephelerde kapı ve pencere bulunmamaktadır. Köşelerde büyük ve nispeten düzgün kesimli taşların kullanıldığı moloz taş örgü ile yapılmış duvarlar 50-60 cm aralığında değişmektedir. Duvarlar içerden ve dışarıdan sıvanmıştır. 5,16 x 3,33 m ölçülerindeki iç mekanda tek bir

ocak ve nişler bulunmaktadır. Ocağın genişliği 1,20 m'dir. Ocağın çıkıntısının hemen üstünde ve nişlerin iç kısmında ahşap raf bulunmaktadır. Kapının üst kotundan yaklaşık 25-30 cm yukarıda, duvar boyunca alın tahtası izi tespit edilmiştir. Ahşap kepenk ve kapı kanadı gibi elemanlar kayıp durumdadır. Giriş kapısının sol tarafında dikdörtgen formlu bir yunmalık nişi bulunmaktadır. Çatı strüktürünün ahşap elemanları ve çatı örtüsünün bir kısmı yerinde durmaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır.

Diğer ana yapının girişi ise kuzeydoğu yönünden yapılmaktadır. Yapının duvarları 55-60 cm aralığında değişmektedir. Yapının yüksekliği 2,62 m'dir. Köşelerde büyük ve nispeten düzgün kesimli taşların kullanıldığı moloz taş örgü ile yapılmış duvarlar içerden ve dışarıdan sıvanmış, ancak sıvaları dökülmüştür. Girişin sol tarafında dairesel formlu yunmalık bulunmaktadır. 3,50 x 4,50 m ölçülerindeki iç mekanda ahşap raflı nişler bulunmaktadır. Yapının güney cephesi yıkılmış olması sebebiyle pencere ve ocak tespiti yapılamamıştır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır. Çatı örtüsünün elemanları yapının içinde yıkılmış durumdadır (Şekil 3. 82) (EK-B.19) (EK-B.20).

Şekil 3. 73 G02 nolu yapı [64]

G03 envanter nolu yapı

168 Ada 10 Parsel G03 envanter nolu yapı, 335 m kotunda yer almaktadır. İki cephesi tamamen yıkılmış olan yapı harabe durumdadır. Plan düzeni, cephe organizasyonu

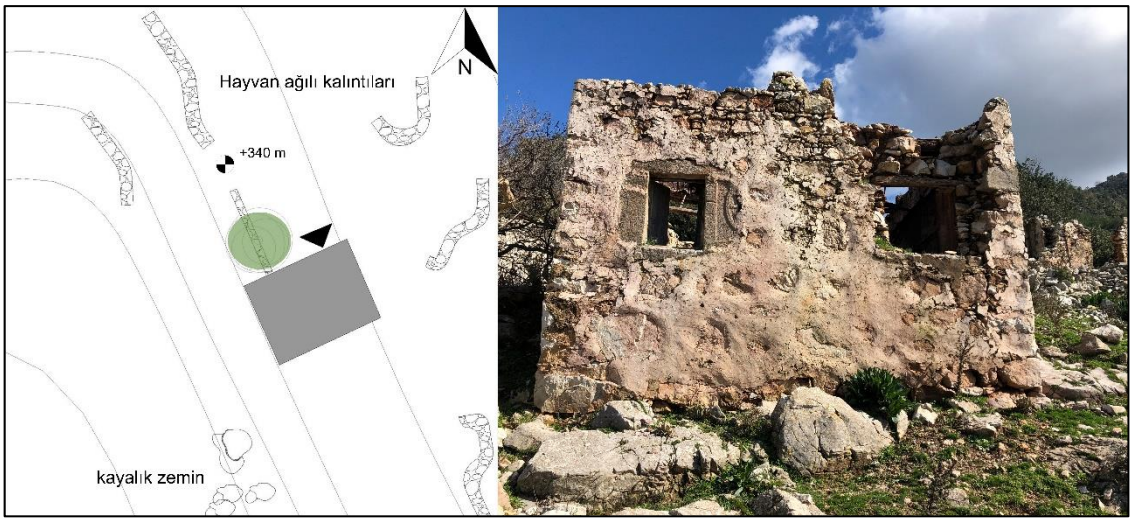
okunamaz durumdadır. Güneydoğu cephesinde pencere lentosu izi, kuzeydoğu cephesinde ise pencere açıklığı tespit edilmiştir (Şekil 3. 83) (EK-B.21).

Şekil 3. 74 G03 nolu yapı [64]

G04 envanter nolu yapı

174 Ada 1 Parsel G04 envanter nolu yapı, 340 m kotunda yer almaktadır. Yapı, yaklaşık 5,93 x 3,93 m boyutlarında ve 2,67 m yüksekliğinde tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Cephenin girişi kuzeydoğuya yönündeki cephenin ortasından yapılmaktadır. Güneydoğu cephesinde iki adet pencere bulunmaktadır. Pencere lentolarında devşirme taş tespit edilmiştir. Pencere açıklıklarından biri 0,58 x 0,76 m boyutlarındadır. Kapı açıklığı ve diğer pencerenin ölçüleri, malzeme kayıpları sebebiyle belirlenememiştir. Girişin solunda dikdörtgen formlu yunmalık bulunmaktadır. İç mekanda, karşılıklı iki ocak ve nişler bulunmaktadır. Ocaklardan biri büyük oranda hasar görmüş ve bacası yıkılmıştır. Sağlam durumda olan ocağın genişliği 1,27 m'dir. Mekanın ortasında hacmi ikiye bölen bir ahşap bölücü bulunmaktadır. Pencerelerde ahşap kasalı kepenkler tespit edilmiştir. Ahşap kapı kanatları yerinde bulunmamaktadır. Pencere açıklığının taş iç denizliğinin tavan kısmı da aynı genişlikte tahtalarla kapatılmıştır. Duvar kalınlığı 45-55 cm aralığında değişmektedir. Yapı içten ve dıştan sıvanmıştır. Yapının toprak çatı örtüsü büyük oranda hasar görmüş, ahşap çatı strüktürü yerinde durmaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 84) (EK-B.22) (EK-B.23).

Şekil 3. 75 G04 nolu yapı [64]

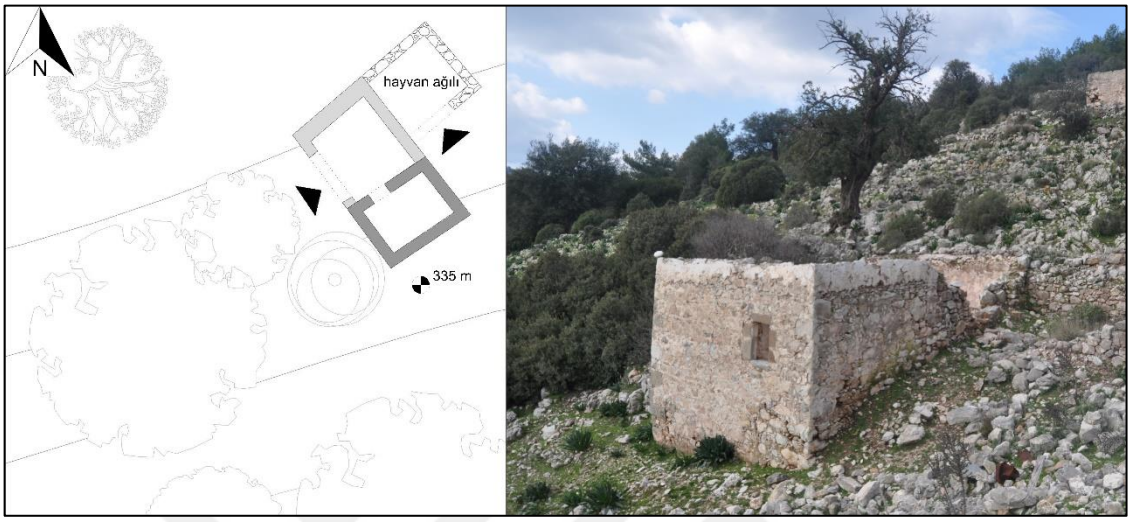
G05 envanter nolu yapı

173 Ada 1 Parsel G05 envanter nolu yapı grubu, 335 m kotları arasında yer almaktadır. Dini işlevle kullanılan yapıya ek olarak bir adet misafirhane işlevli yapı, bir adet de hayvan ağılı yapısı eklenmiştir. Yapıların tümü tek katlıdır. Eğime uygun olarak toprağa oturan yapının güney cephesindeki yüksekliği 4,00 m'ye kadar ulaşmaktadır.

Misafirhanenin girişi, doğu yönündeki kapıdan yapılmaktadır. 3,94 x 3,67 m boyutlarındaki dikdörtgen planlı misafirhane yapısı büyük oranda hasar gördüğünden döşeme, çatı örtüsü ve yapı öğeleriyle ilgili tespit yapılamamıştır. Duvar kalınlığı 55-60 cm aralığında olan yapının duvarları içten ve dıştan sıvanmıştır.

Misafirhanenin içinden girilen cami yapısı, 3,70 x 2,67 m boyutlarında dikdörtgen planlı bir yapıdır. Ayakta kalan en yüksek duvarı 2,30 m yüksekliğindedir. Güney ve doğu cephelerinde birer tane pencere açıklığı bulunmaktadır. Pencere açıklıkları 0,46 x 0,76 m ve 0,48 x 0,74 m'dir ve iç-dış denizliği bulunmaktadır. Pencere açıklığının yanında mihrap olarak kullanılan 63 cm genişliğinde niş saptanmıştır. Yapıda pencere kepenk, kapı kanadı gibi öğelere rastlanmamıştır. Duvar kalınlığı 55-60 cm aralığında olan yapının duvarları içten ve dıştan sıvanmıştır. Çatı örtüsü ve strüktürü yok olmuştur, ancak çatı strüktürünün izlerinden yapının düz toprak damlı olduğu kaanatine varılmıştır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır.

Misafirhane yapısına bitişik olarak 3,45 x 4,55 m boyutlarında hayvan ağılı eklenmiştir. Girişi güney yönünden yapılan yapının zemini topraktır. Meydana gelen hasarlar sebebiyle kapı açıklığı, çatı örtüsü ve yapı öğeleriyle ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 85) (EK-B.24) (EK-B.25).

Şekil 3. 76 G.05 nolu yapı [64]

G06 envanter nolu yapı

168 Ada 17 ve 18 parsellerde yer alan G06 envanter nolu yapı grubu, 338 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, 4,05 x 6,08 m ölçülerinde ve 2,67 m yüksekliğinde dikdörtgen formlu G06.01 nolu yapıya bitişik olarak eklenen ve yaklaşık 4,55 x 4,73 m boyutlarında 2,40 m yüksekliğindeki tek katlı yapıdan oluşmaktadır. Ana yapının girişi doğu yönünde bulunan kapıdan yapılmaktadır. Kapı ölçüleri hasar sebebiyle tespit edilememiştir. Yapının güney cephesinde 0,37 x 0,57 m boyutlarında tek bir pencere bulunmaktadır. Aynı cephede ocağın yanında bulunan pencere açıklığının sonradan kapatıldığı belirlenmiştir. Girişin sağında dikdörtgen formlu yunmalık vardır. İç mekanda bulunan tek ocak büyük oranda hasar görmüştür. Duvarlarda depolama nişleri bulunmaktadır. Ahşap kapı kanadı, kepenk, alın tahtası gibi elemanlar saptanmamıştır. Yapının 55-65 cm genişliğindeki duvarları iç ve dıştan sıvanmıştır. Meydana gelen hasarlar sebebiyle kapı açıklığı, çatı örtüsü ve yapı öğeleriyle ilgili tespit yapılamamıştır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır.

G06.02 nolu yapının girişi güney yönündeki kapıdan zemin kotundan yükselerek taş eşik ile yapılmaktadır. Giriş cephesinde 0,48 X 0,61 m boyutlarında bir pencere ve 0,80 x 1,58

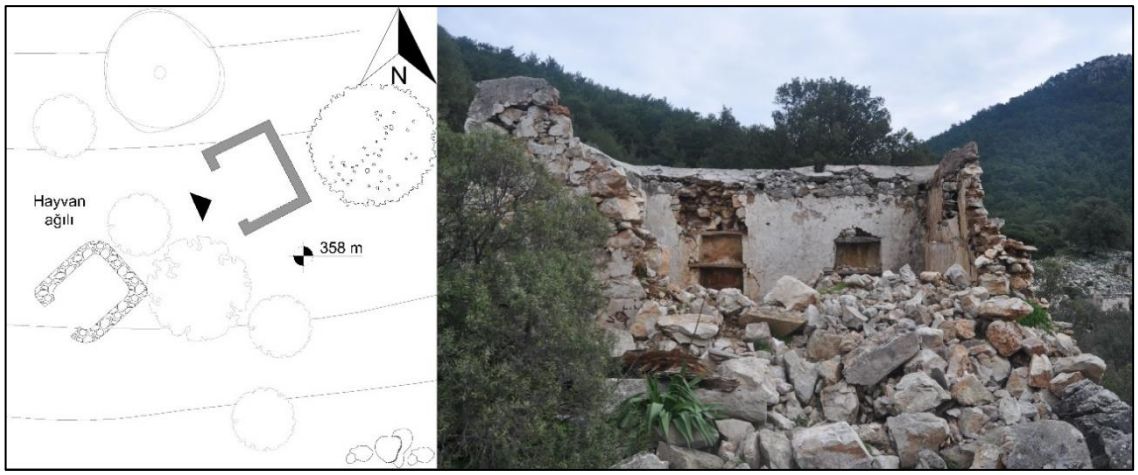
m boyutlarında bir kapı açıklığı bulunmaktadır. Girişin hemen sol yanında dikdörtgen formlu yunmalık vardır. İç mekanda tek bir ocak ve depolama nişi bulunmaktadır. 133 cm genişliğindeki ocak ve bacası büyük oranda hasar görmüştür. Yapının 40-50 genişliğindeki duvarları içten ve dıştan sıvanmıştır. Yapıda çatı örtüsü tamamen yok olmuş durumdadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 86) (EK-B.26) (EK-B.27).

Şekil 3. 77 G06 nolu yapı [64]

G07 envanter nolu yapı

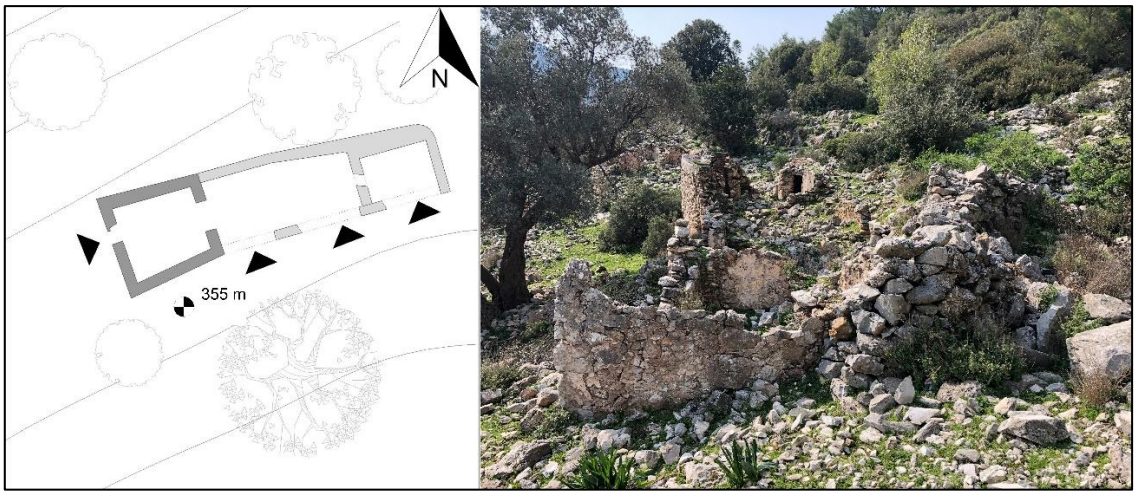
168 Ada 16 Parsel G07 envanter nolu yapı, 358 m kotunda yer almaktadır. Yapı, yaklaşık 8,14 x 4,10 m boyutlarında ve 2,65 m yüksekliğinde tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Girişin yapıldığı güneybatı cephesinin büyük kısmı yıkılmış durumdadır. Hasarlar sebebiyle kapı ve pencere açıklıklarının ölçüleri tespit edilememiştir. Girişin sol tarafında yunmalık, sağ duvarında 124 cm genişliğinde tek bir ocak vardır. 50-55 cm kalınlığındaki duvarlar içten ve dıştan sıvanmıştır. Duvarlarda depolama nişleri bulunmaktadır. Yapıda, kapı kanadı, kepenk ve alın tahtası gibi ahşap elemanlara rastlanmamıştır. Hasar sebebiyle, çatı örtüsü ve zemindeki toprak katmanı sebebiyle döşeme tespiti yapılamamıştır (Şekil 3. 87) (EK-B.28) (EK-B.29).

Şekil 3. 78 G.07 nolu yapı [64]

G08 envanter nolu yapı

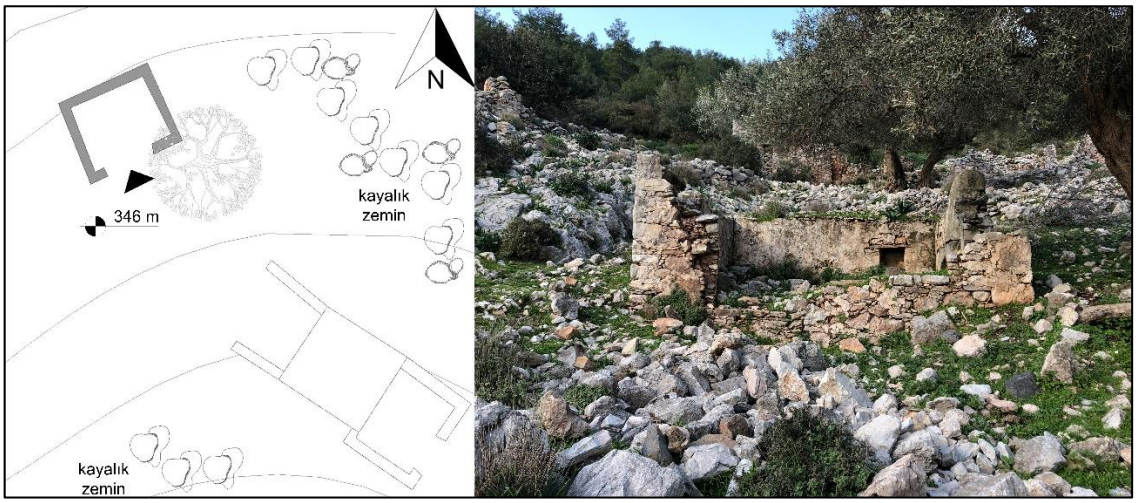
169 Ada 1 ve 2 parsellerde yer alan G08 envanter nolu yapı grubu, 355 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, bir adet 5,75 x 5,65 m ölçülerinde ve 2,36 m yüksekliğindeki bir yapıya bitişik üç harabe yapıdan oluşmaktadır. G08.01 nolu yapının girişi güneybatı yönünden kısa kenardan yapılmaktadır. Kapı açıklığının genişliği 75 cm'dir. Güney cephesinde 0,47 x 0,60 m boyutlarında tek bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Girişin hemen sol tarafında yunmalık, sağ yanında ocak bulunmaktadır. Ocakta ve bacasında büyük oranda hasar meydana gelmesi sebebiyle ölçüm yapılamamıştır. 50-60 cm kalınlığındaki duvarlar içten ve dıştan sıvanmıştır, duvarlarda depolama nişleri vardır. Yapıda, kapı kanadı, kepenk ve alın tahtası gibi ahşap elemanlara rastlanmamıştır. Hasarlar sebebiyle döşeme ve çatı örtüsü tespiti yapılamamıştır, ancak duvarların çatı kotundaki şekillenişi sebebiyle çatı örtüsünün düz toprak damlı olması olasıdır. Yapıya bitişik olarak iç mekan ölçüleri 3,33 x 3,62 m, 3,62 x 4,25 m ve 2,55 x 3,55 m olan yapılar eklenmiştir. Bu yapılara girişler bağımsız olarak güney cephesinden sağlanmaktadır. Yapılar harabe durumunda olduğundan döşeme, çatı ve yapı öğelerinin tespiti tam olarak yapılamamıştır. Eklerden birinde ocak olduğu saptanmıştır (Şekil 3. 88) (EK-B.30) (EK-B.31).

Şekil 3. 79 G08 nolu yapı [64]

G09 envanter nolu yapı

169 Ada 4 parselde yer alan G09 envanter nolu yapı grubu, 346 m kotunda yer almaktadır. Yapı, 4,80 x 5,60 m ölçüsünde 2,40 m yüksekliğinde tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Yapının girişi güney cephesinden yapılmaktadır. Güney cephesi büyük oranda hasar görmüştür. Tespit edilen lento taşından bu cephede pencere açıklığı olduğu anlaşılmıştır. Girişin sol tarafında 77 cm genişliğinde dikdörtgen planlı yunmalık bulunmaktadır. Yapıda, 113 cm genişliğinde tek bir ocak ve depolama nişleri bulunmaktadır. Yapıda, kapı kanadı, kepenk ve terek gibi ahşap elemanlara rastlanmamıştır. Çatı örtüsü ve taşıyıcıları yok olmuş durumdadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 89) (EK-B.32) (EK-B.33).

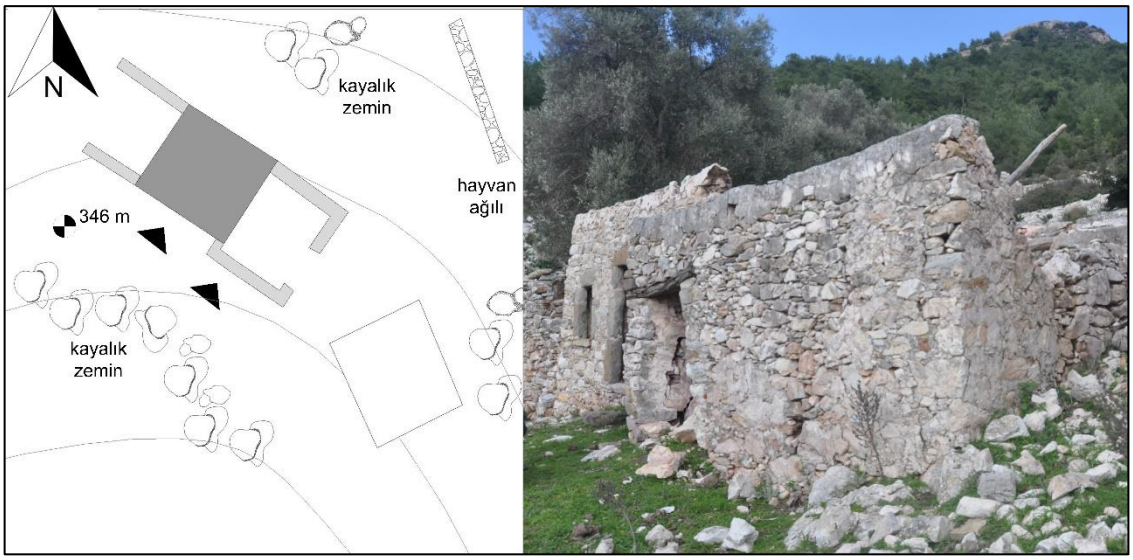

Şekil 3. 80 G09 nolu yapı [64]

G10 envanter nolu yapı

168 Ada 5 parselde bulunan G10 envanter nolu yapı grubu, 346 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, 5,00 x 4,70 m ölçülerinde ve 2,74 m yüksekliğinde G10.01 nolu yapıya bitişik olarak eklenen, 4,40 x 5,47 m ölçülerinde G10.03 nolu yapı ve bir adet ölçüleri tespit edilemeyen yapıdan oluşmuştur. G10.01 ve G10.03 nolu yapının girişi güneydoğu yönünden taş eşikle Zemin kotundan yükselerek yapılmaktadır. Duvar kalınlığı 50-60 cm aralığındadır. Giriş kapısının yanında 0,60 x 0,91 m ölçülerinde pencere açıklığı bulunmaktadır. Kapı açıklığı ise 0,70 x 1,81 m'dir. Yapı dışardan sıvanmamıştır, ancak içten sıvalıdır. İç mekanda 100 cm genişliğinde tek bir ocak ve depolama nişleri bulunmaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır. Çatı strüktürü, 12 adet 7-11 cm çapında yanyana dizilmiş ahşap kirişin altında bulunan 20-25 cm çapındaki ana kiriş ve bunları taşıyan 15-20 cm genişliğinde ana dikmeden oluşmaktadır. Ahşap kirişlerin üzerinde 20-25 cm kalınlığında kargı, erişte, toprak ve geren toprağı katmanı bulunmaktadır. Kepenk, kapı kanadı, raf, terek gibi ahşap yapı elemanları bulunmamaktadır.

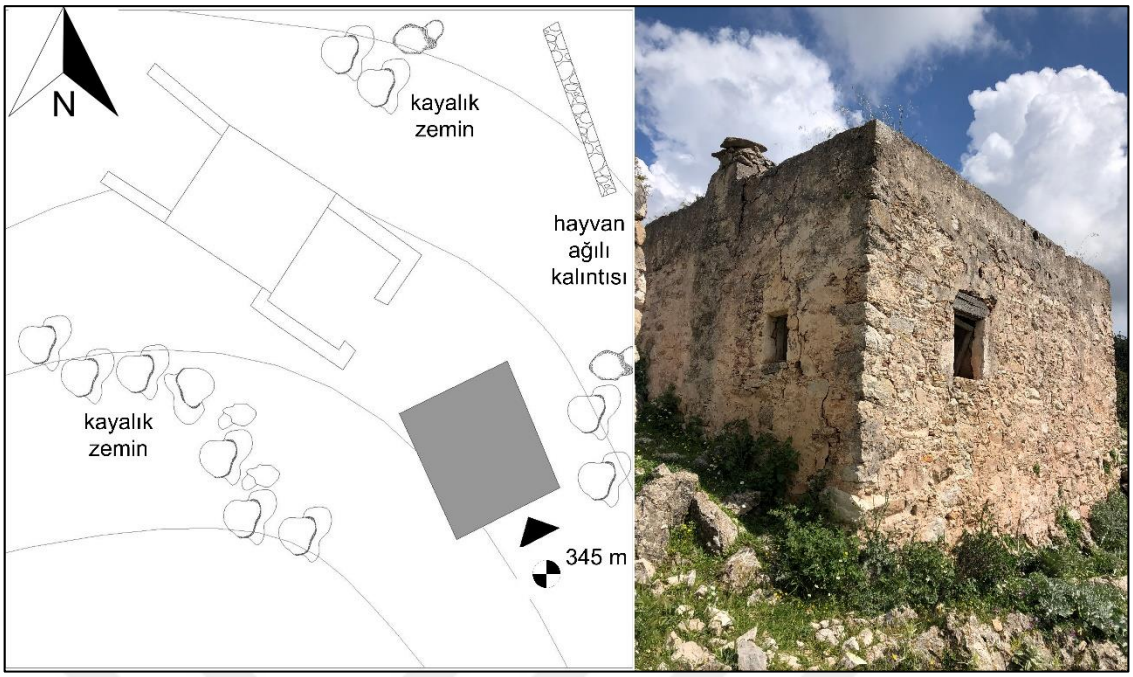
Bitişik olarak konumlandırılan G10.03 nolu yapıya dışarıdan bağımsız olarak güneydoğu yönündeki 79 cm genişliğindeki kapı açıklığından girilmektedir. Yapı duvarları içeriden ve dışarıdan sıvanmamıştır. Toprak çatı örtüsü yok olmuştur. Ahşap çatı strüktürü hasarlı olarak yerinde durmaktadır. Zeminde biten otlar ve biriken toprak katmanı sebebiyle döşeme tespiti yapılamamıştır. G10.02 nolu yapı harabe durumundadır, tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 90) (EK-B.34) (EK-B.35).

Şekil 3. 81 G10 nolu yapı [64]

G11 envanter nolu yapı

171 Ada 1 parselde yer alan G11 envanter nolu yapı, 345 m kotunda yer almaktadır. Yapı, yaklaşık 5,72 x 4,95 m boyutlarında ve 2,50 m yüksekliğinde tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Yapı yüksekliğinin diğer konutlardan farklı olması ve belirli bir kottan itibaren kullanılan malzemenin farklılığı sebebiyle yapının cephe duvarlarının yükseltildiği saptanmıştır. Yapının iki cephesinde 0,47 x 0,83 m ve 0,47 x 0,65 m ölçülerinde pencere açıklığı bulunmaktadır. Güney cephesindeki kapıdan yapıya giriş yapılmaktadır. Hasar sebebiyle kapının ölçüsü belirlenememiştir. Girişin yanında dairesel formlu yunmalık, karşısında 142 cm genişliğinde bir ocak yer almaktadır. Depolama nişlerinde ve ocağın çıkıntısının üstünde ahşap raf vardır. Pencere açıklığında ahşap kepenkler ve geniş tahtaların yanyana konmasıyla oluşturulmuş iç denizlik tespit edilmiştir. Çatı strüktürünün ana taşıyıcısı olan 20-25 cm çapındaki ahşap kiriş ve 15-20 cm çapındaki ahşap dikme yerinde durmaktadır, ancak ahşap kirişlerin ve çatı örtüsünün bir kısmı hasar görmüş ve yok olmuş durumdadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 91) (EK-B.36) (EK-B.37).

Şekil 3. 82 G11 nolu yapı [64]

G12 envanter nolu yapı

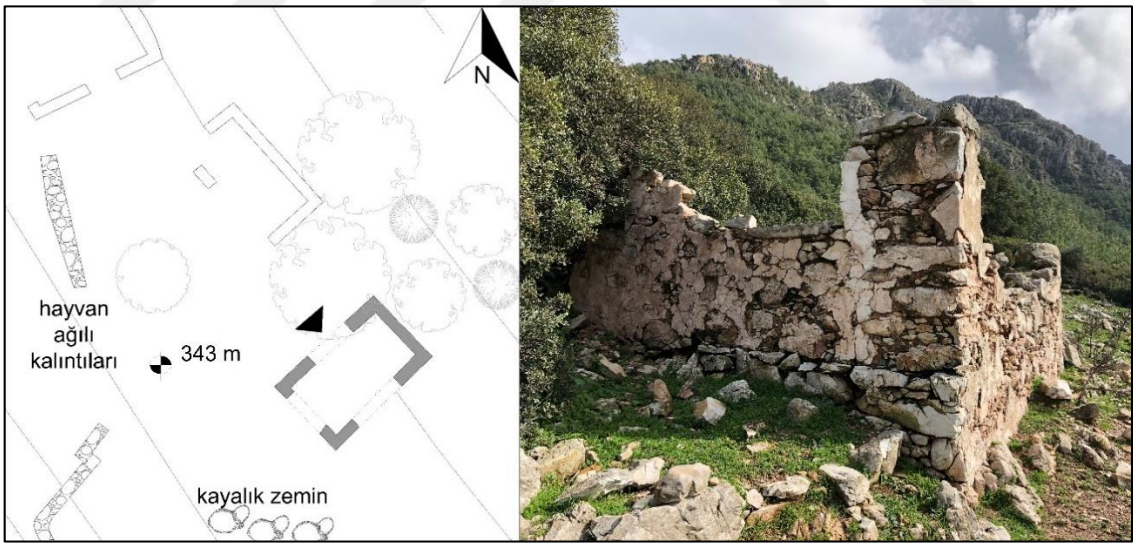
168 Ada 13 parselde yer alan G12 envanter nolu yapı, 343 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, yaklaşık 4,85 x 5,85 m ve 4,52 x 4,75 m boyutlarında iki ana yapıdan oluşmaktadır. Yapılar harabe durumundadır. Plan düzeni ve cephe organiazsyonu güçlükle okunmaktadır. Yapılardan birinin girişi güneybatı cephesindeki kapıdan yapılmaktadır, aynı cephede 0,56 x 0,72 m ölçülerinde bir pencere açıklığı bulunmaktadır. Ayakta kalan en yüksek duvarı 2,50m 'dir. Yapının duvarları içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır, ancak dış sıvalarda kayıplar yoğun olarak gözlenmektedir. Bitişik olan diğer yapının kapı lentolarından, girişin güneybatıya yönlendiği tespit edilmiştir. Girişte sağ duvarda bir ocak izi ve iki ayrı duvarda depolama nişi bulunmaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 92) (EK-B.38).

Şekil 3. 83 G12 nolu yapı [68]

G13 envanter nolu yapı

168 Ada 10 parsel G13 envanter nolu yapı, 343 m kotunda yer almaktadır. Yapı, yaklaşık 4,43 x 6,76 m boyutlarında tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Harabe durumunda olması sebebiyle çatı örtüsü, cephe organizasyonu ve plan düzeni güçlükle okunmaktadır. Iç mekanda kuzeydoğu yönündeki duvarda 98 cm genişliğinde bir adet ocak, depolama nişi ve köşede yunmalık yer almaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 93) (EK-B.39).

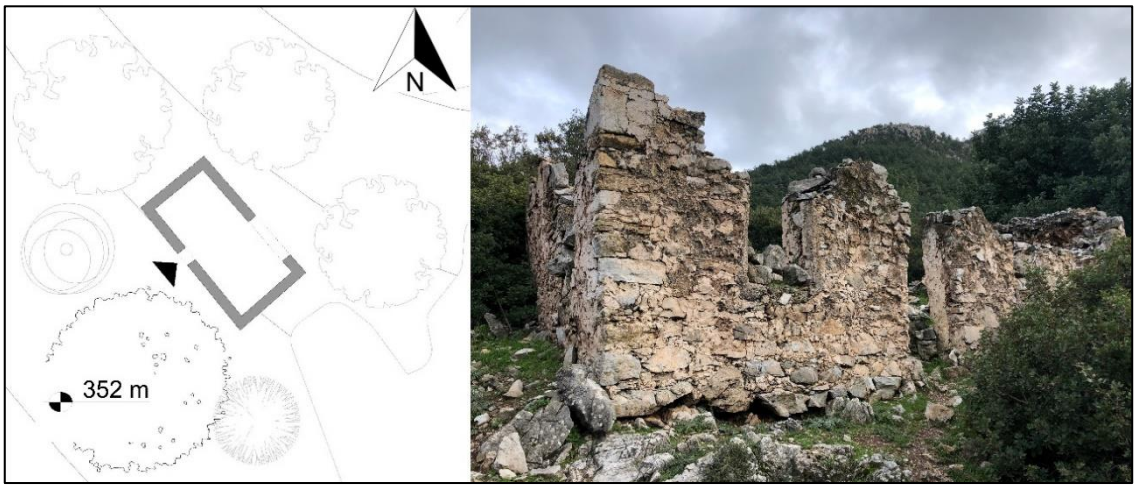

Şekil 3. 84 G13 nolu yapı [64]

G14 envanter nolu yapı

168 Ada 14 parsel G14 envanter nolu yapı, 352 m kotunda yer almaktadır. Yapı, 8,08 x 2,77 m boyutlarında tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Ayakta kalan en yüksek duvar 2,00

m'dir. Yapının etrafı çalılık ve ağaçlık alanda çevrilmiş durumdadır. Güneydoğuya yönlenen giriş 82 cm genişliğindeki kapıdan yapılmaktadır. Üst lentosu yok olduğu için yükseklik tespiti yapılamamıştır. Girişin her iki yanında toplam üç pencere açıklığı bulunmaktadır. Pencere açıklıklarının 64 ve 66 cm genişliklerindedir. Girişin sol ve sağındaki duvarda karşılıklı birer ocak bulunmaktadır. Ocağın yanında dışarıdan 75 cm genişliğinde bir pencre açıklığı bulunmaktadır. Ocaklar büyük oranda hasar gördüğünden genişlikleri tespit edilememiştir, ancak ocakların iç genişlikleri 62 ve 77 cm'dir. Duvarlarda depolama nişleri bulunmaktadır. Kapı kanadı, kepenk, raf gibi ahşap elemanlara rastlanmamıştır. Çatı örtüsü tespiti yapılamamıştır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 94) (EK-B.40) (EK-B.41).

Şekil 3. 85 G14 nolu yapı [64]

G15 envanter nolu yapı

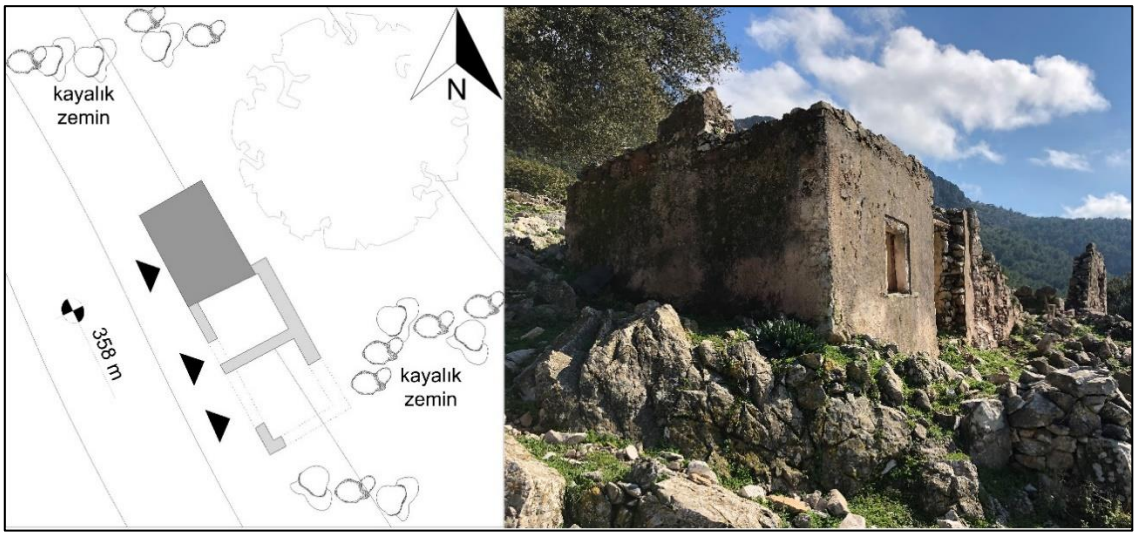
168 Ada 10 parsel G15 envanter nolu yapı, 360 m kotunda yer almaktadır. Yapı, 6,78 x 4,17 m boyutlarında tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Ayakta kalan en yüksek duvarı yaklaşık 2,26 m yüksekliğindedir. Girişi güneydoğu yönünde bulunan kapıdan yapılmaktadır. Bu cephedeki duvardaki hasar sebebiyle cephe organizasyonu güçlükle okunmaktadır. Giriş kapısının yanında bir adet pencere açıklığı bulunmaktadır, hasar sebebiyle ölçü tespiti yapılamamıştır. Girişin sol tarafında dairesel formlu yunmalık bulunmaktadır. Sağ tarafta ise bir adet 106 cm genişliğinde ocak ve nişler bulunmaktadır. Duvarlar içten ve dıştan sıvalıdır. Çatı örtüsü ve döşeme tespiti yapılamamıştır (Şekil 3. 95) (EK-B.42) (EK-B.43).

Şekil 3. 86 G15 nolu yapı [64]

G16 envanter nolu yapı

170 Ada 2 parsel G16 envanter nolu yapı grubu, 358 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, 3,72 x 4,58 m boyutlarında ana yapı ve toplam 4,76 x 9,10 boyutlarında iki ek yapıdan oluşmaktadır. Ana yapı ve ek yapıların girişleri birbirinden bağımsız olarak güneydoğu cephesinden yapılmaktadır. Ana yapının girişi kapıdan taş bir eşikle içeri girilmektedir. Aynı cephede bir adet kesme taş lentolu pencere açıklığı bulunmaktadır. Girişin sol tarafında 108 cm genişliğinde bir ocak yer almaktadır. Ocağın bacası hasar görmüştür. İçeriden ve dışarıdan sıvanan duvarlarda nişler tespit edilmiştir. Kapı kanadı, kepenk, terek gibi ahşap elemanlara rastlanmamıştır. Yapının toprak çatı örtüsü kaybolmuş, ahşap çatı strüktürünün 20-25 cm çapındaki taşıyıcı kirişi, 15-20 cm çapındaki ana dikmesi ve kirişlerin bir kısmı ayaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır (Şekil 3. 96) (EK-B.44) (EK-B.45).

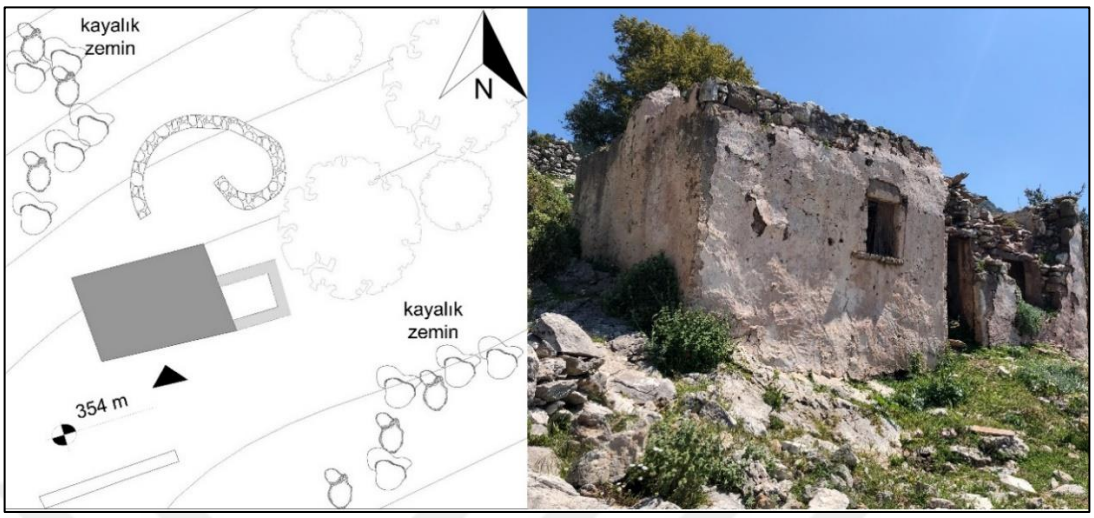

Şekil 3. 87 G16 nolu yapı [64]

G17 envanter nolu yapı

170 Ada 1 parsel G17 envanter nolu yapı, 354 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, yaklaşık 4,58 x 7,0 m boyutlarında ana yapıya eklenen 2,98 x 3,16 m boyutlarındaki yapıdan oluşmaktadır. Ana yapının girişi güneydoğu cepheki kapıdan yapılmaktadır. Malzeme kaybı sebebiyle kapının boyutları tespit edilememiştir. Kapının iki tarafında yer alan pencere açıklıkları bulunmaktadır. Taş lentolu pencere açıklığı 0,88 x 0,78 m boyutlarındadır, diğer pencere açıklığının boyutları hasardan dolayı tespit edilememiştir. İç mekanda karşılıklı iki adet ocak ve duvarlarda nişler yer almaktadır. Ölçüm yapılabilen ocak 110 cm genişliğindedir, diğerinde hasardan dolayı ölçüm yapılamamıştır. Bacalarda kısmi hasarlar vardır. Pencere açıklığının 25-30 cm üstünde ahşap terek izi bulunmaktadır. Depolama nişlerinin içinde ahşap raflar yer almaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır, ancak girişin solundaki ocağın önünde bulunan duvarın döşeme kotunda 16 x 18 cm ve 20 x 24 cm boyutlarında ahşap döşeme kirişi yuvaları tespit edilmiştir. Bu sebeple, girişin solunda bulunan ocağın önündeki döşemenin ahşap kaplama olması olasıdır. Yapıların duvarları içten ve dıştan sıvanmıştır. Kepenk, kapı kanadı gibi ahşap malzemelere rastlanmamıştır. Girişin sağ tarafında yer alan depolama nişinde ahşap doğrama tespit edilmiştir. Ahşap çatı strüktürünün 20-25 cm çapındaki taşıyıcı kirişi, 15-20 cm çapındaki ana dikmesi ve kirişlerin bir kısmı yerinde durmaktadır. Toprak çatı örtüsü kısmen hasar görmüştür.ana yapıya bitişik olarak eklenen yapının girişi ana yapının içinden yapılmaktadır. Ek yapının

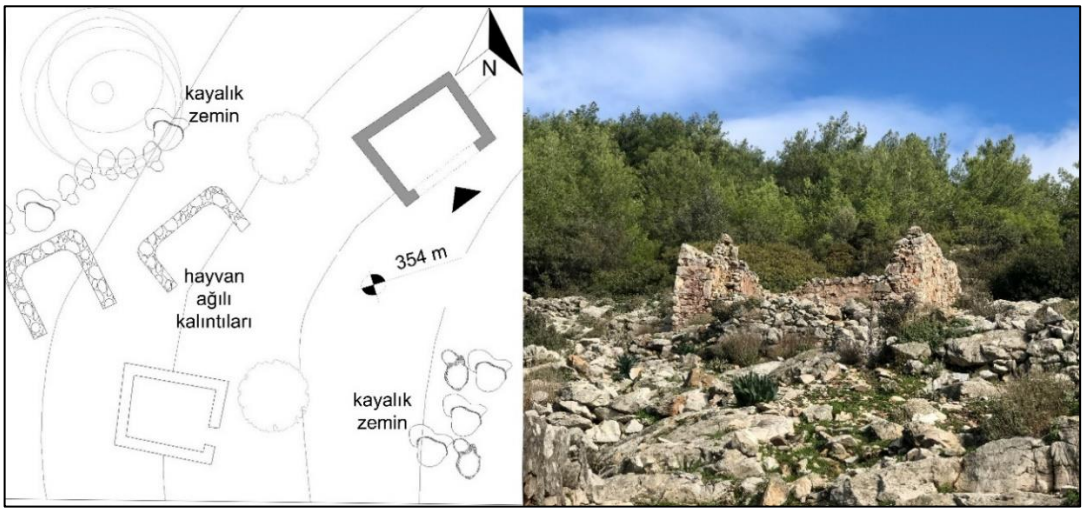
0,12 x 0,27 m boyutlarında bir penceresi vardır. Çatı örtüsü ve döşeme tespiti yapılamamıştır (Şekil 3. 97) (EK-B.46) (EK-B.47).

Şekil 3. 88 G17 nolu yapı [64]

G18 envanter nolu yapı

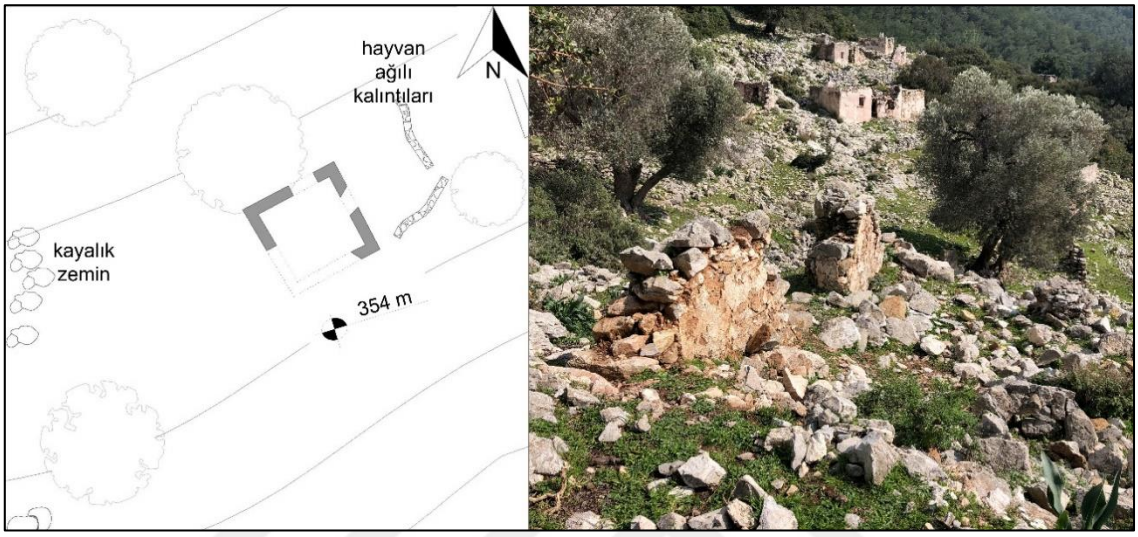
168 Ada 3 parsel G18 envanter nolu yapı, 354 m kotları arasında yer almaktadır. Yapı, 5,63 x 4,60 m boyutlarında tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Yapının tek cephesi tamamen yıkılmıştır. Hasarlar sebebiyle cephe organizasyonu güçlükle okunmaktadır. Tespit edilen kapı lentosu sebebiyle yapının girişinin güneydoğu yönünde olduğu düşünülmektedir. Oluşan hasarlardan dolayı döşeme ve çatı örtüsü tespiti yapılamamıştır. Kapı kanadı, kepenk, alın tahtası ve raf gibi ahşap eleman tespiti yapılamamıştır (Şekil 3. 98) (EK-B.48) (EK-B.49).

Şekil 3. 89 G18 nolu yapı [64]

G19 envanter nolu yapı

168 Ada 1 parsel G19 envanter nolu yapı, 354 m kotunda yer almaktadır. Yapının harabe durumda olması sebebiyle cephe organizasyonu ve plan düzeni ile ilgili tespit yapılamamıştır. Ayakta kalan yapı öğelerinden yapılan tespit göre, yapının dış ölçüleri yaklaşık olarak 4,90 x 5,10 m'dir (Şekil 3. 99) (EK-B.50).

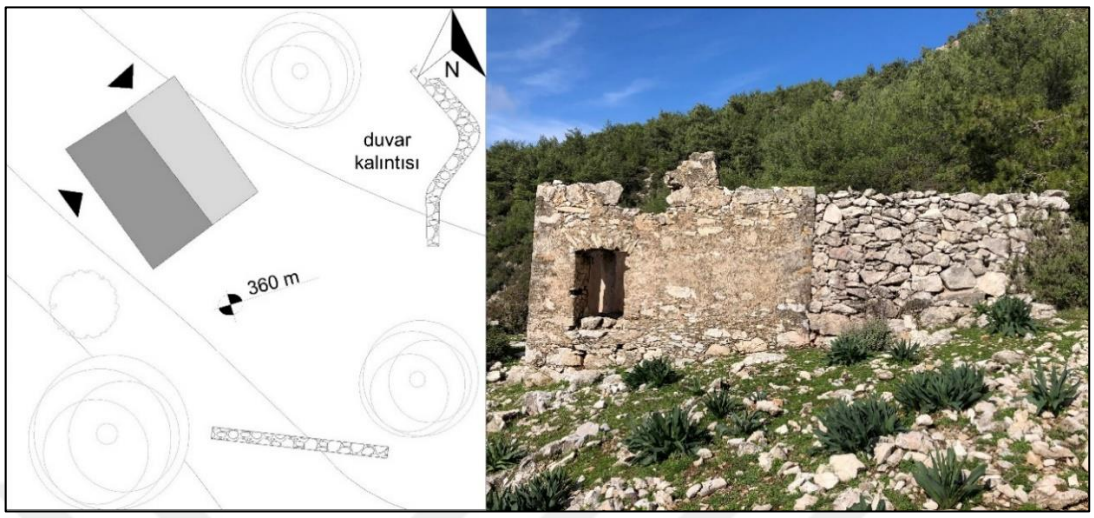

Şekil 3. 90 G19 nolu yapı [64]

G20 envanter nolu yapı

168 Ada 15 parsel G20 envanter nolu yapı grubu, 368 m kotunda yer almaktadır. Yapı grubu, 4,00 x 8,00 m boyutlarında ana yapıya eklenen 3,02 x 7,72 m boyutlarında tek katlı ve dikdörtgen planlı yapılardan oluşmaktadır. Ana yapının girişi güneydoğu yönündeki 1,80 x 1,03 m ölçülerindeki kapıdan yapılmaktadır. Pencere açıklıkları 1,15 x 0,71 m ve 0,66 x 1,14 m ölçülerindedir. Güneybatı yönündeki cephede bir adet 0,68 x 1,08 m ölçülerinde pencere açıklığı bulunmamaktadır. Ocakların çıkıntılarının üstünde ahşap raf tespit edilmiştir. Pencereler diğer yapılardan farklı olarak kemerli olarak şekillenmiştir. İç mekanda karşılıklı olarak iki adet ocak bulunmaktadır. Ocakların genişlikleri 114 ve 116 cm olarak kaydedilmiştir. Girişin hemen karşısına ara bölücü duvar eklemiştir. Duvar kalınlığı 55-60 cm arasında değişmektedir. Yapının duvarları içten sıvalıdır. Çatı örtüsü tespiti yapılamamıştır, ancak çatı strüktürünün bir kısmı yerinde durmaktadır. Zemindeki toprak katmanı sebebiyle, döşeme ile ilgili tespit yapılamamıştır. Ek yapının girişi kuzeybatı yönünden yapılmaktadır. Çatı örtüsü tespiti

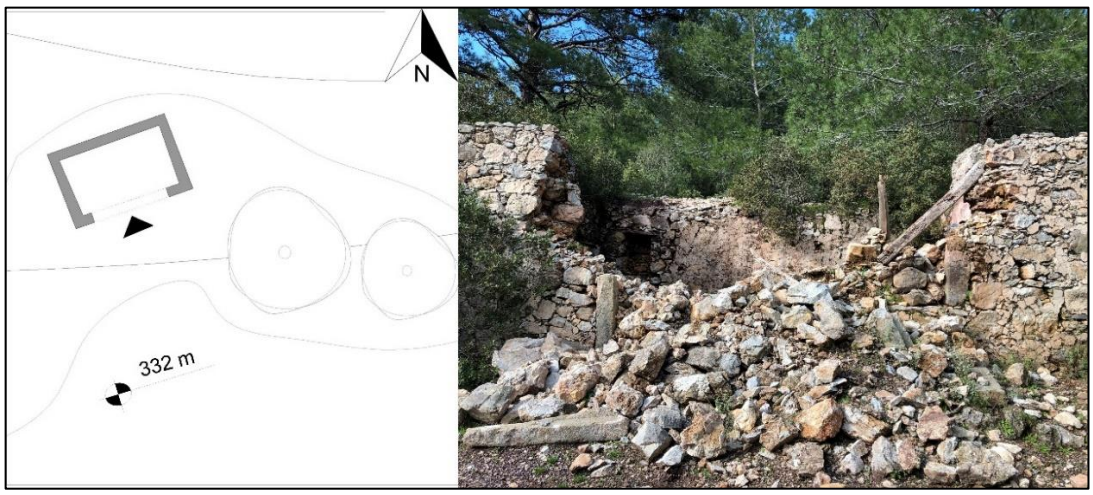
yapılamamıştır, ancak çatı strüktürü olarak ana dikme ana kiriş ve kirişlerin bir kısmı ayakta durmaktadır (Şekil 3. 100) (EK-B.51) (EK-B.52).

Şekil 3. 91 G20 nolu yapı [64]

G21 envanter nolu yapı

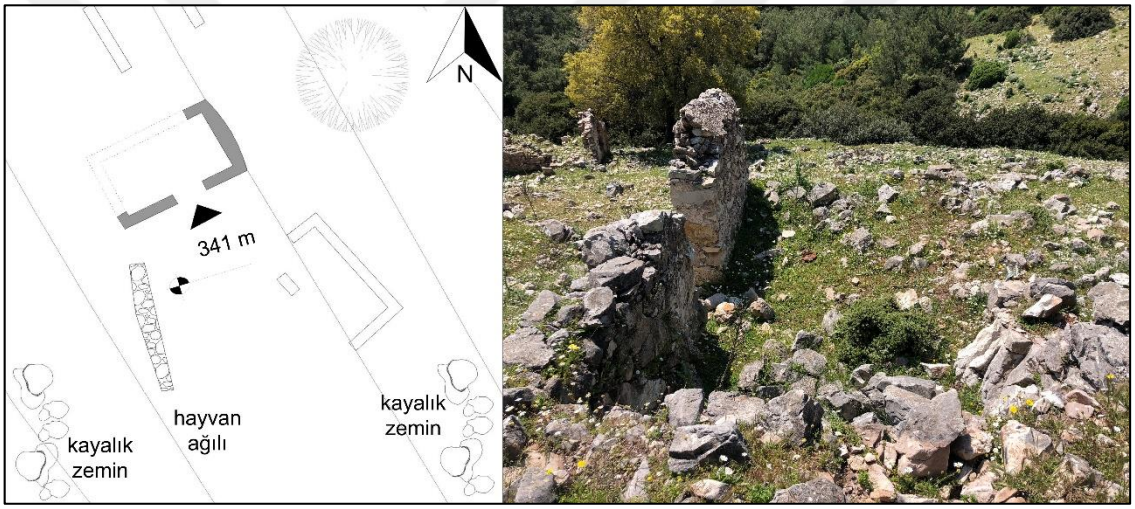
175 Ada 7 Parsel G21 envanter nolu yapı, 332 m kotunda yer almaktadır. Yapı, 4,61 x 7,15 m boyutlarındadır ve ayakta kalan en yüksek duvarı yaklaşık 2,60 m yüksekliğinde, tek katlı ve dikdörtgen planlıdır. Konumu itibariyle köydeki yapı gruplarına en uzak durumda olandır. Yapının girişi güney cephesinden yapılmaktadır. Giriş cephesi yoğun hasar gördüğünden kapı ve pencere tespitleri yapılamamıştır, ancak diğer cephelerde taş dolgu ile kapatılmış iki adet pencere tespit edilmiştir. İki adet 120 cm genişliğinde karşılıklı ocak bulunmaktadır. (Şekil 3. 101) (EK-B.53). (EK-B.54).

Şekil 3. 92 G21 nolu yapı [64]

G22 envanter nolu yapı

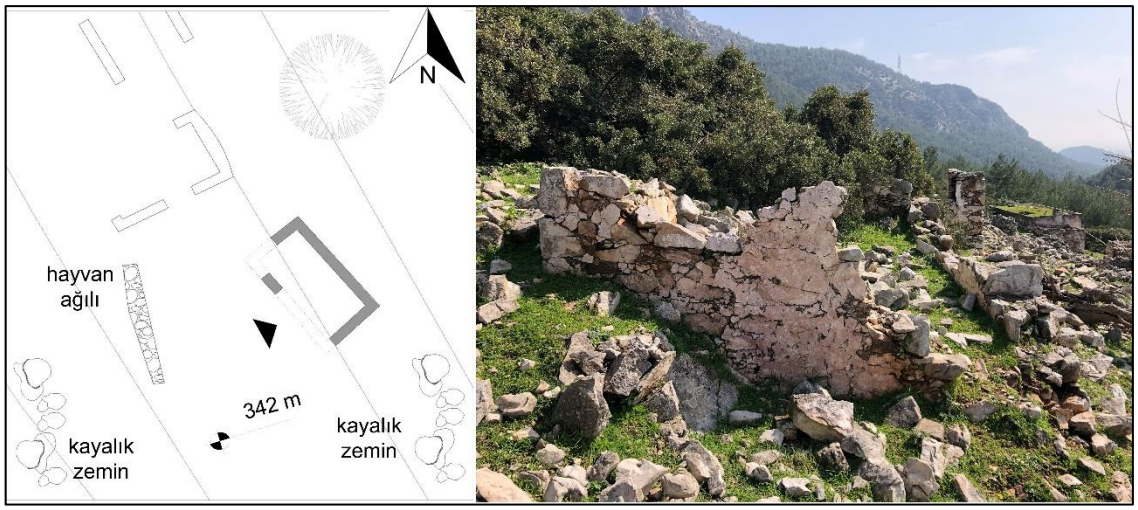
168 Ada 12 parsel G22 envanter nolu yapı, 341 m kotunda yer almaktadır. Harabe durumunda olduğundan yapının plan düzeni, cephe ve kütle organizasyonu okunamamaktadır. Yapının ayakta kalan duvarlarından yapılan tespite göre, girişi güneye yönelmiştir. Girişin sağ tarafında ocak kalıntısı mevcuttur. Ocağın olduğu duvar arazinin doğal kayalık zeminine oturtulmuştur. Yapının dış ölçüleri yaklaşık olarak 3,71 x 6,67 m'dir. Ayakta olan en yüksek duvarından alınan yükseklik ölçüsü 2,52 m'dir. Harçlı moloz taş örgü ile yapılmış olan yapının duvarları dışardan sıvanmıştır (Şekil 3. 102) (EK-B.55).

Şekil 3. 93 G.22 nolu yapı [64]

G23 envanter nolu yapı

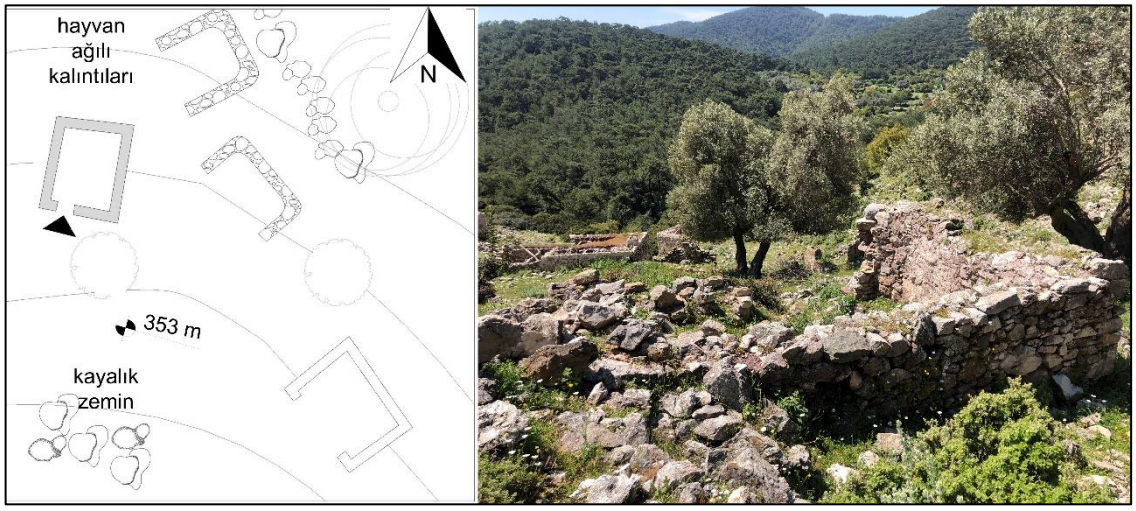
168 Ada 12 Parsel G23 envanter nolu yapı, 342 m kotları arasında yer almaktadır. Harabe durumunda olduğundan yapının plan düzeni, cephe ve kütle organizasyonu okunamamaktadır. Güney yönündeki devrilen ağaç ve yapının kuzey duvarının hemen yanında büyümüş olan çalıların yapının bu denli bozulmaya uğramasında etken olduğu düşünülmektedir (Şekil 3. 103) (EK-B.56).

Şekil 3. 94 G23 nolu yapı [64]

G24 envanter nolu yapı

168 Ada 3 Parsel G24 envanter nolu yapı, 353 m kotları arasında yer almaktadır. Harabe durumunda olduğundan yapının plan düzeni, cephe ve kütle organizasyonu okunamamaktadır. Ayakta kalan duvarlarından yapılan tespite göre, girişi güneye yönelmiştir. Yapının dış ölçüleri yaklaşık olarak 3,84 x 4,52 m'dir. Moloz taş örgü ile toprak harçlı olarak inşa edilmiş olan yapının duvar kalınlığı 55-65 cm aralığında değişmektedir. Yapıda ocak y da niş gibi yapı elemanları tespit edilememiştir (Şekil 3. 104) (EK-B.57).

Şekil 3. 95 G24 nolu yapı [64]

3.4 Çalışma Alanında Sosyal Yapı Analizleri

Girelbelen Köyü halkının eğitim düzeyi, demografik yapısı, ekonomik durumu ve alanla ilgili değerlendirmelerinin incelenebilmesi açısından, 2019 yılının Mart ve Nisan aylarında, aynı dönemde köyde yaşamış ve günümüzde farklı beldelerde yaşamakta olan 60-70 kişiden 16 kişi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. 17 sorudan oluşan anket, sosyal yapıyı analiz etmeyi, Girelbelen yerleşimin nüfusunu kaybetmesindeki etkenleri orada yaşamış kişilerin bakış açısıyla incelemeyi ve bu incelemelerin sonucunda sorunlara yönelik çözüm önerileri oluşturmayı hedeflemektedir. Sosyal yapı anketleri; genel bilgiler, gelir ve mülkiyet durumları ile sosyal ve fiziksel yapı etkileşimi olmak üzere üç ana başlıkta toplanmıştır (EK-C.1).

3.4.1 Genel Bilgiler

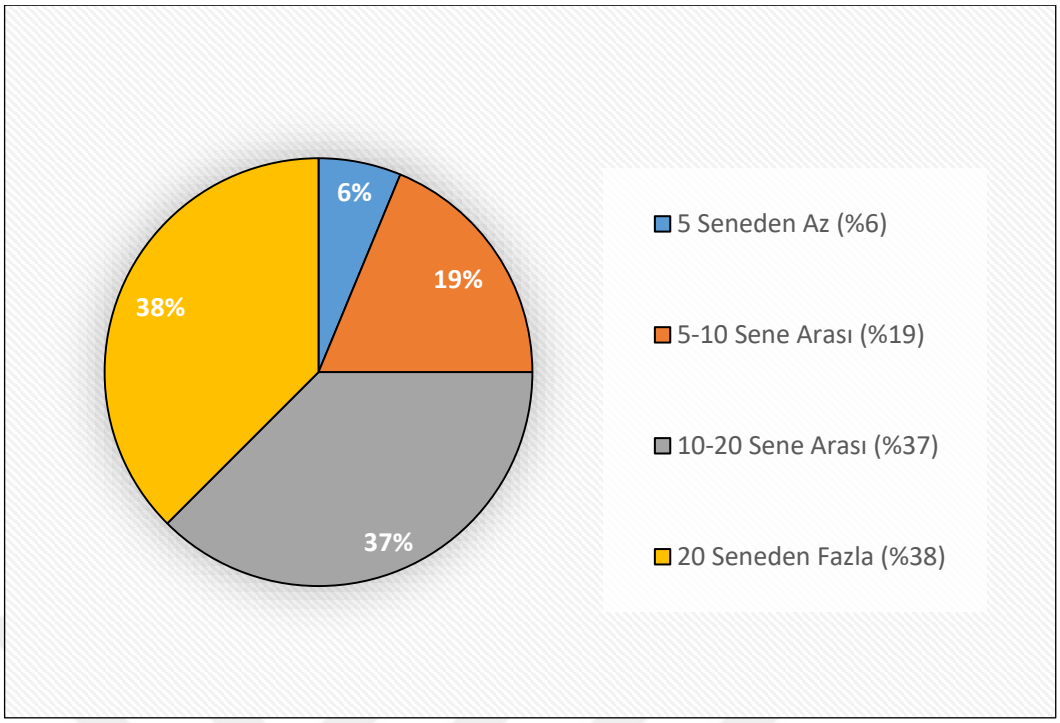
Sosyal yapı anketlerinin ilk kısmını oluşturan genel bilgiler bölümündeki soruların amacı, çalışma alanında yaşamış olan kullanıcıları tanımaktır. Bu bölümde anket katılımcılarına, doğum yerleri ve tarihi, Girelbelen Köyü'nde bulunma süreleri, yaşadıkları evde kaç kişinin bulunduğu, eğitim durumları ve mesleklerinin ne olduğu soruları yöneltilmiştir.

Doğum yeri

Anket katılımcılarının verdikleri cevaplara göre, Girelbelen Köyü'nde yaşamış kişilerin %100'ü Girelbelen'de doğmuştur. Katılımcılar arasında başka köy ya da şehirlerden gelip buraya yerleşen insanlar yoktur. Katılımcılar arasında olmayıp, Bodrum'un başka yerlerinden Girelbelen'e evlilik sebebiyle gelmiş kişilerin olduğu öğrenilmiştir.

Girelbelen'de bulunma süresi

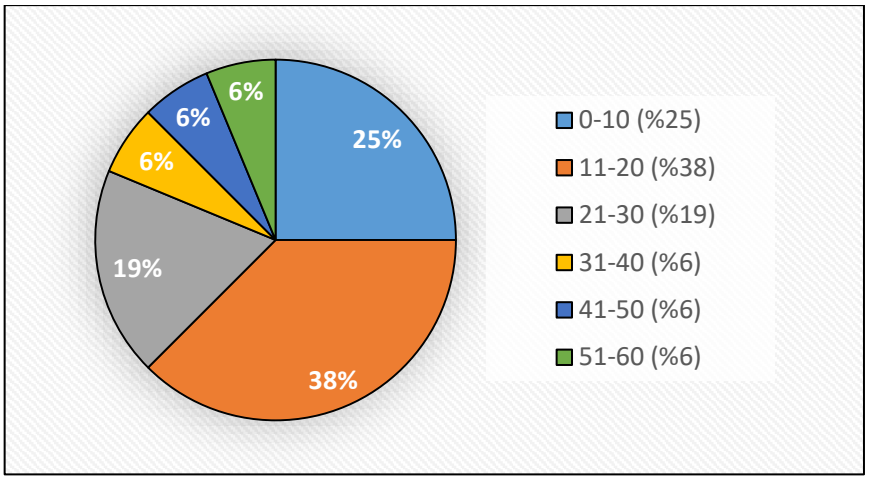
Girelbelen Köyü'nde yaşamış katılımcılara burada bulunma süreleri sorulmuştur. Anket verilerine göre katılımcıların %38'i 20 seneden fazladır Girelbelen'de yaşamaktaydı. Girelbelen'de 5 seneden az yaşamış olanlar en düşük oran olan %7'lik kısmı oluşturmaktadır (Şekil 3. 105). Anket verilerinden anlaşıldığı üzere, köy tamamen terk edilmeden önce köyde uzun süreli ikamet edilmiştir.

Şekil 3. 96 Girelbelen'de bulunma süresi

Yaş dağılımları

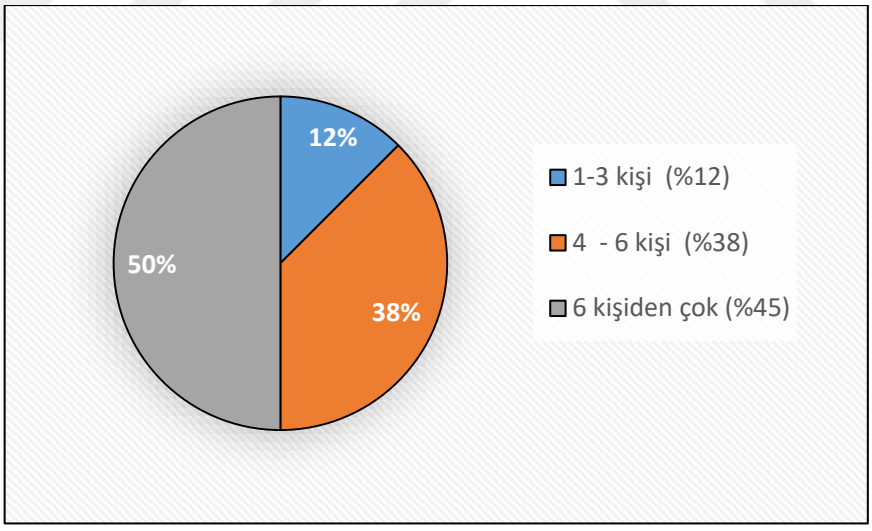
Yaş dağılımı grafiği katılımcıların, Girelbelen Köyü'nü terk ettikleri tarihteki yaşları referans alarak hazırlanmıştır. Şekil 3. 106'daki grafikte görüldüğü gibi, çalışma alanında yaşamış olan katılımcıların köyü terk ettikleri yıllarda köyün yaş ortalaması oldukça düşüktür. Anket katılımcıları arasında köyü terk ettiği tarihlerde 60 yaş üstünde olan kişi yoktur. 30 yaşın üstündeki katılımcıların sayısı grafiğin %18'ini oluşturmaktadır. Grafiğin en büyük oranı olan %38'lik kısmı ise, 11-20 yaş aralığındaki anket katılımcıları oluşturmaktadır. Bu oranı, %25 ile 0 -10 yaş arası ve %19 ile 21-30 yaş arası nüfus takip etmektedir (Şekil 3. 106).

Şekil 3. 97 Yaş dağılımı

Aynı evde oturan kişi sayısı

Anket katılımcılarına, yaşadıkları evlerde kaç kişinin yaşadığı sorularak, aile yapısı ile konutların kaç kişi tarafından kullanıldığı öğrenilmeye çalışılmıştır. Şekil 3. 107'deki grafikte görüldüğü gibi, aynı evde oturan kişi sayısı yoğunluğu 6 kişiden fazladır. Anket katılımcılarının %33'ü evde 4-6 kişinin, %23'ü ise 1-3 kişinin ikamet ettiğini söylemektedir.

Şekil 3. 98 Aynı evde bulunan kişi sayısı

Eğitim düzeyi

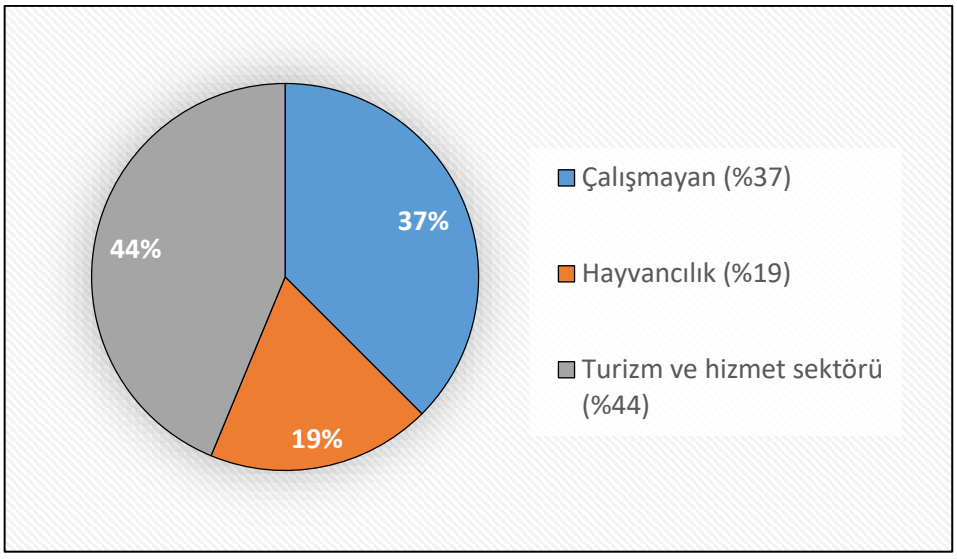
Anket katılımcıların cevaplarına göre, çalışma alanında yaşamış olan katılımcıların tümü ilkokul mezunudur.

Mesleki durum

Çalışma alanında yaşamış katılımcıların tümü Girelbelen'de yaşamakta olduğu yıllarda cinsiyet ya da yaş ayrımı olmadan hayvancılık ve tarım ile uğraşmıştır. Yaz mevsiminde yaylakta tarım ve hayvancılık, kış mevsiminde ise hayvancılık ve taşımacılık yapmışlardır. Bölgede topografyadan dolayı büyük oranda keçi yetiştiriciliği yapılmış olup, keçilerin kıl ve süt gibi ürünlerinden de faydalanılmıştır. Taşımacılık için deve yetiştiriciliği ve haricen arıcılık da geçim kaynakları arasında yer almıştır. Yapılan görüşmelerden yaylak ve kışlak arazilerin, zeytin, incir, badem, üzüm, frenk inciri, keçiboynuzu, bakla ve çeşitli sebzeler gibi mahsüller bakımından zengin olduğu kaydedilmiştir. Üretilen mahsüllerin bir kısmı köy halkının kendi ihtiyaçları için, kalan kısmı da pazarlarda satmak için kullanılmıştır. Anket verilerine göre, Girelbelen'de yaşamış olan kişilerin tümü tarım ve hayvancılık yapmıştır.

Güncel mesleki durum

Bu bölümde, anket katılımcılarına günümüzde çalışıp çalışmadıkları ve çalışanların hangi sektörlerde çalıştığı sorularak, sosyo-ekonomik yapıdaki değişim öğrenilmeye çalışılmıştır. Günümüzde hayvancılık ile uğraşanlar, anket katılımcılarının sadece %19'unu, turizm ve hizmet sektöründe çalışanlar %44'ünü oluşturmaktadır. Yaşı ya da özel tercihi sebebiyle çalışmayanlar ise %37'lik bir orandadır. Çalışmayan nüfusun büyük bir kısmını bayanlar ve emekliler oluşturmaktadır (Şekil 3. 108).

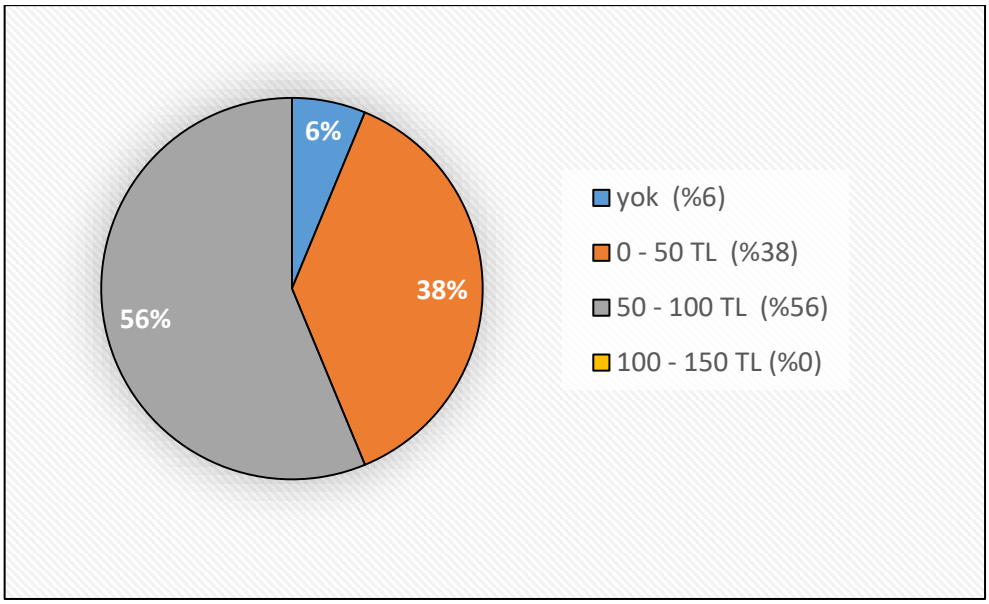
Şekil 3. 99 Köy halkının günümüzdeki çalışma durumu

3.4.2 Gelir ve Mülkiyet Durumları

Sosyal yapı anketlerinin ikinci bölümünü oluşturan gelir ve mülkiyet durumları bölümündeki soruların amacı, çalışma alanı sınırları içinde ikamet etmiş kullanıcıların gelir düzeylerini ve ev sahibi olma durumlarını tespit etmektedir. Bu bölümde anket katılımcılarına; Girelbelen'den taşınmadan önce aylık gelirlerinin ne kadar olduğu, şuanda ev sahibi olup olmadıkları sorulmuştur.

Gelir düzeyi

Bu bölümde, Girelbelen Köyü'nde ikamet etmiş kişilerin, köyü terk etmeden önce hanelerine giren aylık gelirin ne kadar olduğu sorusuna verilen cevaplara göre değerlendirme yapılmıştır. Dolayısıyla, gelir düzeyiyle ilgili sorulara verilen cevaplar 1970-1990 yılları arasında Girelbelen Köyü'ndeki ekonomik durumu göstermektedir. Çalışma alanında yaşamış olan kırsal nüfusun düşük gelir grubunda olduğu tespit edilmiştir. Hane halkının geliri mevsimsel olarak değişiklik gösterdiğinden, katılımcıların gelir düzeyi yıllık ortalama gelirleri üzerinden hesap edilmiştir. Girelbelen'de yaşamış olan katılımcıların %6'sının herhangi bir gelirinin bulunmamaktadır. Bu hanelerde yaşayan katılımcılar, ihtiyacı olan erzak ve malzemeleri ürettikleri mandıracılık ürünleri ve tarım mahsüllerini takas ederek karşılamaktadırlar. Yapılan görüşmelerde, develerle yapılan taşımacılığın da takasta kullanılan bir yöntem olduğu belirtilmiştir. Katılımcıların %38'inin aylık geliri 0-50 TL arasıdır. 50-100 TL arası gelire sahip kesim anket katılımcılarının en yüksek oranı olan %56'lık kısmını oluşturmaktadır. Aylık 100 TL'nin üzerinde aylık kazanca sahip olan katılımcı yoktur (Şekil 3. 109). Girelbelen kırsalında yaşamış olan halk, uzun yıllar boyunca hayvancılık, mandıracılık, arıcılık ve tarım yaparak temel beslenme ihtiyaçlarını kendi ürettikleri mahsüllerle ya da bu mahsüllerin takasıyla karşılamışlardır. Köy halkı, evlerin bakımları için gerekli ahşap, taş, toprak, kireç gibi malzemeleri köyün yakın çevresinden ve yöreden elde etmiş; yakacak için gerekli odunu ormandan, su ihtiyaçlarını ise çevredeki sarnıç ve kuyulardan sağlamıştır.

Şekil 3. 100 Gelir düzeyi

Ev sahibi kiracı durumu

Çalışma alanında yaşamış kişilerin tamamı Girelbelen Köyü'ndeki konutların ev sahibidir, içlerinde kiracı olan yoktur. Anket çalışmalarından öğrenilen bilgilere göre, katılımcıların tümü günümüzde yaşadıkları yerde de ev sahibidir.

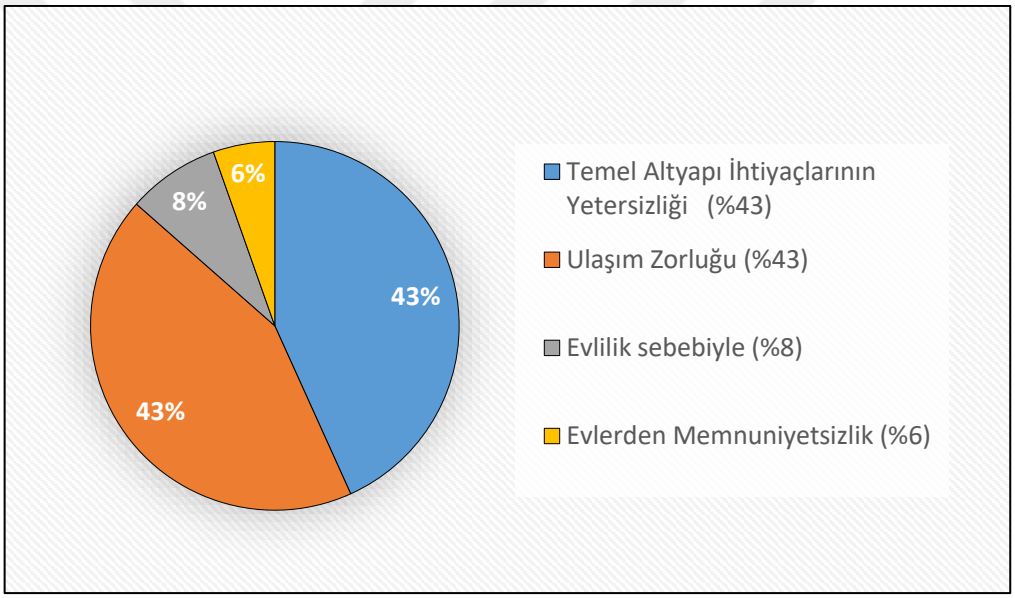
3.4.3 Sosyal ve Fiziksel Yapı Etkileşimi

Sosyal yapı anketlerinin son kısmını oluşturan bu bölümdeki soruların amacı, kullanıcıların Girelbelen Köyün'nde yaşadıkları yapılar ve çevredeki memnuniyet düzeyini saptamaktır. Bu bölümde anket katılımcılarına; yapıları ne sebeple terk ettikleri, taşındıktan sonra tercih ettikleri yapı türleri, köydeki yapıların ve çevre şartlarının nasıl iyileştirilebileceği ve yapıların korunmasına yönelik yaklaşımları sorulmuştur.

Yapıdan taşınma sebepleri

Çalışma alanı tamamen terkedilmiş olduğundan kullanıcıların yerleşimden memnun olmadığı kabulü yapılmıştır. Bu bölümde kullanıcıların yerleşimi ne sebeple terk ettiği; evlilik sebebiyle taşınma, evlerden memnuniyetsizlik, temel altyapı ihtiyaçlarının sağlanamaması ve köye ulaşım zorluğu gibi seçenekler verilerek köyün terk edilme sebepleri saptanmaya çalışılmıştır.

Şekil 3. 110'daki grafiğe bakıldığında kullanıcıların yerleşimden memnuniyetsizliğinin ana sebeplerinin, % 86'lık büyük bir oranla elektrik, su, kanalizasyon gibi temel altyapı ihtiyaçlarının yoksunluğu ve köye ulaşım zorluğu olduğunu görmekteyiz. Girelbelen Köyü ve çevresi günümüzde dahi elektrik, su kanalizasyon altyapısına sahip değildir. Köye ulaşımın sağlandığı tek araç yolu ise, 1990'lı yıllarda köy terk edildikten sonra açılmıştır. Bahsedilen yıllara kadar araç yolunun haricinde herhangi bir yaya yolu da mevcut değildir. Çalışma alanı içerisindeki ve diğer yerleşimlere ulaşım uzun yıllar boyunca, köy halkının kendi imkanlarıyla açtıkları patikalar sayesinde yapılmıştır. Bunun haricinde anket katılımcılarının %8'lik bir kısmı evlilik sebebiyle Bodrum'un diğer köy ya da beldelerine taşınmıştır. Evler ile ilgili memnuniyetsizliği olan kişi oranı da %6'dır (Şekil 3. 110).

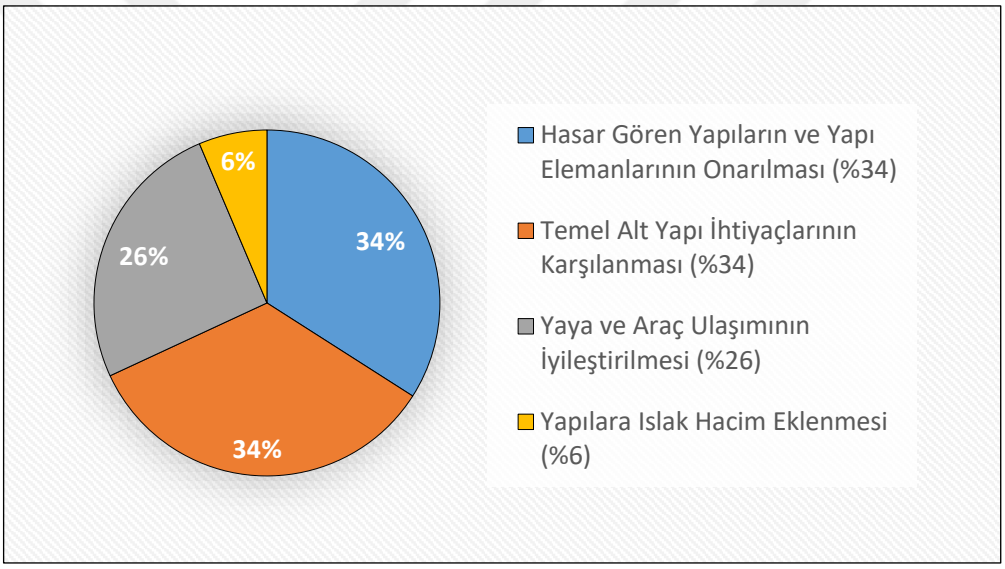
Şekil 3. 101 Yapılardan taşınma sebepleri

Tercih edilen yapı türü

Anket katılımcılarına, Girelbelen'den sonra taşındıkları yapı türünün ne olduğu sorulmuştur. Katılımcıların tümü müstakil evlere taşınmıştır. Apartman dairesine taşınan yoktur. Köy halkının kalabalık hane yapısı ve Girelbelen Köyü'ndeki alışkanlıkları katılımcıların müstakil ev tercihinde büyük bir etken olmuştur.

Evlerin onarım ihtiyaçları ve yerleşim şartlarının iyileştirilmesi

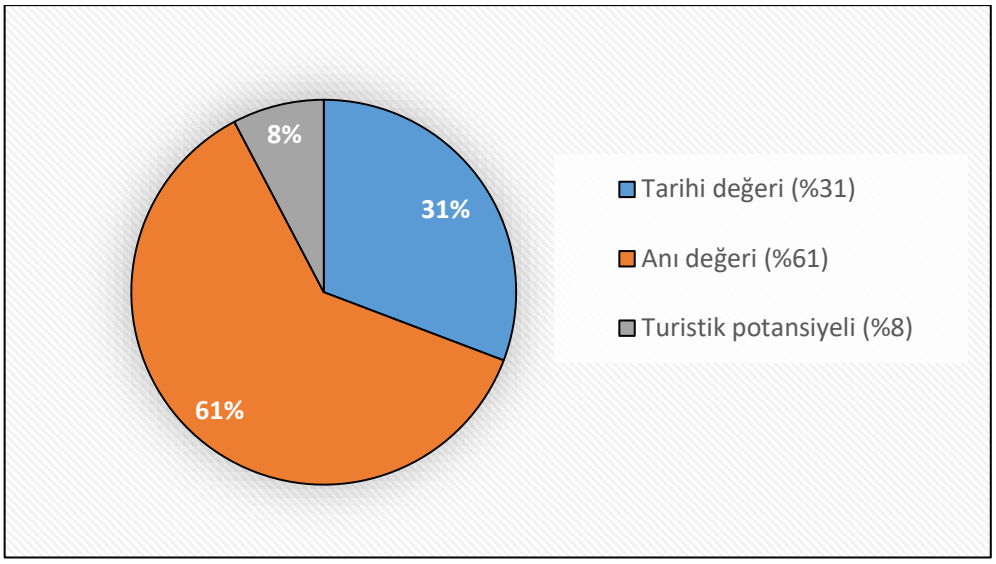
Anket katılımcılarına, Girelbelen'de yaşamış oldukları evlerde ihtiyaç duydukları tadilatların, temel alt ve üst yapı ihtiyaçlarının neler olduğu sorulmuştur. Şekil 3. 111'deki grafikte görüldüğü gibi kullanıcıların yapılarıyla ilgili en büyük ihtiyaçlarından biri hasar gören yapıların ve yapı elemanlarının onarılmasıdır. Yapılarda en çok hasar gören çatılar ve cepheler birincil olarak onarım görmesi gerekenlerdir. Kullanıcıların en büyük ihtiyaçlarından diğeri de %34'lük bir oranla, elektrik, su, kanalizasyon gibi temel alt yapı hizmetlerinin yerleşime ulaştırılmasıdır. Köye ulaşım yollarının iyileştirilmesinin gerekli olduğunu düşünen kişiler ise, katılımcıların %26'lık bölümünü oluşturmaktadır. Anket katılımcılarının arasında %6'lık bir oranda yapılara banyo, tuvalet ve mutfak gibi ıslak hacim mekanlarının eklenmesini isteyen katılımcılar da bulunmaktadır (Şekil 3. 111). Yapılan anket çalışmalarında, yapılarda rutubet problemi olmadığı anlaşılmıştır.

Şekil 3. 102 Evlerin onarım ihtiyaçları

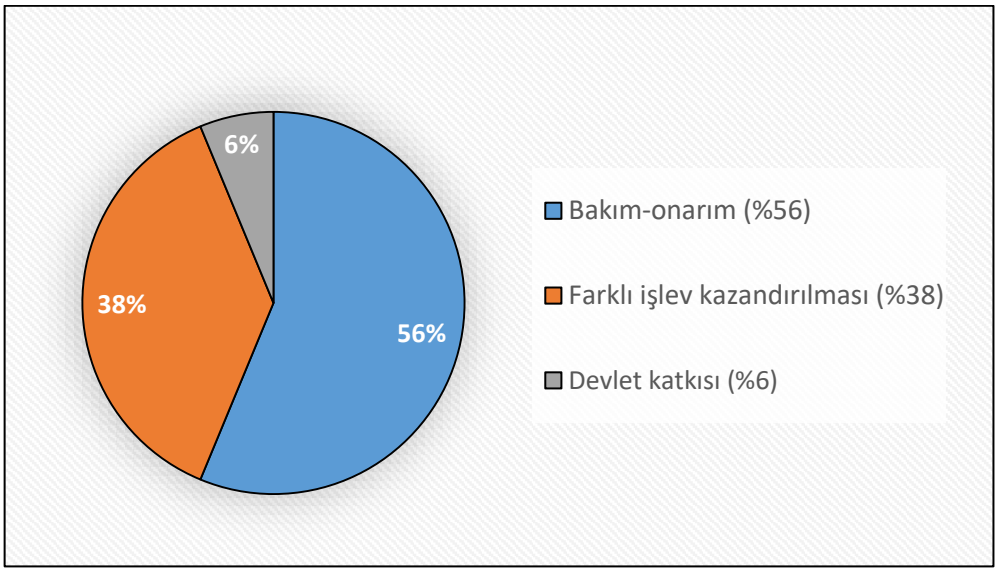
Evlerin korunması konusundaki görüşler

Anket katılımcılarına, yapılarının korunup korunmaması ile ilgili ne düşündükleri sorulmuştur. Katılımcıların tümü yapılarının korunması gerektiğini söylemiştir. Yapılarının neden korunması gerektiğini düşündükleri sorulduğunda ise, anket katılımcılarının %31'i yapılarının tarihi değeri için, %61'i ise yapılarda sahip oldukları anı değeri için korunması gerektiğini söylemişlerdir. Evlerin korunmasının, Girelbelen Köyü'nün turistik potansiyeline katkı sağlayacağını düşünenler, anket katılımcılarının %8' ini oluşturmaktadır (Şekil 3. 112).

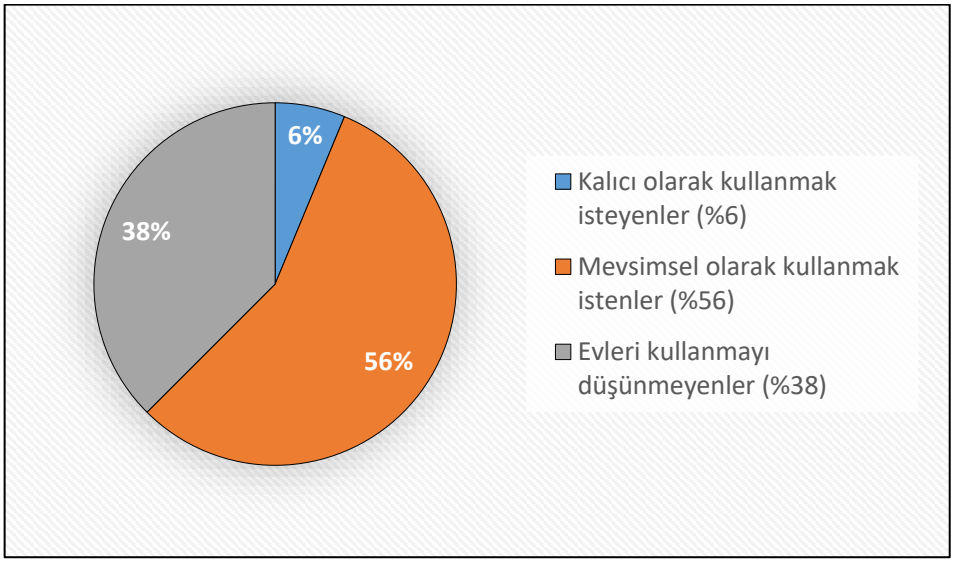
Şekil 3. 103 Evlerin korunma nedenleri konusundaki görüşler

Evlerin nasıl korunması gerektiği konusunda anket katılımcıları farklı görüşlere sahiptir. Katılımcıların %56'sı yapılara bakım onarım yapılarak korunması gerektiğini, yapılarını dönemsel olarak kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. %38'lik dilime sahip kesim ise, yapılara farklı işlev kazandırılarak korunabileceğini söylemiştir. %6'lık dilime sahip kesim ise, yapıların korunmasında devletten katkı beklemektedir (Şekil 3. 113). Devletten katkı bekleyenlerin sayısının bir hayli az olmasının sebebi olarak hane halkının yaşadığı mülkiyet problemleri olduğu düşünülmektedir.

Şekil 3. 104 Evlerin nasıl korunması gerektiği konusundaki görüşler

Anket katılımcılarına yerleşime geri dönmek isteyip istemedikleri sorularak verilen cevaplar doğrultusunda nüfusunu kaybeden Girelbelen Köyü'ne yeniden yerleşme olasılığının mümkün olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Katılımcılardan, yerleşimi mevsimsel olarak kullanmayı düşünenler %56'lık, köydeki evlerini kullanmayı düşünmeyenler %38'lik bir orana sahiptir. Halen köyde tarım yapan ve yaylaklarda arazileri olan kişilerin mevsimsel olarak Girelbelen'de yaşamak istediklerini belirtmişlerdir. Köyde, mevsimsel olarak yaşamak isteyen katılımcılara sorulduğunda, bu kararı almalarında köydeki sessiz sakin yaşantının etkili olduğu anlaşılmıştır. %38'lik bölümde yer alan kişilerin, güncel konutlarının konforundan memnun oldukları, geleneksel yapıların bakımının zor ve masraflı olmasının evleri tekrardan kullanmayı istememelerinde önemli bir etken olduğu öğrenilmiştir. Girelbelen'deki evlerine kalıcı olarak yerleşmek isteyenler, anket katılımcılarının %6'lık bir bölümü oluşturmaktadır. Anket yapılan kişilerden sadece birinin köye yeniden yerleşmek istediği tespit edilmiştir. Bu kişi, anket katılımcıları arasındaki en yaşlı kişidir. Köye geri dönmeyi isteme sebebi sorulduğunda, betonarme yapıda yaşamak istememesi, Girelbelen'in kalabalıktan uzak, doğayla içiçe yaşantısı ve yerleşimin anı değeri olduğunu belirtmiştir (Şekil 3. 114) [İnceoğlu, A. ile görüşme, 2019].

Şekil 3. 105 Yeniden yerleşim seçeneklerinin değerlendirilmesi konusundaki görüşler

3.4.4 Sosyal Yapı Analizlerinin Değerlendirilmesi

1970'li yıllara kadar Bodrum Yarımadası'ndaki kırsal ve kentsel nüfus arasında sosyal hizmetler, yapım teknolojisi, alt yapı hizmetleri açısından ve ekonomik açıdan çok büyük farklılıklar olmamıştır. Bodrum'un orta kesimlerinde konumu sebebiyle izole bir hayat sürdüren Girelbelen kırsalında gündelik yaşam; beslenme, ısınma, yıkanma, aydınlanma gibi temel ihtiyaçları karşılamak için çalışarak geçmekteydi. Girelbelen Köyü halkı kısıtlı bir ekonomik yapıya sahipti. Evlerin bakımları da yaşantılarının bir parçasıydı. Köy halkının sosyal etkinlikleri, kültür, gelenek ve inanışlarının etkisiyle oluşturmuştu. Kapalı bir ekonomiye sahip olan Bodrum Yarımadası'ndaki sosyo-ekonomik yapının turizm ve ikincil konut sektörüyle orantılı olarak değişim geçirmesi, kentteki alt yapı hizmetlerinin ve konut teknolojilerinin geliştirilmesi sonucunda kentsel ve kırsal yerleşimler arasındaki sosyal, ekonomik ve kültürel farklar büyümüştür. Bu değişimden etkilenen Girelbelen Köy halkı 1980-1990 yılları arasında köyü tamamen terk edip, diğer belde ve köylere yerleşmiştir. Yoğun olarak turizm ve hizmet sektörüne yönelen köy halkının, ilçenin çeşitli yerlerindeki arazileri değerlenmiştir. Ekonomik durumlarındaki gelişim ile beraber ilçedeki sosyo-kültürel değişim de halkın sosyal yapısını etkilemiştir.

Anket katılımcılarından %19'u halen küçük ölçekte hayvancılık ve tarım işleriyle uğraşmaktadır. Girelbelen yaylağındaki arazilerde, bazı köylülerin çiftlikler kurmuş oldukları tespit edilmiştir. Yapılan anket çalışmalarından, köylülerin tümünün müstakil evlerde kalabalık olarak yaşadığı öğrenilmiştir.

Girelbelen yerleşimindeki sorunlara öneriler getirmek için öncelikli olarak köyün nüfusunu kaybetme sebepleri irdelenmiştir. Temel altyapı ve ulaşım olanaklarının yetersizliği, istihdam olanaklarının olmaması ve yapıların o günün koşullarına uygun olmaması sebepleriyle yerleşimin terk edildiği kaydedilmiştir. Yapı ölçeğinde bakılacak olursa, katılımcıların büyük bir kısmı evlerin bakım ve onarımlarının yapılması gerektiğini, yerleşimde altyapı sisteminin kurulmasının doğal bir sonucu olarak da evlerdeki ıslak hacim mekanlarında düzenlemeler yapılması gerektiğini düşünmektedir. Köy halkına evlerin korunması ile ilgili yönlendirilen sorulara verilen cevaplar değerlendirildiğinde, köy halkının büyük çoğunluğunun evlerin anı değeri olarak korunması gerektiğini düşündüğü öğrenilmiştir. Anket katılımcılarına yöneltilen, köye yerleşmek isteyip

istemedikleri sorusu ile köy halkının Girelbelen'e tekrar yerleşme olasılığı değerlendirilmeye çalışılmıştır. Köydeki yapıların büyük kısmının mevsimsel anlamda kendi halkı tarafından tekrardan kullanılabileceği, diğer kısmının ise boş kalacağı sonucuna varılmıştır. Evlere kendi imkanlarıyla bakım onarım yaparak kullanmak isteyenlerin oranlarına bakıldığında, bu kişilerin aynı zamanda köyde mevsimsel olarak yaşamak isteyen kişi sayısıyla aynı olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak evlerin bakım ve onarımları yapılıp, yerleşim ölçeğinde altyapı olanaklarının günümüz koşullarına ayak uyduracak şekilde geliştirilmesi durumunda köy halkının bir kısmının evlerinin bakımını üstlenerek geçici olarak koruyacağı anlaşılmıştır. Yerleşimin uzun süreli oturumlara uygun duruma getirilmesi için yapılacak müdahelelerin boyutu Girelbelen'in özgün dokusunu büyük oranda bozacağı yeniden yerleşim seçeneğinin değerlendirilmesi teknik olarak uygun değildir. Bununla birlikte, köy halkı, geleneksel konutlarının kesinlikle korunması gerektiğini düşünmesi yapıların geleceği açısından olumlu bir gelişme olarak kaydedilmiştir.

3.5 SWOT Analizi

Girelbelen Köyü ve yakın çevresine ilişkin oluşturulan bilgilerin analizi ve değerlendirmesi sonrasında, yerleşimin yapısından kaynaklanan güçlü ve zayıf yanlarının ve dış çevreden kaynaklanan fırsatların ve tehditlerin belirlenmesi için SWOT analizi gerçekleştirilmiştir. Yerleşimin geleceğine yönelik geliştirilecek koruma önerilerinin başarılı olabilmesinde SWOT analizinde ortaya konacak verilerin son derece önemli olduğu düşünülmektedir.

Çizelge 3. 2 Swot Analizi

GÜÇLÜ YANLAR	ZAYIF YANLAR
• Yerleşimin, antik çağlardan bugüne birçok farklı kültüre ev sahipliği yapmış olması • Yerleşimin özgünlük değerlerinin korumuş olması • Yasal statüsü sebebiyle köyün ve yakın çevresinin yapılaşmaya açılmamış olması • Girelbelen Köyü'nün, yarımadanın geleneksel kırsal yaşamı hakkında bilgi veriyor olması • Yörük kültürünün bir özelliği olan yaylak-kışlak geleneğinin bir örneği olması • Kültür turizminin yanısıra, doğa, spor ve kırsal turizmin de geliştirilebileceği bir çevrede yer alıyor olması • Yerleşimin 'Bodrum Leleg yolu' rotası güzergahına dahil edilmiş olması • Yerleşimin ve dahil edildiği Bodrum Leleg yolunun halihazırda fotoğraf, doğa sporları klüpleri ve yerel halk tarafından ziyaret ediliyor olması • Yerleşimin Bodrum kent merkezine yakınlığı • Yerleşimin yaylağının tarım ve hayvancılık açısından gelişme potansiyelinin bulunması • Köyü terk etmiş olan nüfusun bir bölümünün, evlerinin korunması gerektiğini düşünüyor olması	• Köyün tamamen terk edilmiş olması • Köyün insan faktörünü kaybetmesiyle bağlantılı olarak yıpranma oranlarının giderek artıyor olması ve yok olma sürecine girmesi • Kırsal mirasın korunması konusunda yasal politikaların yetersizliği, • Yerleşimle ilgili yasal statü sorunları(3.derece doğal sit?) ve mülkiyet problemleri • Köyde uygulanacak restorasyon uygulamalarında ortaya çıkacak maliyetlerin yüksek olması • 1. Derece Arkeolojik Sit alanı statüsünden dolayı restorasyon çalışmalarının yapılamıyor ve altyapının yenilenemiyor olması • Yaylakta sürülmemeye bağlı çoraklaşma oranının artması • Turizm ve müzecilik işlevleri için yerleşimin altyapısının yetersiz olması • Yerleşimde güvenlik eksikliği • Yerleşimde elektrik, su, internet, kanalizasyon vb. temel altyapı olanaklarının bulunmaması • Geleneksel konutların ıslak hacimlerinin yetersizliği • Girelbelen yerleşimin de dahil olduğu Bodrum Leleg yolu projesinin, alandaki kültür varlıklarının önemini vurgulayacak, organize bir kültür rotası olarak planlanmamış olması

FIRSATLAR	TEHDİTLER
• Türkiye'de ve dünyada kırsal alanların kalkınmasına yönelik ilginin artıyor olması • STK'ların, sporcuların ve fotoğrafçıların alana ilgisinin artması, • Girelbelen'in, Bodrum Leleg Yolu projesinin güzergahında bulunması, • Her sene düzenlenen Pedasa festivallerinde Girelbelen'in de programa dahil edilmiş olması • GEKA, KOSGEB gibi kuruluşların çevrede desteklediği projeler bulunması • Girelbelen kökenli kişilerin desteğiyle, köydeki yapılarının bakım ve onarımı için kaynak yaratılma olasılığının olması • Yerleşimin Bodrum İlçesi'nin merkezine yakın konumda olması • Yarımadanın 'Karia Yolu' güzergahında bulunuyor olması • 2013 yılında GEKA tarafından Muğla İlçesi'nin Avrupa bisiklet rotaları ayağına eklenmesi için yapılan girişimler	• Kültür varlığı niteliği taşıyan yapıların tescilinin bulunmaması • Yerleşim için Koruma Amaçlı İmar Planları hazırlanmamış olması • Ülkemizde 'kırsal sit' alanlarıyla ilgili özelleşmiş yasaların bulunmaması • Köy halkının kültürel miras konusunda bilgisiz olması • İlçe genelinde yapılaşma baskısının artmakta olması • Bodrum'da yapılması planlanan yeni yol projesinin yerleşim ve çevresindeki kültür varlıklarını tehdit ediyor olması • Yerleşimdeki vandalizm ve hırsızlık tehditleri

BÖLÜM 4

GİRELBELEN KÖYÜ'NDE KORUMA SORUNLARI

Girelbelen Köyü ve yakın çevresine ilişkin yapılan analizler sonrasında, yerleşimin nüfusunu kaybetmesine yol açan ve nüfus kaybının beraberinde getirdiği sorunların köyün geleneksel yapısına etkileri irdelenmiştir. Yerleşimin geleceğine yönelik geliştirilecek koruma önerilerinin başarılı olabilmesi ancak yerleşimi etkileyen iç ve dış etkenlerin dikkate alınması ile mümkün olacağı sonucuna varılmıştır.

4.1 Yasal Statü Sorunları

Yerel yönetimler tarafından yerleşim alanı ve çevresiyle ilgili herhangi bir planlama çalışması girişiminde bulunulmamıştır. Aydın-Muğla-Denizli planlama bölgesi 1/100.000 Çevre Düzeni Planı'nın içinde yer alan bölgede, arkeolojik ve doğal sit statüsünde alanlar bulunmaktadır. Girelbelen Köyü de bölgede arkeolojik sit olarak tescillenen alanda yer almaktadır ve bu sebeple yerleşimin Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmamıştır. Arkeolojik sit kararı, Girelbelen Köyü kırsal dokusunun korunması için yeterli olmadığı gibi, geleneksel konutlarda yapılabilecek onarım ve altyapı çalışmalarının önünde bir engel niteliğindedir. Yerleşimin çevresinde yer alan tarihi sarnıç, mezarlık gibi ilişkili yapıların tescil edilmemesi ve sit alanı kapsamında bulunmaması, yerleşimle bağlantılı olarak çevresindeki kültür ve tabiat varlıklarının korunmasız kalmasına sebebiyet vermektedir. Girelbelen Köyü ve yaylağının bulunduğu alanın 'Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanma Alanı' olarak tescil edilmiş olması yapılaşmaya açılabileceğini göstermektedir.

Yerleşimdeki mülkiyet durumu da yasal açıdan karışıklık yaratabilecek niteliktedir. Bodrum Tapu Kadastro Müdürlüğü kayıtlarında, çalışma alanına bulunan sarnıçlar, cami ve köy odası olarak kullanılan kamusal yapılar Maliye Hazinesi'nin mülkiyetindedir. Yapı parsellerinin arazileri de Maliye Hazinesi mülkiyetine kayıtlıdır. Geleneksel Girelbelen konut yapıları ise özel mülkiyete ait gözükmektedir, ancak evlerinin tapularının bulunmadığı anlaşılmıştır.

4.2 Sosyo-Ekonomik Sorunlar

Geçimini hayvancılık ve tarım ile sağlamış olan köy halkının bir bölümünün, günümüzde halen Girelbelen Köyü'nün yaylağındaki arazilerinde kendi imkanlarıyla toprağı işlemeye devam ettiği, hayvancılıkla uğraştıkları ve ürünlerini çevre beldelerin pazarlarında ya da yakınlarına satmakta oldukları tespit edilmiştir. Ürünlerin satışı için herhangi bir pazarlama stratejisi olmadığından satış kısıtlı şekilde yapılmaktadır. Tez çalışması kapsamında Girelbelen halkıylaEK yapılan sözlü görüşmelerden, köy halkının büyük bir kısmının ise turizm ve hizmet sektörlerinde çalıştığı öğrenilmiştir. Köy halkının, tarlalarını terk ederek farklı gelir kaynaklarına yönelmeleri sonucunda sürülmemekten kaynaklı çoraklaşma problemleri görülen arazilerin artmış olduğu anlaşılmaktadır.

Yerleşimde ulaşım, su ve elektrik gibi yaşamsal altyapı hizmetlerinin yetersiz olmasından ötürü 1980-1990 yılları arasında tamamen terkedilmiştir; altyapı sistemlerinin günümüzde de güncel ihtiyaçlara cevap veremediği görülmüştür. Yerleşimin yakın çevresine ulaşan tek araç yolunun ise Konacık Gaz Deresi Caddesi'nden Girelbelen Köyü istikametine giden, bozuk toprak yol niteliğinde olduğu bilinmektedir.

Yaşamın sürdüğü yıllarda eğitim ve muhtarlık gibi kamu hizmetlerinin Girelbelen Köyü'nde olmaması sebebiyle bu ihtiyaçlar, Girelbelen dışındaki belde ve köylerde karşılanmaktaydı. Ulaşım olanaklarının kısıtlı olduğu köy yerleşiminden bu ihtiyaçların karşılanacağı belde ve köylere ulaşım da yaya olarak orman içerisindeki patikalardan uzun sürelerde gerçekleştirilmekteydi. Günümüzde ise Girelbelen Köyü'ne en yakın sosyal ve kamusal hizmet kurumları Konacık Mahallesi sınırları içerisinde bulunmaktadır.

1970'li yıllardan itibaren hızla gelişen turizm ve ikincil konut sektörünün, Bodrum İlçesi'nin yapısını ekonomik ve sosyal açıdan kökten değiştirmiştir. İlçede sosyal ve

kamusal hizmetlerin, kültürel imkanların, istihdam olanaklarının artması, yaşam standartlarının yükselmesi, alt yapı ve üst yapı teknolojilerindeki iyileştirmelerin de köy halkının yaşam koşullarından hoşnutsuzluğunun artmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

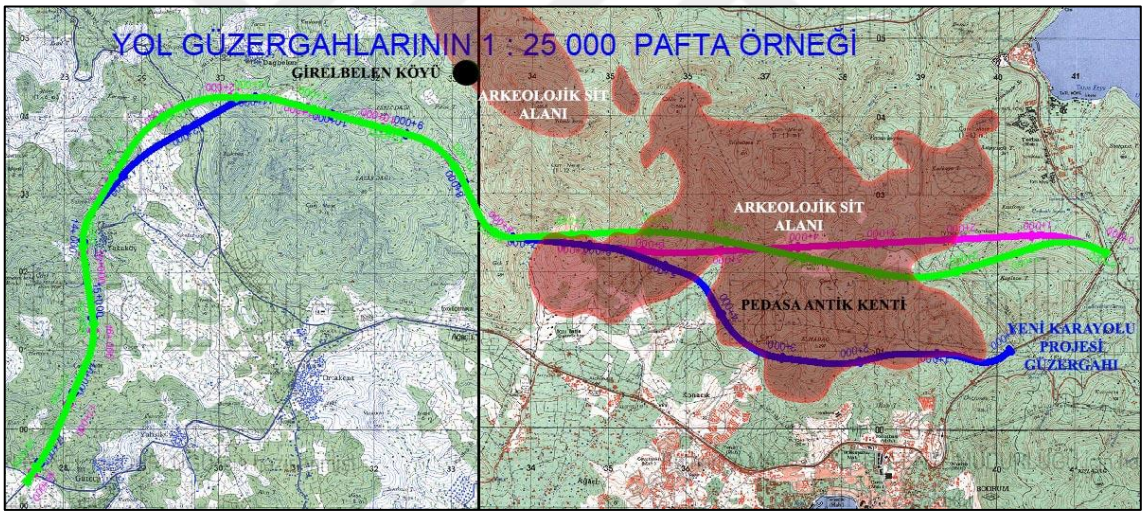
4.3 Doğal Çevreye İlişkin Sorunlar

Son yıllarda gelişen plansız ve yoğun yapılaşma sonucunda Bodrum Yarımadası'nın tarım arazilerinin, orman ve makilik alanlarının yerini turistik ya da ikincil konut amaçlı yapılan yapıların almasıyla sonuçlanmıştır. Girelbelen ve çevresi, Bodrum Yarımadası'nın günümüze kadar korunabilmiş önemli ormanlık arazilerinin başında gelmesine rağmen ilçe genelindeki kentleşme baskısı artmakta ve çalışma alanını için de tehdit oluşturmaktadır (Şekil 4. 1).

Mevsimler arasındaki nüfus artışı farklarının aşırılığı sebebiyle yaz aylarında oluşan trafik sorununa çözüm olarak planlanan üç alternatifli yeni karayolu önerilmektedir. Önerilen alternatifli yol güzergahının önemli bir bölümünün, arkeolojik sitlerin, doğal sitlerin ve korunması gerekli kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu alanlardan geçirilmesi planlanmaktadır (Şekil 4. 2). Yörede, Leleg kültürüne ışık tutan en büyük kazı alanı olan Pedasa Antik Kenti'nin ve çevresinde bulunan farklı dönemlere ait kültür varlıklarının direkt olarak bu projeden etkilenip yok olmaları söz konusudur. Güzergahın yakın çevresinde bulunan Girelbelen Köyü'nün de dolaylı olarak etkileneceğini öngörülmektedir. Bunların haricinde, orman alanları, endemik bitki türleri, yaban hayatı, doğal zenginlikler, su ve hava kalitesinin geri dönüşü olmayacak şekilde etkileneceği ve eko-sisteme zarar verileceği düşünülmektedir. Yeni çevre yolu projesinin tamamlanmasından sonra yapılaşma baskısının artması da kaçılmaz görünmektedir (EK-A.2).

Şekil 4. 1 Bodrum Yarımadası'nda yapılaşma durumu [27]

Şekil 4. 2 Üç alternatifli çevreyolu projesinin güzergahı [99]

4.4 Yerleşme Ölçeğinde Sorunlar

Girelbelen yerleşiminin sokak dokusu, yapı duvarı taşlarının çevreye yayılmasından ve bakımsızlıktan dolayı okunamaz duruma gelmiştir.

Yapılan sözlü tarih araştırmalarında, köylülerin taşınmalarına rağmen vefat eden köy büyüklerini hala Girelbelen'deki köy mezarlığına gömdükleri, cenazelerin taşınması ve defin gibi işlemlerinin köylüler tarafından ormanın içinden yaya olarak zor koşullarda

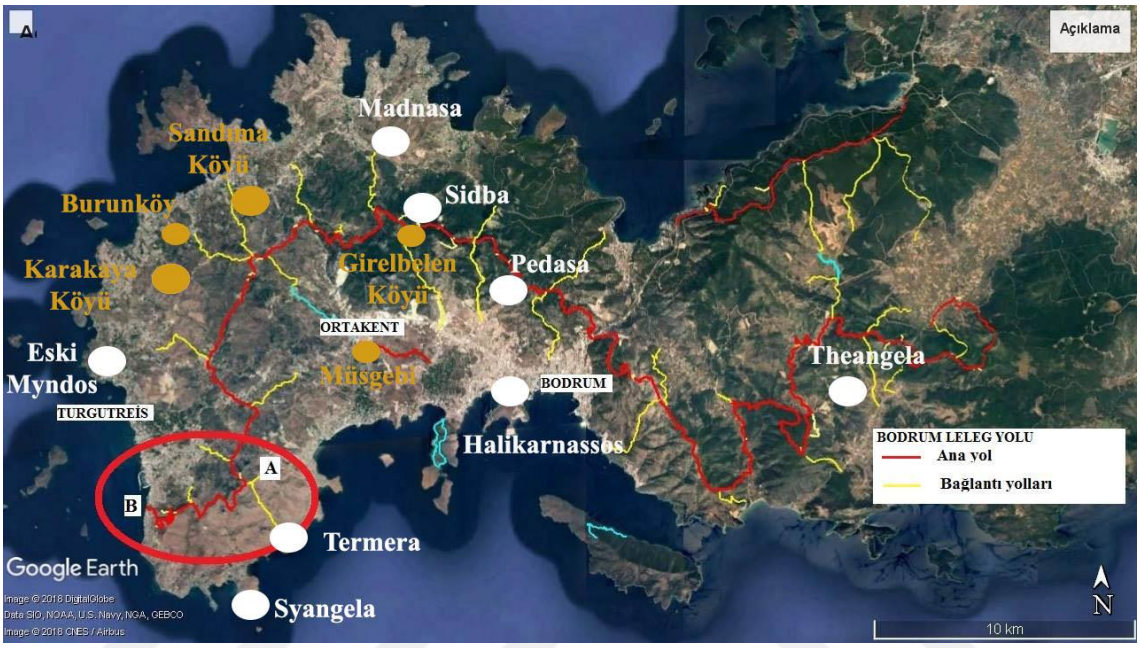
yapılmakta olduğu öğrenilmiştir. Mezarlıktaki 19. yüzyıla tarihlenen nitelikli mezar taşlarının ve mezarlığın yanındaki sarnıcın kitabesinin çalındığı saptanmıştır. Bununla birlikte Muğla KVKBKM arşivinde yapılan incelemeler ile Girelbelen'in dahil olduğu 1. Derece Arkeolojik Sit alanında kaçak kazı çalışmalarının yapıldığı edilmiştir (EK-A.3). Yerleşim ve çevresinde güvenlik problemleri mevcuttur.

Yaşam olmadığından her türlü dış etkene açık olan Girelbelen Köyü'nde dönem dönem dışarıdan gelen insanların geleneksel konutlarda yaşadıkları, yapı duvarlarına yazılar yazdıkları ve çöpleriyle çevreyi kirlettikleri tespit edilmiştir.

Çalışma alanı ve çevresinde arkeolojik sit olarak tescil edilmiş alanlar haricinde çevreye yayılmış durumda olan kültür varlıkları tespit edilmiştir. Alanla ilgili yapılmış yüzey araştırmaları, envanter çalışmaları ve yürüyüş rotası projeleri gibi önemli çalışmalar bulunmaktadır. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Karya Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından bölgeyle ilgili hazırlanan envanter çalışmaları ile dört ciltlik Muğla Kültür Envanteri kitabı oluşturulmuştur. Pedasa Antik Kentinde yapılan yüzey araştırmaları 2007 yılından beri devam etmektir. Girelbelen Köyü'nün de dahil olduğu alan ve çevresindeki arkeolojik sitlerde 2017 yılında yüzey araştırmaları yapılmıştır. GEKA tarafından desteklenen BODTO'nun geliştirdiği 'Bodrum Leleg Yolu' projesi 185 km'lik bir güzergahı kapsamaktadır (Şekil 4. 3). Yürüyüş yolları, bisiklet yolları ve çevre düzenlemesinden oluşan proje ile Bodrum Yarımadası'nda doğa, spor ve kültür turizminin canlandırması hedeflenmiştir. Kış ve bahar aylarında kullanılması planlanan yolun, bölgede alternatif turizmi geliştirilmesine katkıda bulunması amaçlanmaktadır. 2017 yılında 22 km'lik ilk etabı açılan 'Bodrum Leleg Yolu' çalışma alanı ve çevresindeki kültür varlıklarının tanıtılması için olumlu bir gelişme olarak görülmektedir, ancak 2019 Mayıs ayında yürüyüş rotasının Pedasa Antik Kenti ve Girelbelen Köyü arasında yapılan tespitlerde henüz yönlendirme tabelalarının, kültür varlıklarıyla ilgili bilgi panolarının, duraklama ve sergileme noktalarının yetersiz olduğu kanısına varılmıştır. Yürüyüş rotası güzergahı navigasyondan takip edilebilir durumdadır, ancak rotada internet çekmeyen yerlerde sorunlar yaşanabilmektedir. Olası sorunlara karşı yürüyüş rotası ile ilgili hazırlanmış bir rota rehberinin olmadığı tespit edilmiştir. Farklı dönemlere ait birçok tarihi eseri içerisinde barındıran alanda hazırlanan projenin, kültür varlıklarının

vurgusunu yapacak bir kültür rotası olmaktan ziyade, bir doğa yürüyüşü rotası olduğu düşünülmektedir.

Pedasa Antik Kenti ve Bodrum'un merkezinin, 850 km'lik uzunluğuyla Türkiye'nin en uzun mesafeli yürüyüş rotası olma özelliğini koruyan Karia Yolu rotasının güzergahına dahil edilmiş olması da olumlu bir gelişmedir [100].

Şekil 4. 3 Planlanan Bodrum Leleg yolu rotası [101]

4.5 Yapı Ölçeğinde Sorunlar

Çevresel koşullar sebebiyle geleneksel yapıların fiziksel durumları oldukça yıpranmıştır. Bu fiziksel yıpranmalar, insan faktörünün yitirilmesiyle geri dönüşü olmayan hasarlara dönüşmüştür. Yapılarda öncelikli olarak çatı örtülerinin hasar görmüştür, sonrasında iklim koşullarına açık bir hale gelen damsız evlerin yapı öğeleri ve cephelerinde önemli ölçüde hasar ve kayıplar meydana gelmiştir. Bazı yapıların kütle organizasyonu ve cephe düzeni okunamayacak ölçüde harap olduğu anlaşılmış, yapılar özgünlük değerlerini ve genel mimari karakteristiğini kaybetmeye başlamışlardır.

Geleneksel malzemeler kullanılarak yapı elemanlarında herhangi bir standart gözetilmeden yapılara bitişik olarak inşa edilmiş ek yapıların bir kısmının, yerleşimin özgün dokusunu bozduğu saptanmıştır. Kuru örgü tekniğiyle harçsız olarak yapılan

yapılar, özgün yapılardan daha fazla hasar almıştır ve yapılardan etrafa saçılan taş malzemeler yerleşimin özgün sokak dokusunu okunamaz hale getirmiştir.

Yüzeylerde malzeme kayıpları ve ocak, pencere kapı gibi yapı öğelerinin hasar aldığı görülmüştür. Ahşap çatı strüktürlerinde çürümeler ve kayıplar meydana gelmiştir. Bazı yapılarda tespit edilen ara duvar ve çatı yükseltme uygulamaları gibi niteliksiz müdaheleler yapıların özgün formunu bozmaktadır. Yapıların bir kısmında, oluşan hasar nedeniyle plan düzeni okunamamaktadır. İç mekanda bulunan dolap kapağı, yunmalık kapağı, kepenk, kapı gibi ahşap elemanların yerlerinde olmadığı tespit edilmiştir.

4.6 Teknik Uygulama Sorunları

Anadolu'nun genelinde olduğu gibi, Bodrum yöresinde de geleneksel yapım teknikleriyle konut yapan ustaları bulmak bir hayli zorlaşmıştır. Sözlü görüşmelerden öğrenildiği kadarıyla, Girelbelen Köyü halkı nesillerdir evlerinin bakımlarını ve gerektiğinde ek yapılarını yakın çevreden temin ettikleri geleneksel yapı malzemeleriyle imece usulü yapmaktadırlar. Geleneksel Girelbelen konutlarında yapılan saha çalışmaları sonucunda; taş, geren toprağı, toprak, aktoprak, kargı, erişte ve çıralı çam malzemelerinin kullanıldığı tespit edilmiştir. Günümüzde bu geleneksel malzemeleri bulmak güçleşmiştir. Özellikle taşıyıcı dikmeler için büyük kesitlerde kurutulmuş çam ağacı satın almak, bakım onarım ve restorasyon maliyetlerini yükseltmektedir. Bu kesitte kurutulmuş ağaç bulmak ve bu malzemelerin köye bozuk toprak yoldan taşınması da diğer bir uygulama zorluğu olarak konu edilebilir.

BÖLÜM 5

GİRELBELEN KÖYÜ'NÜN KORUNMASI ÜZERİNE ÖNERİLER

Kaynak taramaları, yerleşimde yapılan sosyal, fiziksel doku analizleri, tespit edilen güçlü, zayıf yanlar, tehdit unsurları ve fırsatların belirlenmesi sonucunda elde edilen verilerin sentezi ile Girelbelen kırsalının korunmasına ilişkin çözüm önerileri getirilmiştir. Önerilerin oluşturmasıamacıyla kırsal mirasın korunması konusunda ulusal ve uluslararası tüzük ve yasalar bu bölümde anlatılmıştır.

5.1 Kırsal Mirasın Korunması Konusunda Ulusal ve Uluslarası Bildiri, Tüzük ve Yasalar

Kırsal mimari; yerel kullanıcıların genel ihtiyaçları doğrultusunda biçimlenen, sosyal hayatının merkezinde yer alan, yerel malzeme ve dönemin yapım tekniğiyle, yörenin iklim ve topoğrafya koşullarına göre doğa ve insanın ortaklaşa oluşturduğu yerleşmelerdir [102]. Kamusal-yarı kamusal ve özel yapılar, tarım alanları, ekolojik etmenler, sosyal yapıya dair somut-somut olmayan veriler, su kaynakları, yollar, insanlar, hayvanlar vb. bileşenler kırsal yerleşimlerin ayrılmaz bir parçasıdır [103].

Değişen yaşam şartları ve teknoloji karşısında güncel gereksinimleri karşılayamayan geleneksel kırsal konutların sosyo-ekonomik sebeplerden dolayı terk edilmeleri, hızla artan kentsel yapılaşma baskısı, geleneksel konutlara yapılan bilinçsiz müdaheleler ve ülkemizdeki kırsal alanların korunmasına dair politikaların yetersizliği, kırsal yerleşmelerin geleceğini tehdit etmektedir.

Kırsal yerleşmelerin tahribatı ve yok olması, toplumun kültürel anlamda fakirleşmesine, ortak toplumsal belleğin zarar görmesine, toplumun geçmişi ile olan bağların

zayıflamasının doğal bir sonucu olarak aidiyet hissinin kaybına ve mimari anlamda aynılaşmaya yol açacaktır. Yüzyılların birikimi ve deneyimiyle oluşturan kırsal mimari mirasın, geçmiş toplumların kültürüne dair bilgiler vermesi, sosyo-ekonomik niteliklerine ışık tutması, sahip olduğu estetik ve mimari değeri sebebiyle korunması gerekmektedir. Bu nedenle kırsal mimarlık mirasının, yaratıldıkları dönemlerin fiziksel, kültürel ve ekonomik değerlerinin bütünüyle birlikte yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması son derece önemlidir [104].

Kırsal yerleşimlerin korunması gerekli bir değer olduğu, sanayileşme ile birlikte kırsal nüfusun kentlere göçmesi, kırsal yerleşimlerde geleneksel yaşam biçimlerinin değişimi ile geleneksel kırsal çevrelerin farklılaşması sonucu anlaşılmaya başlamıştır [103]. Süreç içinde geleneksel kırsal çevreler değişerek bozulmaya başladığından, bu alanların korunarak gelecek kuşaklara aktarılması gerekliliği ön plana çıkmıştır.

1960'lı yıllardan itibaren kırsal yerleşimlerin bütünlük ve özgünlük değerlerinin korunabilmesi için birçok uluslararası toplantı düzenlemiş ve bu alanlarda korumayla ilgili çeşitli öneriler geliştirilmiştir [103]. Kırsal alanların içinde yer aldığı doğal çevre ile birlikte korunması gerektiği düşüncesi, 1962 yılında gerçekleştirilen UNESCO'nun Paris Konferansı ile birlikte uluslararası bir platformda tartışılmaya başlanmıştır [105]. 1964 Venedik Tüzüğü'nde tarihi kırsal dokuların sit bütünlüğü içinde korunarak değerlendirilmesi kavramının resmi olarak kabul edilmesi, kırsal mirasın yerinde korunması adına atılmış önemli bir adım olarak nitelendirilebilir [106].

1970'li yıllardan itibaren kırsal mimariyi de korunması gerekli bir kültür mirası olarak tanımlayan ve koruma sorunlarına çözüm arayan bilimsel toplantıların sayısı artmaya başlamıştır. 1973 yılında, Avrupa Konseyi (COE) Bakanlar Komitesi'nin "Kır ve Kent Arasındaki Dengede Kırsal Canlandırma Politikaları Üzerine Tavsiyeler" adlı kararında; kırsal alanların insansızlaşmasının altında yatan sebeplerin yalnızca ekonomik olmadığını, aynı zamanda göçü tetikleyen sosyal etkenlerin de olduğu belirtilmiştir [103].

ICOMOS'un 1975 tarihindeki Dördüncü Genel Kurulu'nun sonuç bildirgesi, ekonomileri büyük ölçüde tarıma dayanan 'küçük tarihi kentlerin' sahip oldukları özel karakterlerinin korunması konusunda uzun vadeli bir başarının ancak yerel halkın ve yönetimlerin bu tarihi çevrelerle ilgili aidiyet kurmalarıyla mümkün olabileceğini belirtmiştir.

1976 yılında COE, “Kırsal alanlardaki nüfus kaybının azaltılmasına yönelik atılacak adımlar hakkında tavsiyeler” adıyla kabul edilen metinde, kırsal alanlardaki nüfus kaybının engellenmesi için işgücü imkanlarının yaratılması, temel altyapı olanaklarının iyileştirilmesi, yerel işletmelerin güçlendirilmesi, kırsal alanların turizm ve rekreasyon potansiyelinin geliştirilmesi, tarım ve ormancılık politikalarının güçlendirilmesi, kırsal bölgelerin daha kolay erişebileceği merkezlerin yaratılması ve yerel yönetimlerin rollerinin artırılması gibi önerilerde bulunulmuştur [103].

Geleneksel kırsal mimarinin yaşamsal belleğin göstergesi olarak nitelendirildiği ve bölge planlama çalışmalarında kırsal mimarinin de gözetilmesi gerektiğinin altının çizilmesi bakımından, 1977 yılında Granada’da düzenlenen “Bölgesel Planlama İçinde Kırsal Mimari” başlıklı sempozyum da önem arz etmektedir [106].

1979’da Avrupa Konseyi, kırsal mimarinin korunmasi gerekli bir değer olduğu ve bu değerlerin bütüncül bir bakış açısıyla ele alınması gereken kültür mirası olduğunu vurgulamıştır [106].

1989 yılında Avrupa Konseyi kırsal yerleşimlerde tarımsal üretim biçiminin değişmesine bağlı olarak toplumsal değişimin de söz konusu olduğunu ve bu sebeple geleneksel kırsal mimarinin ve yerleşmelerin büyük bir tehdit altında olduğuna dikkat çekmiştir. 1990’lı yıllarda kırsal mimarlık mirasi ve onu çevreleyen doğal çevre bir bütün olarak ‘kültürel peyzaj’ kavramı içinde değerlendirilmeye başlamıştır [104].

1999 yılında ICOMOS’un Meksika’da yapılan 12. Genel Kurulu’nda kabul edilen Geleneksel Mimari Miras Tüzüğü’nde; sivil mimarlığın kültürel birörnekleşme karşısında çok ciddi tehlike altında olduğu belirtilmiştir. Toplumların kültürel çeşitliliğini yansıtan geleneksel mirasın, somut ve somut olmayan bileşenlerden oluştuğunu ve korunmasının ancak toplumun bu mirası sahiplenmesi, sürekli bakımının ve kullanımın sağlanmasına bağlı olduğu belirtilmiştir. ICOMOS, 2000’li yılların başında dünya genelinde en hızlı bozulma sürecinin kırsal miras alanlarında yaşandığını tespit etmiştir [103].

Avrupa Parlamentosu tarafından 2006 yılında Strazburg’da alınan “Avrupa’nın Kırsal ve Ada Bölgelerindeki Doğal, Mimari ve Kültürel Mirasın Korunması Kararları” ise kırsal alanların korunmasına dair son yaklaşımları ortaya koymaktadır. Tavsiye kararlarında;

kültür mirasının, Avrupalıların kimliği ve tarihsel gelişimi açısından temel bileşen olduğu, somut ve soyut öğeleri içerdiği, mimarlık mirası ve insanın biçimlendirdiği doğal mirası içerdiği ve kırsal alandaki kültürel mirasın çok önemli olduğu belirtilmiştir. Koruma sorunlarının çözümüne yönelik, geleneksel tarım alanlarına bütüncül bir yaklaşımın geliştirilmesi, karar süreçlerine yerel halkın katılımının sağlanması, kültürel mirasın korunması konusunda aktif olarak çalışan sivil toplum kuruluşları gibi kurumlarla etkileşim halinde olunması, sağlıklı bir koruma yaklaşımı için kırsal mirasın kapsamlı bir envanterinin oluşturulması, geleneksel mimarinin korunması için yasal altyapının hazırlanması, yöresel anıtların restorasyonu gibi öneriler gündeme getirilmiştir [104].

Kırsal kültür mirasını tanımlayan, önemini anlatan ve koruma sorunlarını ortaya koyarak çözüm önerileri getiren bu kararlar, toplumların özgün kimliğini oluşturan değerlerini; somut ve soyut tüm kültür mirasini ve bu mirasın içinde bulunduğu doğal çevreyi bir bütün olarak korumayı hedeflemektedir [106].

Türkiye'de kırsal mirasın koruma kuramının gelişimi incelenecek olursa, Cumhuriyet döneminde, kentsel sit bağlamında korumaya ilişkin gelişmelerden ziyade önemli anıt yapıların korunması ana sorun olarak görülmüştür [107].

''6 Mayıs 1973 gün ve 1710 sayılı Eski Eserler Yasası ile anıtların çevreleriyle birlikte korunmasını sağlayan 'sit' kavramı ilk defa yasal zeminde kullanılmıştır. 1970'li yılların ikinci yarısında GEEAYK'in kentsel sit korumayla ilgili çeşitli kararlar aldığı görülmektedir. İlk ve tek olarak kentsel sitten ayrı 'kırsal sit' tanımının geçtiği karar ise 14 Nisan 1979 gün ve A-1609 sayılı karardır. Bu kararda, 'kentsel ve kırsal sitlerde geçici dönem yapılaşma koşullarının belirlenmesi için yöresel yapı niteliklerine ait bilgi ve belgelerin kurula gönderilmesi' istenmektedir'' [108].

1710 sayılı yasanın uygulamalardaki yetersizliği sebebiyle, 23 Temmuz 1983 gün ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunda 'kültür ve tabiat varlığı' kavramı kullanılmaya başlanmış ancak, sit kavramında herhangi bir ayrım yapılmamış ve kırsal sitlerle ilgili açıklama yapılmamıştır.

Mimari mirasın bina grubu kategorisinde yer alan eserleri; *''topografik olarak tanımlanabilecek birimleri oluşturmaya yeterince uygun olan ve tarihsel, arkeolojik,*

sanatsal, bilimsel, sosyal veya teknik bakımlardan önemleri nedeniyle dikkate değer, kentlerde veya kırsal bölgelerdeki mütecanis bina gruplari '' olarak değerlendiren, 3 Ekim 1985 tarihli Avrupa Mimari Mirasının Korunması Sözleşmesi 1989 yılında Türkiye tarafından onaylanmıştır. Bu sözlesmede de ''*mimari mirasın korunmasının, kırsal yörelerle şehirlerin düzenlenmesinde başlıca hedefler arasına dahil edilmesi''* ve ''kırsal alan ve kent planlamasında mümkün olan her durumda koruma önlemlerinin alınmasının kolaylaştırılması'' gerektiği belirtilmiştir [105].

19 Nisan 1996 gün ve 419 sayılı 'Kentsel Sitler, Koruma ve Kullanma Kosullari' konulu ilke kararında kentsel sit tanımlanmaktadır [109]. Kırsal sitlere ilişkin bir tanımlamanın yapılmamış olması, kırsal alandaki yerleşmelerin de bu tanım içerisinde değerlendirildiğini göstermektedir [105].

2000 yılında TÜBA tarafından 'Türkiye Kültür Envanteri' sistemi kurma çalışmalarına başlanmıştır. Kentsel ve kırsal olarak iki başlıkta ele alınan bu sistemde kırsal kültür varlıklarına özel olarak 'kırsal mimarlık yerleşme ve yapı fişi' geliştirilmiştir [109].

''26 Temmuz 2005 gün ve 25887 sayılı yasa çerçevesinde, Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin hazırlanması ve uygulanmasına ilişkin esaslar belirlenmiş ve sit tiplerinin açıklaması yapılmıştır'' [105].

4 Ekim 2006 gün ve 720 sayılı 'Kentsel Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları' başlıklı ilke kararları alınmıştır [110].

Türkiye'de kırsal mirasın korunması kavramının yasal süreci incelendiğinde, kırsal yerleşimlerin korunmasına ilişkin özelleşmiş bir yasal bir düzenlemenin eksikliği görülmektedir. Kentsel sit kavramının, yapı ve yakın çevresini peyzajıyla birlikte ele alır şekilde geliştirilmesi, ilerleyen süreçte ülkemizde kırsal mirasın korunması konusunda gelişmelerin olabileceğine dair olumlu gelişmeler olarak değerlendirilebilir.

5.2 Yasal Öneriler

Ülkemizde kırsal sitlere dair bir yasal düzenlemenin olmaması sebebiyle mevcut 1. Derece arkeolojik sit statüsünün korunması önerilmektedir. Alanda bulunan kültür varlığı değeri taşıyan sarnıç ve mezar taşlarının, özgünlük ve bütünlük değeri taşıdığı

tespit edilmiş geleneksel konut yapılarının yapı ölçeğinde tescillenmesi önem arz etmektedir.

1. Derece Arkeolojik sit statüsünde değerlendirilmesi sebebiyle Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanmadığı saptanan çalışma alanı için, çeşitli disiplinlerden uzmanların bir araya gelerek Koruma Amaçlı İmar Planı hazırlanması gerekmektedir. Bu planlar hazırlanırken, Girelbelen Köyü ve çevresindeki tüm kültür varlıkları ve doğal etmenler dikkatli bir şekilde analiz edilerek, alınacak kararlarda bölgenin kırılgan yapısı gözetilmelidir. Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım alanı olarak belirlenen Girelbelen yaylağının bulunduğu arazinin de tarım arazisi olarak korunması gerektiği Koruma Amaçlı İmar Planı'nda belirtilmelidir.

Girelbelen Köyü'nde yapılacak restorasyon çalışmalarının ve oluşturulacak kültür rotasının kamu kurumları tarafından desteklenmesi sağlanmalıdır. Belirlenecek kamu kuruluşları ve yerel yönetimlerce, restorasyon sonrası bakım ve onarım sürecinin izlenmesi ve denetlenmesi gerekmektedir.

Çalışma alanındaki mülkiyet sorunlarıyla ilgili olarak Girelbelen kırsal mimari mirasının geleceği için en olumlu seçeneğin değerlendirilerek çözümlenmesi önerilmektedir.

5.3 Sosyal ve Ekonomik Öneriler

Girelbelen kırsal yerleşiminin başlıca geleneksel geçim kaynaklarını oluşturan tarım ve hayvancılık sektörlerinin canlandırılması için köylünün, yaylak olarak kullanılan arazilerinde hayvancılık, tarım ve zeytincilik yapmaları desteklenmeli, çoraklaşan alanların tekrardan ekilmesi ve sürülmesi için teşvik edilmelidir. Sürdürülebilir tarımı desteklemek için ekolojik tarım konusunda halkın eğitilmesi gerekmektedir. STK, kamu kuruluşları ve gerekli durumlarda özel sektör tarafından yapılacak yatırımlar ile kırsal turizm faaliyetleri desteklenmeli ve bu faaliyetlerin tüm yıla yayılması sağlanarak yarımadanın sadece yaz mevsiminde aktif olan kitle turizmine alternatif bir turizm seçeneği geliştirilmelidir. Tarım faaliyetlerinden elde edilecek ürünlerin, düzenlenecek tematik festival, pazar ve panayırlarda satışı ile köylüye ek gelir sağlanacaktır. Bu uygulamayla, terk edilmeye neden olan sosyo-ekonomik etkenlerden biri ortadan

kaldırılması, köyün dönemsel olarak da olsa kullanılır hale gelmesi ve evlerinin düzenli bakım-onarım çalışmaları için gelir sağlanması amaçlanmaktadır.

Pedasa Antik Kenti'nde düzenlenen Pedasa Festivali'nde düzenlenen aktiviteler ve yapılan atölye çalışmaları ile yörenin geleneksel kültürü ziyaretçilere aktarılmaya çalışılmaktadır. Buradan da Girelbelen Köyü'ne yürüyüş düzenlenip, köyün tanıtılması amaçlanmaktadır. Köyün yörük kültürüne ilişkin somut olmayan kültür mirasının, ziyaretçilere aktarılması adına düzenlenecek aktiviteler de Girelbelen köylülerinin de katılımı sağlanarak festival programına dahil edilebilir. Günlük yaşamın sergilenmesi amacıyla yeniden işlevlendirilecek geleneksel yapılar da ziyaretçilerin kullanımına sunulmalıdır.

Girelbelen yerleşimi, elektrik, ısınma, kanalizasyon ve ulaşım gibi altyapı olanaklarının günümüzde halen olmayışı, evlerin güncel yaşama uygun olmaması ve arazinin sık ağaçlı orman arazisinin içinde bulunması nedeniyle kalıcı oturuma adapte edilemez durumdadır. Bu sebeple köy halkının yerleşime kalıcı olarak geri dönme ihtimalinin göz ardı edilmesi önerilir.

Girelbelen Köyü'nde ikamet etmiş halkın, tarihi, kültürel ve doğal çevreyi koruma konusunda bilinçlendirilmesi, köylünün sahip olduğu eksik bilgi ve önyargıların oluşturduğu sorunların ortadan kaldırılmasını sağlayacaktır. Özellikle genç ve çocuk nüfusun kültür mirasının önemi konusunda eğitilmesi miras alanındaki korumanın sürdürülebilirliğini destekleyecektir. Kamu kuruluşları ve STK'ların desteğiyle düzenlenecek atölye çalışmaları ile köy ve çevresindeki miras alanlarının değeri ve kırsal tarımın önemi konusunda farkındalık yaratılması amaçlanmaktadır.

5.4 Doğal Çevreye İlişkin Öneriler

Kültürel peyzajın ayrılmaz bir bileşeni olarak doğal çevre unsurunun korunması son derece önemlidir. Girelbelen yaylağının nüfusunu kaybettikten sonra ilgisiz kalan tarım alanlarında üretimler desteklenerek arazinin çoraklaşması engellenmelidir.

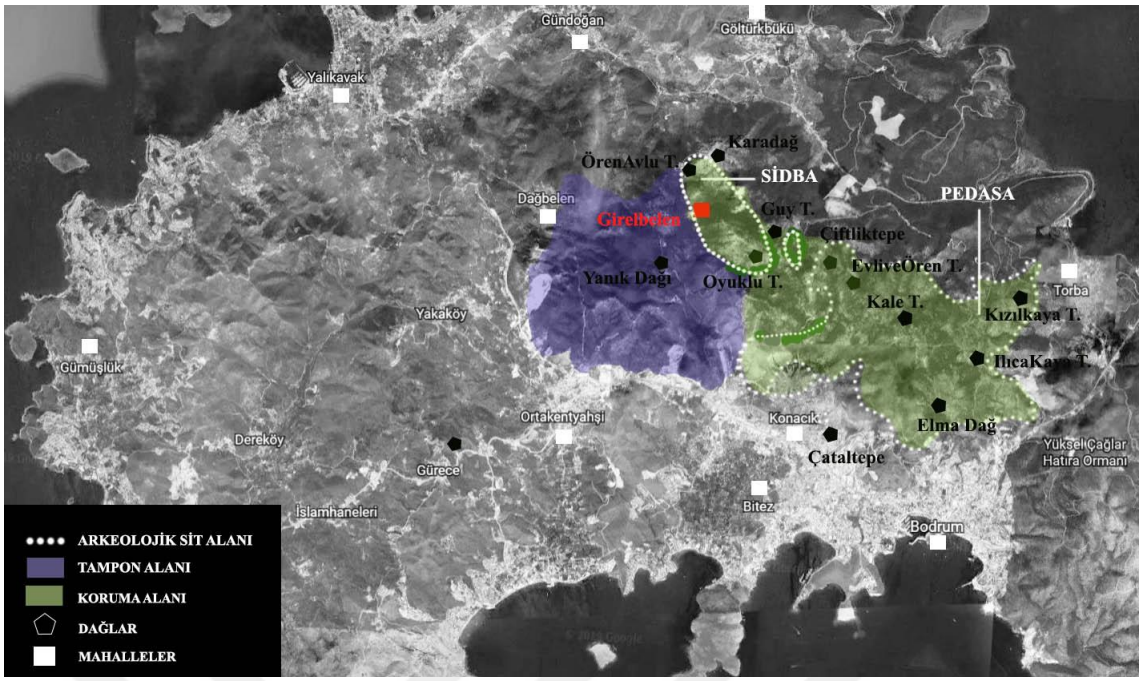
Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü tarafından Bodrum'a yapılması planlanan yeni çevre yolu projesinin, çalışma alanı ve çevresinde bulunan kültürel varlıklarının yanısıra doğal sitleri

olumsuz etkileyebileceği göz önünde bulundurmalıdır. Önerilen yeni yoldan ötürü, Bodrum Yarımadası'nın el değmemiş arazilerinin ilerleyen süreçte yapılaşmaya açılması olasıdır. Yeni yol kararının gerekliliğinin tekrardan değerlendirilmesi ve trafik sorununa alternatif yollar aranması önerilmektedir.

Bodrum'daki kontrolsüz yapılaşmanın yarımadada kalan yeşil alanları tehdit etmeye devam etmektedir. Çalışma alan ve çevresinde ormanlık arazi ' Kesin Korunacak Hassas Sit' alanı statüsünde korunmaktadır. Girelbelen yaylağının bulunduğu arazinin ise 'Sürdürülebilir Koruma ve Kontrollü Kullanım Alanı' statüsünde değerlendirilmiş olması kentleşme baskısı her geçen gün artan yarımadanın merkezine yakın konumda bulunan çalışma alanı ve tampon bölgede yapılaşmanın kesin olarak engellenmesi önerilir.

5.5 Yerleşme Ölçeğinde Öneriler

Kültürel peyzaj değerleri tanımlanan Girelbelen kırsal yerleşiminde, koruma alanı ve tampon bölge sınırlarının belirlenmesi gerekmektedir (Şekil 5. 1). Koruma alanı sınırlarını, birincil öneme sahip Girelbelen geleneksel yerleşimi, antik Leleg kenti olan Sidba ile ilişkilendirilen arkeolojik sit alanı ve Pedasa Territoryumu'nun bulunduğu alan oluşturmaktadır. Girelbelen yaylağında, köyün üç adet sarnıcı ve mezarlığın olduğu alan, yaylak kışlak arasında patika yolların bulunduğu orman arazisi tampon bölge olarak belirlenmelidir. Yerleşimi fiziki, görsel ve sosyal olarak etkilemesi sebebiyle koruma alanı çevresinde, yerleşimin görüş alanındaki orman arazisinin bir kısmını kapsayan bölgede tampon bölgeye dahil edilmelidir. Koruma alanı ve tampon bölgede yeni yapı inşaası yasaklanmalı, ancak altyapı ve hizmet fonksiyonları amacıyla kullanılacak demonte edilebilir yapıların, ilgili yerel yönetim kurumlarının ve kazı başkanlığı onayı doğrultusunda planlanmasına izin verilmelidir.

Şekil 5. 1 Tampon bölge ve koruma alanı

Yerleşime ulaşan tek araç yolu stabilize edilmeli, toprak yolun sonundaki geniş alan otopark olarak düzenlenmelidir. Mezarlığa ulaşım için açılmış toprak yolun da düzenlenmesi gerekmektedir.

Çalışma alanı ve çevresinde tespit edilen güvenlik sorunları için kamu kuruluşları tarafından çözümler üretilmelidir. Hırsızlık, vandalizm, çevre kirletme gibi olumsuz etmenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Çalışma alanının kaybolan organik sokak dokusunun ortaya çıkarılması için yapı duvarlarından etrafa saçılan taşların toplanması ve zararlı otların temizlenmesi gerekmektedir.

Kültürel rota planlaması

Çalışma alanı ve çevresinin sahip olduğu doğal ve kültürel varlıkların yoğunluğu ve çeşitliliği sebebiyle, Dağbelen Köyü ve Pedasa Antik Kenti arasında oluşturulacak bir kültür rotasının, başta Girelbelen olmak üzere rota güzergahında bulunan tüm kültür varlıklarına yönelik farkındalığı arttıracağı öngörülmektedir (EK-B.58). Doğal, tarihi ve çağdaş bileşenlere sahip olan bu bölgede oluşturulacak rota ile Girelbelen ve çevresindeki varlıkların korunması ve tanıtımı konusunda bütüncül bir yaklaşım sağlanacaktır. uluslarası koruma ilke ve esasları göz önünde bulundurularak farklı

dönemlerden birçok kültür varlığına ev sahipliği yapmış bu alanda bir kültür rotası planlamak, ancak disiplinler arası çalışmaların katkısıyla gerçekleşebilir.

Kültür rotası oluşturulurken öncelikli olarak güzergahın planlamasında görev alacak paydaşların belirlenmesi ve finansal kaynakların analizi yapılarak süreç hazırlığına başlanmalıdır. Paydaşlar yerel ölçek, ulusal ölçek ve uluslararası ölçekte olmak üzere üç grupta ele alınmaktadır. Yerel ölçekteki paydaşlar Bodrum Belediyesi, Bodrum Sualtı ve Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü ve BODTO'dur. Çevre, ekoloji, doğa sporları ve fotoğrafçılık gibi konularda çalışan sivil toplum kuruluşları, ilgili meslek odaları, seyahat acenteleri, tur operatörleri, yerel rehberler, turizm işletmeleri, Türkiye Kültür Rotaları Derneği ve GEKA da Pedasa Antik Kenti-Dağbelen arasında planlanan rota boyunca yer alan bileşenlerle birebir ilişkilendirilen ortak çıkar gruplarındandır. Rotada arkeolojik alanların yoğunluğu düşünülecek olursa alandaki çalışmaları yürüten kazı ekibi, çeşitli uzmanlıklara sahip araştırmacılar, ziyaretçiler ve yerel bölge halkı da rota ile doğrudan ilişkilidir. Pedasa Antik Kenti-Dağbelen kültürel rotasını oluşturan unsurlardan sorumlu uluslarası ölçekteki paydaşlar; UNESCO, ICOMOS, EICR başta olmak üzere doğa ve kültürel koruma kurumları ve uluslararası geçerliliği olan web portallarıdır. Bu rota ile ilişkilendirilen ulusal paydaşlar ise Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı başta olmak kaydıyla Muğla KVKBK, Muğla Üniversitesi ve ulusal ölçekte çalışan Çekül, Doğa Derneği, Buğday Derneği gibi toplumsal kuruluşlardır [111]. Uygulamada rol alacak aktörlerin belirlenmesinin ardından araştırma ve değerlendirme, bölgesel rota kurgusu ve yönetim süreci adımları gelmelidir [112].

Rotanın yönetiminde alınacak kararlar, alanla ilgili belirlenen güçlü, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditler göz önünde bulundurularak oluşturulmalı, doğal, arkeolojik vb. çekim noktaları gözetilerek tasarlanmalı ve sürekli denetimle desteklenmelidir [113]. Çeşitli temaların deneyimlenebileceği bir kültür rotası oluşturulması, farklı deneyimler yaşamak isteyenlerin ilgisinin çekilmesi açısından fayda sağlayacaktır. ''Leleg yerleşimleri'' rotanın ana teması, ''geleneksel mimari miras'' ve ''Roma-Bizans dönemi kalıntıları'' da rotanın yan temaları olarak değerlendirilebilir.

Pedasa Antik Kenti kültürel rotanın başlangıç, Dağbelen Köyü yeldeğirmenleri ise bitiş noktası olarak işlevlendirilebilir, ancak tam tersi bir başlangıç ve bitiş de söz konusu

olabilecek şekilde hazırlık yapılmalıdır. Rotanın başlangıç ve bitiş noktaları arasındaki mesafe 16,22 km'dir. Rotanın zorluk derecesi orta derece olarak belirlenmiştir. Toplam yokuş çıkış 582 m, yokuş iniş 657 m'dir. Rotanın birincil güzergahı olan bu mesafe ara vermeksizin yürünerek yaklaşık olarak dört saat 28 dakika sürmektedir [114]. Yol boyunca çeşitli güzergahlarda tırmanış ve bisiklet sporlarının yapılabileceği alanlar mevcut olacaktır. Başlangıç noktası olan Pedasa Antik Kenti'ne direkt olarak toplu taşıma ile ulaşılamamaktadır. Bodrum'un merkezinden minibüslerle Konacık kavşağından yürünerek ya da özel araç ile ulaşım sağlanabilmektedir.

Başlangıç noktası olan Pedasa Antik Kenti, Girelbelen Köyü ve Dağbelen Köyü rota güzergahının odak noktaları olarak belirlenmelidir. Sidba Antik Kenti ve Madnasa Antik Kenti kalıntıları, Girelbelen yaylağı ve Dağbelen yeldeğirmenleri alt güzergah olarak rotaya eklenmelidir. Pedasa-Dağbelen Köyü arasında oluşturulan kültürel rotasının temel kullanıcı grupları; yerel halk, ziyaretçiler ve araştırmacılardan oluşmaktadır.

Yol boyunca birbirinden kopuk olarak yerleşmiş olan çeşitli dönemlere ait tekil kültür varlıkları, arkeolojik sitler, geleneksel yerleşmeler, mezarlıklar, yeldeğirmenleri, sarnıçlar kültürel rota boyunca gözlem ve inceleme noktaları olarak değerlendirilmelidir. Bütüncül tasarım kapsamında belirlenecek kentsel mobilyalarla desteklenerek mola noktaları, dinlenme alanları oluşturulmalıdır.

Rotanın odak noktalarından biri olan Girelbelen Köyü'ndeki yapılar ziyaretçilerin Girelbelen ve geleneksel Bodrum mimarisi konusunda gözlem yapacağı bir duraklama noktası olarak kullanılmalıdır. Restorasyon çalışmaları yapıldıktan sonra öncelikli olarak Maliye Hazinesi'nin mülkiyetinde olan köy odası ve köy camisine yeni işlev verilerek sergi işleviyle değerlendirilmesi önerilmektedir. Girelbelen günlük yaşamını canlandıran, yörük kültürünü anlatan, köyün tarihi ve mimarisi hakkında bilgi veren mekanlar olarak planlanmalıdır. Sergileme alanı haricindeki yapılar kısa süreli konaklamalar için kullanılacaktır. Koruma-kullanım dengesi göz önünde bulundurularak yerleşimin konaklama kapasitesinin en fazla 20 kişi olabileceği ve konaklama süresinin en fazla art arda 3 gün olabileceği belirlenmiştir. Yerleşimde tuvalet ihtiyacı için yerden yüksekte inşa edilmiş, demonte ve hafif yapılar ile karşılanmalıdır. Duraklama noktasında çöp ve atık bertarafı bağlı bulunduğu belediye tarafından düzenli olarak kontrol edilmelidir.

Girelbelen mezarlığı ve sarnıçları gözlemleme noktaları olarak rota haritalarında belirtilmelidir. Girelbelen yaylağının bulunduğu ikincil güzergah da ise halihazırda köy halkının küçük ölçekli tarım ve hayvancılık çalışmaları teşvik edilerek arazinin verimli kullanımı sağlanmalıdır. Yıl boyunca dönem dönem yaylaktaki duraklama noktasında düzenlenecek pazar, panayır, festival gibi etkinliklerle elde edilen ürünlerin satışı desteklenmelidir.

Dağbelen Köyü'ne bulunan atıl durumdaki geleneksel konutlar, yörenin geleneksel üretim biçimlerinin anlatıldığı ve sergilendiği, temel ihtiyaçların karşılanabileceği hizmet mekanları, ziyaretçiler tarafından konaklama için kullanılabilecek mekanlar olarak yeniden işlevlendirilebilir. Belirlenen bazı mekanlar da yerel ürünlerin satışı için ayrılmalıdır. Bu kapsamda alınan kararlar yöre halkını gözeterek verilmelidir. İkamet eden yerel halk rota kapsamındaki kültür varlıkları ve köyde yapılması planlanan değişiklikler ile ilgili bilgilendirmelidir. Dağbelen Köyü sınırları içerisinde bulunan görülmeye değer tekil ve çoğul arkeolojik kalıntılar, sarnıçlar, Aşağı mahalle ve Yukarı mahalle mezarlıkları, Dağbelen yeldeğirmenleri gibi yapıların rota haritalarında ve mobil uygulamalarda lokasyonları belirtilmeli ve kültür varlıkları hakkında bilgi verilmelidir.

Kültürel rotanın başlangıç noktası olarak belirlenen Pedasa Antik Kenti'nde öncelikli olarak kültürel rota ile ilgili bilgi alınabilecek bir karşılama biriminin, rota haritası ve yüryük boyunca gerekli olabilecek ihtiyaçların bulunduğu bir servis mekanı oluşturulması önerilmektedir. Günümüzde ören yeri olarak ziyaret edilmekte olan antik kentte, kazı çalışmaları 2007'den beri devam etmektedir. Bu çalışmalarla ortaya çıkarılan verilerin; canlandırma, maket yapımı, görselleştirme gibi yöntemlerle ziyaretçilere aktarılması önerilmektedir. Eserlerin sergileneceği yapılar ve deneysel arkeoloji çalışmalarına yönelik mekanların tasarlandığı bir arkeopark projesi planlanmasının, alandaki kazı çalışmaları ve akademik çalışmaları destekleyeceği öngörülmektedir. Bu proje ile ziyaretçilerin Leleg kültürü hakkında bilgi seviyesinin ve ilişkili olarak aidiyet duygusunu artacağı öngörülmektedir. Territoryumda kazı çalışmalarını yürüten ekibin toplantılarını gerçekleştirebileceği, çalışmaların ne durumda olduğuna dair ziyaretçilerin bilgilendirildiği, kazı çalışmalarından elde edilen buluntuların sergileceneği, rota üzerindeki diğer Leleg yerleşimleriyle ilgili bilgi panolarının bulunduğu mekanlar

oluşturulmalıdır. Alandaki tekil geleneksel konut yapıları da kazı çalışmalarına hizmet edecek şekilde değerlendirilebilir. Pedasa güzergahında duraklama noktaları, karşılama merkezi, servis alanları ve seyir terası alanlarının belirlenmesi rotanın çekiciliğini arttıracaktır. Tarihi yol ve duraklardaki bilgilendirme ve yönlendirme yeterli sayıda ve anlaşılır olarak yapılmalı, alandaki mimari mirasın önemi konusunda ziyaretçiler bilinçlendirilmelidir. Ziyaretçilerin giriş-çıkış güzergahları düzenlenmeli, denetmeli, güvenlik olanaklarının sağlanmalı, teknik altyapı ihtiyaçları karşılanmalı ve atıkların toplanması için bir düzenek oluşturulmalıdır. Hazırlanacak detaylı rota haritaları, tanıtım broşürü, rehber kitap gibi yazılı kaynakların haricinde mobil gps uygulamaları oluşturularak bölge kimliğini ve rota sistemini anlatacak çalışmalar başarılı bir planlamanın olmazsa olmazlarındandır. Yürüyüş rotası olarak belirlenen yolun hali hazırda kullanılan bir rota olan Karya rotasına eklemlenmesi sağlanabilir.

Kültürel rotanın yönetimi planlanırken turizmin bir araç olduğu unutulmamalı, kültürel miras ve peyzaj alanlarının koruma kullanma kapasitesi tespit edilmeli ve gerekli durumlarda müdaheleler yapılarak tahribatın önlenmesi gerekmektedir.

Oluşturulacak kültür rotasıyla, Girelbelen geleneksel kırsal mirasının da içerisinde bulunduğu kültürel mirasının bilinirliğinin arttırılması, miras alanının korunması ve bakımı için ekonomik girdi oluşturulması, doğa, spor, kırsal turizmin ve kültür turizminin geliştirilmesiyle yarımadanın ekonomisine katkı sağlanması planlanmaktadır.

5.6 Yapı Ölçeğinde Öneriler

Yapılan sosyal yapı analizlerinden, köy halkının bir bölümünün Girelbelen'de mevsimsel olarak ikamet etme olasılıklarının olduğu sonucu elde edilmiştir. Geri dönmeye istekli kişilerin evlerinin mevcut fonksiyonlarının korunmalıdır. Geleneksel konutlar, özgünlük ve bütünlük değerleri bozulmayacak şekilde, yapılan asgari düzeyde müdahelelerle yapıların şartları iyileştirilmeli ve yapılarda onarım çalışmaları yapılmalıdır. İkamet edilmeyecek olan yapılar tespit edilmeli, gerekli bakım onarım işlemleri yapıldıktan sonra işlevlendirilmelidir. Geleneksel mimari özelliklerinin, tarihsel gelişiminin sergilendiği bir 'Köy müzesi', günlük yaşantının canlandırıldığı bir sergi alanı, yörük kültürüne ait somut olmayan kültürel miras değerlerinin yazılı ve görsel envanterinin sergilendiği arşiv

dökümantasyon merkezi şeklinde değerlendirilmesi önerilmektedir. Yeniden işlevlendirme çalışmaları sırasında, yapıların özgünlük ve bütünlük değerlerine saygı gösterilen uygulamalar yapılmaya özen gösterilmelidir. Yapılması planan konservasyon ve restorasyon çalışmalarından sonra yapıların sürekli bakımlarının yapılması da yapıların ömrünü uzatmaya katkıda bulunacaktır (EK-B.59).

Yerleşimde yapılara zarar verebilecek nitelikteki bitkilerin temizlenmesi gerekmektedir. Yapıların özgün mimari karakteristiğini bozan niteliksiz yapı ekleri kaldırılmalıdır. Yerleşimde hayvan barınağı amaçlı kullanılan yapı kalıntılarının da kaldırılması önerilmektedir.

Basit onarım önerisi getirilen yapılar

G01, G20.01 ve G10.01 envanter nolu yapılar için basit ölçekli müdaheleler yapılması önerilmektedir. Bu yapılar strüktürel anlamda iyi durumdadır ve kapsamlı müdahelelere gerek duymamaktadır. Çatıda oluşan basit hasarlar geleneksel malzemelerle onarılıp, çatı örtüsü sağlamlaştırılmalıdır. Düz toprak damın sürekli bakım isteyen bir çatı örtüsü tipi olduğu unutulmamalıdır. İç ve dış sıvalar tamir edilmeli, döşeme üstündeki toprak yığınları temizlenerek özgün döşeme ortaya çıkarılmalı ve var olan hasarlar onarılmalıdır. Kaybolan kapı, pencere ve yunmalık kapağı, niş kapağı, terek, lento gibi ahşap elemanların özgün detayları esas alınarak yeniden yaptırılması, hasarlı elemanların ise tamir edilmesi gerekmektedir.

Esaslı onarım önerisi getirilen yapılar (restorasyon)

G02.01, G04, G05.01, G05.02, G06, G07, G08.01, G09, G10.03, G11, G14, G15, G16.01, G17, G18, G21 envanter nolu yapılar için esaslı müdahele yapılması önerilmektedir. Bu gruptaki yapıların strüktürel sistem bütünlüğü bozulmuştur. Yapıların duvarlarındaki yapısal çatlaklar enjeksiyon ile doldurulmalı, sağlamlaştırılmalı ve duvarlardaki malzeme eksikleri giderilmelidir. Cepheleri yıkılan yapıların cepheleri ve çatı örtüsü geleneksel malzeme ile tamamlanmalı, ahşap strüktür oluşturulup, çatı örtüsü tekrardan yapılmalıdır. Baca ve ocaklarda meydana gelen kayıplar tamamlanmalıdır. Kaybolan kapı, pencere ve yunmalık kapağı, niş kapağı, alın tahtası, lento gibi ahşap elemanların özgün

detayları esas alınarak yeniden yaptırılması, hasarlı elemanların ise tamir edilmesi gerekmektedir.

Kamu mülkiyetinde olması sebebiyle öncelikli olarak G05 envanter nolu cami ve ek yapısının restorasyon çalışmalarına başlanması önerilmektedir.

Hayvan ağılı yapıları için öneriler

Girelbelen yerleşimindeki kırsal yaşamın en belirgin fiziksel bileşenleri olan hayvan ağılı yapılarının hasar durumlarına bakılmaksızın oldukları gibi korunması önerilmektedir.

Harabe durumdaki yapılar için öneriler

G02.02, G03, G08.02, G08.03, G08.04, G10.02, G12.01, G12.02, G13, G16.02, G16.03, G19, G22, G23, G24 nolu harap durumdaki yapılarda cephe ve kütle organizasyonu güçlükle okunmaktadır. Hasar oranı %25-0 aralığında olan yapıların ayaktaki duvarlarının sağlamlaştırılıp yüzeylerine koruyucu malzeme uygulanması ve harabe olarak korunması önerilmektedir. Girelbelen evlerinde mimari unsurların ve buluntuların devamlı olarak korunması için gerekli önlemler alınmalıdır, ancak yeniden yapım çalışmalarından kaçınılmalıdır. Bunların dışında, kültür varlığının anlaşılmasını kolaylaştıracak ve anlamını hiç bozmadan açığa çıkartacak her çareye başvurulmalıdır. Sadece anastylosis'e, yani mevcut fakat birbirinden ayrılmış parçaların bir araya getirilmesi sağlanabilir [115].

Yeni yapı önerileri

Girelbelen kırsalının yeniden kullanılabilir duruma getirilmesi ve bölgede yapılması planlanan kültür turizmini ve konaklama faaliyetleri için gerekli tuvalet ihtiyacının konutların dışında doğayla uyumlu malzemeler kullanılarak demonte şekilde yapılması önerilmektedir. Girelbelen yaylağına güvenlik klubesi, karşılama birimi, wc gibi fonksiyonların için karşılanması için ekolojik yapı malzemesi kullanılarak yapılmış, ihtiyaç halinde sökülebilir ve dokuyla uyumlu yapılar yapılması önerilmektedir. Yerleşim ölçeğinde yapılması düzenlenmesi planlanan altyapı çalışmalarıyla wc kurulumları birbirine entegre edilmelidir.

5.7 Teknik Uygulama Önerileri

Yörede geleneksel konut yapan ustaların azlığı teknik uygulama konusunda karşılaşılan bir zorluktur, ancak Girelbelen halkı nesillerdir evlerini geleneksel malzemelerle kendileri onarmış ve gerekli durumdalarda ek yapılar yapmışlardır.

Öncelikli olarak yapıların malzeme analizleri yapılıp belgelenerek teknik uygulamaya başlanması önerilmektedir. Geleneksel konutların yapımında kullanılan taş, toprak, çıralı çam, kargı, erişte, geren toprağı, aktoprak gibi malzemelerdir. Bölgedeki kerestecilerden kesitine ve kuruluğuna dikkat edilerek ahşap, ocaklardan da aynı cins taşların temin edilmesi önerilmektedir. Dama serilecek olan geren toprağının kalitesine dikkat edilerek geçirimsiz kabiliyetinin geleneksel malzemeyle benzer olup olmadığı test edilmeli ve öyle uygulanmalıdır.

BÖLÜM 6

SONUÇ VE ÖNERİLER

Girelbelen Köyü, kırsal dokunun bütünlüğünün ve özgün mimari karakterin büyük ölçüde korunmuş olduğu geleneksel bir yerleşmedir. Barındığı kırsal mimarlık mirası, doğal çevre güzellikleri ve farklı uygarlıklara ait kültür varlıkları sebebiyle son derece önemlidir. Değişen gereksinimlere cevap veremeyen geleneksel tek odalı taş yapılardan oluşan köy, yaklaşık 30 senedir kullanılmamaktadır. İnsan unsurunu kaybetmesi ile yapılar bakımsız kalmış ve dış etkenlere açık hale gelmiştir. Yarımada genelinde oluşan yapılaşma baskısı da geleneksel Girelbelen Köyü ve çevresindeki değerleri tehdit etmektedir. Girelbelen kırsal mimari mirasının belgelenip, yerleşim ve yapı ölçeğinde kırsal dokunun korunarak gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak çalışmanın temel amaçlarını oluşturmuştur.

Çalışma kapsamında, köyün içerisinde bulunduğu Bodrum İlçesi'nin fiziksel özellikleri incelenmiştir. İlçenin geçirdiği sosyo-ekonomik değişimler, bu değişimlerin Bodrum kırsalına yansımaları ele alınmış, ilçe merkezi ve köylerinin tarihsel gelişim süreci ortaya konmuştur.

Girelbelen kırsalında yapılan saha çalışmarında elde edilen veriler ile plan ve cephe tipolojileri oluşturulmuş, yapı malzemeleri ve yapı öğelerinin özellikleri ile ilgili bilgiler derlenmiştir. Yerleşim dokusu ölçeğinde yapılan 1/200 ölçeğinde analizlerle kırsal dokunun özellikleri anlatılmaya çalışılmış ve meydana gelen hasarın boyutu ortaya konulmuştur. Konutların plan düzeni, cephe ve kütle organizasyonu, yapı malzemesi ve yapım tekniği gibi mimari özellikleri, yapılardaki fiziksel bozulmalar tek yapı bazında incelenmiş ve 1/100 ölçeğinde çizimler üzerinden aktarılmıştır. Yapılarda meydana gelen bozulmaların fiziksel boyutları ve bozulmaya sebep olan unsurlar ele alınmıştır.

Girelbelen Köyü doğal, kültürel, tarihsel, sosyal bileşenleriyle birlikte ele alınmış, yerleşimin tarihsel süreçte geçirdiği ekonomik, toplumsal ve mimari değişimler literatür taraması ve sözlü tarih çalışmalarıyla saptanmaya çalışılmıştır. Bütüncül bir yaklaşım amacıyla köyün yaylağı, yakın çevresindeki arkeolojik eserler ve Dağbelen Köyü'nün genel fiziksel özellikleri incelenmiş ve Girelbelen Köyü ile ilişkisi ortaya konmuştur.

Yapılan sosyal yapı anketleriyle köy halkının sosyo-ekonomik ve kültürel yapısı incelenmiştir. Yerleşimden taşınmalarına sebep olan, güncel koşullara ayak uyduramayan yapılarından memnuniyetsizlik, altyapı eksiklikleri gibi etkenlerin yanısıra, yarımadada meydana gelen sosyo-ekonomik değişimlerin de etkili olduğu tespit edilmiştir. Tez kapsamında Girelbelen halkıyla yapılan görüşmelerde, köyün nüfusunu kaybetme sebepleri araştırılarak, bu sebeplerin giderilmesi için önerilerde bulunulmuş ve köy halkının yerleşime geri dönme olasılığı değerlendirilmiştir. Evlerin korunması ve onarımı ile ilgili köy halkına yöneltilen sorularla yapıların onarımı ve yeniden işlevlendirilmesi konusundaki düşünceleri saptanmıştır.

Çalışma kapsamında yapılan fiziksel, sosyo-ekonomik, kültürel, tarihsel araştırmalar ile yerleşim ve çevresi ile ilgili GZFT analizleri oluşturulmuş ve bu analizler köydeki koruma sorunlarının tespiti ve önerilecek çözümler için altlık olarak kulanılmıştır. Kültürel ve doğal mirasın korunmasına ilişkin önerilerin sadece fiziksel çevre odaklı -tek yönlü- gerçekleştirilen uygulamaların tek başına başarılı olamayacağı anlaşılmıştır. Bu sebeple mevcut dokunun korunma yönelik öneriler; yasal duruma ve doğal çevreye ilişkin, yerleşme ölçeğinde, yapı ölçeğinde, teknik uygulamaya ilişkin olmak üzere beş başlık altında incelenmiştir. Yapılarda acil onarım gerektiren yapılara müdahele edebilmek adına, öncelikli olarak yasal statü sorunlarının çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir. Konut olarak işlevine devam edecek yapıların güncel koşullara uygun duruma getirilmesi için restorasyon çalışmalarının, hasar durumlarına göre yapılması önerilmiştir. Diğer yapıların, köydeki kırsal yaşantıyı, gelenekleri ve geleneksel konutların mimari özelliklerini sergileyen bir müze olarak işlevlendirilmesi planlanmıştır.

Çeşitli disiplinlerden uzmanların biraraya gelerek, yerleşim ölçeğinde kültürel kimliği tanımlaması ve bu kimliği ön plana çıkarak bir kültürel rota güzergahı oluşturulması önerilmiştir. Dağbelen Köyü ve Pedasa Antik Kenti güzergahında oluşturulacak kültür

rotasının güzergahları ölçeğinde getirilen genel önerilerle, Girelbelen Köyü dışındaki kültür varlıklarının da korunması ve güzergahta bulunan kültür mirasıyla ilgili farkındalık oluşturulması amaçlanmıştır. Geliştirilecek yaklaşımlarda, geleneksel sakinlerin sürece dahil edilmesi, eğitilmesi ve kullanım haklarına saygı gösterilmesinin gerekliliğinin altı çizilmiştir. Kırsal kimlik, kültürel miras, turizm etkileşimi bağlamında planlanacak kültürel rotanın sürdürülebilirliğinin ancak koruma kullanma dengesi esas alınarak gerçekleştirilebileceği göz önünde unutulmamalıdır. Oluşturulacak rota ile ilçedeki yoğun kitle turizmine alternatif olarak koruma temelli kalkınma amaçlanmıştır.

KAYNAKLAR

[1] Göker, G. ve Göker, M., (1970). Muğla ve İlçeleri, Ticaret Matbaacılık T.A.Ş., Birinci Baskı, Şahsi Yayınlar, İzmir.

[2] Atacan Öğüt, A., (2011). Mevsimsel Nüfus Farklılıklarının Gözlendiği Turizm Alanlarında Sürdürülebilir Su ve Atıksu Yönetimi: Bodrum Yarımadası Örneği, Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[3] Muğla İli Fiziki Haritası, www.cografyaharita.com, 13 Mart 2019.

[4] Kantarcı, D., Müezzinoğlu, A. (1998), "Bodrum Yarımadası'nda açık maden ocağı vb. işletmelerin ekolojik dengeye etkileri ve doğal dengenin yeniden sağlanması için gerekli işlemler'', Bodrum Yarımadası Çevre Sorunları Sempozyumu, 1998, İzmir.

[5] Muğla Valiliği, 2013, Muğla Kültür Envanteri Bodrum Yarımadası Arkeoloji ve Sanat Tarihi Kalıntıları, Yayın No: III-1, Muğla.

[6] Güner, İ., (1998). ''Bodrum Yarımadası'nda Arazinin Sınıflandırılması ile Kullanılışı Arasındaki İlişkiler'', Bodrum Yarımadası Çevre Sorunları Sempozyumu, 1998, İzmir,

[7] Ercan, T. vd. Günay, E. vd. Türkecan, A., (1981-1982). ''Bodrum Yarımadası'nın Jeolojisi'', Maden Tetkik ve Arama Dergisi, 97-98:21-32.

[8] Yalçınlar, İ., (1993). ''Ege Kıyı Kuşağında Krater ve Kalderalar'', Türk Coğrafya Dergisi, 0(28):17-27.

[9] Bakış, R., (2010). ''Bodrum Yarımadasındaki Turizmin Su Kaynakları Üzerindeki Etkisi ve İçme Kullanma Suyu Problemi'', Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi Dergisi, 23(2): 67-94.

[10] Özkan, G., (2018). Coğrafi Bilgi Sistemleri Kullanılarak Golf Sahaları İçin Yer Seçimi: Bodrum Yarımadası Örneği, Yüksek Lisans Tezi, SDÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta.

[11] Baykara, A., (2010). XIX. Bodrum Kazasının Sosyal ve İktisadi Hayatı, Doktora Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

[12] Serap, S., (2016). Bodrum Magmatik Kompleksi İçinde Yer Alan Monzonitlerin Jeokimyası, Jeokronolojisi ve Çevre Kayaç İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

[13] Öztürk, Ü., (2016). Ulusal Deprem İzleme Merkezi Verilerine Göre Bodrum-Muğla Çevresi ve Bodrum Yarımadasında Radon Ölçümlerine Göre Depremselliğin İzlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

[14] Ercan, T. vd. Günay, E. vd. Türkecan, A., (1984). Bodrum Yarımadası'ndaki Magmatik Kayaçların Petrolojisi ve Kökensel Yorumu, Türk Jeoloji Kurumu Bülteni, 27:85-98.

[15] B.Ü. Kandilli Rasathanesi ve DAE. Bölgesel Deprem-Tsunami İzleme ve Değerlendirme Merkezi, Arıcılar-Ula (Muğla) Depremi Basın Bülteni, http://www.koeri.boun.edu.tr/sismo/2/22-kasim-2017-aricilar-ula-mugla-depremi/, 15 Nisan 2019.

[16] Deprem Araştırma Dairesi Verileri, Muğla Fay Hatti Haritası, http://www.e-sehir.com/turkiye-haritasi/mugla-deprem-fay-hatti-riskharitasi.html, 6 Mayıs 2019.

[17] Akgündüz, G., (2013). Yerel Konut Mimarisinin Ekolojik Sürdürülebilirlik Bağlamında İncelenmesi: Bodrum Sandıma Köyü, Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

[18] Akkoyun, T., (2015). Bodrum, Menteşe, Milas, Yatağan İlçelerinin Rüzgar Verilerinin Analiz Edilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Muğla.

[19] Tolga, F., (2010). Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunmasında Turizm Odaklı Stratejik Plan Çalışmalarına Yön Verecek İlkeler: Bodrum Yarımadası, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[20] T.C Kültür ve Turizm Bakanlığı, (2007). Muğla Bodrum Yarımadası Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi 1/25000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Plan Raporu, Bodrum.

[21] T.C Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Aydın-Muğla-Denizli 1/100000 Çevre Düzeni Plan Açıklama Raporu, https://mpgm.csb.gov.tr/aydin---mugla---denizli-planlama-bolgesi-i-82184, 7 Nisan 2019.

[22] Bodrum Yarımadası Doğal Sit Haritası, https://www.says.gov.tr/savab/#/, 15 Nisan 2019.

[23] 09.12.2017 tarihli T.C. Resmi Gazete, Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Planlanmasına Dair Yönetmelik, Sayı: 30265, https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2017/12/20171209-3.htm, 11 Nisan 2019.

[24] Bodrum Milas Havalimanı tarihçesi, https://milasbodrum.dhmi.gov.tr/Sayfalar/icerik-detay.aspx?oid=1450, 15 Nisan 2019.

[25] Bodrum Yarımadası Deniz Yolu Ulaşımı, http://www.bodrumferibot.com/tr/routes.asp, 15 Nisan 2019.

[26] Bodrum İlçesi Ulaşım Yolları Haritası, http://www.bodrumsumerticaret.com/bodrum-haritalar, 10 Nisan 2019.

[27] Arkitera, Bodrum Yarımadası Trafik Sorununa Karşı Önerilen Yeni Çevreyolu Projesi Güzergahı, http://www.arkitera.com/gorus/1247/ersen-gursel- -bodrum-cevre-yolu, 15 Nisan 2019.

[28] Besim, Y., D., (2016). Özgün Kentsel Mekanların Okunması Ve Belirlenmesi Üzerine Analitik Bir Çalışma: Bodrum Türkkuyusu Örneği, Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

[29] Kütükoğlu, M., S., (2010). Menteşe Sancağı 1830 (Nüfus ve Toplum Yapısı), Birinci Baskı, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.

[30] 2018 Yılına Ait Muğla Nüfus Verileri, http://www.tuik.gov.tr, 3 Haziran 2019.

[31] Ekinci, A.T., (2016). Muğla İlinin Sosyo Ekonomik Göstergeler Çerçevesinde İç Göç Analizi, Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, Cilt 5 (1): 51-73

[32] Çimen, L., (2004). Halikarnassos Yarımadası Şehir Surları, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

[33] Strabon, (2000). Antik Anadolu Coğrafyası V-VI-VII, Birinci Baskı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

[34] Heredotos, (1991). Heredot Tarihi, Üçüncü Baskı, Remzi Kitabevi, İstanbul.

[35] Wittek, P., (1988). Menteşe Beyliği, Üçüncü Baskı, Türk Tarih Kurumu Basım evi, Ankara.

[36] Güçlü, M., (2008). ''Seyahatnamelere Göre XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Bodrum ve Çevresi'', 1522-2007 Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu 1, 24-26 Ekim 2007, Bodrum.

[37] Boysal, Y., (1967). ''Müsgebi Kazısı Kısa Raporu'', Belleten, XXXI (121): 68-83

[38] Uykucu, K., E., (1968). Muğla Tarihi, Birinci Baskı, As Matbaası, İstanbul.

[39] Bean, G. E., (2018). Eski Çağda Menderes'in Ötesi, İkinci Baskı, Arion Yayınevi, İstanbul.

[40] Bilgin, N., O., (2018). Bodrum Halikarnasso tarihi sosyal iktisadi yönleri ile havaları ve düğünler, Birinci Baskı, Anadolu Ofset Yayınevi, İstanbul.

[41] Akşit, İ. ve Ercan, A., (1996). Halikarnassos ve Bodrum Kalesi, Birinci Baskı, Doğruluk Matbaacılık, İzmir.

[42] Freely J., (2018). Türkiye Uygarlıklar Rehberi 3 Ege Kıyıları, Dördüncü Baskı, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.

[43] Çalışlar, İ., (1999). Bir Bodrum Rehberi, Halikarnassos'ta Bir Zaman, Birinci Baskı, Apa Tasarım Yayıncılık, İstanbul.

[44] Başgelen N., (2005). Eski Haritalarda Batı Anadolu, Birinci Baskı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

[45] Doğan, M., U. Ve Bodrum Yarımadası Halikarnassos ve Çevresi, Birinci Baskı, Uranus Yayın, İstanbul.

[46] Yazıcı, M., (2002). 16. Yüzyılda Batı Anadolu Bölgesinde Türkmen Yerleşimi, Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

[47] Gökçe, T., (2008). ‘‘Müstakil Bir İdari Birim Olarak Bodrum İlçesinin Öncüsü: XVI. Yüzyılda Sıravolos Kazası’’, 1522-2007 Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu 1, Bodrum.

[48] Menteşe Sancağı’nın hudutlarını gösteren harita, T.C. Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivi Daire Başkanlığı, Belge no: Hrt.h.429, 1922 (Hicri1341), İstanbul.

[49] Kütükoğlu, M. S., (2010). Menteşe Sancağı 1830, Nüfus ve Toplum Yapısı, Birinci Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, İstanbul.

[50] Erdoğdu, A. M. ve Özgiray, A., (2017). Bodrum Yarımadasının Tarihi Coğrafyası, Birinci Baskı, Halikarnas Matbaacılık, Bodrum.

[51] 166 Nolu Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defteri (937/1530), Başbakanlık Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı Yayınları, İstanbul.

[52] Akça, B., (2008). ‘‘Cumhuriyetin İlk Yıllarında Bodrum’un Sosyo Ekonomik Yapısı’’, 1522-2007 Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyum Bildirileri 1, Bodrum.

[53] Çapa, M., ‘‘Cumhuriyet döneminde 1950’den önce Bodrum’’, 1522-2007 Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyum Bildirileri 1, Bodrum.

[54] Akça, B., (2001). ‘‘Lozan Barış Anlaşmasından Sonra Balkan Ülkelerinden Muğla Vilayetine Gelen Muhacirler’’, Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi, XVII(51), 785-828.

[55] Günver, G. ve Müslime G., (2008). “İkinci Dünya Savaşı yıllarında Bodrum”, Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu I, 24-26 Ekim 2007, 459-482, Bodrum.

[56] Gür, R., (2002). Bodrum 1930-1980, Birinci Baskı, Celcius Yayıncılık, İstanbul.

[57] Vitrivius, (1993). Mimarlık Üzerine On Kitap, İkinci Baskı, Şevki Vanlı Mimarlık Vakfı Yayınları, İstanbul.

[58] Koca, F. vd. Akça, B., (2017). ‘‘Antik Karya’nın Başkenti Halikarnassos’da Kent Planlama Anlayışı’’, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi, 19 (40): 42-54.

[59] Umar, B., (2019). Karia, Birinci Baskı, İnkılap Kitapevi, İstanbul.

[60] Plinius S. C., (2016). Doğa Tarihi 1-2, Birinci Baskı, Say Yayınları, İstanbul.

[61] DİLER, A., Fotoğraf Arşivi, 2019.

[62] Gümüş, Ş., (2013). Pedasa Leleg Tümlüsleri, Doktora Tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

[63] Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Karya Araştırma ve Uygulama Merkezi Arşivi, 2019.

[64] Hasbutcu, İ., Fotoğraf Arşivi, 2019.

[65] Gümüş, S., Fotoğraf Arşivi, 2019.

[66] Sabah Gazetesi, Bodrum Kalesi restorasyon haberleri, https://www.sabah.com.tr/turizm/2018/09/03/bodrum-kalesi-2019da-yeni-yuzuyle-ziyaretcilerine-aciliyor, 3 Nisan 2019.

[67] Bodrum Express Lines, Bodrum Kalesi'nin fotoğrafı, https://www.bodrumexpresslines.com/trTR/port/index/73/Bodrum%20Kale%20Liman%C4%B1, 10 Nisan 2019.

[68] Muğla Valiliği, 2013, Muğla Kültür Envanteri Bodrum Yarımadası Arkeoloji ve Sanat Tarihi Kalıntıları, III-2, Muğla.

[69] Muğla 1973 İl Yıllığı Cumhuriyet'in 50.Yılında Muğla, Birinci Baskı, Ticaret Matbaacılık, İzmir.

[70] Girelbelen Köyü Çevresindeki Arkeolojik Sit Alanları Haritası, Muğla Sıtkı Koçman Karya Araştırma Merkezi Arşivi, 2019.

[71] Eroğlu, Z., (1939). Muğla Tarihi, İkinci Baskı, Muğla Belediyesi Kültür Yayınları, Muğla.

[72] Akçura, N., Akçura, T., (1972) "Kasaba Ölçeğinde Çevre Değerlerini Koruma Amaçlı Bir İnceleme: Bodrum", Mimarlık Dergisi, 106: 65-71.

[73] Bektaş, C., (2018). Halk Yapı Sanatından Bir Örnek Bodrum, Beşinci Baskı, Muğla Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları, Muğla.

[74] Aysel R. N., (2006). Bodrum Müsgebi Ortakent Bir Mimari İnceleme, Birinci Baskı, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.

[75] Aran K., (2000). Barınaktan Öte Kır yapıları, Birinci Baskı, Offset Yapım Evi, İstanbul.

[76] Bodrum Haritası, https://earth.google.com/web/, 12 Mayıs 2019.

[77] Eröz, M., (1965). "Türk Köy Sosyolojisi Meseleleri ve Yörük-Türkmen Köyleri", DergiPark Sosyoloji Konferansları, 6:119-154.

[78] Önal, M. N., (2003). ''Dağ Kültü, Eren Kültü ve Şenliklerinin Muğla'daki Yansımaları'', Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi, 25: 99-124.

[80] Karabağlı, G., (2010). Geleneksel Konutta Gelişimin Tipolojik Çözümlenmesi, Karakaya Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[81] Türk Dil Kurumu, (2009), Tarama Sözlüğü, 1, Birinci Baskı, TDK Yayınları, Ankara.

[82] H.1315 (1897-1898) Aydın Vilayet Salnamesi, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İstanbul, 510.

[83] Günay, V., (2008). "XIX. Yüzyılın Son Çeyreğinde Bodrum" (Osmanlı Vilayet Yıllıklarına Göre), Osmanlılardan Günümüze Her Yönüyle Bodrum Sempozyumu 1, 24-26 Ekim 2007, Bodrum.

[84] Galanti A., (1945). Bodrum Tarihi, Birinci Baskı, Işık Basım, İstanbul.

[85] Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Bodrum Doğal Sit Haritası, https://www.says.gov.tr/savab/#/, 11 Mart 2019.

[86] T.C. Resmi Gazete, Doğal Sit Alanları Koruma ve Kullanma Koşulları İlke Kararı. (29959), 25.01.2017, 1.

[87] T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları, 658 Nolu İlke Kararı, http://teftis.kulturturizm.gov.tr/TR-14329/658-nolu-ilke-karari-arkeolojik-sitler-koruma-ve-kullan-.html., 11 Mart 2019.

[88] Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü Arşivi, 2019.

[89] Harita Genel Müdürlüğü Arşivi, 1/25000 Bodrum Topografya Haritası.

[90] Öter, N., (2008). Muğla Sarnıçları, Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

[91] Yalıkavak (Bodrum-Muğla) Dağbelen Köyü, 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı

[92] Biçici, H. K., (2012). ''Safranbolu Yörük Mezar Taşları, Osmanlı Dönemi Başlıklı Ortakent Mezar Taşları'', Turkish Studies, 7/4:1063-1105.

[93] TBMM Kütüphanesi Açık Erişim Koleksiyonu, Son Teşkilatı Mülkiye'de Köylerimiz'in Adları, https://acikerisim.tbmm.gov.tr/xmlui/handle/11543/94, 20 Eylül 2019.

[94] T.C. Kültür Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (419), 19.04.1996, 2-5.

[95] Yetim G., (2014). Bodrum Yarımadası'nda Yeldeğirmenleri ve Koruma Sorunları, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[96] İşcanı, B., (2016). Muğla-Datça Hızırşah Köyü Kırsal Sit Alanı Koruma Projesi, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[97] Ece, İ. Fotoğraf Arşivi, 2019.

[98] Türk Dil Kurumu, Yunmak, http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&kelime=YUNMAK, 3 Mayıs 2019.

[99] Bodrum İnşaat Mühendisleri Odası Arşivi, 2019.

[100] Karia Yolu, Türkiye'nin En Uzun Yürüyüş Rotası, http://kariayolu.com/, 12 Temmuz 2019.

[101] Bodrum Trekking Rotası, Leleg Yolu, https://onlinebilet.com/bilgi/bodrum/bodrum-yuruyus-rotalari, 8 Mayıs 2019.

[102] Akkaya D., Usman E., (2012). ''Ortak Kullanım Mekanlarının Sürdürülebilirliğe Etkisinin Eskişehir Kırsalında İncelenmesi'', 2. Uluslararası GreenAge Sempozyumu, 2012, İstanbul.

[103] Güler, K., (2016). ''Türkiye'de Nüfusunu Yitirmiş Kırsal Yerleşimlerin Korunması İçin Bir Yöntem Önerisi; Ödemiş-Lübbey Örneği'', Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[104] Eres, Z., (2013). ''Türkiye'de Geleneksel Kırsal Mimarinin Korunması: Tarihsel Süreç Yasal Boyut'', Academia Dergisi, 457-469.

[105] Venedik Tüzüğü İlkeleri, http://www.icomos.org.tr/Dosyalar/ICOMOSTR_tr0243603001536681730.pdf , 15 Eylül 2019

[106] Madran, E. ve Özgönül, N., (1999). International Documents Regarding the Preservation of Cultural and Natural Heritage, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayınları, Ankara.

[107] Zeren, N., (1981). Kentsel Alanlarda Alınan Koruma Kararların Uygulanabilirliği, Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[108] Durukan, İ., (2004). Türkiye'de Gayrimenkul Eski Eser ve Anıtlar Sonrası Kültür Mirasının Korumasının Gelişimi Ve Uygulama Sorunları, Doktora Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

[109] Akın, N., vd. Akın, N., vd. Eres, Z., (2003). "TÜBA TÜKSEK Türkiye Kültür Envanteri Kılavuzu'', TÜBA Yayınları, İstanbul, 2003.

[110] T.C. Kültür Bakanlığı, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu İlke Kararları, (3071), 04.10.2006, 1.

[111] Durusoy, E., (2016). Tarihi Yoldan Kültürel Rotaya Milas İle Labranda Arasındaki Yolun Korunması ve Yönetimi, Birinci Baskı, Odtü Yayıncılık, Ankara.

[112] ICOMOS charter on cultural routes, https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Charters/culturalroutes_e.pdf , 8 Nisan 2019.

[113] Çekül, Kültürel Rota Planlama Rehberi, http://www.tarihikentlerbirligi.org/wp-content/uploads/rota-rehberi_press.pdf, 10 Temmuz 2019.

[114] Leleg Yolu Yürüyüş Rotası, https://tr.wikiloc.com/gezi-yuruyus-rotalari/yokusbasi-kazderesi-leleg-yolu-21076622, 10 Haziran 2019.

[115] ICOMOS, Arkeolojik mirasın Korunması ve Yönetimi, http://www.icomos.org.tr/?Sayfa=Icomostuzukleri&dil=tr, 2 Mayıs 2019.

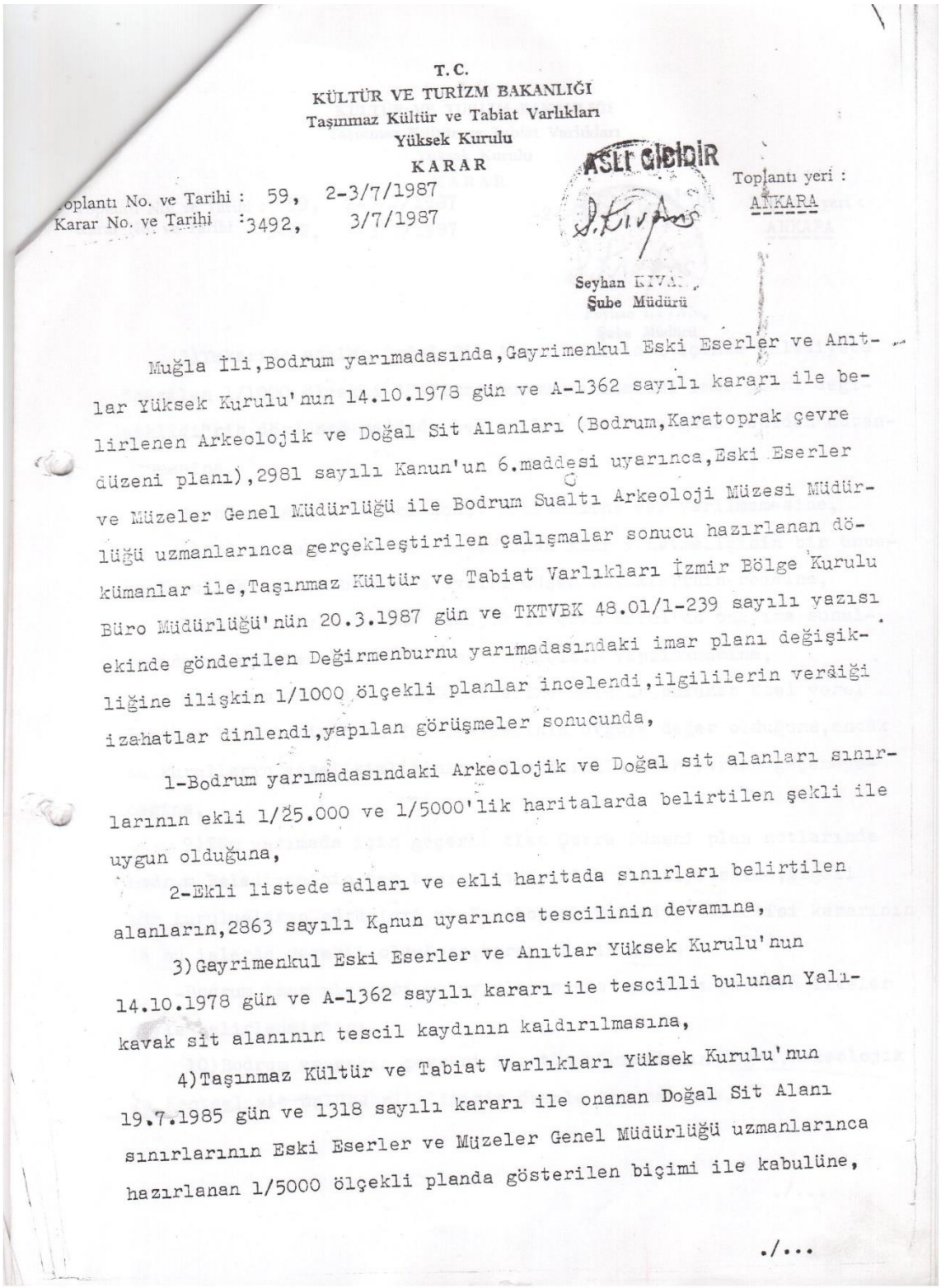
EK-A

KURUL KARARLARI VE BELGELER

A-1 T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu 03.07.1987 tarih ve 3492 sayılı kararı

A-2 TMMOB Bodrum İlçe Koordinasyon Kurulu Bodrum Yarımadası'na yapılması planlanan çevre yolu projesi hakkında 29.05.2018 tarih ve 48.BODRUM.481 sayılı karar

A-3 T.C. Bodrum Kaymakamlığı Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü 73600148-170-E.664011 sayılı ve 08.08.2018 tarihli Girel mevkinde kaçak kazıya ilişkin yazışma

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu
KARAR

ASLI GİBİDİR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987

Toplantı yeri :
ANKARA

Seyhan KIVA
Şube Müdürü

Muğla İli,Bodrum yarımadasında,Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14.10.1978 gün ve A-1362 sayılı kararı ile belirlenen Arkeolojik ve Doğal Sit Alanları (Bodrum,Karatoprak çevre düzeni planı),2981 sayılı Kanun'un 6.maddesi uyarınca,Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü uzmanlarınca gerçekleştirilen çalışmalar sonucu hazırlanan dökümanlar ile,Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları İzmir Bölge Kurulu Büro Müdürlüğü'nün 20.3.1987 gün ve TKTVBK 48.01/1-239 sayılı yazısı ekinde gönderilen Değirmenburnu yarımadasındaki imar planı değişikliğine ilişkin 1/1000 ölçekli planlar incelendi,ilgililerin verdiği izahatlar dinlendi,yapılan görüşmeler sonucunda,

1-Bodrum yarımadasındaki Arkeolojik ve Doğal sit alanları sınırlarının ekli 1/25.000 ve 1/5000'lik haritalarda belirtilen şekli ile uygun olduğuna,

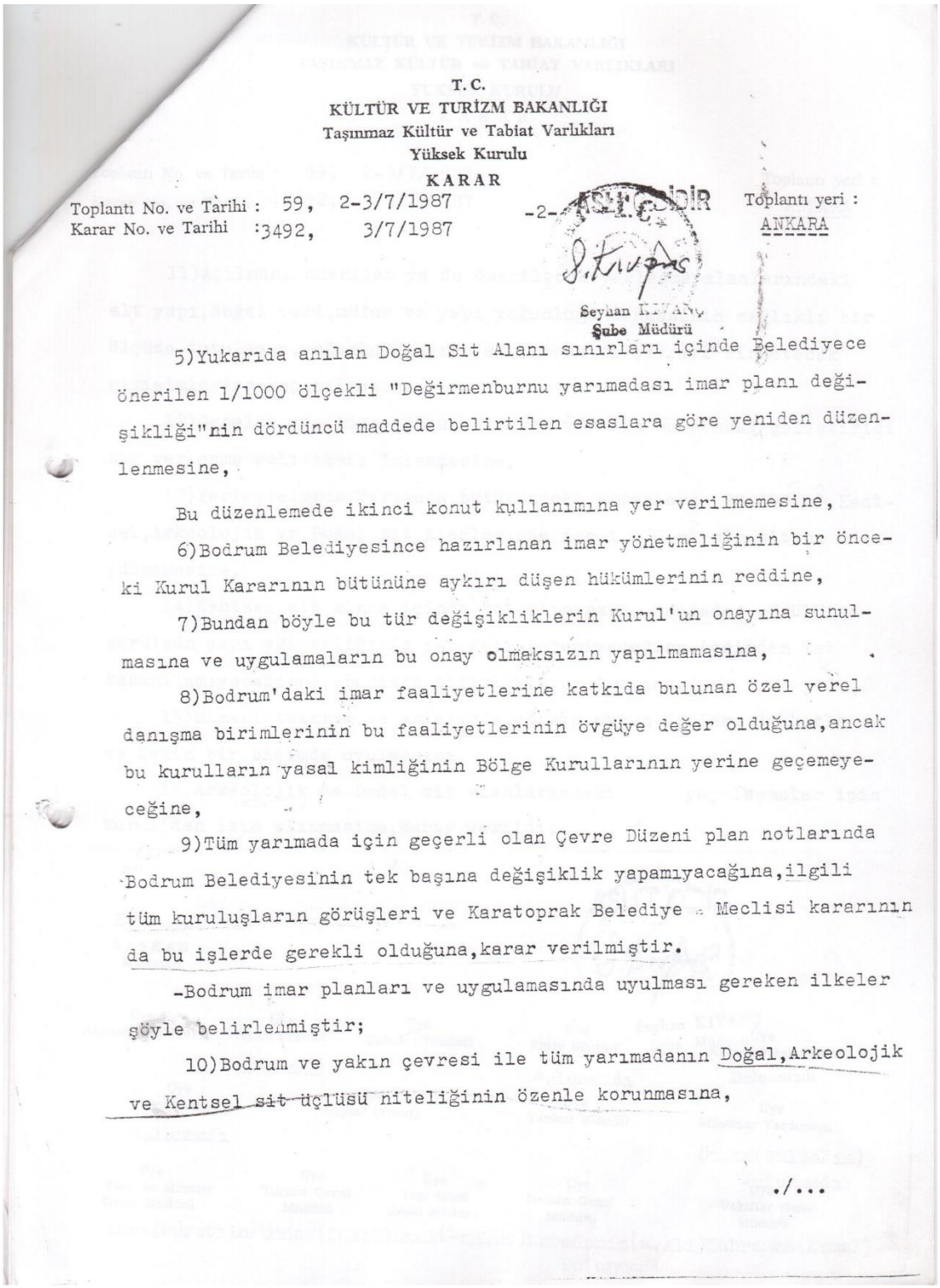
2-Ekli listede adları ve ekli haritada sınırları belirtilen alanların,2863 sayılı Kanun uyarınca tescilinin devamına,

3)Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 14.10.1978 gün ve A-1362 sayılı kararı ile tescilli bulunan Yalıkavak sit alanının tescil kaydının kaldırılmasına,

4)Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 19.7.1985 gün ve 1318 sayılı kararı ile onanan Doğal Sit Alanı sınırlarının Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 1/5000 ölçekli planda gösterilen biçimi ile kabulüne,

./...

Şekil EK-A.1. 1 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu
KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi :3492, 3/7/1987

-2-

Toplantı yeri :
ANKARA

Şube Müdürü

5)Yukarıda anılan Doğal Sit Alanı sınırları içinde Belediyece önerilen 1/1000 ölçekli "Değirmenburnu yarımadası imar planı değişikliği"nin dördüncü maddede belirtilen esaslara göre yeniden düzenlenmesine,

Bu düzenlemede ikinci konut kullanımına yer verilmemesine,

6)Bodrum Belediyesince hazırlanan imar yönetmeliğinin bir önceki Kurul Kararının bütününe aykırı düşen hükümlerinin reddine,

7)Bundan böyle bu tür değişikliklerin Kurul'un onayına sunulmasına ve uygulamaların bu onay olmaksızın yapılmamasına,

8)Bodrum'daki imar faaliyetlerine katkıda bulunan özel yerel danışma birimlerinin bu faaliyetlerinin övgüye değer olduğuna,ancak bu kurulların yasal kimliğinin Bölge Kurullarının yerine geçemeyeceğine,

9)Tüm yarımada için geçerli olan Çevre Düzeni plan notlarında Bodrum Belediyesinin tek başına değişiklik yapamıyacağına,ilgili tüm kuruluşların görüşleri ve Karatoprak Belediye Meclisi kararının da bu işlerde gerekli olduğuna,karar verilmiştir.

-Bodrum imar planları ve uygulamasında uyulması gereken ilkeler şöyle belirlenmiştir;

10)Bodrum ve yakın çevresi ile tüm yarımadanın Doğal,Arkeolojik ve Kentsel sit üçlüsü niteliğinin özenle korunmasına,

./...

Şekil EK-A.1. 2 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TAŞINMAZ KÜLTÜR ve TABİAT VARLIKLARI
YÜKSEK KURULU
K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987

Toplantı yeri : ANKARA

11)Açılması önerilen ya da önerilecek yerleşme alanlarındaki alt yapı,doğal veri,nüfus ve yapı yoğunluğu dengesinin sağlıklı bir ölçüde tutulması,yoğunluğu aşırı artıracak ve çevreyi kirletecek girişimlerden kaçınılmasına,

12)Genelde yeşilden yoksun olan bu yörenin bu yönünü geliştirici bir yerleşme politikası izlenmesine,

13)Yerleşmelerde,Yarımada bütünündeki ifrazlarda 20.000 m^2,Kentsel,Arkeolojik ve Doğal Sit Alanlarında ise 1.000 m^2'nin altına düşülmemesine,

14)Kentsel sit alanı içinde kot alınırken, "nereden görülürse görülsün yapı yüksekliğinin iki katı geçemiyeceğine,(eğimden kat kazanılamıyacağına),;bunlara titizlikle uyulmasına,

15)Mimari tasarım ve anlatımda,yöreye uygun ögelere dikkatle ve kesin bir biçimde uyulmasına,

16)Arkeolojik ve Doğal sit alanlarındaki yapılaşmalar için Kurul'dan izin alınmasına,karar verildi.

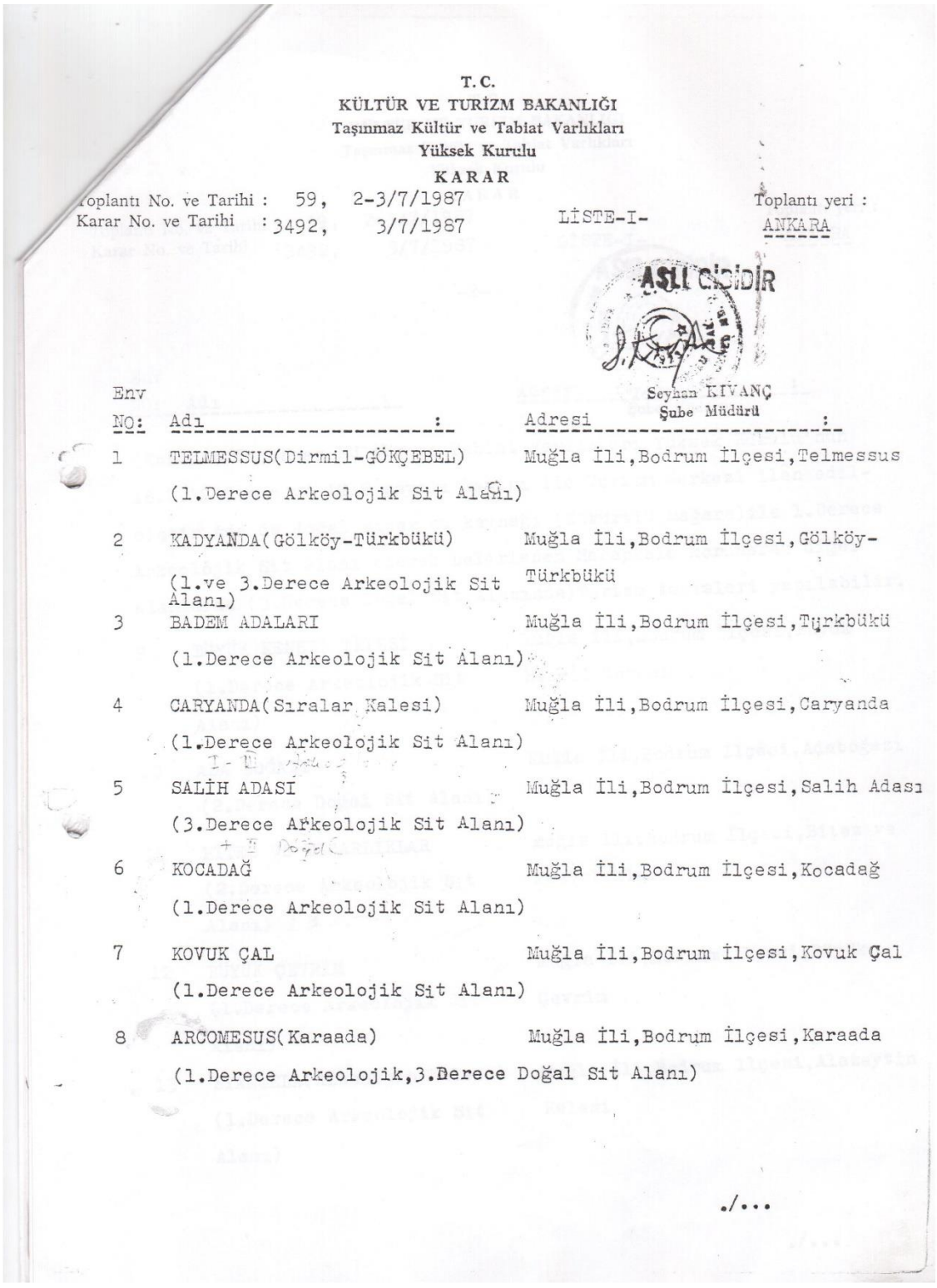
Ertan CİNİLİ
BAŞKAN
Müsteşar

ASLI GİBİDİR
Seyhan KIVANÇ
Şube Müdürü

Üye Akozan (Feridun)	Üye Aktan (Tahir) Bulunmadı	Üye Çubuk (Mehmet)	Üye Emre (Kutlu) Bulunmadı	Üye Karamağaralı (Halûk) Bulunmadı
Üye Öney (Gönül) Bulunmadı	Üye Boysal (Yusuf)		Üye Tankut (Gönül)	Üye Müsteşar Yardımcısı Özhan (Gültekin) Bulunmadı
Üye Eser. ve Müzeler Genel Müdürü	Üye Turizm Genel Müdürü	Üye Yapı İşleri Genel Müdürü	Üye Orman Genel Müdürü	Üye Vakıflar Genel Müdürü

Ilıcı(Kurettin) Önder(Sühtü) Ünal(Tanlut) Karadeniz(M.Ali) Kahraman(Kemal)
Bulunmadı

Şekil EK-A.1. 3 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu
KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987

LİSTE-I-

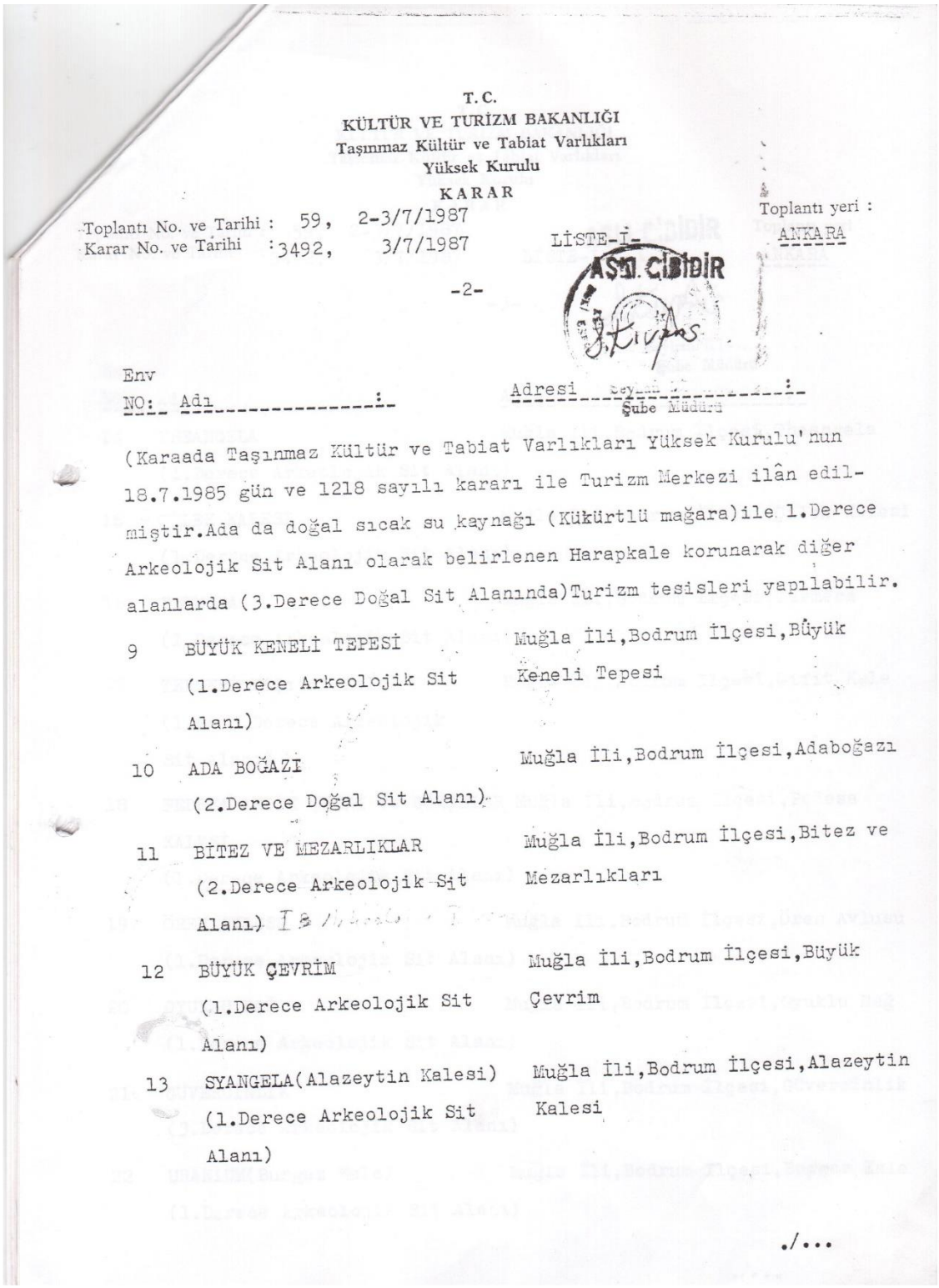
Toplantı yeri : ANKARA

ASLI GİBİDİR
Seyhan KIVANÇ
Şube Müdürü

Env NO:	Adı	Adresi
1	TELMESSUS(Dirmil-GÖKÇEBEL) (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Telmessus
2	KADYANDA(Gölköy-Türkbükü) (1.ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Gölköy-Türkbükü
3	BADEM ADALARI (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Türkbükü
4	CARYANDA(Sıralar Kalesi) (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Caryanda
5	SALİH ADASI (3.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Salih Adası
6	KOCADAĞ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Kocadağ
7	KOVUK ÇAL (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Kovuk Çal
8	ARCOMESUS(Karaada) (1.Derece Arkeolojik,3.Derece Doğal Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Karaada

./...

Şekil EK-A.1. 4 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu
KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987

LİSTE-İ-

Toplantı yeri : ANKARA

ASLI CİBİDİR

-2-

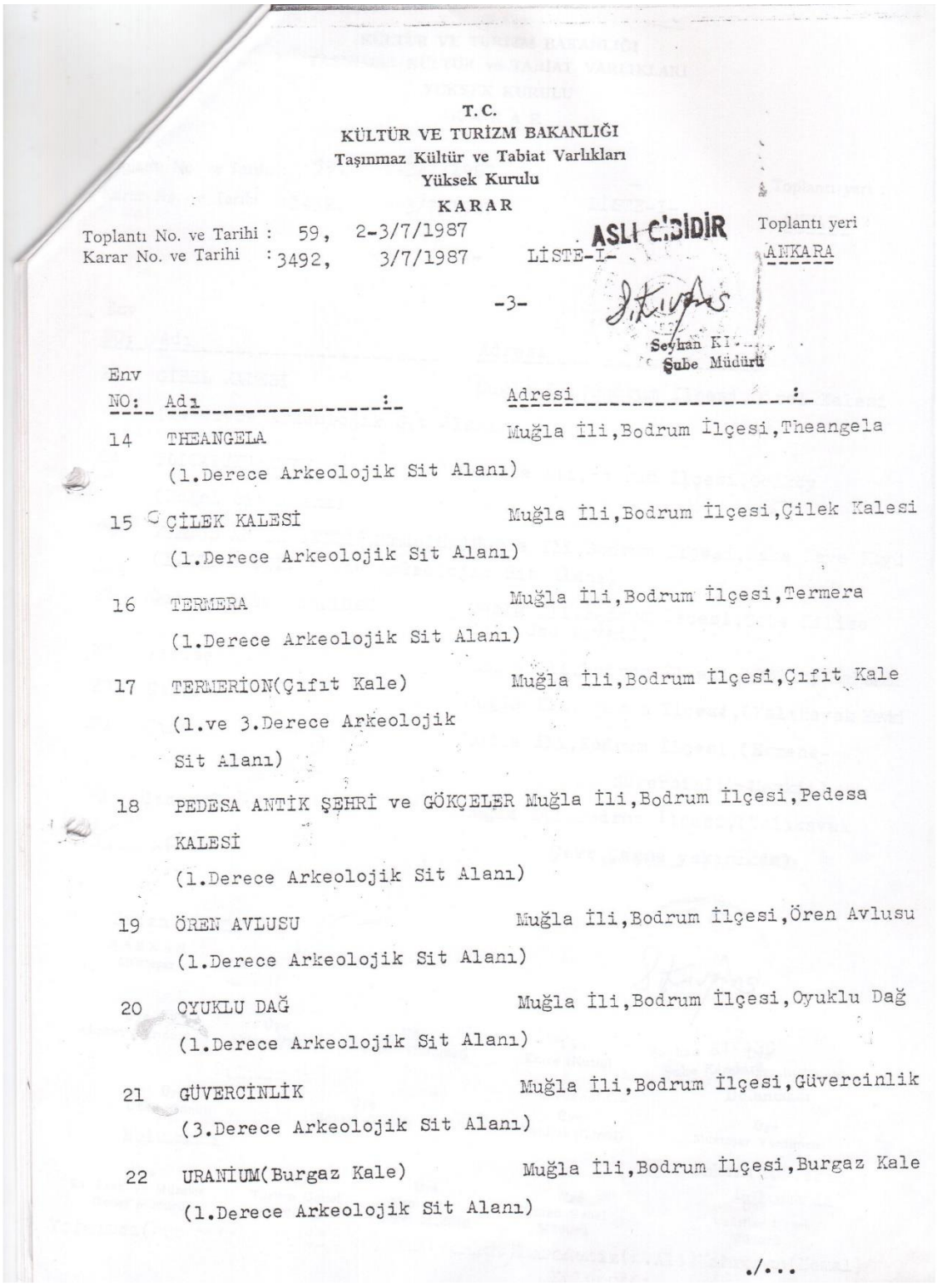
Env
NO:_ Adı_____:_ Adresi_____:_
Şube Müdürü

(Karaada Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 18.7.1985 gün ve 1218 sayılı kararı ile Turizm Merkezi ilân edilmiştir.Ada da doğal sıcak su kaynağı (Kükürtlü mağara)ile 1.Derece Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenen Harapkale korunarak diğer alanlarda (3.Derece Doğal Sit Alanında)Turizm tesisleri yapılabilir.

9	BÜYÜK KENELİ TEPESİ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Büyük Keneli Tepesi
10	ADA BOĞAZI (2.Derece Doğal Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Adaboğazı
11	BİTEZ VE MEZARLIKLAR (2.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Bitez ve Mezarlıkları
12	BÜYÜK ÇEVRİM (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Büyük Çevrim
13	SYANGELA(Alazeytin Kalesi) (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Alazeytin Kalesi

./...

Şekil EK-A.1. 5 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları
Yüksek Kurulu
KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987 LİSTE-I-

ASLI GİBİDİR

Toplantı yeri
ANKARA

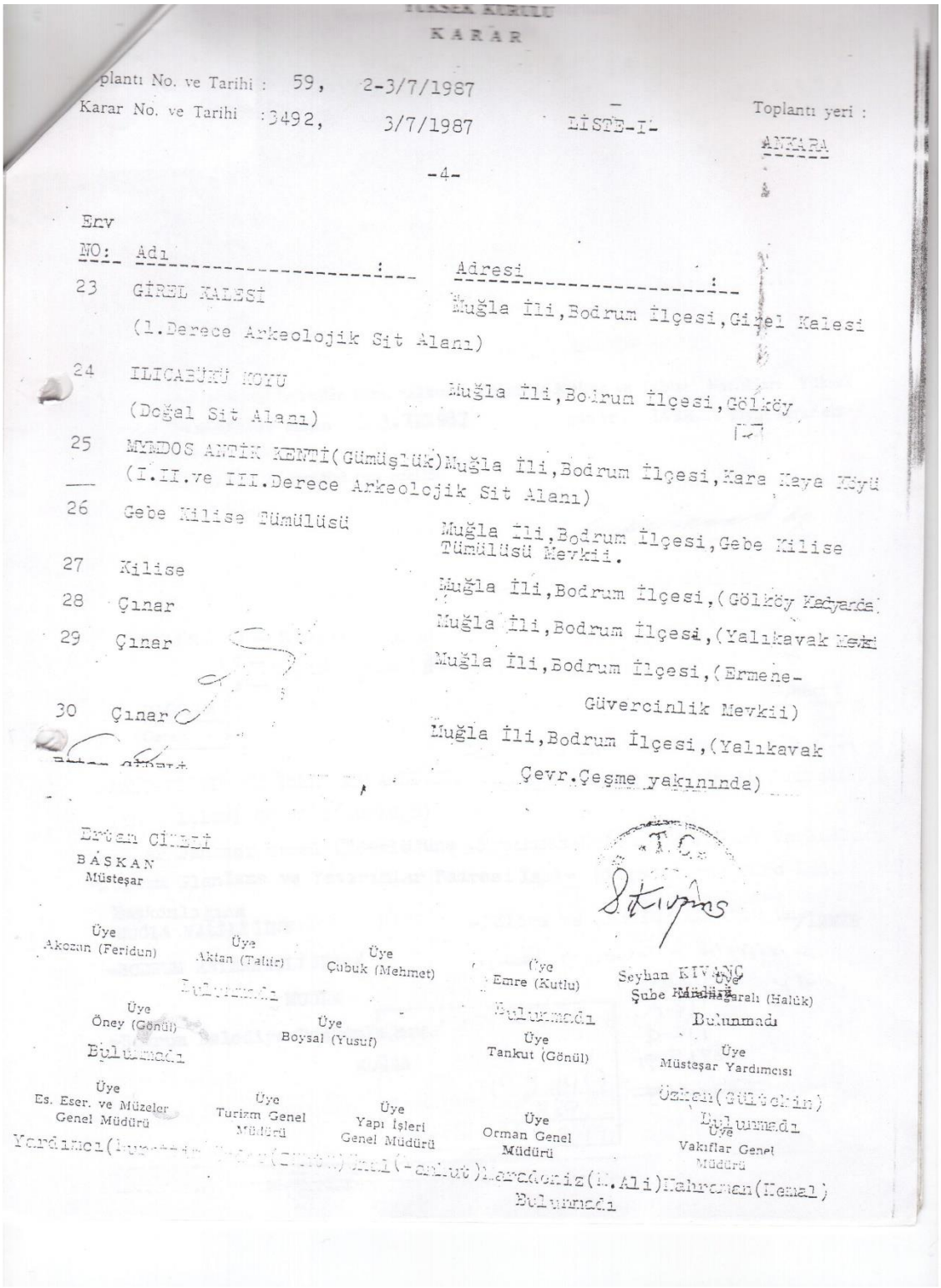
-3-

Seyhan K...
Şube Müdürü

Env NO:	Adı	Adresi
14	THEANGELA (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Theangela
15	ÇİLEK KALESİ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Çilek Kalesi
16	TERMERA (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Termera
17	TERMERİON(Çıfıt Kale) (1.ve 3.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Çıfıt Kale
18	PEDESA ANTİK ŞEHRİ ve GÖKÇELER KALESİ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Pedesa
19	ÖREN AVLUSU (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Ören Avlusu
20	OYUKLU DAĞ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Oyuklu Dağ
21	GÜVERCİNLİK (3.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Güvercinlik
22	URANİUM(Burgaz Kale) (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Burgaz Kale

./...

Şekil EK-A.1. 6 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 59, 2-3/7/1987
Karar No. ve Tarihi : 3492, 3/7/1987 LİSTE-I- Toplantı yeri : ANKARA

-4-

Env NO:	Adı	Adresi
23	GİREL KALESİ (1.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Girel Kalesi
24	ILICABÜKÜ KOYU (Doğal Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Gölköy
25	MYNDOS ANTİK KENTİ(Gümüşlük) (I.II.ve III.Derece Arkeolojik Sit Alanı)	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Kara Kaya Köyü
26	Gebe Kilise Tümülüsü	Muğla İli,Bodrum İlçesi,Gebe Kilise Tümülüsü Mevkii.
27	Kilise	Muğla İli,Bodrum İlçesi,(Gölköy Kadıyarda
28	Çınar	Muğla İli,Bodrum İlçesi,(Yalıkavak Mevki
29	Çınar	Muğla İli,Bodrum İlçesi,(Ermene- Güvercinlik Mevkii)
30	Çınar	Muğla İli,Bodrum İlçesi,(Yalıkavak Çevr.Çeşme yakınında)

Ertem Cinisli
BAŞKAN
Müsteşar

Üye Akozan (Feridun) — Bulunmadı
Üye Aktan (Tahir) — Bulunmadı
Üye Çubuk (Mehmet)
Üye Emre (Kutlu) — Bulunmadı
Üye Seyhan KIVANÇ Şube Müdürü
Üye Öney (Gönül) — Bulunmadı
Üye Boysal (Yusuf)
Üye Tankut (Gönül)
Üye Müsteşar Yardımcısı Bulunmadı
Üye Es. Eser. ve Müzeler Genel Müdürü
Üye Turizm Genel Müdürü
Üye Yapı İşleri Genel Müdürü
Üye Orman Genel Müdürü
Üye Vakıflar Genel Müdürü
Yardımcı(...) Bulunmadı

Şekil EK-A.1. 7 Ören avlusu, Oyuklu dağ, Pedasa, Girel Kalesi 1. Derece arkeolojik sit kararı

TMMOB TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
BODRUM İLÇE KOORDİNASYON KURULU
UNION OF CHAMBERS OF TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
UNION DES CHAMBRES DES INGENIEURS ET DES ARCHITECTES TURCS

Emin Anter Bulvarı No: 217 48400 Bodrum / MUĞLA - TÜRKİYE
Tel : +90 252 316 73 69 Fax : +90 252 316 16 84
web : http://www.tmmob.org.tr
e-posta : bodrum.ikk@tmmob.org.tr

Sayı : 48.BODRUM.481
Tarih : 29.05.2018
Konu : Bodrum Yarımadasına yapılması düşünülen Çevre Yolu Projesi hakkında.

T.C. MUĞLA Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu
Emirbeyazıt Mahallesi, Üçler Sokak, No: 42 Muğla Merkez, Muğla Tel: 0252 213 01 51

Ulaşım politikamız; insan ve yük taşımacılığında toplu taşıma sistemine dayalı olarak değil, araçların taşınmasına göre gelişmiştir.

Bodrumda da durum farklı olmamış, araç sayısı arttıkça yeni yolların yapılması gündeme gelmiştir.Yakın zamanda Torba ile İslamhaneleri arasında, Karayolları 2. Bölge Müdürlüğü tarafından Çevre Yolu için 3 adet Alternatifli Güzergah belirlenmiştir.

Karayolları Bölge Müdürlüğünün, Bodrum Belediyesi ve Muğla Kültür Varlıklarını Koruma Kurulundan, yapılması düşünülen çevre yollu ilgili görüş istemesi ile TMMOB olarak yapılan çalışmadan haberdar olunmuştur.

Akabinde; belirlenen 3 alternatifli çevre yolu güzergahı ; TMMOB 'a bağlı odalar tarafından, şekil hukuku, bilimsel ciddiyet, sorumluluklar, planlar ve teknik açılardan değerlendirilmeye tabi tutulmuştur.

Önerilen Yolların Mülkiyet durumları incelendiğinde ise;
Her bir öneri Çevre Yolu, yaklaşık olarak 18 km. (18.000 metre) civarındadır.
Mavi Hat olarak belirlenen yol , % 58 oranında şahıs arazinden , % 42 oranında hazine ve orman arazisinden geçmektedir.
Yeşil Hat olarak belirlenen yol , % 44 oranında şahıs arazinden , % 56 oranında hazine ve orman arazisinden geçmektedir.
Pembe Hat olarak belirlenen yol ,% 44 oranında şahıs arazinden , % 56 oranında hazine ve orman arazisinden geçmektedir.

Yaptığımız değerlendirmelere ilişkin detaylar ise;

1.Önerilen alternatifli çevre yolu projesi ile ilgili planlama, Aydın, Muğla, Denizli 1/100.000 ölçekli çevre düzeni ve Muğla 1/25.000 ölçekli nazım imar planlarında yer almamaktadır. Önerinin Üst ölçekli planların ilke ve stratejilerine uygunluğu tartışmalıdır.

2. Önerilen alternatifli yol güzergahının önemli bir bölümü, doğal ve arkeolojik sit alanlarından geçmekte olup, korunması gerekli kültür varlıkları, doğal zenginlikler, orman alanları, yaban hayat, endemik bitkiler, su ve hava kalitesi geri dönülemez şekilde tamamen yok olacaktır. Böylelikle, Bölgenin doğal hayatı ve canlı varlıklarının yok olması, eko-sisteme önemli ölçüde zarar verecektir.

Şekil EK-A.2. 1 Bodrum Yarımadası'na yapılması planlanan çevre yolu projesi hakkında yazışma

TMMOB TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
BODRUM İLÇE KOORDİNASYON KURULU
UNION OF CHAMBERS OF TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
UNION DES CHAMBRES DES INGENIEURS ET DES ARCHITECTES TURCS

Emin Anter Bulvarı No: 217 48400 Bodrum / MUĞLA - TÜRKİYE
Tel : +90 252 316 73 69 Fax : +90 252 316 16 84
web : http://www.tmmob.org.tr
e-posta : bodrum.ikk@tmmob.org.tr

3. Bu proje ile Bodrum yarımadasında son kalan doğal, kültürel ve biyoçeşitlilik açısından değerli bir alan yok edilerek, yaşam kalitesi kadar, turizm potansiyelini de baltalayacağı kesindir.

4. Önerilen alternatifli çevre yolu projesi ile belirlenen güzergahın oluşumundan sonra çevrede yapılaşma baskısı kaçınılmazdır. Bu proje ayrıca, zaten had safhada olan Bodrum`a göçü daha da artıracaktır.

SONUÇ olarak; Derhal, önerilen çevre yolu projesinden kamu yararı açısından vazgeçilmelidir.
Böylelikle ÇEVRE YOLUNUN, ilçemizde oluşturacağı çevre katliamı önlenmiş olacaktır.

Bodrum Yarımadası ulaşımında, yeni çevre yolu yapımı yerine önceliğimiz;

... Durma aşamasına gelen, Ortakent- Yalıkavak güzergahındaki bölünmüş duble yol çalışmasının, acilen eksikliklerinin giderilerek bitirilmesi önceliğimiz olmalıdır.

... Torba Kavşağı – Gündoğan Yolu mevcut durumda tek geliş, tek gidiştir.
Bu güzergah da Bodrum Yarımadası mevcut ulaşımını olumsuz etkilemektedir.
Bu yolunda, kamulaştırması yapılarak, duble yola çevrilmesi önceliğimiz olmalıdır.

... Yokuşbaşından - Ortakent kavşağına kadar olan kısımda, servis yolların açılması, kamulaştırılan ancak işletmelerin işgali altında olmaları sebebiyle açılamayan alanların açılması ve bu arada yer alan kavşakların (emniyet – lise - devlet hastanesi – gümbet – bitez ve ortakent kavşakları olmak üzere 6 adet kavşağın) karayolları trafik kurallarına göre yeniden düzenlenmesi önceliğimiz olmalıdır.

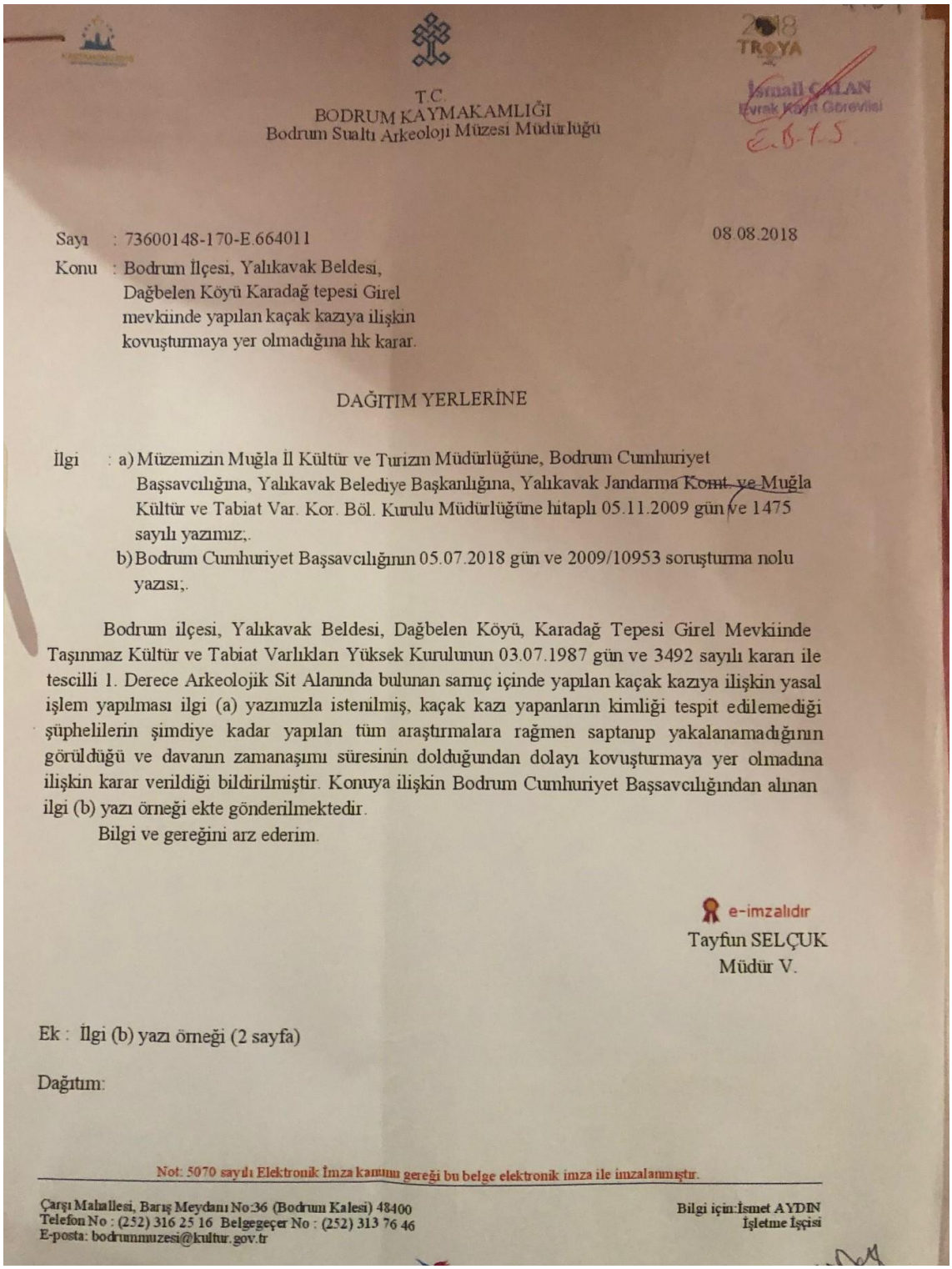
... Trafik sinyazilasyon sistemi , ulaştırma konusunda uzman şehir plancıları, mimar veya mühendisler tarafından düzenlenerek, trafik sıkışıklığın önemli bir kısmının giderilmesi önceliğimiz olmalıdır.

... Ulaşım sorununun çözülmesi için kapsamlı bir ulaşım planı ve başka alternatifler düşünülmeli, bu bağlamda, bir çevre yolu projesinden çok, ulaşım politikasının oluşturulması önceliğimiz olmalıdır.

... Ulaşım sisteminin doğru olarak saptanmasının, sürdürülebilir bütüncül bir ulaşım ve taşıma politikası oluşturulması ile mümkün olabileceği dikkate alınmalıdır.
Yapılacak olan çalışmada, İlçemizdeki TMMOB 'a bağlı meslek örgütleri , STK 'larının ve Üniversitelerin ilgili bölümlerinin, görüşlerinin alınması önceliğimiz olmalıdır.
Saygılarımızla, bilgilerinize sunulur.

TMMOB Bodrum ilçe Koordinasyon Kurulu
Bodrum Ulaşım Komisyonu

Şekil EK-A.2. 2 Bodrum Yarımadası'na yapılması planlanan çevre yolu projesi hakkında yazışma

T.C.
BODRUM KAYMAKAMLIĞI
Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü

2018 TROYA

İsmail ÇALAN
Evrak Kayıt Görevlisi

E.B-7.5

Sayı : 73600148-170-E.664011 08.08.2018

Konu : Bodrum İlçesi, Yalıkavak Beldesi, Dağbelen Köyü Karadağ tepesi Girel mevkiinde yapılan kaçak kazıya ilişkin kovuşturmaya yer olmadığına hk karar.

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Müzemizin Muğla İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne, Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığına, Yalıkavak Belediye Başkanlığına, Yalıkavak Jandarma Komt. ve Muğla Kültür ve Tabiat Var. Kor. Böl. Kurulu Müdürlüğüne hitaplı 05.11.2009 gün ve 1475 sayılı yazımız;.

b) Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığının 05.07.2018 gün ve 2009/10953 soruşturma nolu yazısı;.

Bodrum ilçesi, Yalıkavak Beldesi, Dağbelen Köyü, Karadağ Tepesi Girel Mevkiinde Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 03.07.1987 gün ve 3492 sayılı kararı ile tescilli 1. Derece Arkeolojik Sit Alanında bulunan sarnıç içinde yapılan kaçak kazıya ilişkin yasal işlem yapılması ilgi (a) yazımızla istenilmiş, kaçak kazı yapanların kimliği tespit edilemediği şüphelilerin şimdiye kadar yapılan tüm araştırmalara rağmen saptanıp yakalanamadığının görüldüğü ve davanın zamanaşımı süresinin dolduğundan dolayı kovuşturmaya yer olmadına ilişkin karar verildiği bildirilmiştir. Konuya ilişkin Bodrum Cumhuriyet Başsavcılığından alınan ilgi (b) yazı örneği ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz ederim.

e-imzalıdır
Tayfun SELÇUK
Müdür V.

Ek : İlgi (b) yazı örneği (2 sayfa)

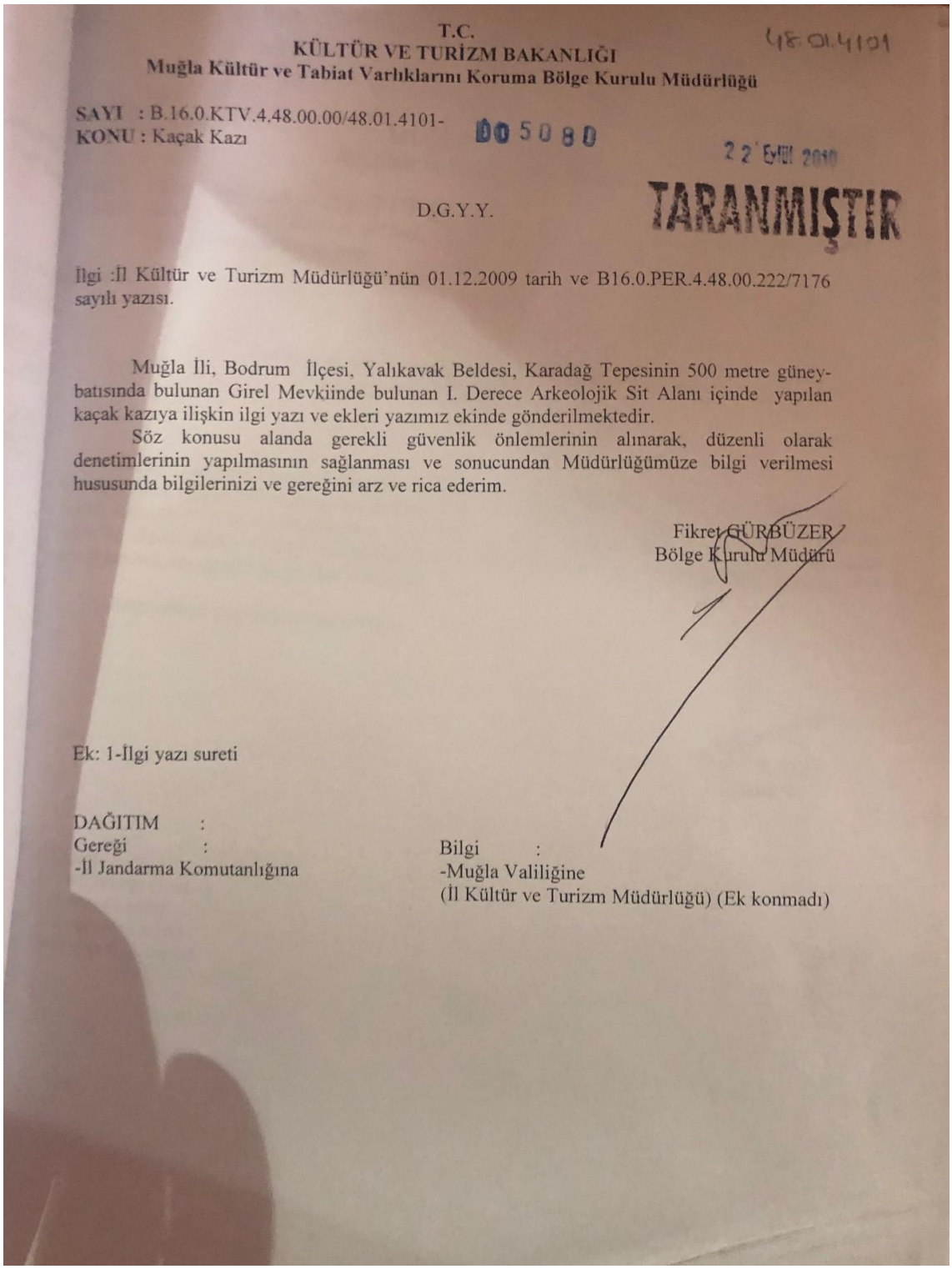
Dağıtım:

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Çarşı Mahallesi, Barış Meydanı No:36 (Bodrum Kalesi) 48400
Telefon No : (252) 316 25 16 Belgegeçer No : (252) 313 76 46
E-posta: bodrunmuzesi@kultur.gov.tr

Bilgi için:İsmet AYDIN
İşletme İşçisi

Şekil EK-A.3. 1 Girel mevki kaçak kazı yazısı

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Muğla Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

48.01.4101

SAYI : B.16.0.KTV.4.48.00.00/48.01.4101-
KONU : Kaçak Kazı

00 5080

22 EYL 2010

TARANMIŞTIR

D.G.Y.Y.

İlgi :İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün 01.12.2009 tarih ve B16.0.PER.4.48.00.222/7176 sayılı yazısı.

Muğla İli, Bodrum İlçesi, Yalıkavak Beldesi, Karadağ Tepesinin 500 metre güney-batısında bulunan Girel Mevkiinde bulunan I. Derece Arkeolojik Sit Alanı içinde yapılan kaçak kazıya ilişkin ilgi yazı ve ekleri yazımız ekinde gönderilmektedir.

Söz konusu alanda gerekli güvenlik önlemlerinin alınarak, düzenli olarak denetimlerinin yapılmasının sağlanması ve sonucundan Müdürlüğümüze bilgi verilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Fikret GÜRBÜZER
Bölge Kurulu Müdürü

Ek: 1-İlgi yazı sureti

DAĞITIM :
Gereği :
-İl Jandarma Komutanlığına

Bilgi :
-Muğla Valiliğine
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) (Ek konmadı)

Şekil EK-A.3. 2 Girel mevki kaçak kazı yazısı

T.C.
BODRUM KAYMAKAMLIĞI
Sualtı Arkeoloji Müzesi Müdürlüğü

Sayı :B.16.0.KVM.4.48.25.00-222.03.02. 1475 Tarih:05.11.2009
Konu :Bodrum ilçesi, Yalıkavak Beldesi,
Girel Mevkiinde kaçak kazı.

VALİLİK MAKAMINA
(İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü)

Bodrum ilçesi, Yalıkavak Beldesi, , Karadağ Tepesinin 500 metre güney-batısında bulunan Girel Mevkiinde kaçak kazı yapıldığının öğrenilmesi üzerine Yalıkavak Jandarma Komutanlığı ile birlikte 02.11.2009 tarihinde yerinde inceleme yapılmıştır.

Yapılan incelemede; Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 03.07.1987 gün ve 3492 sayılı kararı ile tescilli 1. Derece Arkeolojik Sit Alanında bulunan sarnıç içinde yaklaşık 1.5x1 metre boyutlarında 2 metre derinliğinde kaçak kazı yapıldığı, molozların içinde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında ve taşınmaz kültür varlığı niteliğinde olan 50x50 cm boyutlarında bir sütun başlığının olduğu görülmüştür.

Söz konusu alanda 3386 ve 5226 sayılı yaslarla değişik 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa aykırı kaçak kazı yapanların Jandarma Komutanlığınca tespit edilerek haklarında yasal işlem yapılması ve kaçak kazıların önlenmesi için kontrollerin sıklaştırılması gerekmektedir. Konuya ilişkin hazırlanan rapor, fotoğraf ve tutanak ekte gönderilmektedir.

Bilgi ve gereğini arz/rica ederim.

Feridun Cemal ÖZDEMİR
Bodrum Kaymakamı

EKİ :
Rapor, fotoğraf, tutanak

Gereği İçin DAĞITIM :
1- Valilik Makamına (İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü) Muğla
2- Cumhuriyet Başsavcılığına-Bodrum
3- Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne-Muğla
4- Belediye Başkanlığına-Yalıkavak
5- Jandarma Komutanlığına-Yalıkavak

82789
İL KÜLTÜR VE TURIZM MUD.
Vali A.
11 Kasım 2009

01 ŞUB 2010
689

Adres:Bodrum Kalesi 48400-Bodrum Tel: Santral: 0252-316 25 16 – Müdür: 0252-316 10 95 Faks: 0252-313 76 46

Şekil EK-A.3. 3 Girel mevki kaçak kazı yazısı

EK-B

ÇİZİMLER, ANALİZLER

B-1 Anahtar pafta

B-2 Arazi kesiti

B-3 Kentsel rölöve

B-4 Ulaşım durumu analizi

B-5 Ada parsel analizi

B-6 İşlev analizi

B-7 Yasal statü analizi

B-8 Mülkiyet durumu analizi

B-9 Yapım tekniği ve malzeme analizi

B-10 Yapı özgünlük analizi

B-11 Yapısal durum analizi

B-12 Kütle korunmuşluk durumu analizi

B-13 Cephe korunmuşluk durumu analizi

B-14 Cephe tipolojisi

B-15 Plan tipolojisi

B-16 Restitüsyon önerisi

B-17 G.01 nolu yapı fişi

B-18 G.01 nolu yapının rölövesi

B-19 G.02 nolu yapı fişi

B-20 G.02 nolu yapının rölövesi

B-21 G.03 nolu yapı fişi

B-22 G.04 nolu yapı fişi

B-23 G.04 nolu yapının rölövesi

B-24 G.05 nolu yapı fişi

B-25 G.05 nolu yapının rölövesi

B-26 G.06 nolu yapı fişi

B-27 G.06 nolu yapının rölövesi

B-28 G.07 nolu yapı fişi

B-29 G.07 nolu yapının rölövesi

B-30 G.08 nolu yapı fişi

B-31 G.08 nolu yapının rölövesi

B-32 G.09 nolu yapı fişi

B-33 G.09 nolu yapının rölövesi

B-34 G.10 nolu yapı fişi

B-35 G.10 nolu yapının rölövesi

B-36 G.11 nolu yapı fişi

B-37 G.11 nolu yapının rölövesi

B-38 G.12 nolu yapı fişi

B-39 G.13 nolu yapı fişi

B-40 G.14 nolu yapı fişi

B-41 G.14 nolu yapının rölövesi

B-42 G.15 nolu yapı fişi

B-43 G.15 nolu yapının rölövesi

B-44 G.16 nolu yapı fişi

B-45 G.16 nolu yapının rölövesi

B-46 G.17 nolu yapı fişi

B-47 G.17 nolu yapının rölövesi

B-48 G.18 nolu yapı fişi

B-49 G.18 nolu yapının rölövesi

B-50 G.19 nolu yapı fişi

B-51 G.20 nolu yapı fişi

B-52 G.20 nolu yapının rölövesi

B-53 G.21 nolu yapı fişi

B-54 G.21 nolu yapının rölövesi

B-55 G.22 nolu yapı fişi

B-56 G.23 nolu yapı fişi

B-57 G.24 nolu yapı fişi

B-58 Kültürel rota önerisi

B-59 Yapı ölçeğinde öneriler

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELİBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

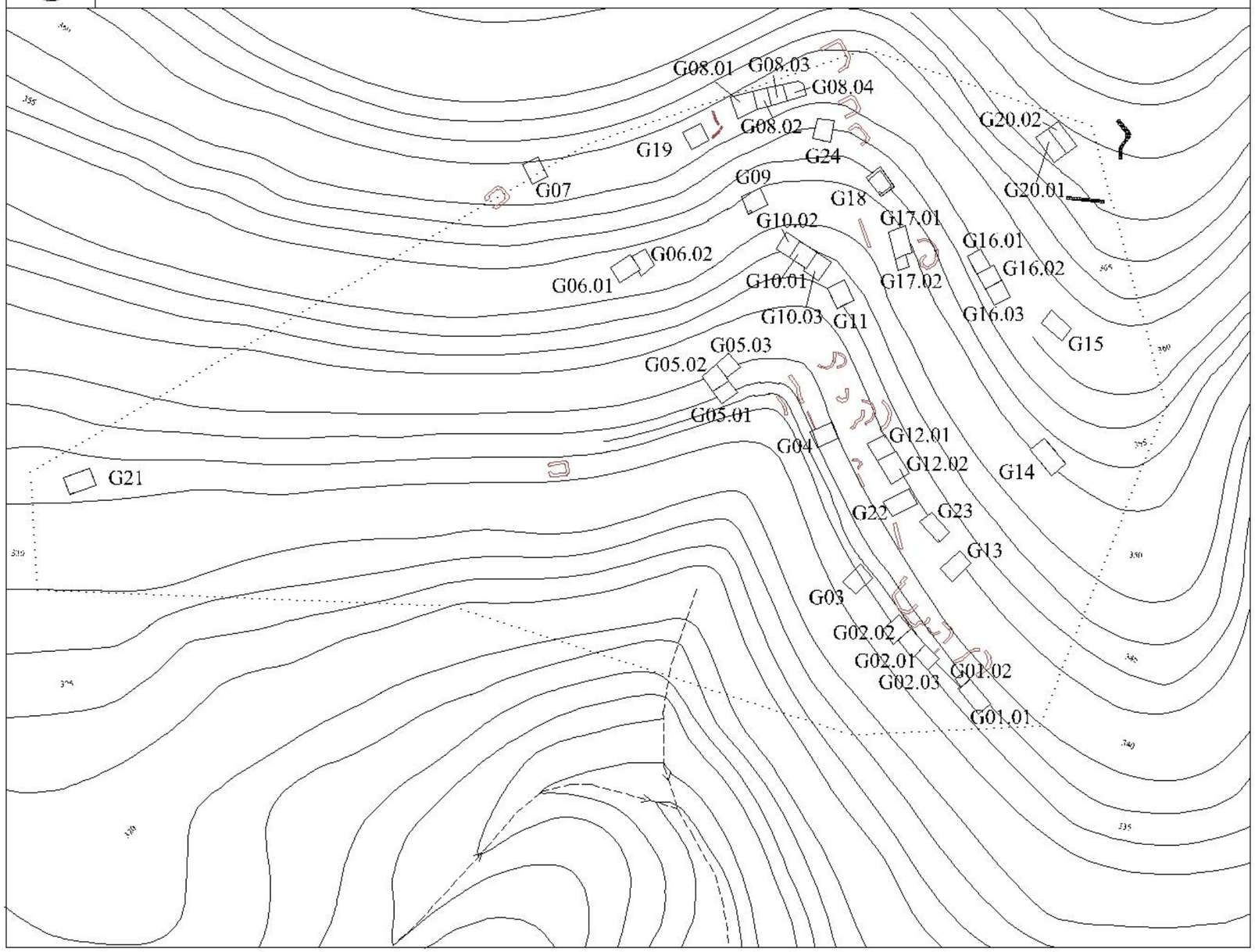
TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. ÇİĞDEM İREM GENÇER

HAZIRLAYAN:

İZZET İM HASBUTÇU

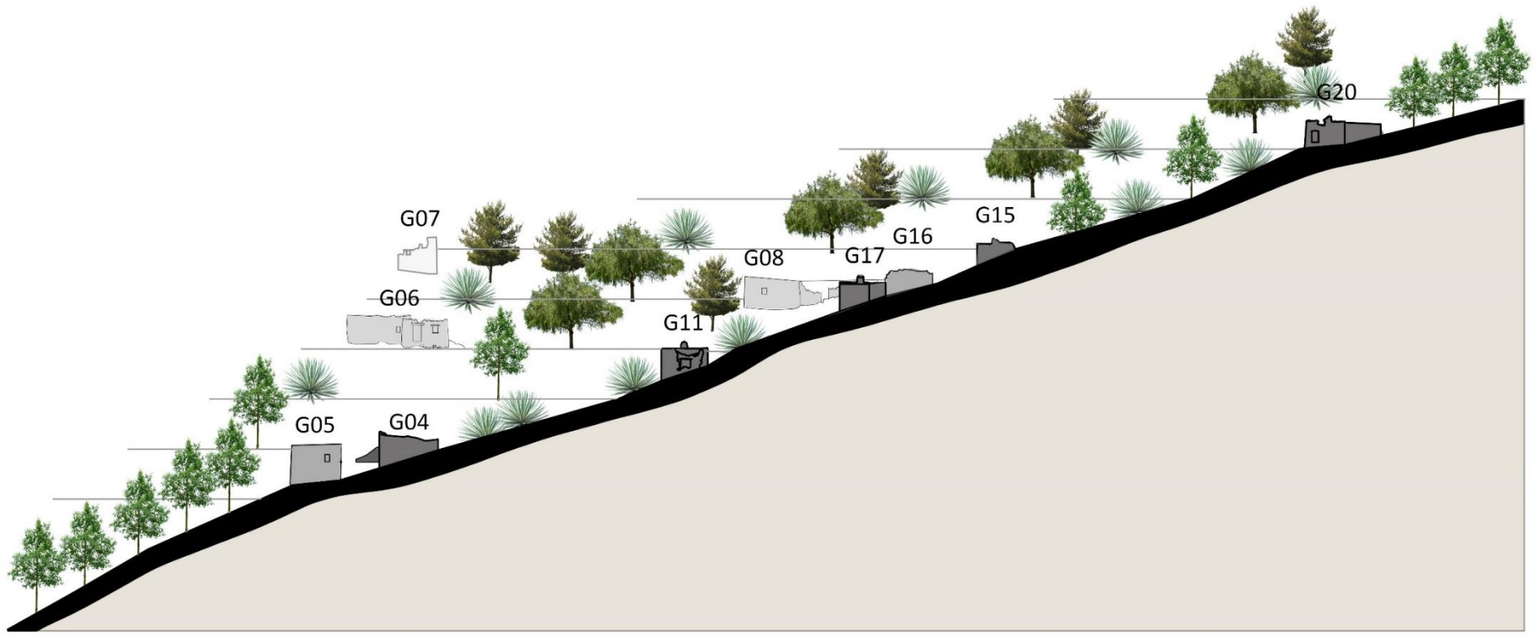
ANAHTAR PAFTA

Şekil EK-B.1. 1 Anahtar pafta

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

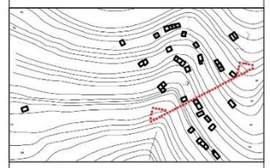
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

ARAZİ KESİTİ

ANAHTAR PLAN

ŞEKİL EK-B.2

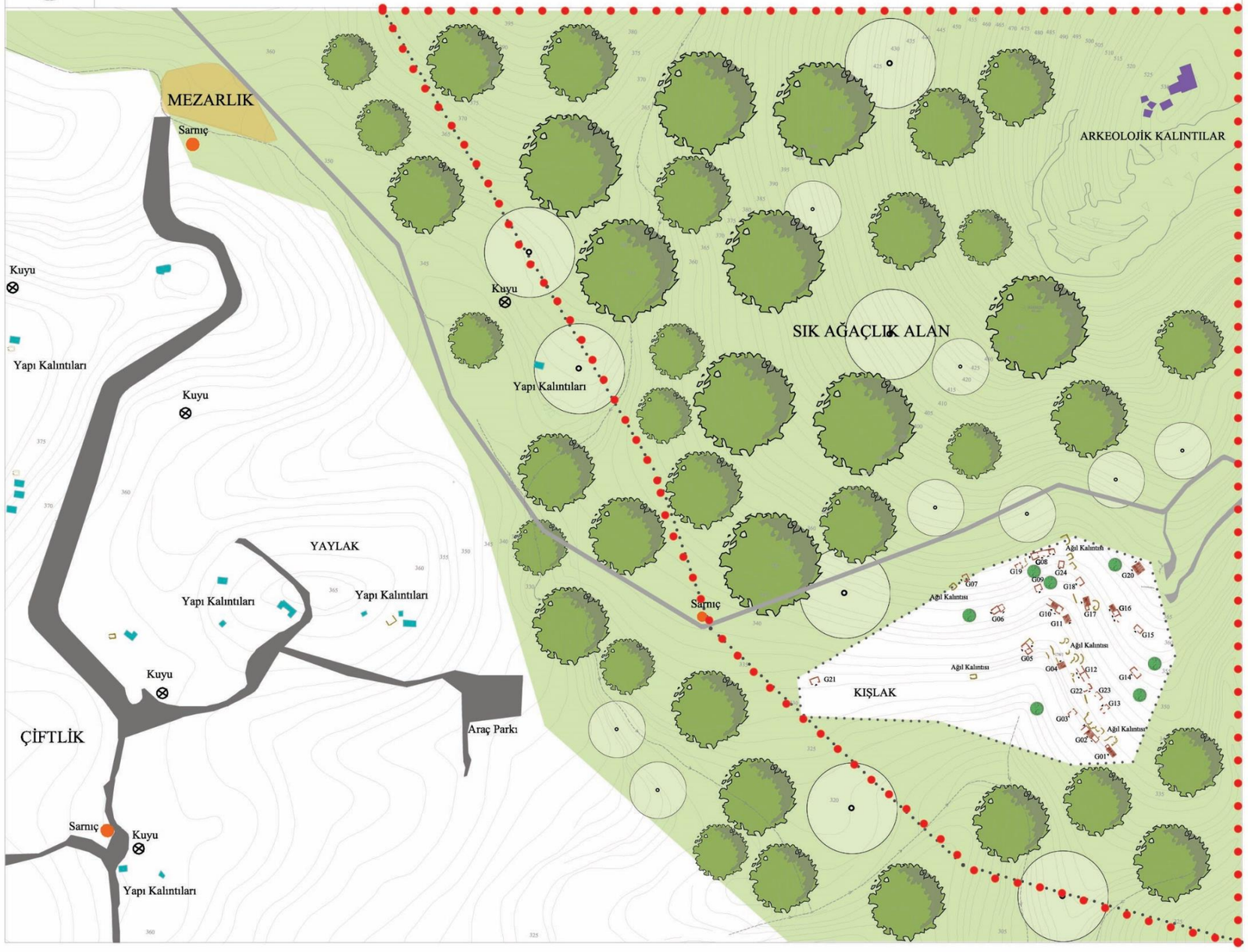
ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 2 Arazi kesiti

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

KENTSEL RÖLÖVE

MEZARLIK	
KURUMUŞ DERE	
KUYU	
ANIT AĞAÇ	
1.DERECE ARKEOLOJİK SİT	
SIK AĞAÇLIK ALAN	
YAPI KALINTISI	
KÖYDEKİ YAPILAR	
ARKEOLOJİK KALINTI	
TOPRAK YOL	
PATİKA	
HAYVAN AĞILI	
SARNIÇ	
ÇALIŞMA ALANI SINIRI	

K

EK-B.3

Şekil EK-B.1. 3 Kentsel rölöve

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

ULAŞIM ANALİZİ

TOPRAK ARAÇ YOLU
PATİKA

Dağbelen'den Geliş
MEZARLIK
Sarnıç
Kuyu
Yapı Kalıntıları
Kuyu
Kuyu
Yapı Kalıntıları
SIK AĞAÇLIK ALAN
ARKEOLOJİK KALINTILAR
YAYLAK
Yapı Kalıntıları
Yapı Kalıntıları
Sarnıç
Kuyu
KIŞLAK
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Pedasa'dan
Geliş
Araç Parkı
ÇİFTLİK
Sarnıç
Kuyu
Yapı Kalıntıları
Konacık'tan Geliş

ÇALIŞMA ALANI SINIRI

K

EK-B.4

Şekil EK-B.1. 4 Ulaşım durumu analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

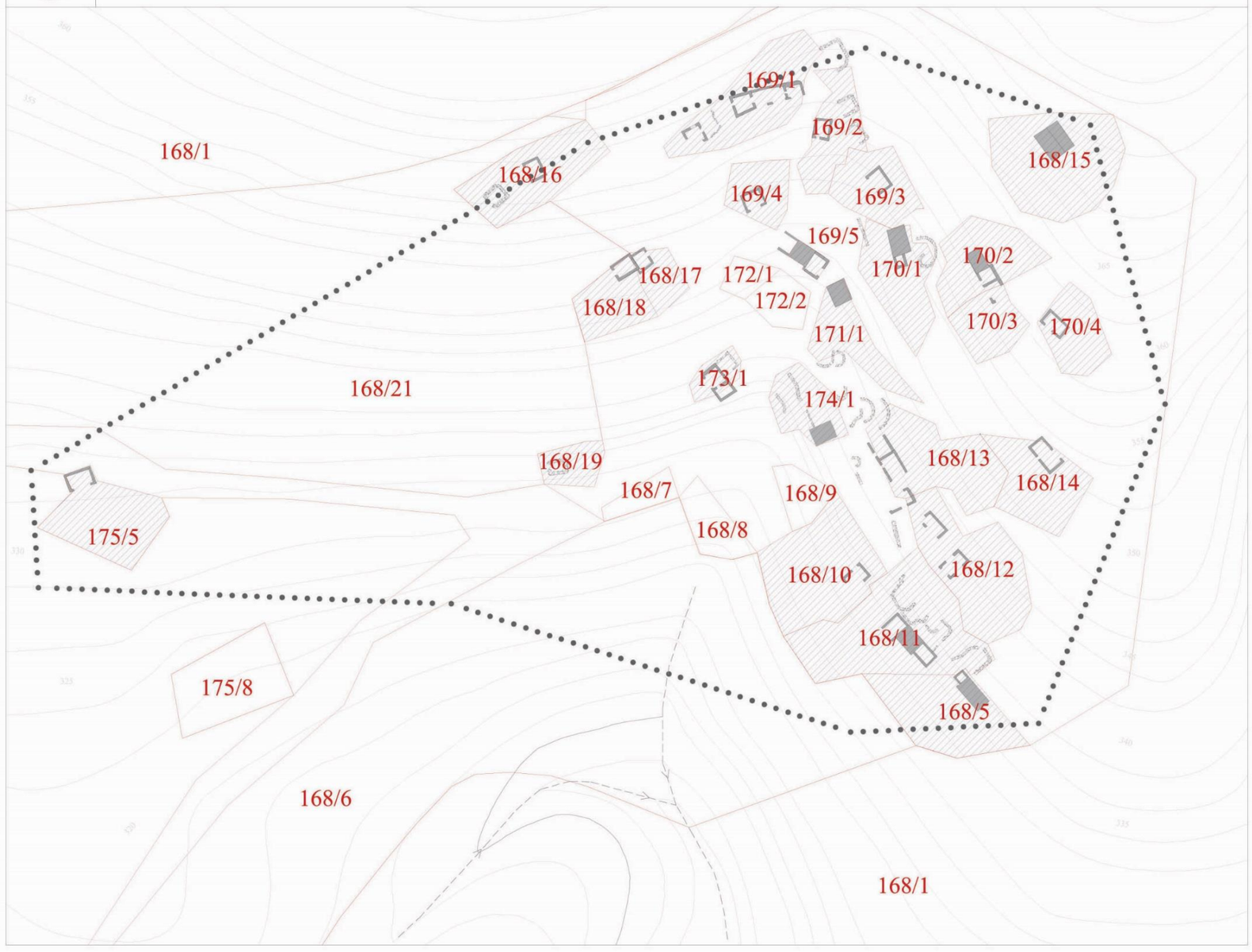
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

ADA PARSEL ANALİZİ

ADA - PARSEL NO	170/4
ÜZERİNDE YAPI OLAN PARSELLER	

ÇALIŞMA ALANI SINIRI

K

EK-B.5

Şekil EK-B.1. 5 Ada Parsel Analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

İŞLEV ANALİZİ

KONUT	
DİNİ YAPI	
SARNIÇ	
HARABE	H
YAYLAKTAKİ YAPI KALINTILARI	
KÖY ODASI	
ARKEOLOJİK KALINTI	
YAPIYA BİTİŞİK HAYVAN AĞILI	

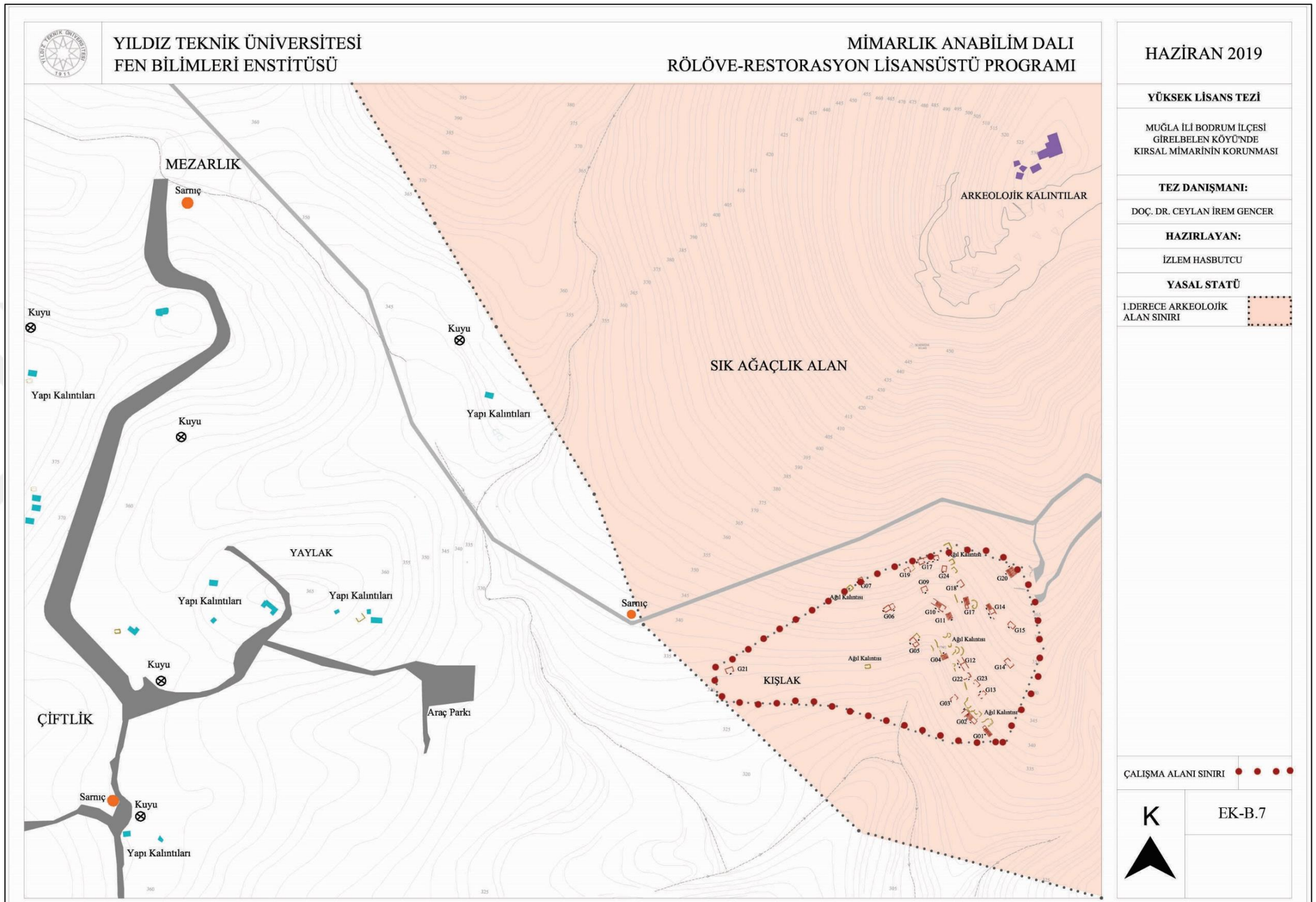
ÇALIŞMA ALANI SINIRI

K

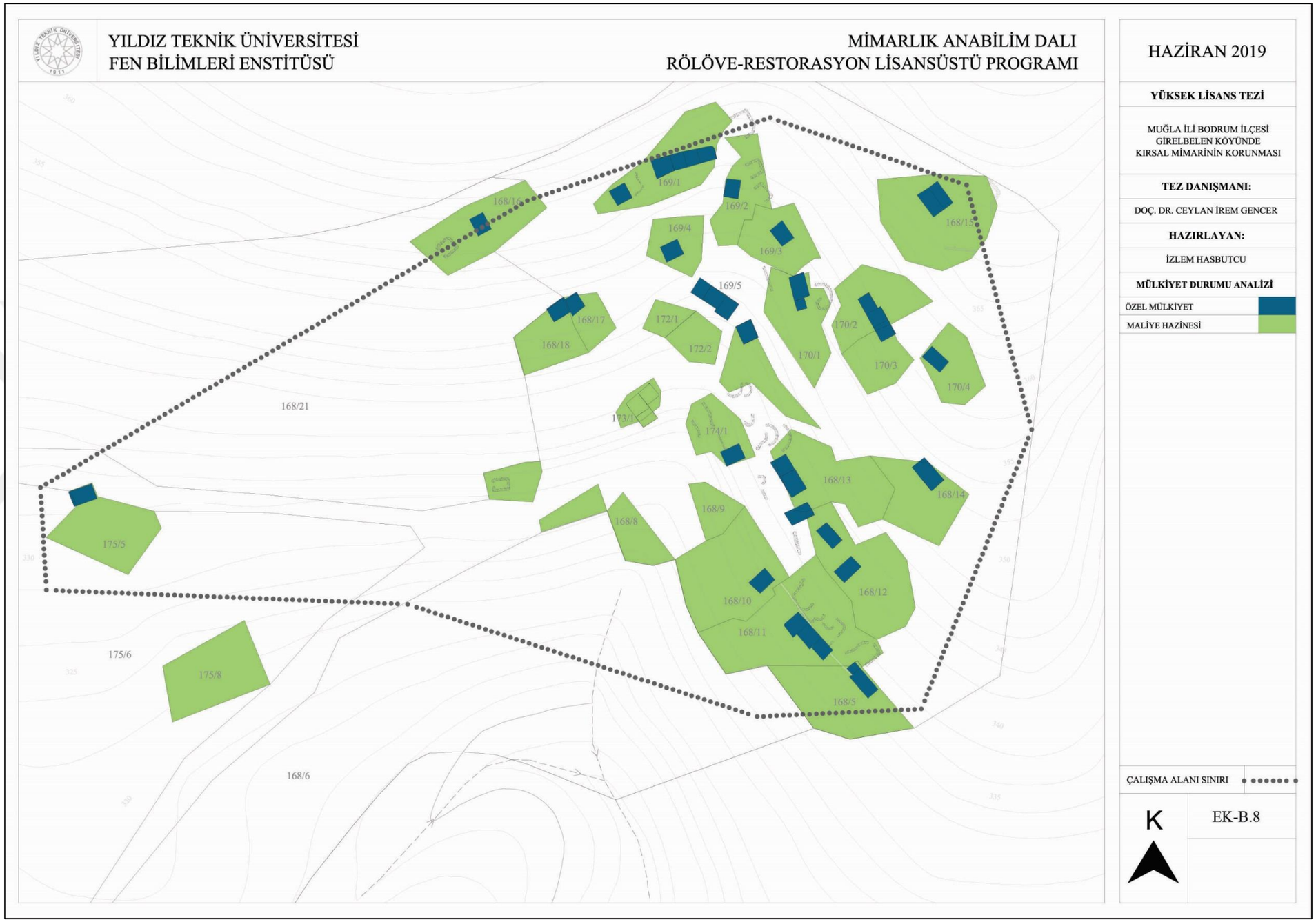
EK-B.6

MEZARLIK
Sarnıç
Kuyu
Yapı Kalıntıları
Kuyu
YAYLAK
Yapı Kalıntıları
Yapı Kalıntıları
Kuyu
ÇİFTLİK
Araç Parkı
Sarnıç
Kuyu
Yapı Kalıntıları
SIK AĞAÇLIK ALAN
Kuyu
Yapı Kalıntıları
Sarnıç
SIK AĞAÇLIK ALAN
ARKEOLOJİK KALINTILAR
KIŞLAK
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
Ağıl Kalıntısı
G01
G02
G03
G04
G05
G06
G07
G08
G09
G10
G11
G12
G13
G14
G15
G16
G17
G18
G19
G20
G21
G22
G23
G24

Şekil EK-B.1. 6 İşlev analizi

Şekil EK-B.1. 7 Yasal statü analizi

Şekil EK-B.1. 8 Mülkiyet durumu analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

YAPIM SİSTEMİ VE MALZEME ANALİZİ

YIĞMA KAGİR (ÇAMUR HARÇ)

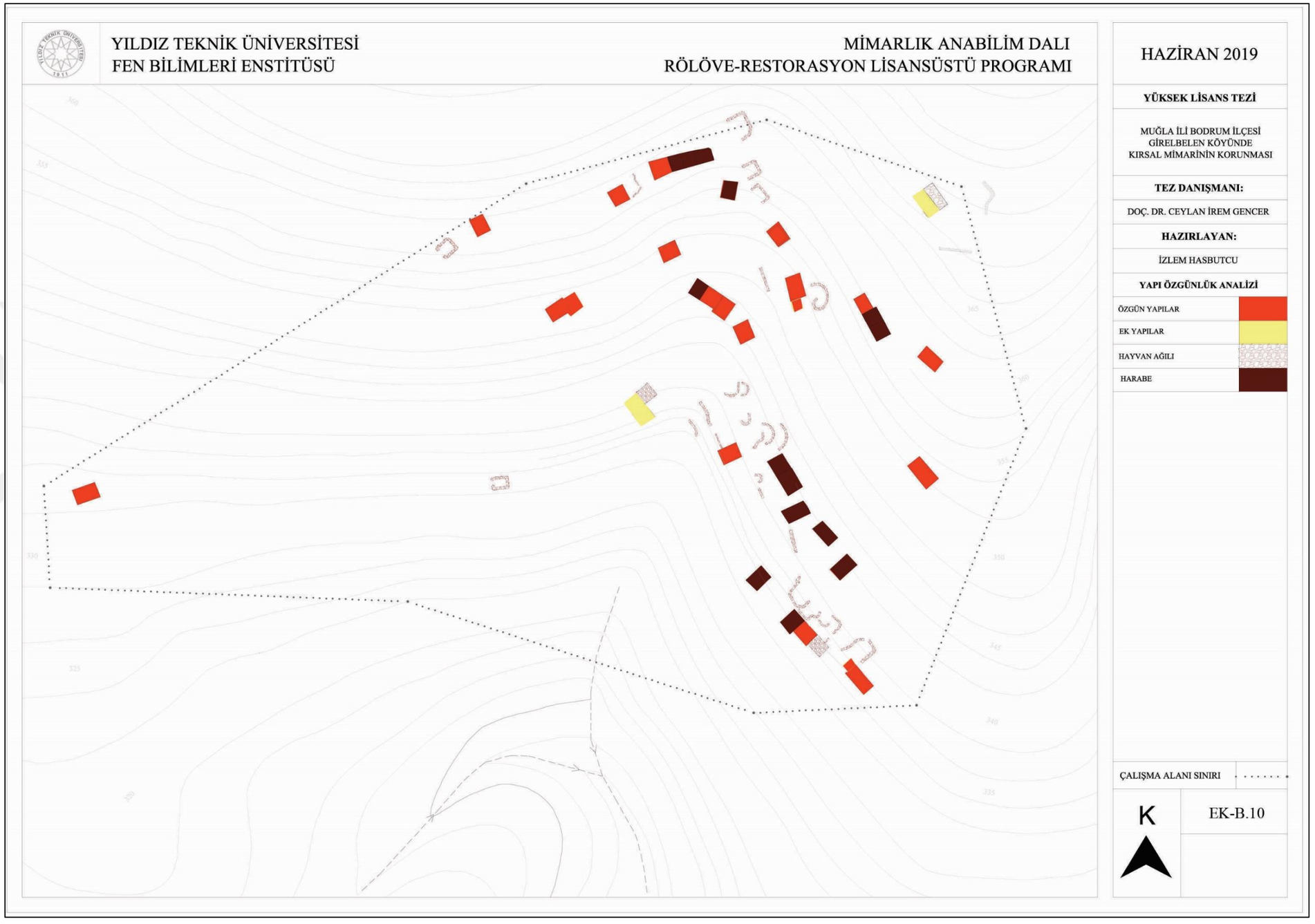
YIĞMA KAGİR (KURU ÖRGÜ)

ÇALIŞMA ALANI SINIRI

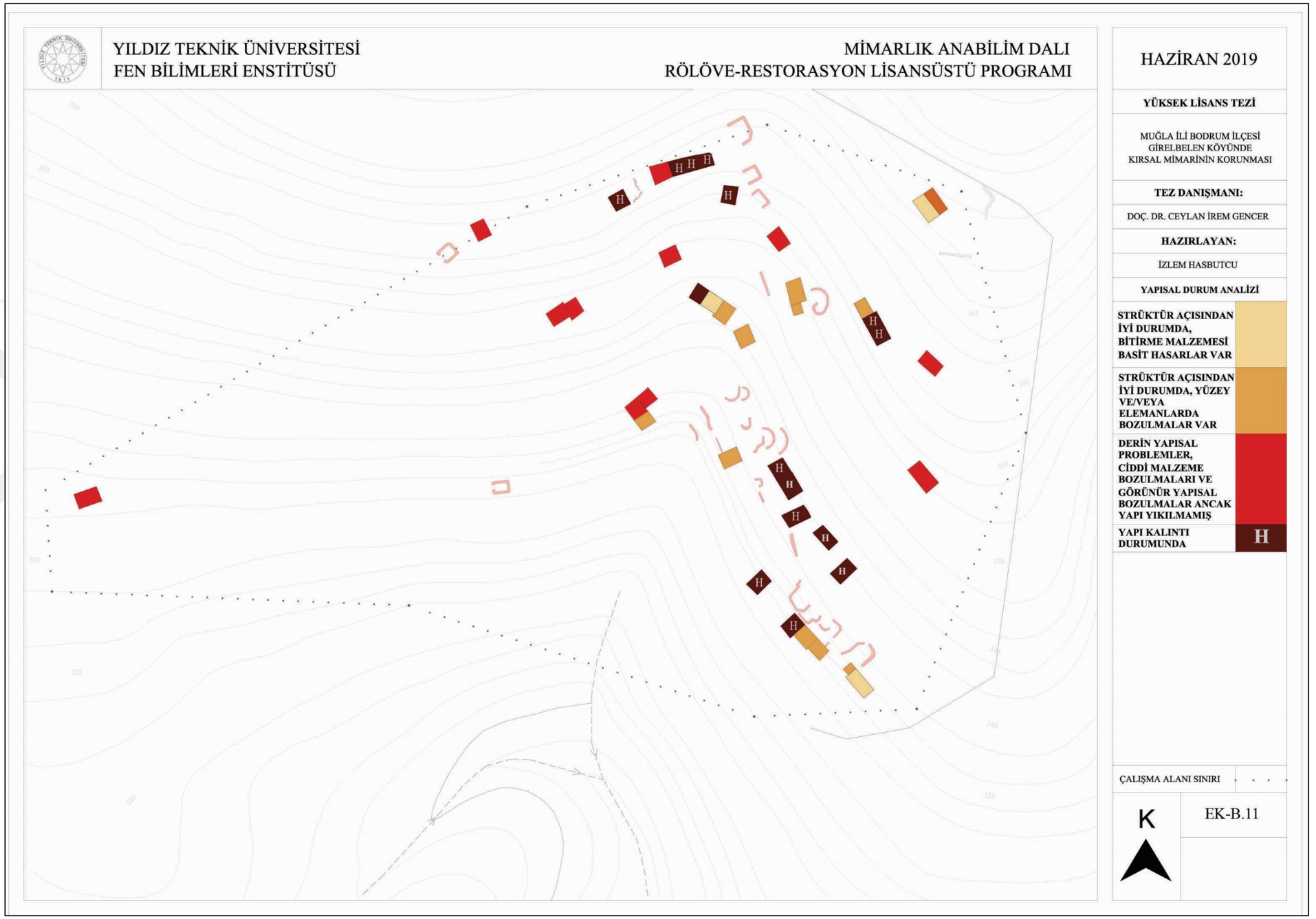
K

EK-B.9

Şekil EK-B.1. 9 Yapım tekniği ve malzeme analizi

Şekil EK-B.1. 10 Özgünlük durumu analizi

Şekil EK-B.1. 11 Yapısal durum analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

KÜTLE KORUNMUŞLUK ANALİZİ

ÖZGÜN KÜTLE ORGANİZASYONU VEYA KÜTLEDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER	
ÖZGÜN KÜTLE ORGANİZASYONU KISMEN OKUNUR, KÜTLEDE DEĞİŞİKLİKLER VE/VEYA HASARLAR	
ÖZGÜN KÜTLE ORG. KISMEN OKUNUR, KÜTLE VE ÇATI ÖRTÜSÜNDE YOĞUN HASAR	
YAPI KALINTI DURUMUNDA	H

ÇALIŞMA ALANI SINIRI

K

EK-B.12

Şekil EK-B.1. 12 Kütle korunmuşluk analizi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

CEPHE KORUNMUŞLUK ANALİZİ

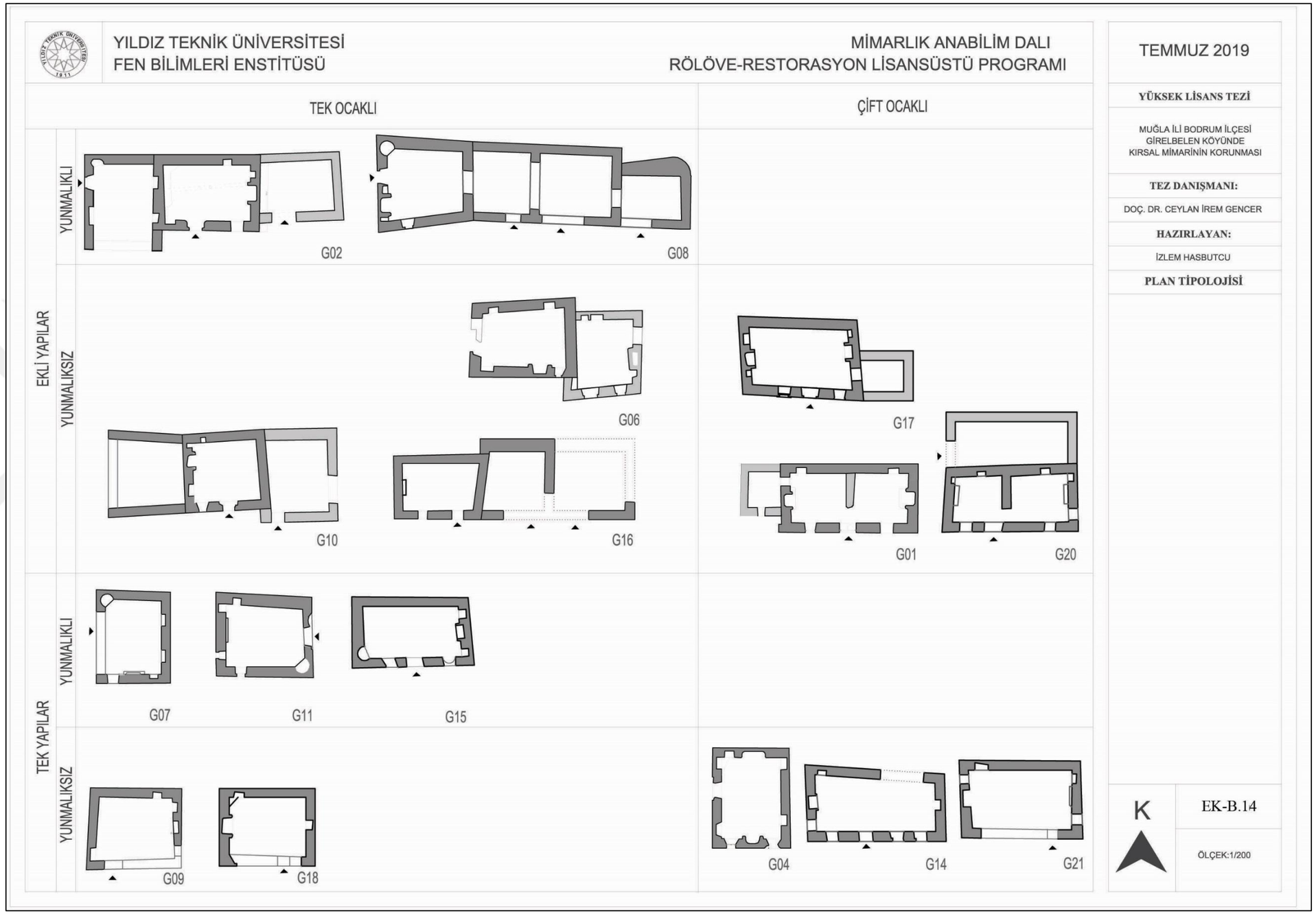
ÖZGÜN CEPHE ORGANİZASYONU, KAPLAMA MALZEMESİNDE BASİT DEĞİŞİKLİKLER	
ÖZGÜN CEPHE ORGANİZASYONU KISMEN OKUNUR, CEPHEDE DEĞİŞİKLİKLER	
ÖZGÜN CEPHE ORG. KISMEN OKUNUR DURUMDA KISMI CEPHE KAYIPLARI	
YAPI KALINTI DURUMUNDA	H

ÇALIŞMA ALANI SINIRI

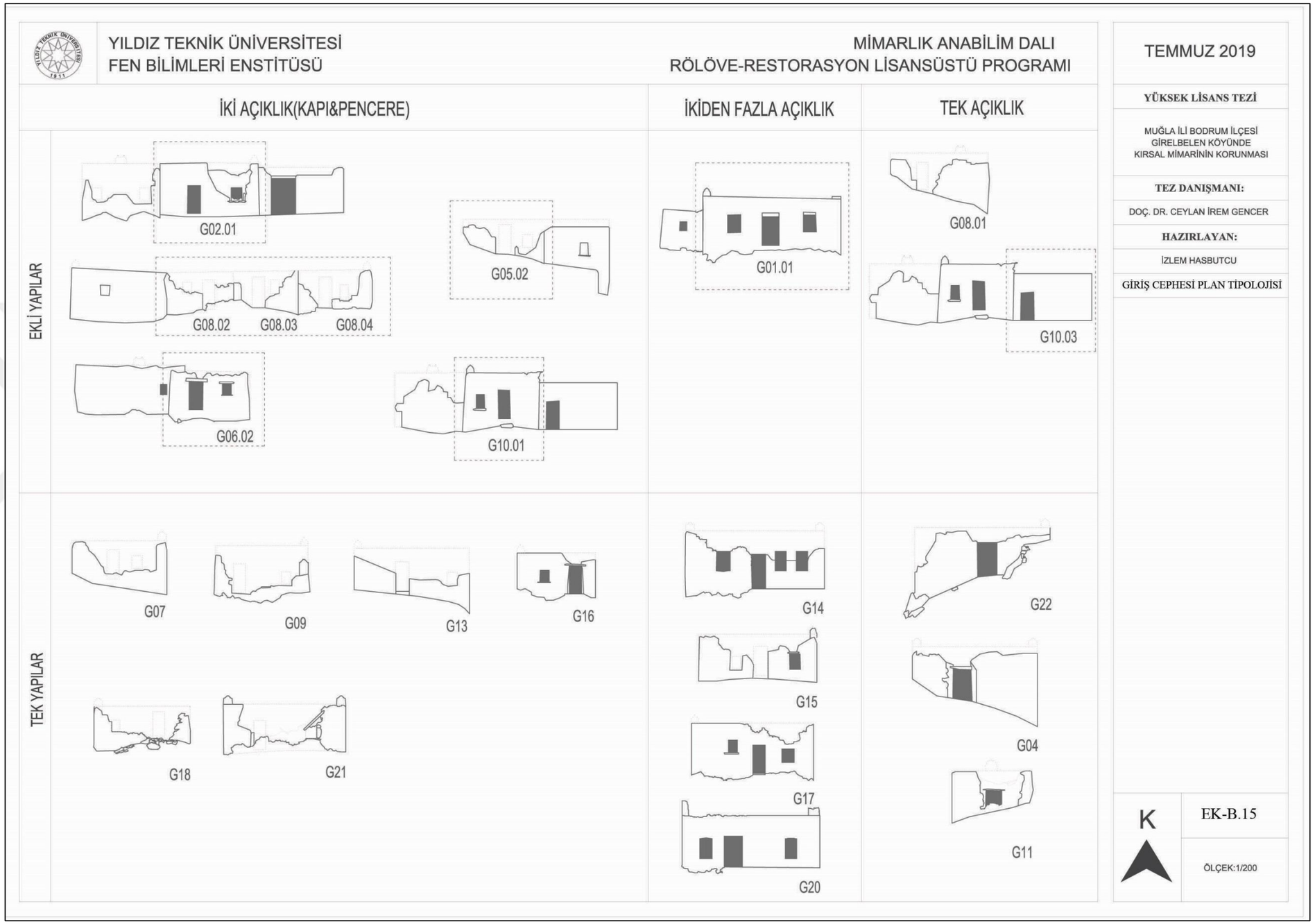
K

EK-B.13

Şekil EK-B.1. 13 Cephe korunmuşluk analizi

Şekil EK-B.1. 14 Plan tipolojisi

Şekil EK-B.1. 15 Giriş cephesi tipolojisi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

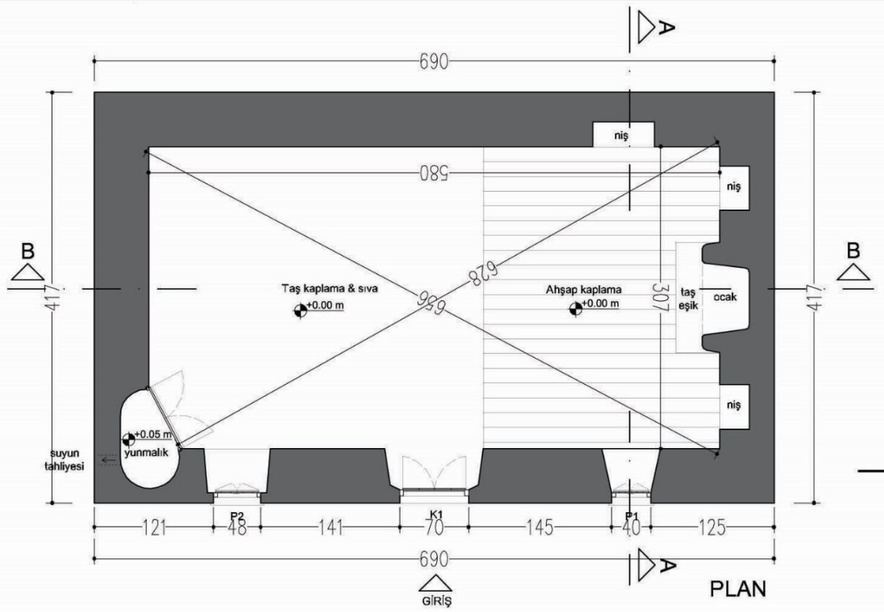
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

ŞEKİL: B.16

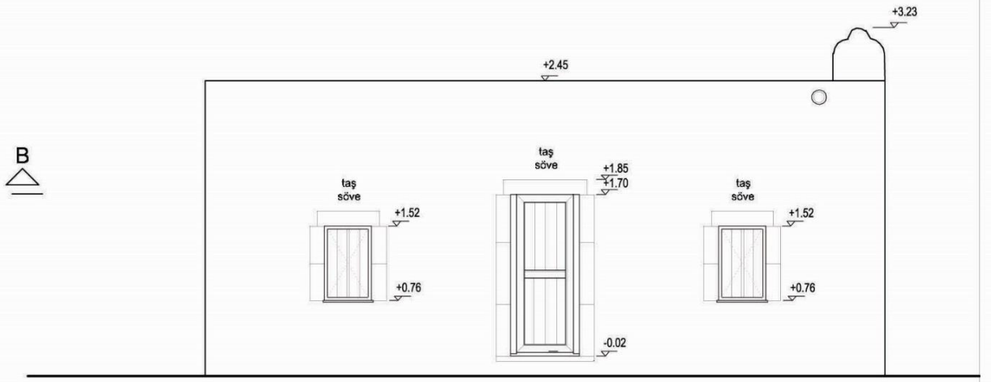
TEZ KONUSU: BODRUM GİRELBELEN KÖYÜ'NDE KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI
TEZ DANIŞMANI: DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZİRAN 2019
İZLEM HASBUTCU

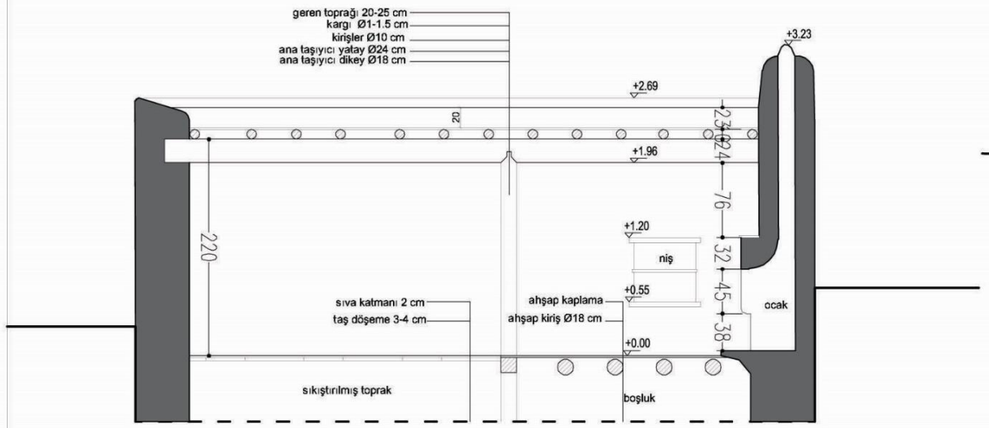
0 1m 2m 3m 4m

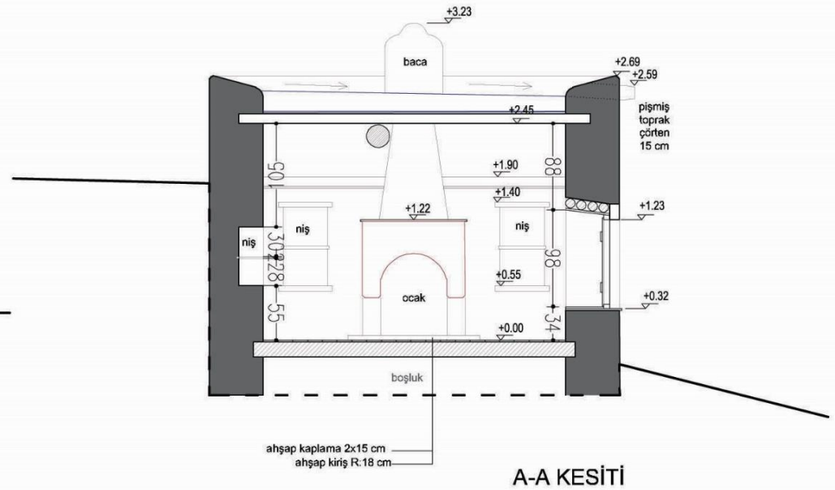
PLAN

ÖN GÖRÜNÜŞ

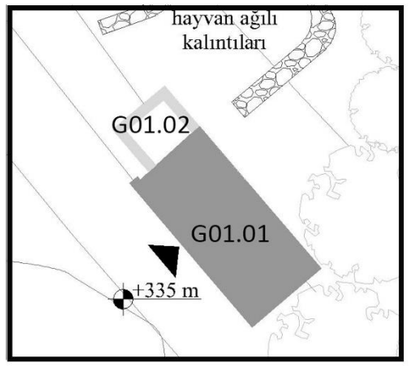
B-B KESİTİ

A-A KESİTİ

Şekil EK-B.1. 16 Restitüsyon önerisi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G01
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/5	

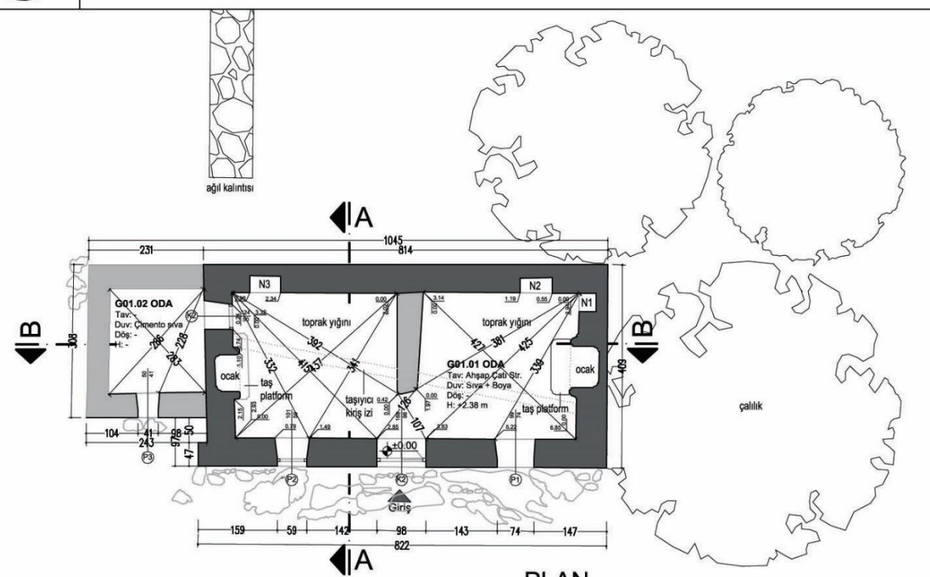
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

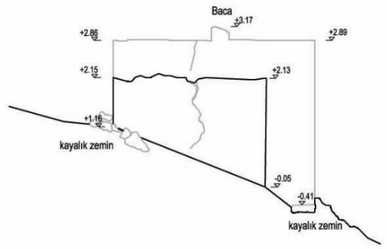
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G01
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA		
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM		
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/5		
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT		
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?		
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%100-%75		
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI, BİTİŞİK KARE PLANLI EK YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR		
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak		
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı, köyün güney ucundaki ilk yapıdır. Güneybatı yönünden giriş alacak şekilde araziye konumlanmıştır. Yapı, eğimli bir arazide, topografyaya uyumlu biçimde inşa edilmiştir. Yapının giriş cephesinde kayalık zemin gözlenmiştir. Yapı, tek katlı, tek hacimli ana yapıya (G01.01) eklenen daha küçük bir hacimden (G01.02) oluşmaktadır. Ek yapının yüksekliği de ana yapıdan azdır. İki yapının girişi de G01.01 yapısından tek kapıdan sağlanmaktadır. G01.01 nolu yapıda hacmi ikiye ayıran bölücü duvar eklentisi bulunmaktadır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve çöp birikimi gözlenmiştir. Yapılar, içeride ve dışarıdan sıvanmıştır. Yapıların arka kısmında ağıl kalıntıları tespit edilmiştir.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı G01.01 nolu yapıda 57, G01.02 nolu yapıda 51 cm’dir. Yapı, içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmış ve boyanmıştır. Ayrıca, cephelerde çimento tamirleri tespit edilmiştir. G01.01 nolu özgün yapıda iki pencere ve iki kapı bulunmaktadır. Pencere boşlukları içeride ahşap lento dışarı da taş malzeme ile geçilmiştir. K1 nolu kapının taş lentosu beton malzeme ile yenilenmiştir. K1 nolu kapıda ahşap kapı kanadı, P2 nolu pencerede ahşap pencere kasası saptanmıştır. Ek yapıya geçişi sağlayan kapının sonradan eklendiği düşünülmektedir. Yapıda 3 adet depolama nişi, 2 adet karşılıklı ocak mevcuttur. Depolama nişlerinde ahşap raf ve pervaz, ocak üstünde ahşap raf ve ocağın üst kotunda duvar boyunca devam eden ahşap alın tahtası tespit edilmiştir. G01.01 nolu yapıda tespit edilen bölücü duvarın muhdes olduğu düşünülmektedir. Toprak ve moloz yığını sebebiyle döşeme malzemesi tespiti yapılamamıştır. Düz toprak damı, ahşap çatı strüktürü taşımaktadır. G01.02 nolu ek yapının 1 adet penceresi ve 1 adet kapısı bulunmaktadır. Toprak, moloz yığını ve bitkilenme sebebiyle döşeme malzemesi tespiti yapılamamıştır. Çatı örtüsü kaybolmuştur, ancak ahşap kiriş saplama boşlukları görülebilmektedir.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	P2 nolu pencere lentosu devşirme malzemedir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G01.01, G01.02 nolu yapılar strüktürel açıdan iyi durumdadır. Özgün plan ve cephe detayları korunmuştur. Yapıda beton hatıllar, çimento sıva ile yapılan tamirler gibi niteliksiz malzeme ile müdaheleler tespit edilmiştir. G01.01 nolu yapıda çatı örtüsünde hasarlar ve bitkilenme gözlenmiştir. Duvarlarda malzeme kayıpları, sıva dökülmeleri ve yosunlanma gözlenmiştir. Bacalar yoğun hasar görmüştür. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Ahşap yapı elemanlarının büyük bir kısmı yok olmuştur. G01.02 nolu yapının özgün çatı örtüsü ve ahşap yapı elemanları tamamen yok olmuştur. Duvarlarda malzeme kayıpları bulunmaktadır. Döşemede bitkilenmeler gözlenmiştir.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapı, özgün kimliği ve bütünlüğünü korumuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 17 G01 nolu yapının envanter fişi

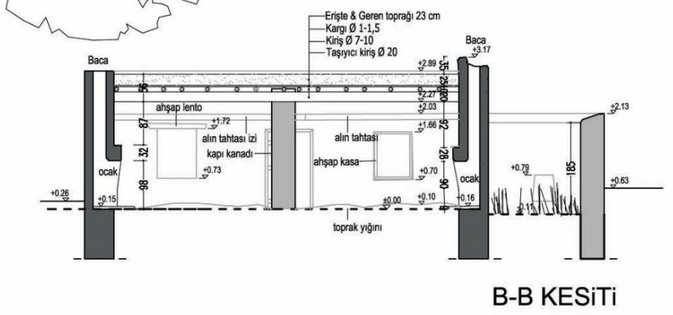
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

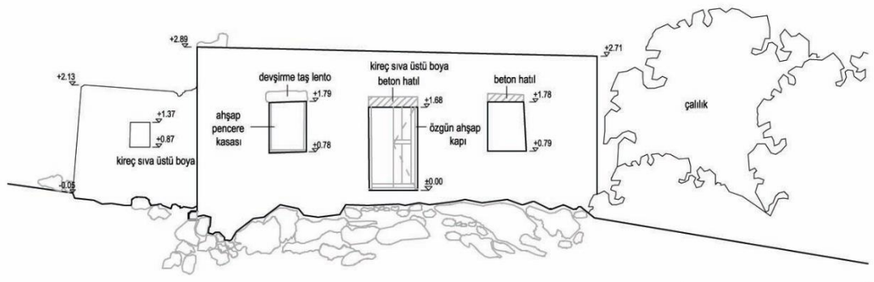

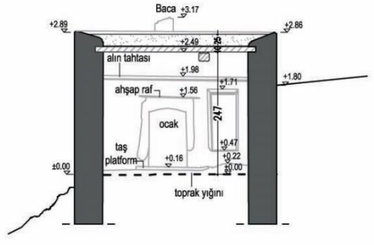
KUZEYBATI CEPHESi

B-B KESiTi

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESiTi

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

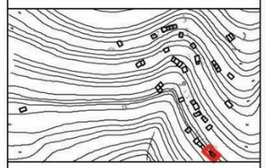
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G01 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

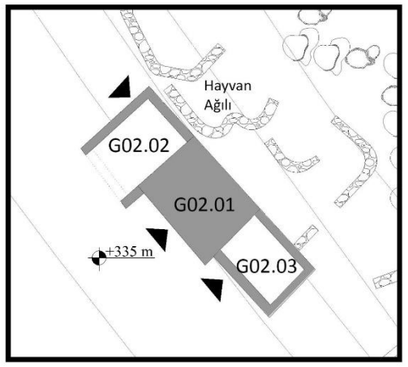
ŞEKİL: EK-B.18

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 18 G01 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G02
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/11	

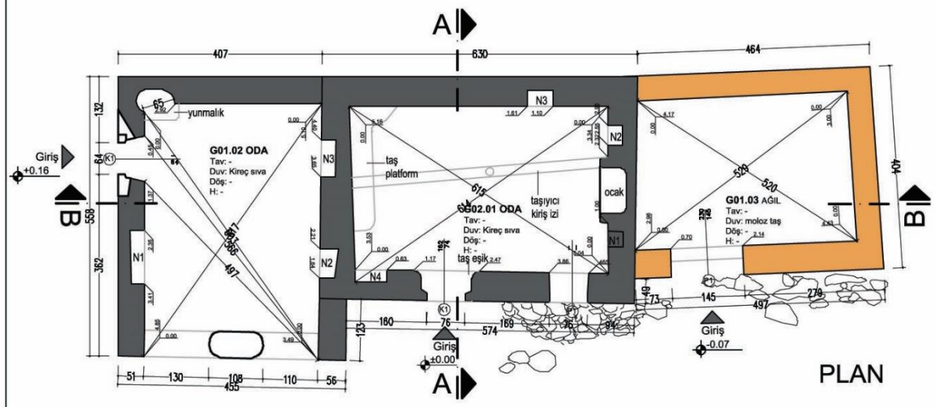
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G02
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/11	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G02.01: %75-50 G02.02: %25-0 G02.03: %100-75	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK 3 YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1		Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı, G01 nolu yapının hemen yanındadır. G02.01 ve G02.03 nolu yapı güneybatı yönünden giriş alacak şekilde araziye konumlanmıştır. Yapı grubu, eğimli bir arazide, topografyaya uyumlu biçimde inşa edilmiştir. G02.02 nolu yapının girişi kuzeybatı yönünden yapılmaktadır. Yapı grubu tek katlı, tek hacimli G02.01 ve G02.02 nolu konut yapılarına G02.03 nolu hayvan ağılının eklenmesiyle oluşmuştur. Yapıların yükselikleri benzerdir. Her yapının girişi birbirinden bağımsızdır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. G02.01 ve G02.02 nolu yapılar içerden ve dışarıdan sıvanmıştır. Ağıl yapısı sıvanmamıştır. Yapıların arka kısmında ağıl kalıntıları tespit edilmiştir.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı G02.01 nolu yapıda 59, G01.02 nolu yapıda 54, G02.03 nolu yapıda 60 cm’dir. Yapıya taş eşikle girilmektedir. G02.01 ve G02.02 nolu yapı, içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmış. G02.01 nolu özgün yapıda 1 adet pencere ve kapı bulunmaktadır. Pencere boşluğu içeride ahşap lento ile geçilmiştir, dış taraf hasar gördüğünden tespit edilememiştir. K1 nolu kapının taş lentosu kullanılmıştır. Kapı ve pencerelerin ahşap elemanları yok olmuştur. Yapıda 1 adet depolama nişi, 2 adet niş, 1 adet ocak mevcuttur. Depolama nişinde ahşap raf, ocak üstünde ahşap raf ve ocağın üst kotunda duvar boyunca devam eden ahşap alın tahtası izi tespit edilmiştir. İç mekanda 30 cm yüksekliğinde taş platform bulunmaktadır ve sıvanmıştır. Toprak ve moloz yığını sebebiyle döşeme malzemesi tespiti yapılamamıştır. Düz toprak damı, ahşap çatı strüktürü taşımaktadır. G02.02 nolu ek yapı harap durumdadır. Bu yapıda 3 adet depolama nişi ve yunmalık tespiti yapılmıştır. Çatı örtüsü kaybolmuştur, ancak ahşap kiriş saplama boşlukları ve yerinden ayrılan kirişler görülebilmektedir. G02.01 ve G02.02 nolu yapıda toprak ve moloz yığını sebebiyle döşeme malzemesi tespiti yapılamamıştır. G02.03 nolu yapının çatı örtüsü yok olmuştur. Döşemesi toprak bırakılmıştır. Duvarları ise yığma moloz taş ile harçlı olarak inşa edilmiş ve sıvasız bırakılmıştır.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme yoktur.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G02.01 ve G01.03 nolu yapılar strüktürel açıdan iyi durumdadır. Özgün plan ve cephe detayları korunmuştur. G02.01 nolu yapının cepheslerinde hasarlar tespit edilmiştir. İç mekanda duvarlarda malzeme kayıpları, sıva dökülmeleri ve yosunlanma gözlenmiştir. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Çatı örtüsünde hasarlar bulunmaktadır. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Ahşap yapı elemanlarının büyük bir kısmı yok olmuştur. G02.03 nolu yapıda çatı örtüsü yok olmuştur. Çatı kotunda duvarlarda malzeme kayıpları bulunmaktadır. G02.02 nolu yapının özgün plan ve cephe organizasyonu okunamaz durumdadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	G02.01 ve G02.03 nolu yapıların özgün kimliği ve bütünlüğünü korunmuş durumdadır. G02.02 nolu yapıdaki hasar sebebiyle yapı bütünlüğü bozulmuştur. Yapılar terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. G02.01 ve G02.03 nolu yapılarda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır. G02.02 nolu harabe yapı ise sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

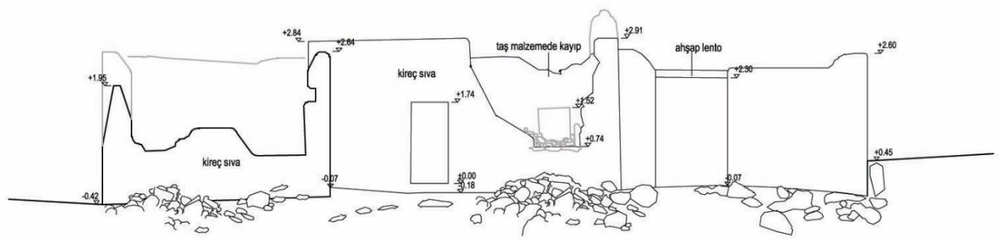
Şekil EK-B.1. 19 G02 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

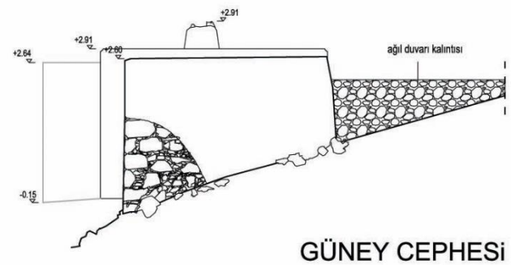
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

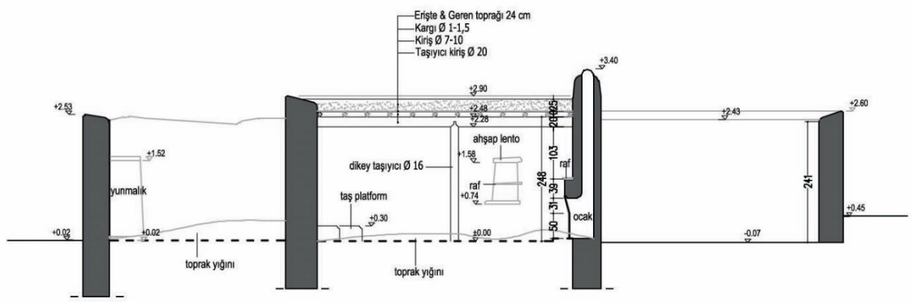
PLAN

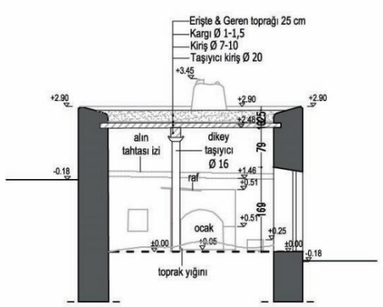
GÜNEYBATI CEPHESİ

GÜNEY CEPHESİ

B-B KESiTi

A-A KESiTi

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

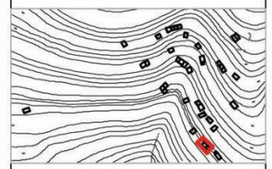
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G02 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

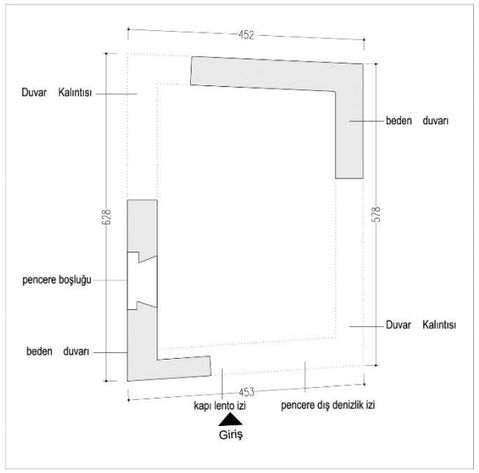
ŞEKİL: EK-B.20

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 20 G02 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G03
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/10	

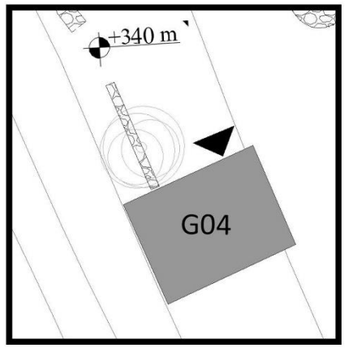

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G03
			Enlem:	53° 31’
			Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/10	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒			
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. Yapının girişi taş söve kalıntısından tespit edilmiştir ve yapıya güneybatı yönünden giriş yapılmaktadır.			
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı, dışarıdan ve içeriden sıvandığı gözlenmiştir.			
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.			
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme yoktur.			
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.			
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapı, özgün kimliği ve bütünlüğünü korumuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.			

Şekil EK-B.1. 21 G03 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G04
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	174/1	

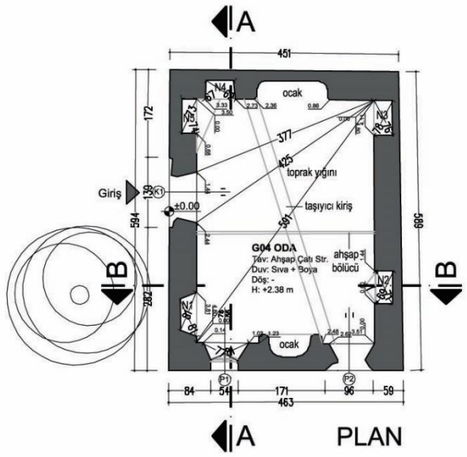
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G04
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	174/1	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%100-75	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı, kuzeybatı yönünden giriş alacak şekilde araziye konumlanmıştır. Yapı, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Bu sebeple ön ve arka cepheleri arasında büyük fark vardır. Yapı tek katlı tek hacimli dikdörtgen planlıdır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapı içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. Yapıların arka kısmında ağıl kalıntıları tespit edilmiştir.					
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 54 cm’dir. Yapının giriş cephesindeki hasardan dolayı kapı sövesi kaybolmuştur. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmış. Yapıda 2 adet pencere ve 1 adet kapı bulunmaktadır. Pencere boşlukları içeride ahşap lento, dışarıdan taş lento ile geçilmiştir. P1 nolu pencerede ahşap kepenkler saptanmıştır. P2 nolu yapıda ise kepenk yok olmuştur. Pencerelerin taş denizliği bulunmaktadır. Bu denizlik içeride yanyana konulan tahtalarla kaplanmıştır. K1 nolu kapının taş sövesi kırık bir biçimde yerinde, içeride ahşap lentosu bulunmaktadır. Ahşap kapı ise yok olmuştur. Yapıda 2 adet depolama nişi, 3 adet niş, 2 adet karşılıklı ocak mevcuttur. N2 nolu niş ahşap ve çift kapaklıdır. Toprak ve moloz yığını sebebiyle döşeme malzemesi tespiti yapılamamıştır. Düz toprak damı, ahşap çatı strüktürü taşımaktadır. Çatı örtüsü ve strüktürü hasar almıştır. Yapı çatı strüktürüne bağlanan ahşap bölücü ile bölünmüştür.					
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.					
Devşirme Malzeme:	P1 nolu pencerenin sövesi devşirme malzemedir.					
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı, strüktürel açıdan iyi durumdadır. Özgün plan ve cephe detayları korunmuştur. Kapı ve pencere öğelerinde hasarlar mevcuttur. Ocaklardan birinde yoğun hasar vardır. İç mekanda duvarlarda malzeme kayıpları, sıva dökülmeleri ve yosunlanma gözlenmiştir. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Çatı örtüsünde hasarlar bulunmaktadır. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Ahşap yapı elemanlarının büyük bir kısmı yok olmuştur. Bacalardan biri yıkılmıştır, diğeri hasarlı durumdadır.					
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğünü korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.					

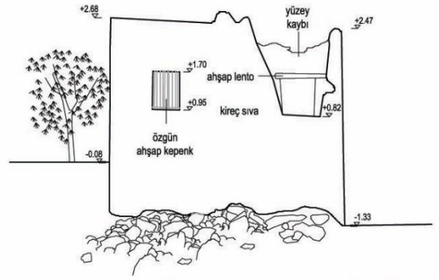
Şekil EK-B.1. 22 G04 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

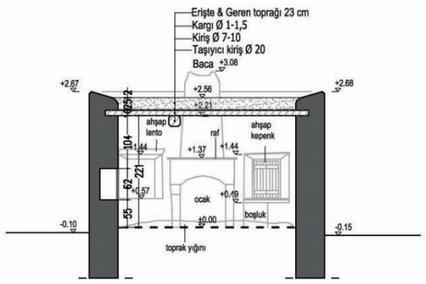
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

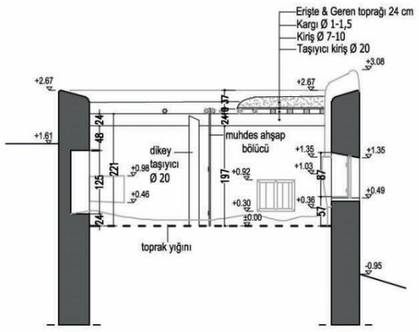
PLAN

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

B-B KESiTi

A-A KESiTi

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

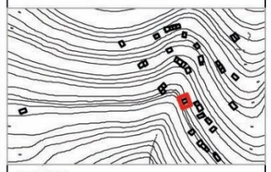
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G04 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

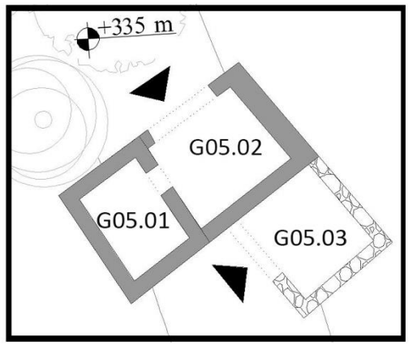
ŞEKİL: EK-B.23

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 23 G04 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G05
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	173/1	

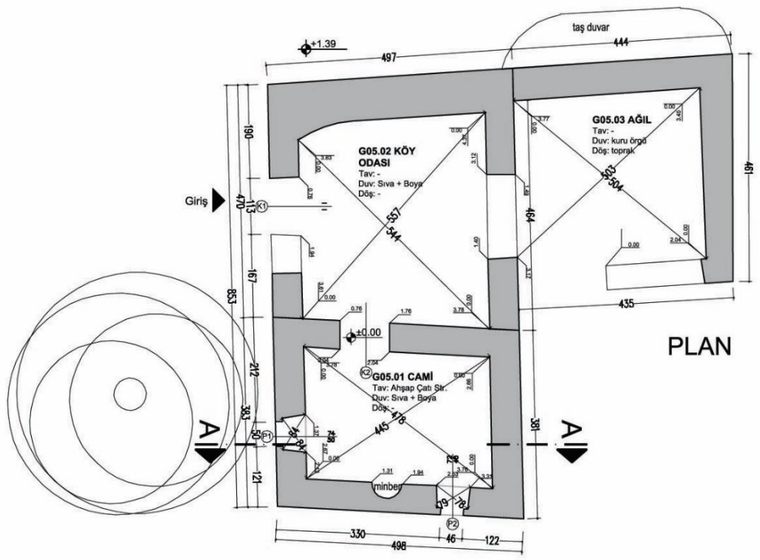
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G05
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	173/1	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G05.01: %100-75 G05.02: %50-25 G05.03: %50-25	
Plan Tipi:	İKİ ADET DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK YAPI VE BİTİŞİK AĞIL YAPISI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı grubu, 1 adet dini, 1 adet misafirhane yapısı ve hayvan ağılı yapısının bitişik olarak yapılmasıyla oluşmuştur. G05.01 ve G05 nolu yapıların girişi doğu yönünden aynı yerden yapılmaktadır. Giriş duvarındaki hasardan dolayı kapı tespiti taş lento kalıntısından yapılmıştır. Yapılar, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Bu sebeple ön ve arka cepheleri arasında büyük fark vardır. Yapılar tek katlı tek hacimli dikdörtgen planlıdır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapılar içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. G05.03 nolu ağıl yapısı moloz taş ile harçsız olarak yapılmıştır ve sıvasızdır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde harçlı ve harçsız olarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlıkları 55-60 cm aralığında değişmektedir. Yapıların kapı boşlukları hasar görmüştür ve tespit yapılamamıştır. G05.01 ve G05.02 nolu yapılar içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır. G05.01 nolu yapıda 2 adet pencere tespiti yapılmıştır, pencereler dışarıda taş sövelidir. Yapının içinde minber bulunmaktadır. Yapılarda baca tespiti yapılamamıştır. Yapılarda, çatı örtüsü ve strüktürü kaybolmuştur. G05.01 nolu yapıda ahşap kiriş saplamalarının boşlukları duvarda görülebilmektedir. Yapılarda döşeme tespiti yapılamamıştır.				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G05.01 nolu yapıda özgün plan ve cephe detayları korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü yok olmuştur. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. G05.02 nolu yapı ağır hasar almıştır, özgün plan ve cephe organizasyonu okunamamaktadır. G05.03 Ağıl yapısının kütle organizasyonu bozulmuş durumdadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	G05.01 nolu yapının özgün kimliği ve bütünlüğünü korunmuş durumdadır. G05.02 ve G05.03 nolu yapıların yapı bütünlüğü bozulmuş durumdadır. Yapılar terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. G05.01 ve G05.02 nolu yapılarla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır. Ağıl yapısı ise sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

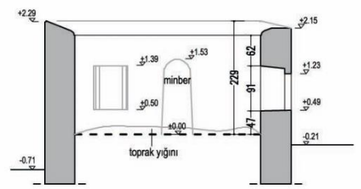
Şekil EK-B.1. 24 G05 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

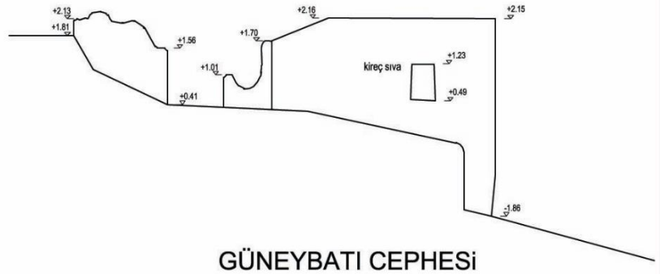
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

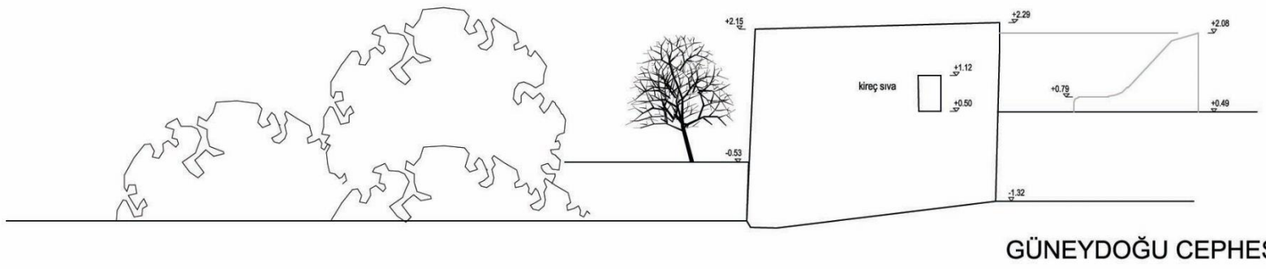
PLAN

A-A KESiTi

GÜNEYBATI CEPHESi

GÜNEYDOĞU CEPHESi

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

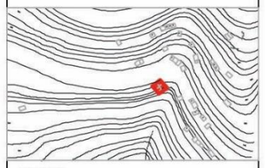
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G05 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

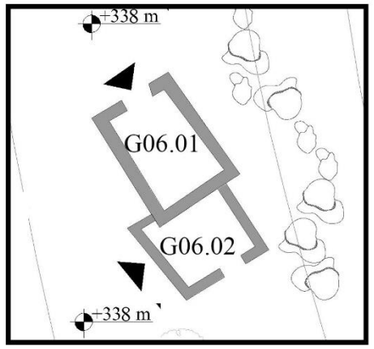
ŞEKİL: EK-B.25

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 25 G05 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G06
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/17-18	

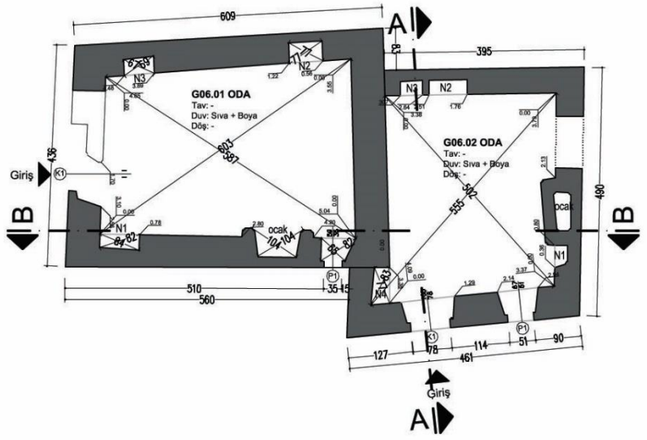
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

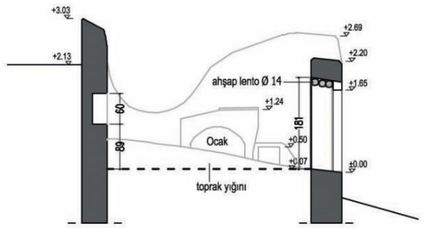
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G06
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/17-18	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G06.01: %50-25 G06.02: %50-25	
Plan Tipi:	İKİ ADET DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapı grubu, bitişik olarak inşa edilen G06.01 ve G06.02 nolu yapılardan oluşmaktadır. Yapıların kütle organizasyonundan G06.01 nolu yapıya sonradan G06.02 nolu yapının eklendiği anlaşılmıştır. G06.01 nolu yapıya doğu yönünden, G06.02 nolu yapıya güney yönünden bağımsız olarak giriş yapılmaktadır. Yapılar, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Bu sebeple ön ve arka cepheleri arasında fark vardır. Yapılar tek katlı tek hacimli dikdörtgen planlıdır. G06.02 nolu yapının pencere boşluğu moloz taşlar ile doldurulmuştur. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapılar içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlıkları G06.02 nolu yapıda 55-60 cm, G06.01 nolu yapıda 55-65 cm aralığında değişmektedir. Yapılar içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır. G06.01 nolu yapıda 1 adet pencere tespiti yapılmıştır, pencere taş sövelidir ve içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. Yapıda 3 adet niş tespit edilmiştir, birinde ahşap lento vardır. Diğerleri hasardan dolayı saptanamamıştır. Yapıda 1 adet ocak bulunmaktadır, baca yıkılmıştır. Kapı boşluğu hasar görmüştür, kapı sövesi kalıntısı ile yerinin tespiti yapılmıştır. Çatı örtüsü ve strüktürü yok olmuş, döşeme tespiti üzerindeki moloz ve toprak yığını sebebiyle tespit edilememiştir. G06.02 nolu yapıya taş eşikle girilmektedir. Yapıda 1 adet pencere, 1 adet kapı, 1 adet ocak ve 4 adet niş tespiti yapılmıştır. Pencere taş sövelidir, içeride ve dışarıda ahşap lento ile geçilmiştir. Pencerenin taş dış denizliği olduğu saptanmıştır. Kapı taş sövelidir, içeride ve dışarıda ahşap lento ile geçilmiştir.				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapılarda özgün plan ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü yok olmuştur. Yapı duvarları belli bir yüksekliğe kadar yıkılmış durumdadır, bu sebeple kiriş yuvaları da tespit edilememiştir. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. Ocaklar ve bacalar hasar görmüştür. G06.01 nolu yapının duvarlarında çimento ile yapılan tamirler tespit edilmiştir.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapıların özgün kimliği korunmuş ancak bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapılar terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapılarla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

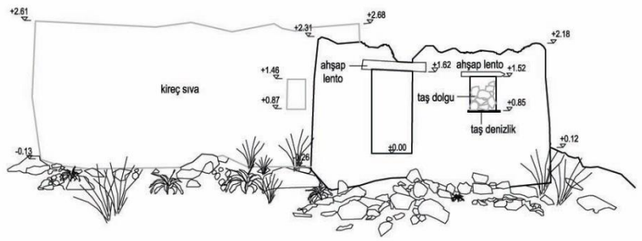
Şekil EK-B.1. 26 G06 nolu yapının envanter fişi

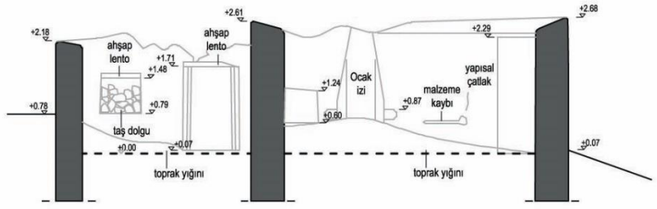
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

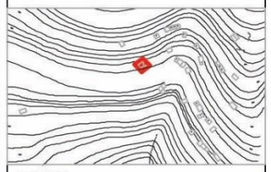
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G06 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

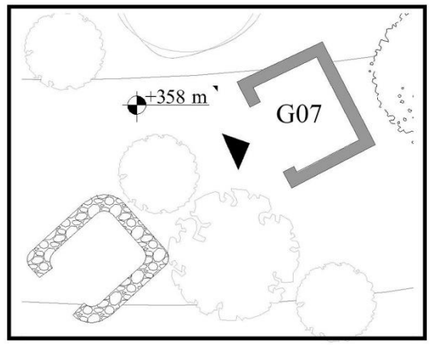
ŞEKİL: EK-B.27

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 27 G07 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G07
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/16	

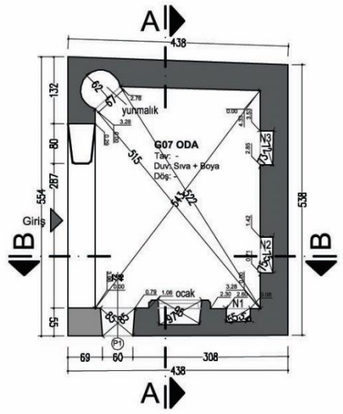
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G07
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/16	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapı tek hacimlidir. 358 m kotunda tüm yerleşime ve manzaraya hakim durumda konumlanmıştır. Oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yapıya güneydoğu yönünden girilmektedir. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapılar içeriden sıvanmıştır. Yapı duvarlarında çimento tamirleri saptanmıştır. Duvarın üst kotunda çörten boşluğu vardır. Yapının yanında harçsız moloz taş ile yapılan hayvan ağılı bulunmaktadır.					
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 55 cm’dir. Yapılar içeriden kireç sıva ile sıvanmıştır. Dış cephede yer yer çimento ve kireç sıva tespit edilmiştir. Yapının ayakta kalan duvarlarında yapılan tespitlerde, 1 adet pencere, yunmalık, 2 adet depolama nişi ve 1 adet niş saptanmıştır. Yapının kapısının olduğu cephe yıkıldığından kapı tespiti yapılamamıştır. G06.01 nolu yapıda 1 adet pencere tespiti yapılmıştır, pencere taş sövelidir ve içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. Pencere dışarıda ve içeride ahşap lento ile geçilmiştir. Yunmalık ahşap lento ile geçilmiştir. Depolama nişlerinin ahşap rafları ve ahşap lentoları yerindedir. Pencerede ahşap kepenk tespit edilmiştir. Yapıda 1 adet ocak bulunmaktadır, baca yıkılmıştır. Çatı örtüsü ve strüktürü yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz ve toprak yığını sebebiyle tespit edilememiştir.					
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.					
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.					
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının bir duvarı yıkıldığından yapısal bütünlüğü bozulmuştur, diğer duvarları da tehlike altındadır. Yapının özgün plan ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü yok olmuştur, ancak duvarlarda kiriş saplama boşlukları saptanmıştır. Yapı duvarlarının üst kotlarında çimento tamirleri görülmektedir. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. Ocak ve baca hasar görmüştür.					
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği korunmuş, ancak bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapılarla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.					

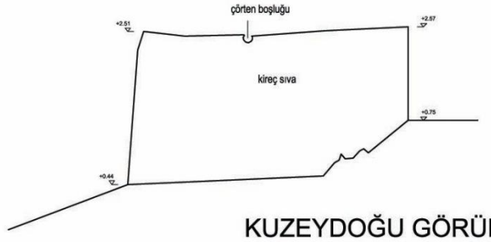
Şekil EK-B.1. 28 G07 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

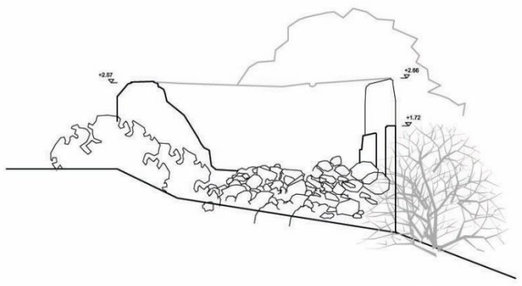
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

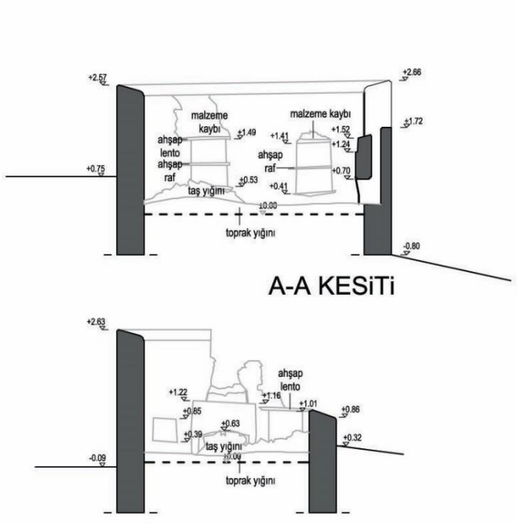
PLAN

KUZEYDOĞU GÖRÜNÜŞ

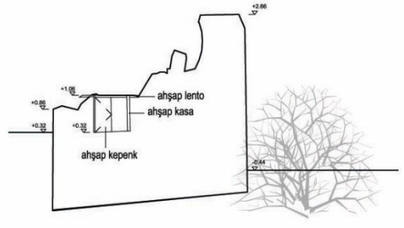

GÜNEYBATI GÖRÜNÜŞ

A-A KESiTi

B-B KESiTi

GÜNEYDOĞU GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

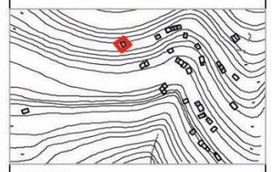
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G07 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

MUHDES DUVAR
ÖZGÜN DUVAR
HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

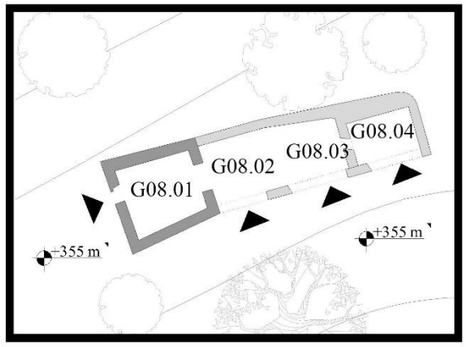
ŞEKİL: EK-B.29

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 29 G07 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G08
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	169/1	

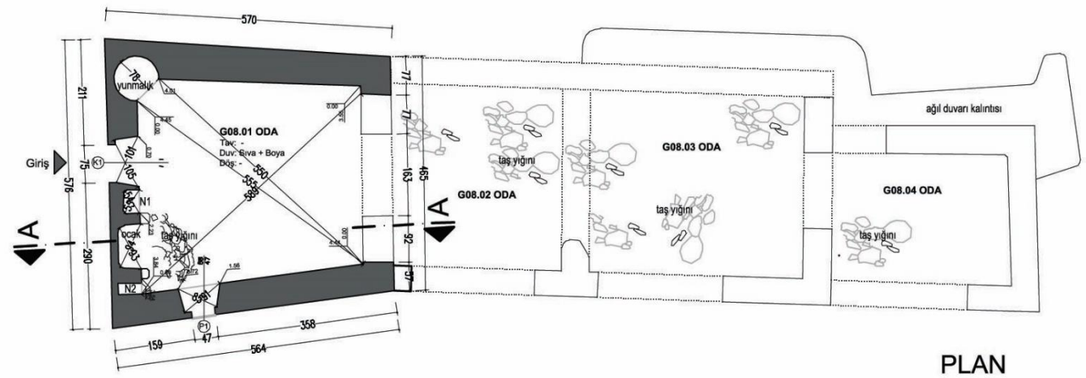
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G08
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	169/1	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G08.01: %50-25 G08.02-G08.03-G08.04: %25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK DÖRT YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapı grubu, üçü harabe dört yapıdan oluşmaktadır. Her yapının girişi bağımsız olarak düzenlenmiştir. Yapılar, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. G08.01 nolu yapıya güneybatı yönünden, G08.02, G08.03, G08.04 nolu yapıya ise güney yönünden girilmektedir. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapılar içeriden sıvanmıştır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Çatı örtüsü ve strüktürü yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz ve toprak yığını sebebiyle tespit edilememiştir. G08.01 nolu yapının duvar kalınlığı 60 cm’dir. Yapılar içeriden yer yer kireç sıva ile sıvanmıştır. Duvarlarda yer yer çimento sıva tespit edilmiştir. Yapının ayakta kalan duvarlarında yapılan tespitlerde, 1 adet pencere, yunmalık, 1 adet depolama nişi ve 1 adet niş saptanmıştır ve ocak saptanmıştır. Pencere taş sövelidir ve içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. Yapının kapısının olduğu cephe yıkıldığından kapı tespiti yapılamamıştır, ancak kapı sövesi kalıntısı bulunmuştur. Yunmalık ahşap lento ile geçilmiştir. G08.04 nolu yapıda ocak izi tespit edilmiştir.				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G08.01 nolu yapının yıkılan duvarları bulunmaktadır, yapısal bütünlüğü bozulmuştur. Yapının özgün plan ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü yok olmuştur, ancak duvarlarda kiriş saplama boşlukları saptanmıştır. Yapı duvarlarının üst kotlarında çimento tamirleri görülmektedir. Özgün çörten detayı yok olmuştur, ancak çörten boşluğu gözlenmiştir. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. Ocak hasar görmüş, baca yıkılmıştır. G08.02, G08.03, G08.04 nolu yapılar harabe durumdadır, özgün cephe ve plan organizasyonu okunamaz durumdadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	G08.01 nolu yapının özgün kimliği korunmuş, ancak bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapılar terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. G08.01 nolu yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır. G08.02, G08.03, G08.04 nolu harabe yapıların ise duvarları sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

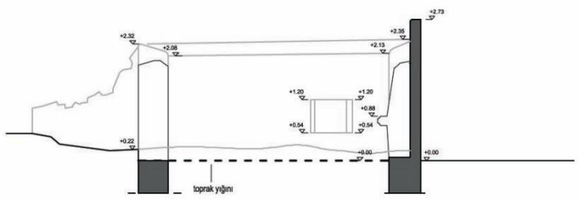
Şekil EK-B.1. 30 G08 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

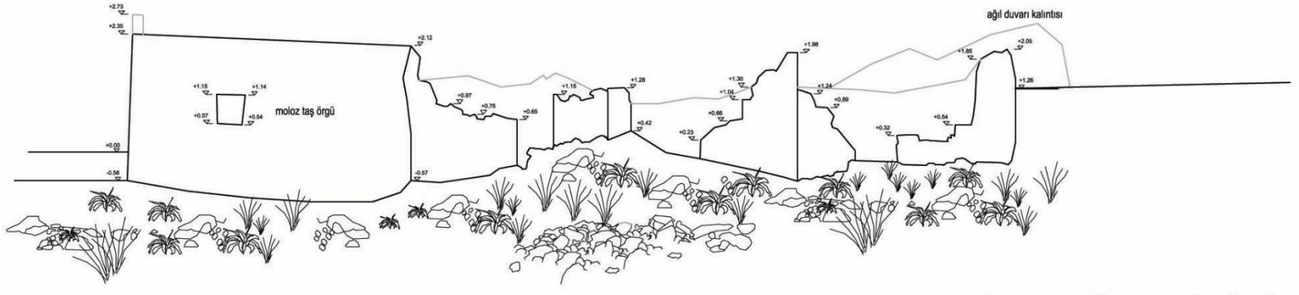
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

PLAN

A-A KESiTi

GÜNEYDOĞU C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

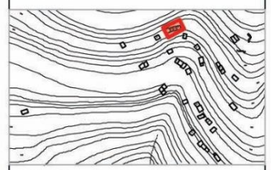
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G08 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

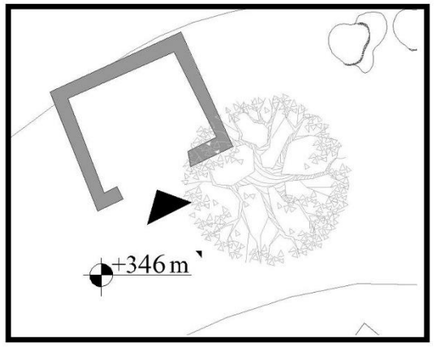
ŞEKİL: EK-B.31

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 31 G08 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G09
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	169/4	

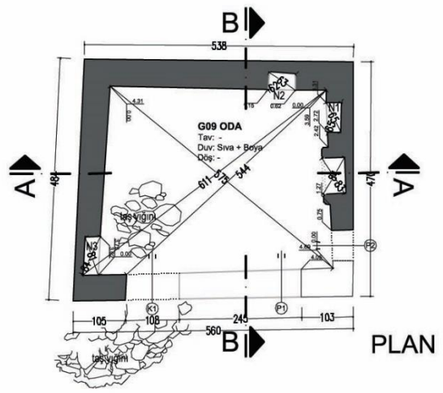
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

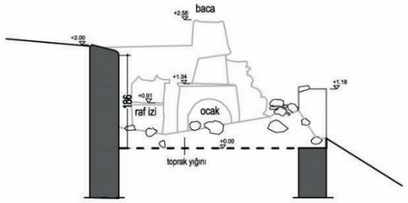
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G09
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	169/4	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒			kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒	
Genel Tanım:	Yapı, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yapının girişi güney yönünden yapılmaktadır. Yapının hemen yanıbaşında anıt ağaç bulunmaktadır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. Yapılar içeriden ve dışardan sıvanmıştır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Çatı örtüsü ve strüktürü yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. Yapının duvar kalınlığı 50-55 cm aralığında değişmektedir. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır. Yapının ayakta kalan duvarlarında yapılan tespitlerde, 1 adet pencere, 1 adet depolama nişi ve 2 adet niş ve 1 adet ocak saptanmıştır. Nişlerde ahşap raf ve lentolar bulunmaktadır. Akşap yapı elemanları yok olmuştur. Yapının kapısının olduğu cephe yıkıldığından kapı tespiti yapılamamıştır, ancak kapı sövesi kalıntısı bulunmuştur.				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının yıkılan duvarları bulunmaktadır, yapısal bütünlüğü bozulmuştur. Yapının özgün plan ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü yok olmuştur. Yapı duvarları beli bir kota kadar yıkılmıştır. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. Ocak hasar görmüş, baca yıkılmıştır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği korunmuş, ancak bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapı, terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 32 G09 nolu yapının envanter fişi

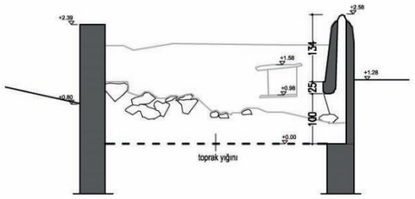
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

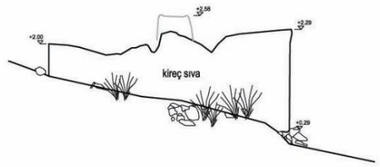

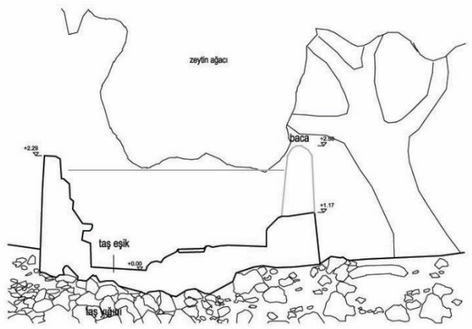
B-B KESiTi

A-A KESiTi

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

GÜNEYDOĞU C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

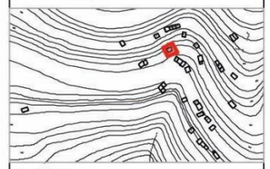
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G09 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

MUHDES DUVAR
ÖZGÜN DUVAR
HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

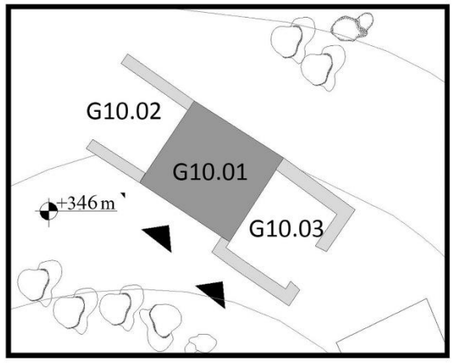
ŞEKİL: EK-B.33

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 33 G09 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G10
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/5	

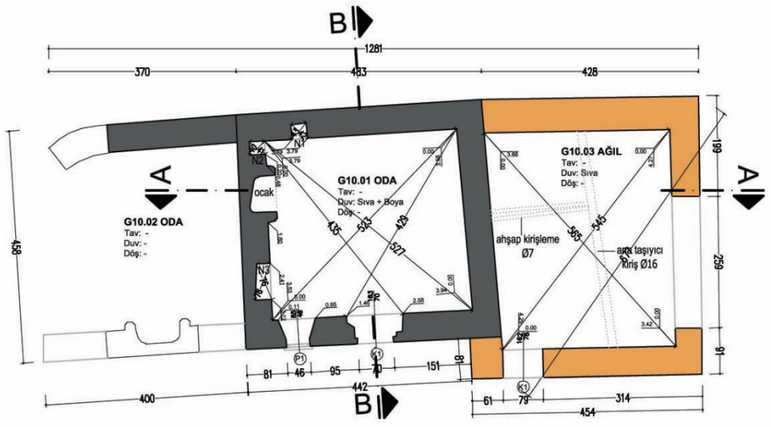
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G10
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/5	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G10.01: %100-75 G10.02: %25-0 G10.03: %75-50	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK ÜÇ ADET YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapılar, oldukça eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yapı grubu, G10.01, G10.02, G10.03 nolu üç yapıdan oluşmaktadır. G10.01 ve G10.03 nolu yapının girişi güneydoğu yönünden bağımsız olarak yapılmaktadır. Döşeme üzerinde moloz, toprak ve yapı elemanları gözlenmiştir. G10.02 nolu yapıda tespit yapılamamıştır. G10.01 nolu yapının duvarları içerden sıvanmış, dışardan sıvanmamıştır. G10.03 nolu yapı sıvasızdır. G10.01 nolu yapı yüksekliği, G02.03 nolu yapıdan fazladır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. G10.01 nolu yapının duvar kalınlığı 55 cm’dir. Yapıda 1 adet pencere, kapı, ocak, 2 adet depolama nişi, 1 adet niş bulunmaktadır. Pencere ve kapı açıklıkları dışarıdan taş lento, içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. Pencerede taş dış denizlik bulunmaktadır. Giriş taş eşikle yapılmaktadır. Toprak çatı örtüsü ve ahşap taşıyıcı strüktür bulunmaktadır. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. Yapı içeriden kireç sıva ile sıvanmıştır. Ahşap yapı elemanları yok olmuştur. G10.02 nolu yapıda ocak izi tespit edilmiştir. G10.03 nolu yapının kapı boşluğu ahşap lento ile geçilmiştir. Ahşap çatı örtüsü yok olmuş, ancak ahşap çatı strüktürü durmaktadır				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G10.01 nolu yapının özgün plan ve cephe detayları korunmuş durumdadır. Yapı strüktürel açıdan iyi durumdadır. Çatı örtüsü hasar görmüştür. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Ahşap yapı elemanları kaybolmuştur. G10.02 nolu yapı harabe durumdadır, özgün cephe ve plan detayları okunamamaktadır. G10.03 nolu yapının özgün cephe ve plan detayları korunmuş durumdadır. Çatı örtüsünde yoğun hasar vardır. Döşeme tespiti, üzerindeki moloz ve toprak yığını sebebiyle yapılamamıştır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	G10.01, G10.03 nolu yapıların özgün kimliği ve bütünlüğü korunmuş durumdadır., ancak yapılar terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır. G10.02 nolu yapı harap durumdadır. Yapının ayakta kalan duvarları sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

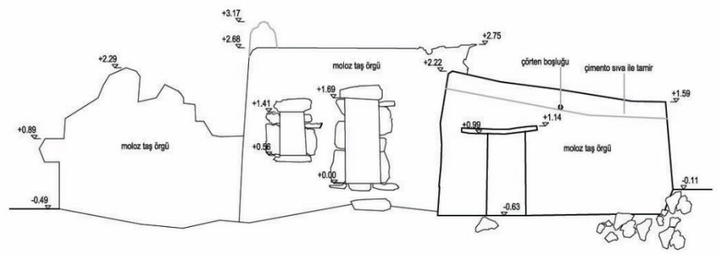
Şekil EK-B.1. 34 G10 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

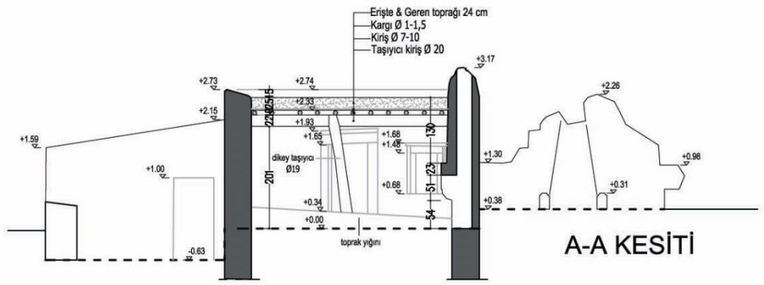
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

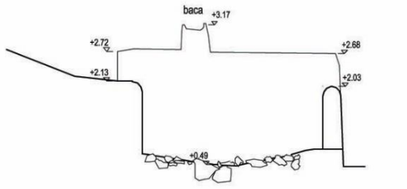
PLAN

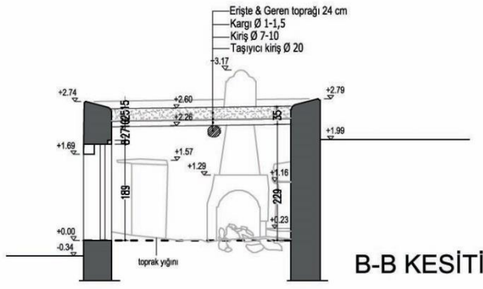
GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESİTİ

KUZEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

B-B KESİTİ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

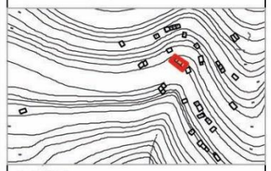
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G10 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

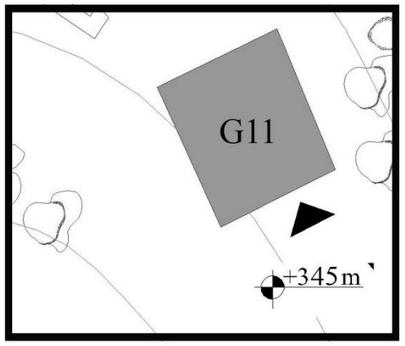
ŞEKİL: EK-B.35

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 35 G10 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G11
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	171/1	

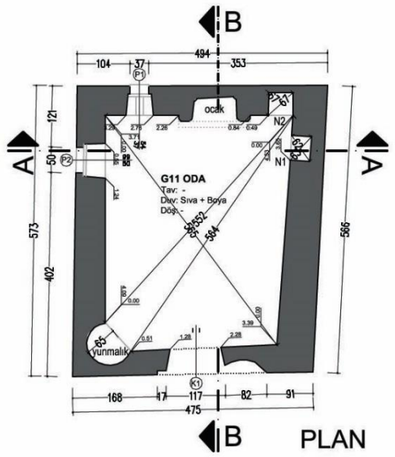
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G11
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	171/1	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%75-50	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı, eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Tek hacimli yapıya güney cephesinden giriş yapılmaktadır. Döşeme üzerinde moloz ve toprak yığını gözlenmiştir. Giriş cephesinde tek kapı, ön cephede tek pencere bulunmaktadır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Yapının duvar kalınlığı 58 cm’dir. Yapıda 2 adet pencere, 1 kapı, 1 ocak, 2 adet depolama nişi, 1 adet niş bulunmaktadır. Pencere ve kapı açıklıkları dışarıdan taş lento, içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. Pencerede taş dış denizlik bulunmaktadır. Pencerelerden birinde ahşap kepenk tespit edilmiştir. Yunmalıkta ahşap lento bulunmaktadır. Ocak üstünde ve depolama nişlerinde ahşap raf saptanmıştır. Toprak çatı örtüsü ve ahşap taşıyıcı strüktür bulunmaktadır. Döşeme tespiti üzerindeki moloz ve toprak yığını sebebiyle yapılamamıştır. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır. Ahşap yapı elemanlarının büyük kısmı yok olmuştur. Dış cephede çatı kotunda çimento sıva ile tamamlamalar görülmektedir. Ön cephede çörten boşluğu saptanmıştır.				
Bezeme:	Yapılarda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapılarda devşirme malzeme tespit edilmemiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının özgün plan ve cephe detayları korunmuş durumdadır. Yapı strüktürel açıdan iyi durumdadır. Çatı örtüsü ve strüktürü hasar görmüştür. Kapı boşluğunun olduğu giriş cephesi yoğun hasar görülmüştür. İç mekan duvarlarında malzeme kaybı tespit edilmiştir. Özgün çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Eksik ahşap yapı elemanları bulunmaktadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü korunmuş durumdadır, ancak yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

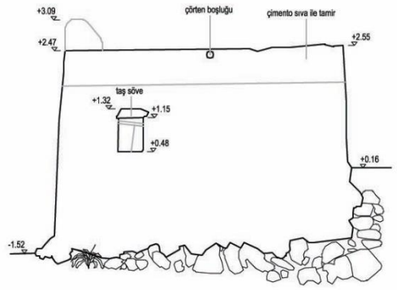
Şekil EK-B.1. 36 G11 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

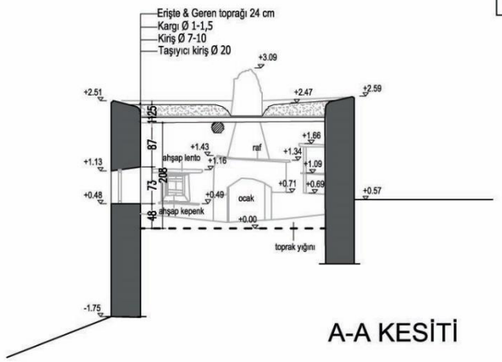
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

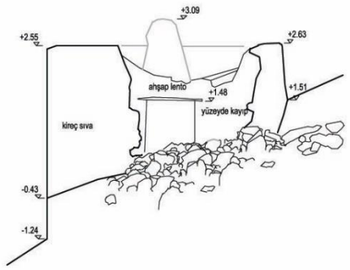
PLAN

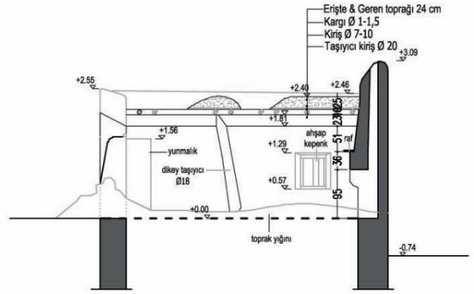
GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

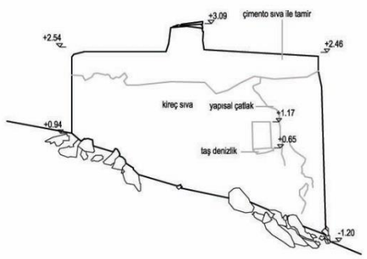
A-A KESİTİ

GÜNEYDOĞU C. GÖRÜNÜŞ

B-B KESİTİ

KUZEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

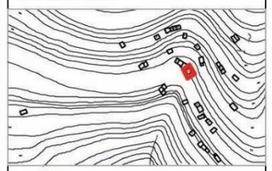
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G11 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

MUHDES DUVAR
ÖZGÜN DUVAR
HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

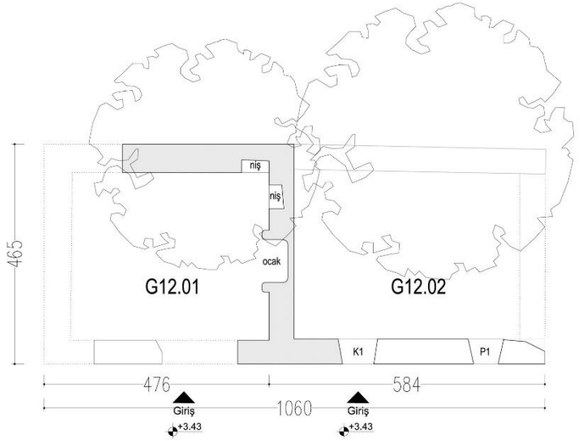
ŞEKİL: EK-B.37

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 37 G11 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G12
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/13	

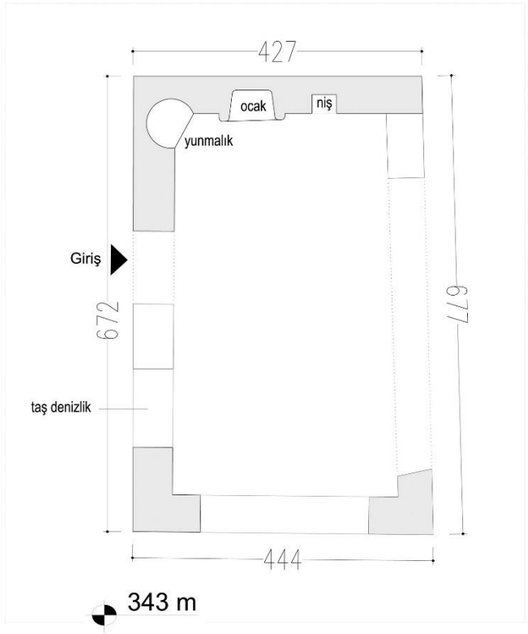

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G12
			Enlem:	53° 31’
			Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/13	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK İKİ YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒			
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli iki adet dikdörtgen planlı bir yapıdır. G12.01 nolu yapının girişinin taş söve kalıntılarından güneybatı yönünden yapıldığı tahmin edilmektedir. G12.02 nolu yapının girişi de güneybatı yönünden yapılmaktadır.			
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı, dışarıdan ve içeriden sıvandığı gözlenmiştir. G12.01 nolu yapıda 1 adet ocak ve 1 adet niş tespit edilmiştir. G12.02 nolu yapının kapı boşluğu belirgin durumdadır ve zemininde taş eşik vardır. Giriş cephesindeki pencere ahşap lento ile geçilmiş ve taş denizliği bulunmaktadır. Yapılarda ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.			
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.			
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.			
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.			
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü ktamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.			

Şekil EK-B.1. 38 G12 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G13
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/10	

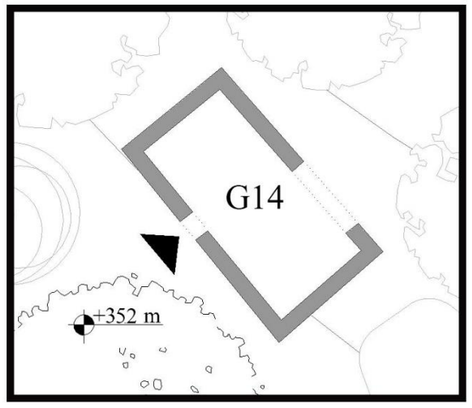

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G13
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/10	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI TEK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1		Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒		kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒		
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. Yapının girişinin taş söve kalıntılarından kuzeybatı yönünden yapıldığı tahmin edilmektedir. Kapının olduğu duvarda dış denizliğin taşına rastlanmıştır. Bunlara ek olarak yapıda 1 adet ocak, yunmalık ve niş bulunduğu saptanmıştır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı, dışarıdan ve içeriden sıvandığı gözlenmiştir. Ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.				
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.				
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü ktamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 39 G13 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G14
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/14	

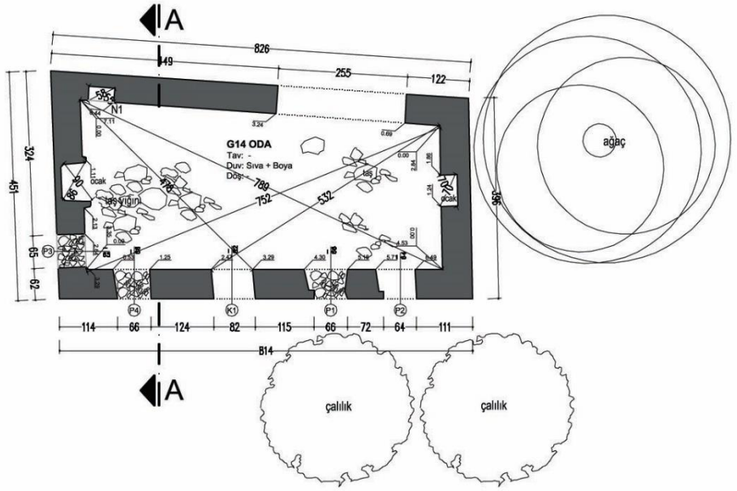
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G14
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/14	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapı, eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Tek hacimli yapıya güneybatı cephesinden giriş yapılmaktadır. Yapı ağaçların arasında kaldığından güçlükle görülmektedir. Döşeme üzerinde moloz ve toprak yığını gözlenmiştir. Giriş cephesinde tek kapı, 3 adet pencere vardır. Yapı belli bir yüksekliğe kadar yıkılmış durumdadır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 58 cm’dir. Yapıda 4 adet pencere, 1 kapı, 2 adet karşılıklı ocak , 1 adet nişi bulunmaktadır. Pencere açıklıkları moloz taş ile doldurulmuştur. Ahşap yapı elemanları yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının özgün plan detayları korunmuş, cephe detayları ise kısmen korunmuş durumdadır. Derin yapısal problemler gözlenmektedir. arka cephe duvarının bir kısmı ve duvarların üst kotları yıkılmış durumdadır. Ocaklar hasar görmüştür. Çatı örtüsü, strüktürü ve çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. Hiç bir ahşap yapı elemanı saptanamamıştır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

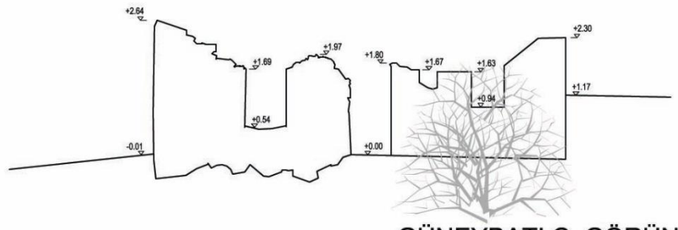
Şekil EK-B.1. 40 G14 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

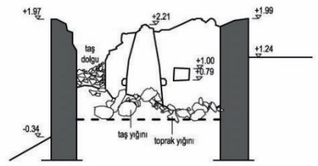
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

PLAN

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESİTİ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

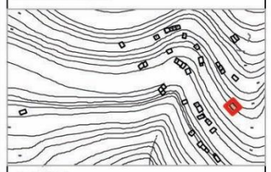
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G14 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

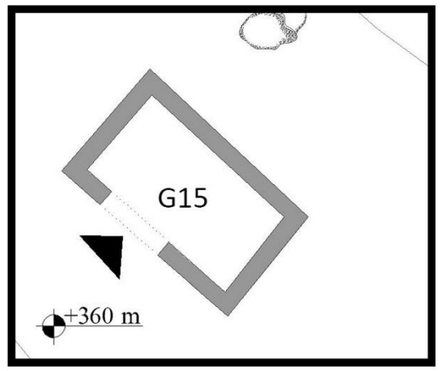
ŞEKİL: EK-B.41

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 41 G14 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G15
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/10	

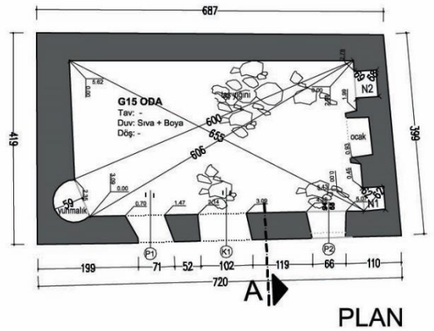
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G15
			Enlem:	53° 32’
			Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/10	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒		kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒	
Genel Tanım:	Yapı, eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Tek hacimli yapıya güneybatı cephesinden giriş yapılmaktadır. Döşeme üzerinde moloz ve toprak yığını gözlenmiştir. Giriş cephesinde tek kapı, 2 adet pencere vardır. Yapı belli bir yüksekliğe kadar yıkılmış durumdadır. Yapıda 1 adet ocak, 1 adet yunmalık ve 2 adet niş bulunmaktadır.			
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Duvar kalınlığı 54 cm’dir, ancak baca duvarı 65 cm’dir. Yapıda 4 adet pencere, 1 kapı, 2 adet karşılıklı ocak , 1 adet nişi bulunmaktadır. Pencere açıklıkları içeriden ahşap lento ile geçilmiştir, dışarıdaki lento yok olmuştur. Nişlerin ahşap raf izleri gözlenmiştir, ancak elemanlar kaybolmuştur. Yunmalık ahşap lento ile geçilmiştir. Nişlerin de ahşap lentoları yerindedir. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır.			
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.			
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.			
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının özgün plan detayları korunmuş, cephe detayları ise kısmen korunmuş durumdadır. Derin yapısal problemler gözlenmektedir. Yapı duvarları belli bir yükselikten itibaren yıkılmış durumdadır. Ön cephede hasar bulunmaktadır. Özgün baca detayı korunmuş durumdadır. Çatı örtüsü, strüktürü ve çörten detayı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir.			
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.			

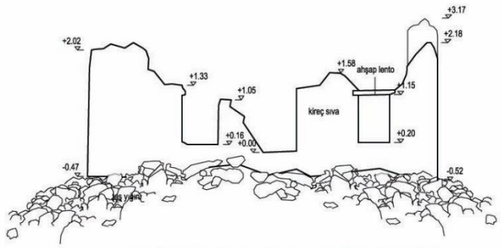
Şekil EK-B.1. 42 G15 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

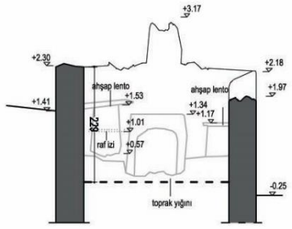
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

PLAN

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESİTİ

GÜNEYDOĞU C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

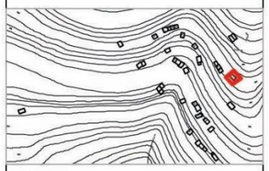
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G15 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

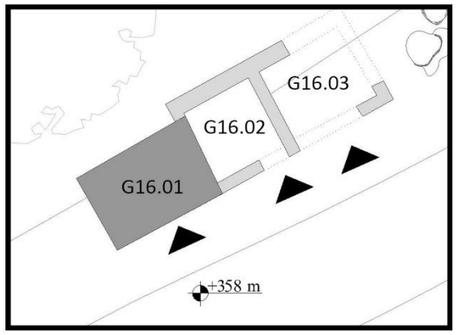
ŞEKİL: EK-B.43

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 43 G15 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G16
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	170/2	

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

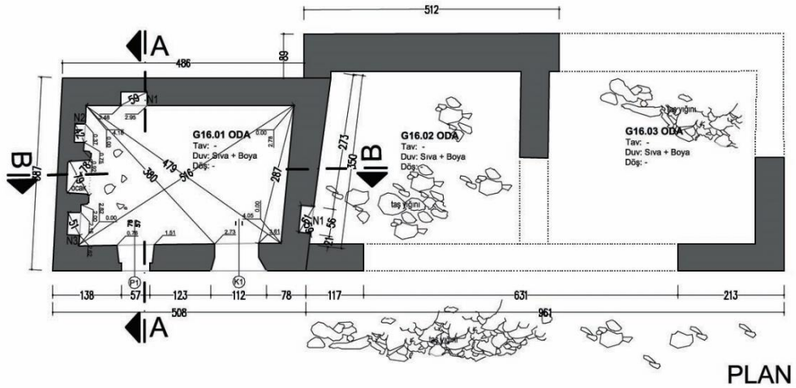
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ				YAPI	Envanter No:	G16
					Enlem:	53° 32’
					Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ			İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-			İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-			Ada-Parsel:	170/2	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR			Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM			Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK			Sağlamlık Durumu:	G16.01: %75-50 G16.02: %25-0 G16.03: %25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI BİTİŞİK ÜÇ YAPI			Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1		Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒				kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒	

Genel Tanım:	Yapılar eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde yanyana inşa edilmiştir. Tek hacimli yapıların girişi birbirinden bağımsız olarak güneybatı cephesinden yapılmaktadır. Yapı grubunun etrafında hayvan ağılı kalıntıları tespit edilmiştir. Döşeme üzerinde moloz ve toprak yığını gözlenmiştir. Giriş cephesinde tek kapı, 2 adet pencere vardır.
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. G16.01 nolu yapının duvar kalınlığı 50-55 cm arasında değişmektedir. Yapı içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. Yapı duvarlarında çimento sıva ile tamirler gözlenmiştir. Yapıda 1 adet pencere, kapı, ocak, 1 adet depolama nişi ve 2 adet nişi bulunmaktadır. Pencere açıklıkları içeriden ahşap lento ile geçilmiştir, dış cephedeki söve yok olmuştur. Pencerenin ahşap lentoları yanyana çakılmış tahtalarla kapatılmıştır. Kapı içeriden ahşap lento ile geçilmiştir, dış cephede hasardan dolayı tespit yapılamamıştır. Depolama nişinin ahşap rafı ve lentosu bulunmaktadır. Ahşap çatı strüktürünün ana taşıyıcısı ve birkaç tane kirişi yerinde durmaktadır. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. G16.02 nolu yapı da ahşap lentolu bir niş tespit edilmiştir. Yapı içeriden sıvanmıştır. G16.03 nolu yapının ayakta kalan duvarında bir adet ahşap lentolu pencere tespit edilmiştir.
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	G16.01 nolu yapının özgün plan detayları korunmuş, cephe detayları ise kısmen korunmuş durumdadır. Yapı strüktürel açıdan iyi durumdadır ancak elemanlarda ve taş malzemede kayıplar gözlenmiştir. Yapı duvarlarında sıva dökülmeleri ve yosunlanma saptanmıştır. Ön cephede kapı boşluğu kısmen yıkılmış durumdadır, dış cephede pencere sövesi kaybolmuştur. Özgün baca yoğun hasar görmüştür. Çatı örtüsü ve çörten detayı yok olmuştur, ancak ahşap taşıyıcı ana kiriş yerinde durmaktadır. Ahşap yapı elemanları yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. G16.02 ve G16.03 nolu yapılar harabe durumdadır.
Gözlem ve Değerlendirme:	G16.01 nolu yapının özgün kimliği ve bütünlüğü korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır. G16.02 ve G16.03 nolu yapılar harap durumdadır. Ayakta kalan duvarları sağlamlaştırılarak yapı olduğu gibi korunmalıdır.

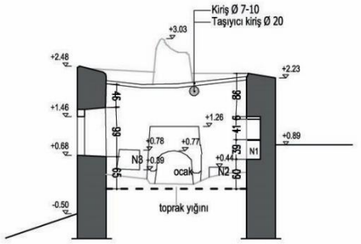
Şekil EK-B.1. 44 G16 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

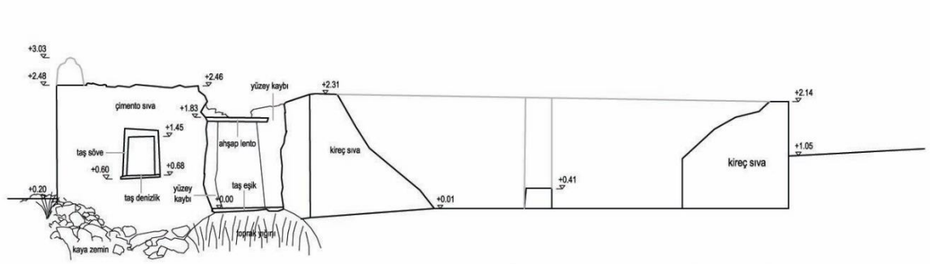
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

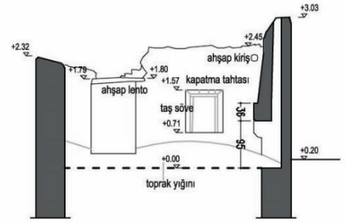
PLAN

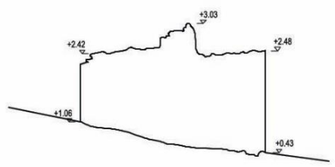
A-A KESİTİ

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

B-B KESİTİ

KUZEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

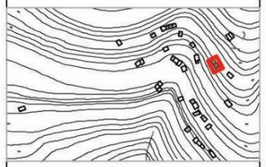
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G16 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

MUHDES DUVAR
ÖZGÜN DUVAR
HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

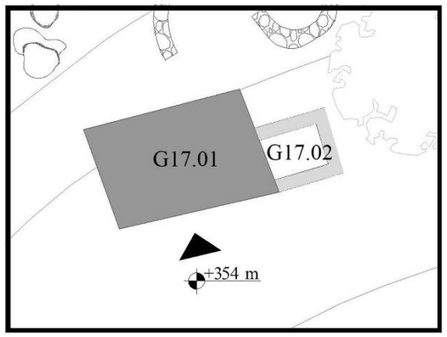
ŞEKİL: EK-B.45

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 45 G16 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G17
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	170/1	

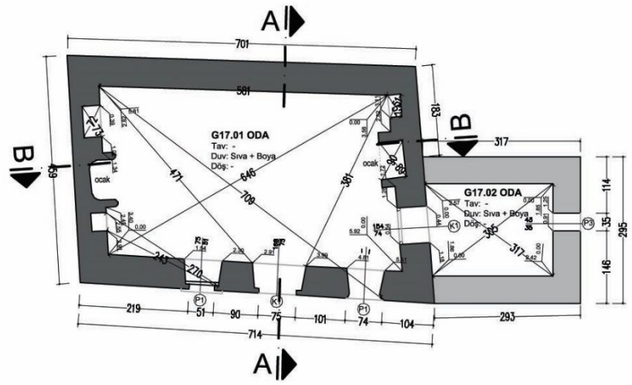
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

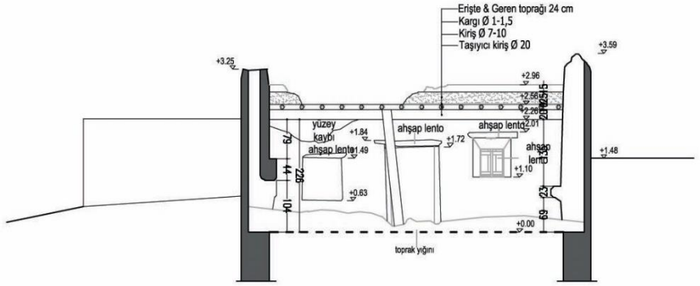
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G17
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	170/1	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G17.01: %75-50 G17.02: %75-50	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPIYA BİTİŞİK EK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu		Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası☒		kanalizasyon☒elektrik☒ telefon☒		
Genel Tanım:	Yapılar eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde yanyana inşa edilmiştir. Tek hacimli G17.01 nolu yapının girişi güneybatı cephesinden, G17.02 nolu yapının girişi ise G17.01’den yapılmaktadır. İki yapının yükseklikleri ve boyutları arasında fark vardır. Giriş cephesinde tek kapı, 2 adet pencere vardır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapılar, yığma moloz taş tekniğinde olarak inşa edilmiştir. Yapılar içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. G17.01 nolu yapının duvar kalınlığı 60 cm’dir. Yapıda 2 adet pencere, 2 adet kapı, 2 adet karşılıklı ocak, 3 adet depolama nişi bulunmaktadır. Pencere ve kapı açıklıkları içeriden ahşap lento ile geçilmiştir. P2 penceresinde taş denizlik ve taş söve tespit edilmiştir. P2 penceresinde özgün çift kapaklı kepenk tespit edilmiştir. P1 penceresinde dış cephedeki hasardan dolayı tespit yapılamamıştır. Pencerelerin ahşap lentoları yanyana çakılmış tahtalarla kapatılmıştır. Kapı içeriden ahşap lento ile geçilmiştir, dış cephede hasardan dolayı tespit yapılamamıştır. Depolama nişlerinde ahşap pervaz, raf ve lento bulunmaktadır. Ahşap çatı strüktürünün ve toprak çatı örtüsü saptanmıştır. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. G17.02 nolu yapıda bir adet pencere boşluğu bulunmaktadır. Giriş kapısı kaybolmuştur, ancak ahşap kapı kasası yerinde durmaktadır. Döşeme tespiti yapılamamıştır. Ahşap çatı strüktürü ve toprak çatı örtüsü saptanmıştır. Ayrıca dış cephede çatı kotunda muhdes metal boru tespit edilmiştir.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapıların özgün plan detayları ve cephe detayları korunmuş durumdadır. Yapılar strüktürel açıdan iyi durumdadır, ancak cephede malzeme kayıpları gözlenmiştir. Yapı duvarlarında malzeme kayıpları, sıva dökülmeleri ve yosunlanma saptanmıştır. Ön cephede pencere boşluğunda malzeme kaybı gözlenmiştir. Özgün baca detaylarında hasar vardır. Ocaklardan biri yıkılmış durumdadır. Çatı örtüsü ve strüktürü hasar görmüştür ve çörten detayı yok olmuştur. Ahşap yapı elemanlarının bir kısmı yok olmuştur. Döşemede bitkilenmeler ve toprak yığını gözlenmiştir. G17.02 nolu yapının çatı örtüsü ve strüktürü hasar görmüştür. Döşemede toprak yığını ve bitkilenme gözlenmektedir. Duvardaki sıvalarda dökülme gözlenmiştir.				
Gözlem ve Değerlendirme:	G17 nolu yapının özgün kimliği ve bütünlüğü korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 46 G17 nolu yapının envanter fişi

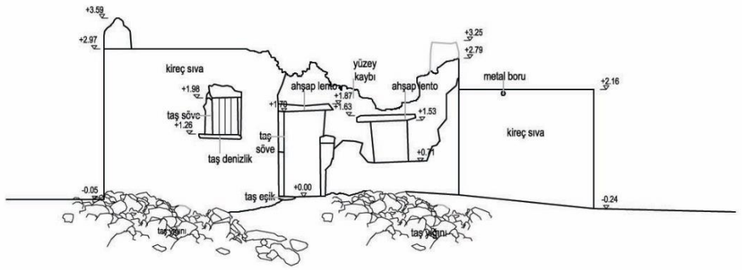
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

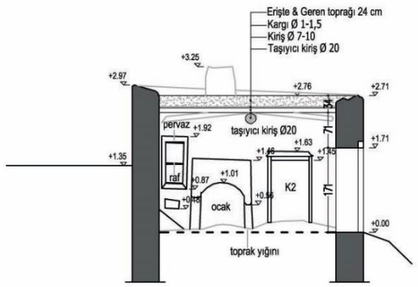

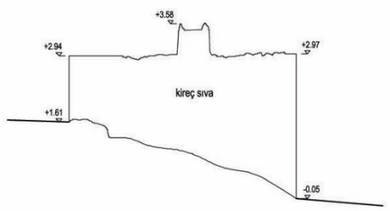
B-B KESİTİ

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESİTİ

KUZEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

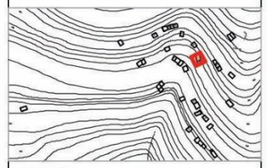
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G17 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

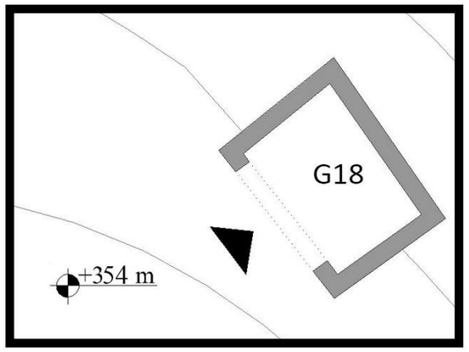
ŞEKİL: EK-B.47

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 47 G17 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G18
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/3	

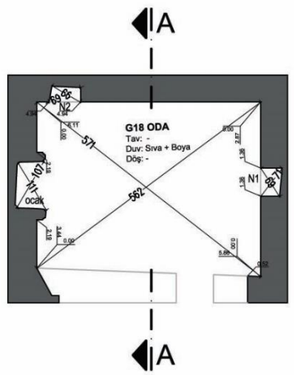
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

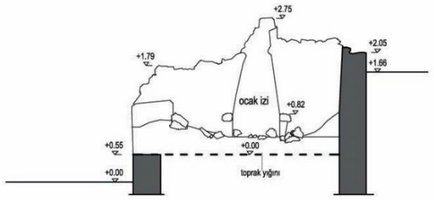
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G18
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/3	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası☒ kanalizasyon☒elektrik☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yapı G17 ile G24 nolu yapı arasında bulunmaktadır. Tek hacimli yapının girişi güneybatı cephesinden yapılmaktadır.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Yapı içeriden ve dışarıdan sıvanmıştır. Duvar kalınlığı 54-58 cm arasında değişmektedir. Yapıda giriş cephesi yıkıldığından pencere ve kapının taş söve kalıntılarından 1 adet pencere ve kapı tespiti yapılabilmiştir. Yapıda 1 adet ocak ve depolama nişi bulunmaktadır. Depolama nişinin ahşap lentosu ve ahşap rafı bulunmaktadır. Ahşap çatı strüktürü ve toprak çatı örtüsü yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapıların özgün plan detayları ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Giriş duvarı yıkıldığından yapı strüktürel açıdan kötü durumdadır. Özgün ocak ve baca detayında hasar oluşmuştur. Pencere ve kapı detayları yok olmuştur. Çatı örtüsü ve strüktürü hasar görmüştür. Çörten detayı yok olmuştur. Ahşap yapı elemanları yok olmuştur. Döşemede moloz, toprak yığını ve bitkilenme gözlenmiştir.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü kısmen korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

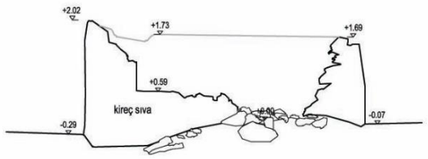
Şekil EK-B.1. 48 G18 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

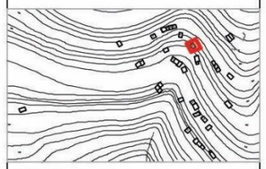
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G18 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

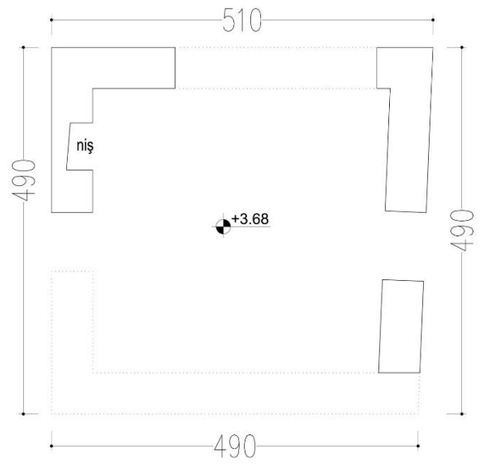
ŞEKİL: EK-B.49

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 49 G18 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G19
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/15	

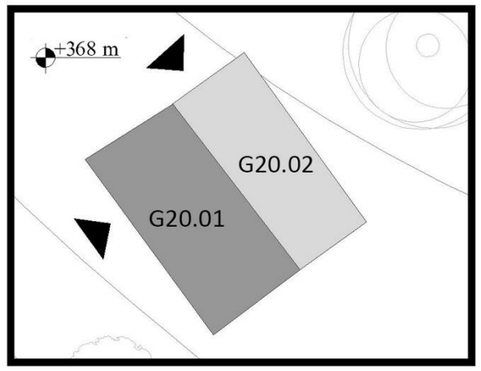

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G19
			Enlem:	53° 31’
			Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/15	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI TEK YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒			
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. G07 ve g08 nolu yapının arasında konumlanmıştır. Yapı kalıntı halindedir. Giriş cephesi tespiti yapılamamıştır.			
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının kalıntılarından moloz taş örgü ile yapıldığı ve sıvandığı gözlenmiştir. Yapıda bir adet niş saptanabilmiştir. Yapıda ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.			
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.			
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.			
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.			
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü tamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.			

Şekil EK-B.1. 50 G19 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G20
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/15	

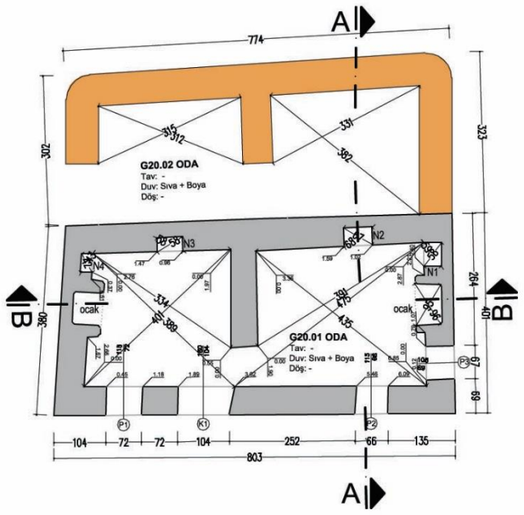
Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

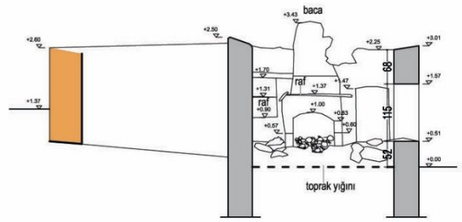
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G20
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/15	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	G20.01: %100-75 G20.02: %75-50	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI İKİ ADET BİTİŞİK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapılar, eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yapılar, yerleşimin en üst kotunda bulunmaktadır ve yerleşime hakim bir şekilde konumlanmıştır. Yapı grubu, 1 adet konut yapısı ve ağıl yapısından oluşmaktadır. Yapı grubunun arkasında orman arazisi başlamaktadır. Yapıda kullanılan moloz taşların boyutları ve kemerli pencerelerin varlığı sebebiyle G20.01 nolu yapının sonradan yapıldığı tahmin edilmektedir.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	G20.01 nolu yapı, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Yapı içeriden kireç sıva ile sıvanmıştır, dış cephede ise çimento sıva tespit edilmiştir. Duvar kalınlığı 56-60 cm arasında değişmektedir. İç mekan bölücü duvar ile bölünmüş durumdadır. Yapıda 3 adet pencere, 1 adet kapı bulunmaktadır. Pencereler kemerli olarak inşa edilmiştir ve içerde ahşap lento ile geçilmiştir. Yapıda iki adet ocak bulunmaktadır. Ocak üstünde raf tespit edilmiştir. Bacada çimento ile yapılan tamirler gözlenmiştir. Yapıda 2 adet niş ve 2 adet depolama nişi bulunmaktadır. Depolama nişlerinde raf izi bulunmaktadır, ancak ahşap raflar kaybolmuştur. Depolama nişlerinde ahşap lento saptanmıştır. Ahşap çatı strüktürü kısmen ve toprak çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır. G20.02 nolu yapı, yığma moloz taş harçsız olarak inşa edilmiştir. Yapı sıvasızdır. Duvar kalınlığı 55-65 cm aralığındadır. Ahşap çatı strüktürü kısmen yerinde durmaktadır, ancak toprak dam yok olmuştur. Hacim bölücü duvar ile bölünmüştür.				
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.				
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapıların özgün plan detayları ve cephe detayları korunmuş durumdadır. Yapılar strüktürel açıdan iyi durumdadır. G20.01 nolu yapıda ocak ve bacalardan biri yoğun hasar görmüştür. Ahşap kepenk, kapı kanadı, niş kapağı gibi elemanlar yok olmuştur. Çatı örtüsü kaybolmuş, strüktürü hasar görmüştür. Çörten detayı yok olmuştur. Duvarlarda malzeme kayıpları ve sıva dökülmeleri mevcuttur. Döşemede moloz, toprak yığını ve bitkilenme gözlenmiştir.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 51 G20 nolu yapının envanter fişi

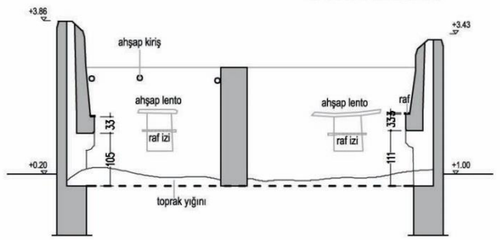
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

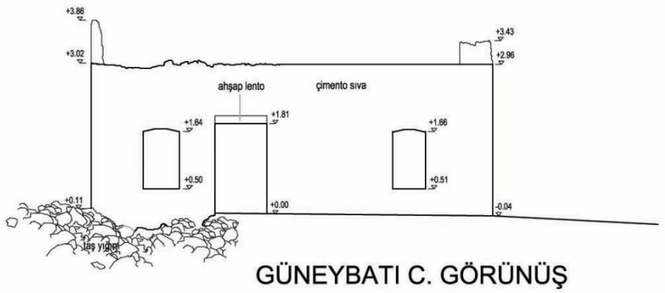

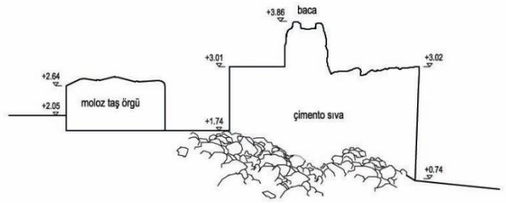
A-A KESİTİ

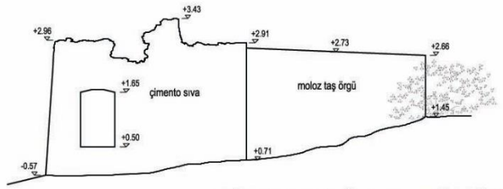
B-B KESİTİ

GÜNEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

KUZEYBATI C. GÖRÜNÜŞ

GÜNEYDOĞU C. GÖRÜNÜŞ

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

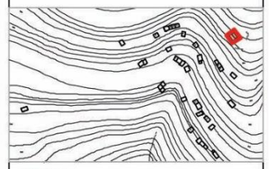
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G20 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

- MUHDES DUVAR
- ÖZGÜN DUVAR
- HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

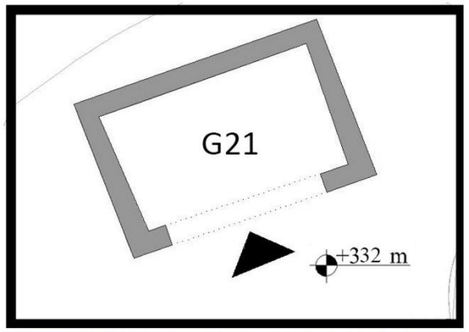
ŞEKİL: EK-B.52

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 52 G20 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G21
				Enlem:	53° 32’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	175/7	

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

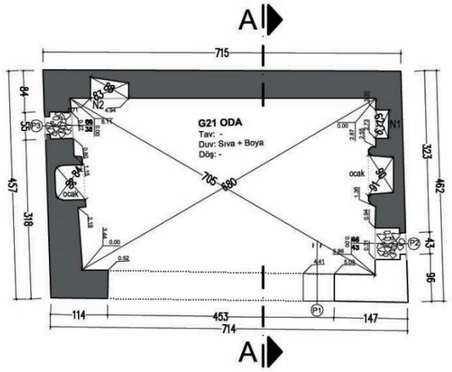
TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G21
			Enlem:	53° 32’
			Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	175/7	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%50-25	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒			

Genel Tanım:	Yapı, eğimli bir arazide topografyaya uyumlu bir biçimde inşa edilmiştir. Yerleşimin en alt kotunda ve yerleşimden ayrı olarak ormanın içine konumlanmıştır.
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapı, yığma moloz taş tekniğinde inşa edilmiştir. Duvar örgüsü köşede nispeten düzgün kesimli taşlar ile yapılmıştır. Yapı içeriden ve dışarıdan kireç sıva ile sıvanmıştır. Duvar kalınlığı 55 cm’dir. Yapının giriş cephesinde kapı ve pencerenin taş söve kalıntıları tespit edilmiştir. Yapıda 3 adet pencere ve 1 adet kapı saptanmıştır. Pencere boşlukları moloz taşlar ile doldurularak kapatılmıştır. Pencere boşlukları içeride ahşap dışarıda taş lento ile geçilmiştir. İki adet karşılıklı ocak ve depolama nişleri bulunmaktadır. Ocakların üzerinde ahşap rafların izleri bulunmaktadır. Depolama nişleri ahşap lentoludur. Ahşap çatı strüktürü ve toprak çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme tespiti üzerindeki moloz, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle yapılamamıştır.
Bezeme:	Yapıda bezeme yoktur.
Devşirme Malzeme:	Yapıda devşirme malzeme tespit edilememiştir.
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapının özgün plan detayları ve cephe detayları kısmen korunmuş durumdadır. Yapının bir cephesi tamamen yıkıldığından strüktürel açıdan kötü durumdadır. Kapı, kepenk, raflar, kapaklar gibi ahşap elemanlar yok olmuştur. Yapıdaki ocak ve bacalardan biri yoğun hasar görmüştür. Ahşap kepenk, kapı kanadı, niş kapağı gibi elemanlar yok olmuştur. Çatı örtüsü, strüktürü ve çörten detayı da yok olmuştur. Duvarlarda malzeme kayıpları ve sıva dökülmeleri mevcuttur. Döşemede moloz, toprak yığını ve bitkilenme gözlenmiştir.
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği korunmuş, bütünlüğü ise kısmen korunmuş durumdadır. Yapı terk edildiğinden bakımsız kalmış ve yıkılma sürecine girmiştir. Yapıyla ilgili belgeleme çalışmaları tamamlanarak koruma ve bütünleme çalışmalarına başlanmalıdır. Yapıda çatı örtüsü tamir edilmeli, duvarlar tamamlanmalı ve sağlamlaştırılmalı, niteliksiz malzemeler yapıdan uzaklaştırılmalı, eksik elemanlar özgün malzeme ve kesitlerde yeniden yapılmalı ya da tamamlanmalıdır.

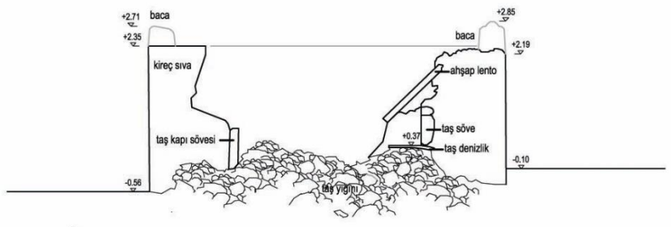
Şekil EK-B.1. 53 G21 nolu yapının envanter fişi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

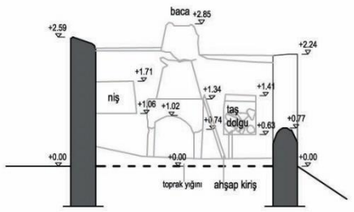
MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

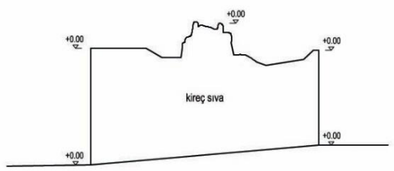
PLAN

GÜNEY C. GÖRÜNÜŞ

A-A KESİTİ

BATI C. GÖRÜNÜŞ

K

TEMMUZ 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜ'NDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

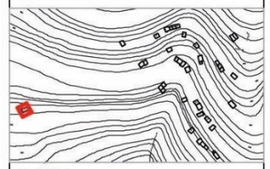
DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

G21 ENVANTER NOLU
YAPININ RÖLÖVESİ

ANAHTAR PLAN

LEJANT

MUHDES DUVAR
ÖZGÜN DUVAR
HARÇSIZ MOLOZ TAŞ ÖRGÜ

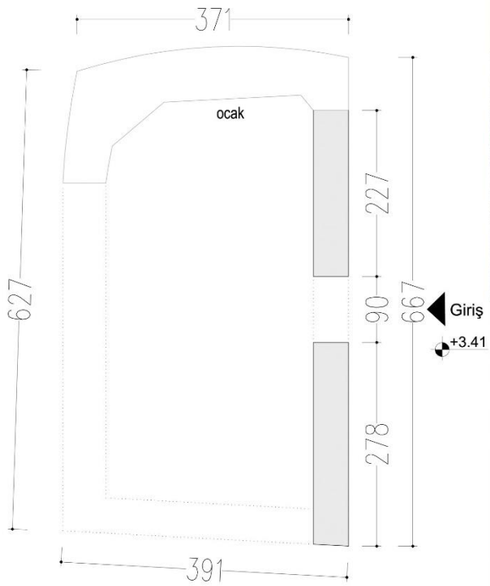
ŞEKİL: EK-B.54

ÖLÇEK:

0 1m 2m 3m 4m

Şekil EK-B.1. 54 G21 nolu yapının rölövesi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G22
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/12	

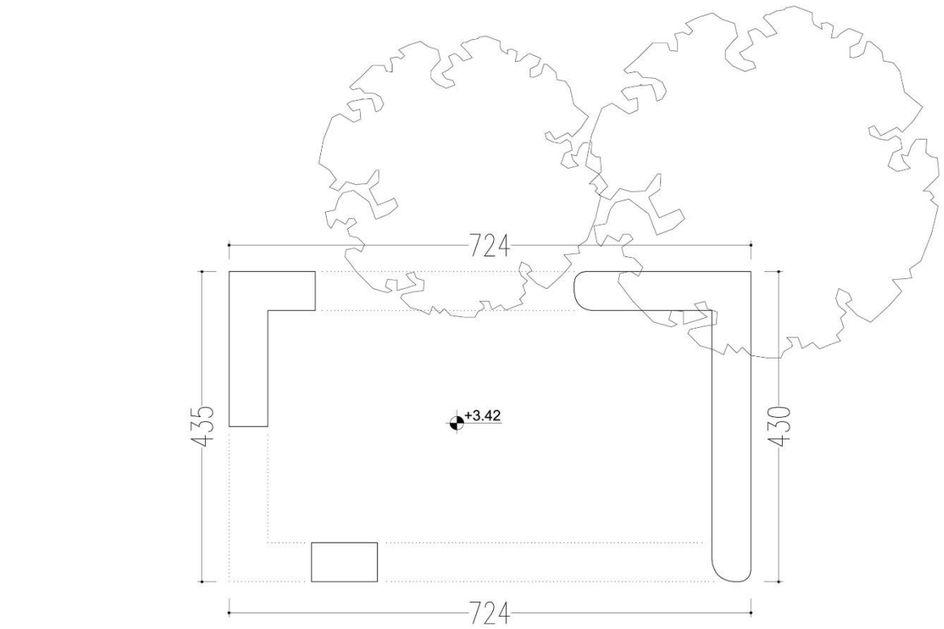

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G22
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/12	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI TEK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒				
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. Yapını kapısı ayakta kalan tek duvardadır ve yapıya giriş güneydoğu yönünden yapılmaktadır. Yapı duvarı kalıntılarından yapının bir köşesinin kayaların üzerine inşa edildiği tespit edilmiştir.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı ve sıvasız bırakıldığı gözlenmiştir. Yapıda bir adet ocak saptanmıştır. Yapılarda ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.				
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.				
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü tamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

Şekil EK-B.1. 55 G22 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G23
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/12	

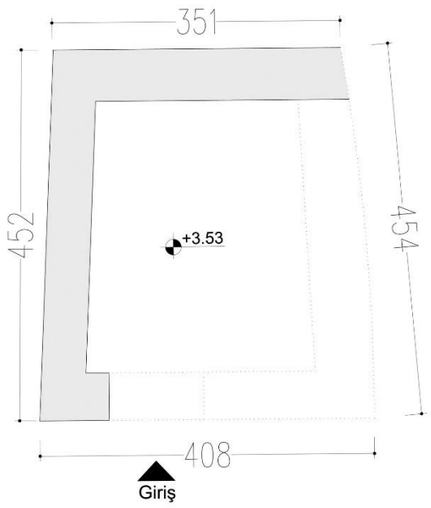

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ		YAPI	Envanter No:	G23
			Enlem:	53° 31’
			Boylam	41° 05’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ	İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-	İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-	Ada-Parsel:	168/12	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR	Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM	Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK	Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI TEK YAPI	Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su: Sarnıç, Kuyu	Isınma: Ocak	
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon ☒			
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. Yapının girişi hasar durumundan dolayı tespit edilememiştir. Yapının önünde devrilmiş ve kurumuş bir ağaç, hemen arkasında da maki cinsi ağaçlar bulunmaktadır.			
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı ve sıvandığı gözlenmiştir. Yapı elemanlarına dair bir tespit yapılamamıştır. Yapıda ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.			
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.			
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.			
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.			
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü tamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.			

Şekil EK-B.1. 56 G23 nolu yapının envanter fişi

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G24
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	–		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	–		Ada-Parsel:	168/3	

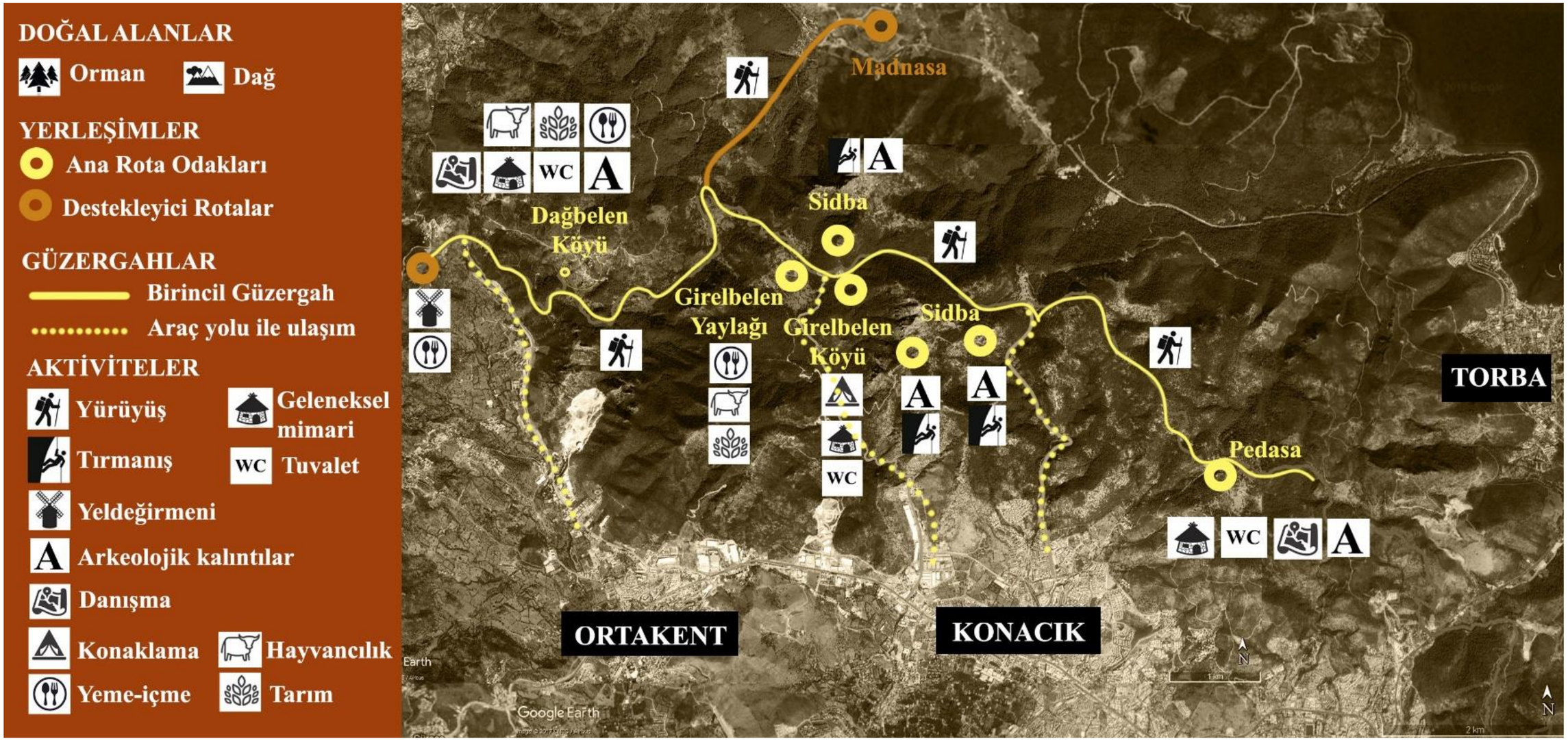

Hazırlayan: İZLEM HASBUTCU **Tarih:** 2019

TÜRKİYE KIRSAL MİMARLIK ENVANTERİ			YAPI	Envanter No:	G24
				Enlem:	53° 31’
				Boylam	41° 06’
Yerleşme Adı:	GİRELBELEN KÖYÜ		İli:	MUĞLA	
Yapı Adı:	-		İlçesi:	BODRUM	
Sokak ve Kapı No:	-		Ada-Parsel:	168/3	
Taşıyıcı Sistem:	AHŞAP STRÜKTÜR		Yapı Türü:	KONUT	
Örtü Türü:	DÜZ DAM		Yapım Tarihi:	16-18. yy?	
Örtü Malzemesi:	TOPRAK		Sağlamlık Durumu:	%25-0	
Plan Tipi:	TEK HACİMLİ DİKDÖRTGEN PLANLI TEK YAPI		Kullanım Durumu:	KULLANILMIYOR	
Kat Sayısı:	1	Su:	Sarnıç, Kuyu	Isınma:	Ocak
Tarihsel İz:	bodrum☒ çatı odası ☒ kanalizasyon☒elektrik ☒ telefon☒				
Genel Tanım:	Yapı, tek hacimli dikdörtgen planlı bir yapıdır. Yapıya giriş güney yönünden yapılmaktadır. Yapının ayakta kalan duvarlarında ocak, yunmalık pencere ve niş gibi yapı öğeleri bulunmamaktadır. Yapının plan düzeni ve ölçülerinin yerleşimdeki konutlara nazaran daha ufak olması sebebiyle bu yapının konut olarak değil, ağıl yada depo işleviyle kullanıldığı düşünülmektedir.				
Yapım Tekniği ve Malzeme:	Yapının ayakta kalan duvarlarından moloz taş örgü ile yapıldığı ve içeriden sıvandığı tespit edilmiştir. Ahşap çatı elemanları ve çatı örtüsü tamamen yok olmuştur. Döşeme malzemesi de taş, toprak yığını ve bitkilenme sebebiyle tespit edilememiştir.				
Bezeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda bezeme tespiti yapılamamıştır.				
Devşirme Malzeme:	Hasar durumundan dolayı yapıda devşirme malzeme tespiti yapılamamıştır.				
Özgünlük ve Sağlamlık Durumu:	Yapı harabe durumundadır.				
Gözlem ve Değerlendirme:	Yapının özgün kimliği ve bütünlüğü tamamen bozulmuştur. Harabe yapı sağlamlaştırılarak olduğu gibi korunmalıdır.				

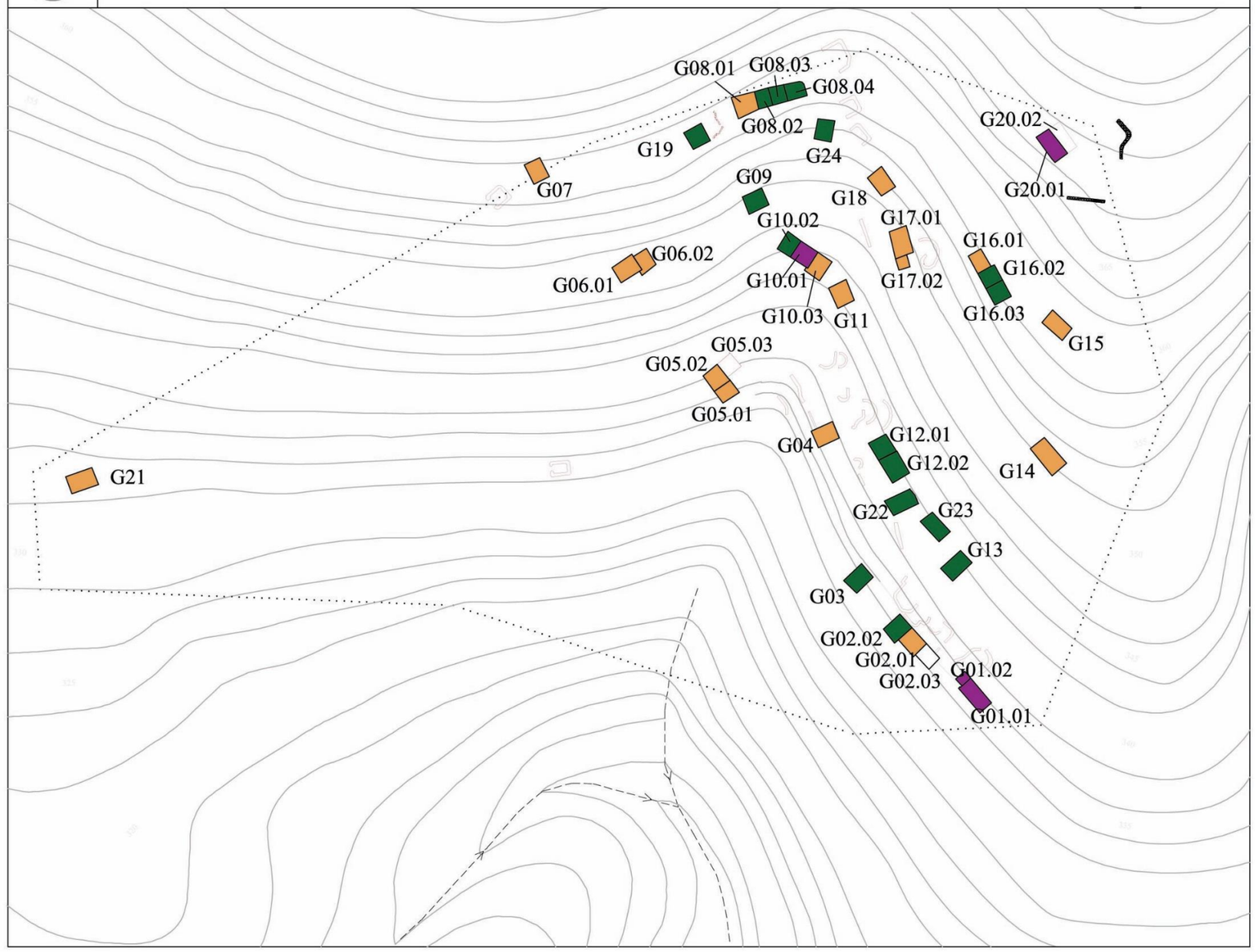
Şekil EK-B.1. 57 G24 nolu yapının envanter fişi

Şekil EK-B.1. 5824 Kültürel rota önerisi

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MİMARLIK ANABİLİM DALI
RÖLÖVE-RESTORASYON LİSANSÜSTÜ PROGRAMI

HAZİRAN 2019

YÜKSEK LİSANS TEZİ

MUĞLA İLİ BODRUM İLÇESİ
GİRELBELEN KÖYÜNDE
KIRSAL MİMARİNİN KORUNMASI

TEZ DANIŞMANI:

DOÇ. DR. CEYLAN İREM GENCER

HAZIRLAYAN:

İZLEM HASBUTCU

YAPI ÖLÇEĞİNDE ÖNERİ PAFTASI

LEJANT

- HAYVAN AĞILI YAPILARI
- BASİT ONARIM ÖNERİSİ
- ESASLI ONARIM ÖNERİSİ
- HARABE DURUMUNDAKİ YAPILAR

ÇALIŞMA ALANI SINIRI .....

K

ŞEKİL: B.58

Şekil EK-B.1. 5925 Yapı ölçeğinde öneri paftası

EK-C

SOSYAL YAPI ANKETİ

A) GENEL BİLGİLER
1. Taşınmadan önce hanenizin geliri ne kadardı?
2. Girelbelen'de yaşarken oturduğunuz evin sahibi miydiniz, kiracı mıydınız?
3. Şuanda yaşadığınız evde ev sahibi misiniz, kiracı mı?
4. Güncel çalışma durumunuz nedir? Hangi sektörde çalışıyorsunuz?
5. Eğitim seviyeniz nedir?
6. Şuanki mesleğiniz nedir? Girelbelen'de yaşarken neydi?
B) GELİR VE MÜLKİYET
7. Girelbelen'de yaşarken aylık geliriniz neydi?
8. Şuanda ne işle meşgulsünüz?
9. Girelbelen'de oturduğunuz ev size mi aitti, kirada mı yaşıyordunuz? Şuan oturduğunuz ev sizin mi, kiracı mısınız?
C) SOSYAL VE FİZİKSEL YAPI ETKİLEŞİMİ

10. Girelbelen'den neden taşındınız? Yerleşimle ve yapılarla ilgili yaşadığınız sorunlar neler?
11. Taşındığınız yapı türü nedir?
12. Yapılarda ihtiyaç duyulan onarımlar ve iyileştirmeler nelerdir?
13. Evlerinizin nasıl korunmasını isterdiniz?
14. Evlerinizin neden korunmasını istiyorsunuz?
15. Girelbelen'e geri dönmek ister misiniz?

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı :İzlem HASBUTCU

Doğum Tarihi ve Yeri :28.10.1988, İstanbul

Yabancı Dili :İngilizce

E-posta :izlemhasbutcu@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Lisans	Mimarlık	YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ	2012
Lise	Fen Matematik	ÖZEL BİLFEN ANADOLU LİSESİ	2005

İŞ TECRÜBESİ

Yıl	Firma/Kurum	Görevi
2016-2019	BAKIRKÜRE MİMARLIK	SAHA MİMARI
2016	TAŞDEMİR MÜHENDİSLİK	PROJE MİMARI
2014-2016	ANEMO İNŞAAT RESTORASYON	SAHA MİMARI
2013-2014	KAMİ İNŞAAT	SAHA MİMARI
2012-2013	DEMİRLER İNŞAAT RESTORASYON	SAHA MİMARI

YAYINLARI

Bildiri

1. Hasbutcu İ., Gencer C. İ.,(2019). ‘’Bodrum Girelbelen Köyü’nde Tarihi Çevre Koruma Çalışması’’, Uluslararası 19 Mayıs Multidisipliner Kongresi, 17-19 Mayıs 2019, Samsun